

Kampen[®]

Jaarstukken 2023

11 juni 2024

Raadsvoorstel

Raadsvergadering van :
(in te vullen door griffie)

Agendanummer :
(in te vullen door griffie)

Portefeuillehouder(s) : B. van den Belt

ONDERWERP

Vaststelling definitieve Jaarstukken 2023 inclusief rechtmatigheidsverantwoording 2023.

SAMENVATTING

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2023 inclusief rechtmatigheidsverantwoording 2023 van de gemeente Kampen aan. De accountant heeft recent de controle van de Jaarrekening 2023 afgerond. Hij verstrekt een goedkeurende verklaring bij deze jaarrekening voor de getrouwheid.

Wijzigingen ten opzichte van de concept jaarstukken:

Op 23 april hebben wij de concept jaarstukken al behandeld en op 23 mei hebt u de concept jaarstukken besproken in de raad. Na deze bespreking is de rechtmatigheidsverantwoording 2023 aan de definitieve Jaarstukken 2023 toegevoegd. Daarnaast zijn er nog twee financiële correcties doorgevoerd die per saldo een voordelig effect van € 452.674 hebben op het eerder gepresenteerde jaarrekeningresultaat van € 12.551.853. Verder hebben we nog een aantal aanpassingen in de presentatie gedaan, die niet leiden tot een aanpassing van het resultaat.

Rechtmatigheidsverantwoording

Wij moeten in de jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording opnemen. Daarin leggen wij verantwoording af over de rechtmatigheid van het gevoerde financiële beheer in 2023. Deze verantwoording is met ingang van 2023 wettelijk verplicht.

De strekking van deze rechtmatigheidsverantwoording is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties **niet** rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de gemeenteraad gestelde grens. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat lastenoverschrijdingen van de begroting altijd onrechtmatig zijn. Er is in deze jaarrekening sprake van lastenoverschrijdingen voor een bedrag van € 8,1 miljoen. De grens voor een rechtmatige jaarrekening is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op ruim € 6 miljoen. Daarnaast is er nog sprake van een overschrijding van investeringskredieten (€ 1 miljoen) en van inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed (€ 0,8 miljoen). Dit wordt verder toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording die is opgenomen in bijlage 1.

Een belangrijke oorzaak dat de baten en lasten in deze jaarrekening niet rechtmatig zijn, binnen de gestelde grens, ligt in de aangescherpte regelgeving over de begrotingsrechtmatigheid. Deze aanvullende regelgeving is bovendien in een zeer laat stadium bekend geworden. Dit betekent dat begrotingsafwijkingen, die in eerdere jaarrekeningen in het oordeel van de accountant buiten beschouwing bleven, in de jaarrekening 2023 wel in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden betrokken.

Hoewel de financiële onrechtmatigheid van deze jaarrekening dus voor een groot deel is te wijten aan de late aanscherping van regels, is het daarnaast ook noodzakelijk en urgent om verder te werken aan verbetering van de financiële sturing en beheersing. Deze maatregelen zijn overigens grotendeels al in gang gezet. Het college moet ook in de paragraaf Bedrijfsvoering verplicht een beschrijving opnemen welke maatregelen worden

genomen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

Deze maatregelen betreffen:

- Maatregelen ter verbetering van de financiële sturing en beheersing;
- Eerdere prognose van resultaat grondexploitaties;
- Monitoring van risicodossiers;
- Nieuwe afspraken tussen raad en college over begrotingsrechtmatigheid.
- Maatregelen ter borging van de rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen.

Deze maatregelen zijn nader beschreven in de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze is opgenomen in het onderdeel Jaarrekening van de Jaarstukken 2023. Daarnaast vindt u de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording en de beschrijving van de verbetermaatregelen terug in de paragraaf Bedrijfsvoering in het onderdeel Jaarverslag van de Jaarstukken 2023.

Saldo vrijval Beschermd Wonen:

In de tweede Berap is voor Beschermd wonen een incidenteel voordeel opgenomen voor € 3.884.464. Nu de concept jaarrekening van de centrumgemeente Zwolle is opgemaakt, valt dit voordeelt met € 676.947 hoger uit. De vrijval beschermd wonen bestaat grotendeels uit een incidenteel voordeel veroorzaakt doordat de centrumgemeente nog steeds de budgetten voor beschermd wonen ontvangt en deze bijdrage net als voorgaande jaren, niet volledig nodig is voor de uitvoering van de taken. Het bieden van maatschappelijke opvang is evenals beschermd wonen (op dit moment nog) een taak van de centrumgemeente.

Voorziening WW

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Andere werkgevers kunnen geen eigenrisicodrager worden voor de WW. Als eigenrisicodrager voor de WW betaalt de gemeente Kampen de kosten van de WW-uitkering van de werknemers als ze werkloos worden. Voor Kampen betekent dat er een voorziening gevormd moest worden van € 224.273 ter afdekking van de totale WW-plicht.

Voorgesteld besluit

1. De Jaarstukken 2023 van de gemeente Kampen, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, vast te stellen. Daaronder zijn begrepen:
 - a. De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering in het onderdeel Jaarverslag van de Jaarstukken 2023.
 - b. De rechtmatigheidsverantwoording zoals deze is opgenomen in het onderdeel Jaarrekening van de Jaarstukken 2023.
2. Het positieve rekeningsaldo van € 13.004.527 als volgt te bestemmen:
 - a. € 4.090.704 toevoegen aan de reserve over te hevelen jaar gebonden budgetten;
 - b. € 2.113.308 toevoegen aan de reserve bouwgrondexploitatie;
 - c. € 80.136 toevoegen aan de reserve groot onderhoud civiele kunstwerken;
 - d. € 3.639 toevoegen aan de reserve groot onderhoud gebouwen;
 - e. € 16.222 toevoegen aan de reserve groot onderhoud havens;
 - f. € 29.045 onttrekken aan de reserve stedelijke vernieuwing;
 - g. € 48.437 toevoegen aan de reserve parkeeraangelegenheden;
 - h. € 250.000 toe te voegen in een nieuw te vormen reserve verbreding sluizen Kornwerderzand;
 - i. € 468.245 toevoegen aan de bestemmingsreserve aanpak ontheemden;
 - j. € 1.313.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve aanpak ontheemden;
 - k. € 71.227 toevoegen aan de reserve Groot onderhoud zwembad;
 - l. € 4.578.654 toevoegen aan de Algemene reserve.

Inleiding en kern van het vraagstuk

AANLEIDING

De accountant heeft recent de controle afgerond en verstrekt een goedkeurende verklaring bij deze jaarrekening voor de getrouwheid.

De verplichte rechtmatigheidsverantwoording is nu toegevoegd aan het onderdeel Jaarrekening van de Jaarstukken 2023. Na uitvoering van de diverse analyses en audits is daarvoor de verplichte modelverantwoording uit de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) opgenomen.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is, op basis van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad, aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

BESTUURLIJKE RELEVANTIE EN POLITIEKE DILEMMA'S

Wij zijn verplicht om in de Jaarstukken verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid, zowel inhoudelijk als financieel, alsmede over de rechtmatigheid. De daarbij door ons te hanteren verantwoordings- en rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de Financiële verordening gemeente Kampen die op 20 april 2023 door de raad is vastgesteld. De wet- en regelgeving waarover verantwoording afgelegd moet worden is opgenomen in het normenkader dat door de raad op 14 december 2023 is vastgesteld. Als de baten en lasten in de jaarrekening niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, dan moeten wij in de paragraaf Bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op de onrechtmatigheden en de acties die hij onderneemt om deze in de toekomst te voorkomen.

CENTRAAL DOEL (BEOOGD EFFECT)

De controlebevindingen van de accountant en de daaruit voortvloeiende adviezen worden waar nodig uitgezet bij proceseigenaren in de organisatie, zij maken daarmee onderdeel uit van een managementcyclus van leren en verbeteren. Daarmee beogen wij de interne beheersing op een hoger niveau te brengen. Daarnaast een nadere duiding van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 en de acties om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Toelichting en argumentatie

KADERS

- Financiële verordening van de gemeente en artikel 212 GW
- Gemeentewet, art. 213.
- Kadernota rechtmatigheid 2023
- Financiële verordening gemeente Kampen
- Normen en toetsingskader 2023 gemeente Kampen
- Intern controleplan 2023-2024 gemeente Kampen

ARGUMENTEN

1a Baten en lasten in de jaarrekening 2023 zijn onrechtmatig: aangescherpte regelgeving belangrijke oorzaak van forse omvang begrotingsonrechtmatigheden

De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op 3 rechtmatigheidscriteria (begrotingscriterium, voorwaardecriterium en M&O beleid) zoals uitgewerkt door de Commissie BBV in de Kadernota rechtmatigheid 2023. In vergelijking met voorgaande jaren zijn de rechtmatigheidsfouten voor wat betreft het voorwaardecriterium beperkt gebleven tot enkele fouten bij inkopen en zijn er voor naleving van het M&O beleid nagenoeg geen fouten geconstateerd. In tegenstelling tot voorgaande jaren is er wel sprake van begrotingsonrechtmatigheden die de verantwoordingsgrens zoals die is afgesproken met de raad overschrijden.

Pas in een zeer laat stadium, oktober 2023, heeft de commissie BBV de Kadernota rechtmatigheid 2023 fors aangescherpt waardoor bijsturen nauwelijks meer mogelijk was. In voorgaande jaren waren overschrijdingen van de lasten altijd al onrechtmatig. Dat blijft ook zo. Wel kunnen deze overschrijdingen acceptabel zijn als ze passen binnen het door de raad vastgestelde beleid. Daarvan was bijvoorbeeld sprake bij begrotingsoverschrijdingen van openeinderegelingen.

Deze acceptabele overschrijdingen bleven dan in het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid buiten beschouwing. In de nieuwe situatie, geldend met ingang van de jaarrekening 2023, moeten lastenoverschrijdingen altijd worden betrokken in de rechtmatigheidsverantwoording. Bovendien kunnen overschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen op ook onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Het gaat bij deze categorie afwijkingen dus om het tijdig melden. Wat tijdig is, wordt bepaald door de interne afspraken tussen ons en uw raad over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting.

Uw raad heeft op 15 februari 2024 ingestemd met het volgende voorstel daarvoor:

De begrotingsafwijkingen in de jaarrekening 2023 die zijn vermeld in de "eindejaarsbrief" en de onderschrijdingen die zijn opgenomen in de informatienota over de budgetoverhevelingen te beschouwen als acceptabel en tijdig gemeld. Op 29 mei 2024 heeft uw raad ook ingestemd met een aanvullend voorstel voor wat betreft begrotingsrechtmatigheid. In het aanvullend raadsvoorstel is voorgesteld dat onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot te beschouwen als acceptabel als deze in de jaarrekening 2023 zijn gemeld en toegelicht. Bovendien is besloten om de auditcommissie te verzoeken om, na samenspraak met ons, in de loop van 2024 een voorstel te doen hoe de afspraken tussen college en raad over de invulling van de begrotingsrechtmatigheid met ingang van het verslagjaar 2024 het beste vorm kunnen worden gegeven.

1b Verbeteracties om nog meer in control te komen

De forse omvang van begrotingsrechtmatigheden is ook de wijten aan het feit dat we als gemeente nog onvoldoende in control zijn. In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de begrotingsonrechtmatigheden en rechtmatigheidsfouten in inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed nader toegelicht. Om nog meer in control te komen zijn het afgelopen jaar diverse verbeteracties in gang gezet. In dezelfde paragraaf bedrijfsvoering is specifiek beschreven welke maatregelen ter verbetering van de financiële sturing en beheersing en welke maatregelen ter borging van de rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen zijn en worden genomen.

KANTTEKENINGEN EN RISICOBEBEERSING

--

PARTICIPATIE

--

KOSTEN, BATEN, DEKKING

Er zijn geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden.

Het vervolg

Uitvoering en vervolgbesluiten

De definitieve jaarstukken worden behandeld in de raad van 11 juli 2024. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de Jaarstukken 2023 in het onderdeel Jaarrekening. In de paragraaf bedrijfsvoering in het onderdeel Jaarverslag is beschreven welke actie(s) wij ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Communicatie

N.v.t.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

- Jaarstukken 2023
- Raadsvoorstel
- Raadsbesluit

Kampen, 11 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Kampen,
de secretaris,

de burgemeester,

N.J. Middelbos

S. de Rouwe

Agendanummer: 22
Portefeuillehouder: B. van den Belt
Onderwerp: Jaarstukken 2023

De Raad van de gemeente Kampen,

gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 11 juni 2024;

gelet op de financiële verordening en artikel 212 GW

besluit:

1. De Jaarstukken 2023 van de gemeente Kampen, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, vast te stellen. Daaronder zijn begrepen:
 - a. De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering in het onderdeel Jaarverslag van de Jaarstukken 2023.
 - b. De rechtmatigheidsverantwoording zoals deze is opgenomen in het onderdeel Jaarrekening van de Jaarstukken 2023.
2. Het positieve rekeningsaldo van € 13.004.527 als volgt te bestemmen:
 - a. € 4.090.704 toevoegen aan de reserve over te hevelen jaar gebonden budgetten;
 - b. € 2.113.308 toevoegen aan de reserve bouwgrondexploitatie;
 - c. € 80.136 toevoegen aan de reserve groot onderhoud civiele kunstwerken;
 - d. € 3.639 toevoegen aan de reserve groot onderhoud gebouwen;
 - e. € 16.222 toevoegen aan de reserve groot onderhoud havens;
 - f. € 29.045 onttrekken aan de reserve stedelijke vernieuwing;
 - g. € 48.437 toevoegen aan de reserve parkeeraangelegenheden;
 - h. € 250.000 toe te voegen in een nieuw te vormen reserve verbreding sluizen Kornwerderzand;
 - i. € 468.245 toevoegen aan de bestemmingsreserve aanpak ontheemden;
 - j. € 1.313.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve aanpak ontheemden;
 - k. € 71.227 toevoegen aan de reserve Groot onderhoud zwembad;
 - l. € 4.578.654 toevoegen aan de Algemene reserve.

Kampen, 11 juli 2024

De Raad van de gemeente Kampen,

M.E. Veldhoen, griffier

S. de Rouwe, voorzitter

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van de gemeente Kampen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Kampen te Kampen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van de gemeente Kampen op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2023.
2. De balans per 31 december 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023, het controleprotocol, het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 14 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 177. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 9.871.000, ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.120.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 106.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het management, bij u is dat college van burgemeester en wethouders, de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Schattingen en schattingsprocessen.
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder de waardering van de vaste activa, voorzieningen, vorderingen, alsmede de afgrenzing van verplichtingen tussen boekjaren.

Wij hebben de toelichting in de paragraaf Frauderisico's in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering risico's met betrekking tot fraude en integriteit in het jaarverslag geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in de paragraaf "2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder en de bedrijfsvoering voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het college van burgemeester en wethouders besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het college op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie, dat wil zeggen het vermogen van de gemeente in relatie tot de exploitatie met inachtneming van de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Verder hebben wij kennis genomen van de beoordeling van de begroting van de gemeente door de provincie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden geïdentificeerd ten aanzien van de geschiktheid van de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de samenstelling college, samenstelling gemeenteraad, de bestuurlijke toelichting, de leeswijzer, programmaverantwoording en de paragrafen.
- De bijlagen genoemd 'Beleidsindicatoren en kengetallen', 'Gerealiseerde baten en lasten per programma', 'Kredietoverzicht per programma' en 'Staat reserves en voorzieningen'.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Wij hebben onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 9 november 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en de naleving van het normenkader voor de

financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente Kampen in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023, het controleprotocol, het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 9 november 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente Kampen.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente Kampen in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen

of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente Kampen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Kampen, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente Kampen. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Almelo, 20 juni 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. C.L. Willems RA

Inhoudsopgave

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders	5
Samenstelling Gemeenteraad	5
Bestuurlijke toelichting	7
Leeswijzer	15
Jaarverslag	17
Programmaverantwoording	19
Financiële samenvatting programma's	19
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	21
Programma 1 Veiligheid	23
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	25
Programma 3 Economie	29
Programma 4 Onderwijs	33
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	37
Programma 6 Sociaal domein	41
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	45
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	49
Algemene dekkingsmiddelen	51
Overhead	53
Vennootschapsbelasting	55
Reserves	57
Paragrafen	59
Paragraaf 1 Lokale heffingen	61
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen	77
Paragraaf 4 Financiering	81
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	85
Paragraaf 6 Verbonden partijen	95
Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid	111
Jaarrekening	121
Balans per 31 december	122
Overzicht van baten en lasten	125
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	127
Toelichting op de balans per 31 december	133
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	149
Overzicht Incidentele en structurele baten en lasten	173
Rapportage op grond van de Wet Normering Topinkomens	175
Rechtmatigheidsverantwoording	177
Bijlagen	179
Beleidsindicatoren en kengetallen	181
SiSa en IMG	185
Gerealiseerde baten en lasten per programma	197
Kredietoverzicht per programma	203
Budgetoverheveling	211
IBT	221
Staat reserves en voorzieningen	229
Jaarrekening 2023 in één oogopslag	231
VGR Versnelling Woningbouw 2024-1	233
Projectenbijlage Voortgangsrapportage 2024-1	233

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders

Samenstelling van het College

Burgemeester	Dhr. S. de Rouwe	
Secretaris	Dhr. N.J. Middelbos	
Wethouders	Dhr. J.P. van der Sluis	Dhr. A.B. Wonink
	Dhr. B. van den Belt	Dhr. A.J. Boddeus
	Dhr. F.J.R. Faber	

Samenstelling Gemeenteraad

Samenstelling van de Raad

Voorzitter	Dhr. S. de Rouwe		
Griffier (waarnemend)	Mw. M.E. Veldhoen		
<u>Christen Unie</u>	<u>SGP</u>	<u>CDA</u>	
Dhr. J.W. Schutte	Dhr. K. van den Bosch	Dhr. H.E. Selles	
Mw. M.R. Wiltjer-Rozema	Dhr. J.T. Noorland	Mw. E.J. van de Wetering	
Dhr. K.E.G.H. van der Kolk	Dhr. H.J.E. Vinke	Dhr. R. de Wilde	
Dhr. K. Posthumus	Dhr. J.P. Florijn	Dhr. N. Teune	
Dhr. H. Pruijssen			
Dhr. H.J. de Jong			
<u>GBK</u>	<u>Kampen Sociaal</u>	<u>GroenLinks</u>	
Dhr. S. Azer	Dhr. L. Bastiaan	Dhr. E.G. Burgman	
Mw. H.I. Schmidt-Blokzijl	Mw. E.M. Bos	Mw. A.C. Faber	
Dhr. S. Zwitter	Dhr. K. Knijnenberg	Mw. J.H. Jansen	
Dhr. H.A.L. van der Harst			
<u>D66</u>	<u>Hart voor Kampen</u>	<u>VVD</u>	
Dhr. G.H. Wijnja	Dhr. M.M. Koster	Dhr. D.J.W.C. Lokhorst	
Mw. K. Selles	Dhr. A. Holtland	Dhr. H.J. Bruins	
<u>PvdA</u>			
Dhr. M. Haveman			

Bestuurlijke toelichting

Bestuurlijke samenvatting

Onze Programmabegroting voor 2023 kenmerkte zich door de vele ambities. Enerzijds omdat er voor bijna € 8 miljoen aan nieuwe uitgaven was opgenomen. Anderzijds omdat de realiseerbaarheid (uitvoerbaarheid, haalbaarheid en organiseerbaarheid) hiervan erg ambitieus was.

Terugkijkend kunnen we concluderen dat we in 2023 veel voortgang hebben geboekt op het uitvoeren van ons Coalitieakkoord 2022-2026 'Samen durven doen'. Daarnaast werkten we met elkaar de strategische investeringsagenda uit naar concrete plannen voor wat kortere termijn. Het college is trots op wat we bereikt hebben en heeft hierbij op een constructieve en prettige manier met uw raad samengewerkt.

Onze forse inzet op het woningbouwprogramma leverde mooie resultaten: met ruim tweehonderd nieuwe woningen in 2023 leverden we een bovengemiddelde productie in de regio.

Op het gebied van duurzaamheid openden we een regeling waarmee maatschappelijke organisaties een tegemoetkoming konden krijgen voor de hoge energiekosten.

We startten het project Opgroeien in een kansrijke omgeving, waarin we samen met onze partner kinderen van -9 tot 18 jaar en hun netwerk integraal ondersteunen. Ook bereikten we veel op het gebied van onderwijshuisvesting, met het Ichthus College, het IKC Marnix, Brede School Hanzewijk en de renovatie van de Morgenster als voorbeelden. We namen maatregelen om de N50 veiliger te maken.

We intensiverden de samenwerking met ondernemers en startten het Sociaal Economisch Beraad om samen met onderwijs en ondernemers te werken aan belangrijke sociaal-economische thema's.

Samenvattend hebben we zo'n 70% van de jaargebonden prestaties gerealiseerd. De groei en versterking van de ambtelijke organisatie heeft hier onder andere mooi aan bijgedragen. In 2023 groeiden we met 70 medewerkers naar 555 medewerkers. Tegelijkertijd vraagt een snelle groei ook het nodige van de organisatie en brengt het her en der ook groeipijnen met zich mee; temeer in een werkomgeving die hier nog niet op is ingericht.

Naast de voornemens vanuit de Programmabegroting hebben we in 2023 veel aandacht gehad voor de opvang van ontheemden.

Het resultaat van de jaarrekening 2023 is na bestemming € 4,6 miljoen. Het resultaat van de jaarrekening 2023 voor bestemming is een voordelig saldo van € 13 miljoen. Dit kent drie grote oorzaken.

- De opbrengsten van de opvang van ontheemden zijn net als vorig jaar ruim hoger dan de bijbehorende kosten; het betreft een bedrag van € 7 miljoen.
- De vertraging in de uitvoering van activiteiten (de zogenaamde budgetoverhevelingen). Het betreft een bedrag van € 4,1 miljoen bij deze jaarrekening; bij de tweede bestuursrapportage was al € 0,8 miljoen overgeheveld.
- Een positief resultaat van € 2,1 miljoen op de grondexploitatie.
- Het overgrote deel (90%) van dit resultaat wordt verklaard door hogere baten, het restant wordt verklaard door lagere lasten.

Met betrekking tot de bestemmingsreserve ontheemden wordt conform de gemaakte afspraken nog € 1,3 miljoen van het overschot van € 7 miljoen toegevoegd aan deze reserve, aangezien bij de eerste en tweede bestuursrapportage al € 5,7 miljoen was toegevoegd. Deze grote toevoeging aan deze reserve leidt wat het college betreft tot een heroverweging van deze afspraken. Het college zal daar in de loop van 2024 bij uw raad op terugkomen.

De gemeente heeft opnieuw een positief jaarrekeningresultaat. De vooruitzichten voor de langere termijn zijn door de dalende inkomsten vanuit het gemeentefonds minder rooskleurig. Dat maakt het belang van realistisch begroten en een goede financiële sturing groter. Hier wordt aan gewerkt. Daarnaast vragen onze ambities - onder andere in de versnelling van de woningbouw, mobiliteitsvraagstukken en verduurzaming - voor een adequaat risicomanagement. We blijven de risico's monitoren en sturen waar kan en mogelijk gedurende het jaar bij.

Het jaar 2023 in beeld

De gemeente heeft in de verschillende programma's veel zaken tot stand gebracht en in gang zet. Deze paragraaf geeft een overzicht van de resultaten en nieuwe initiatieven. Dit overzicht is vanzelfsprekend niet compleet.

Sociaal domein

Na een uitvoerig participatietraject met partners en organisaties hebben we onlangs de Meerjarenstrategie voor het Sociaal Domein vastgesteld. Dit creëert richting en eenduidigheid bij het ontwikkelen van toekomstig beleid in het sociaal domein. In 2023 dienden ruim vijftig organisaties een aanvraag in waarvan we met 47 organisaties aan de slag in de sociale basis. Door de stijging van de kosten voor levensonderhoud komt de bestaanszekerheid van inwoners (met een laag inkomen) steeds meer onder druk te staan. Daarom verhoogden we de inkomensgrens voor de kindregelingen en de Meedoenbon van 110 % naar 130% en schaften we de vermogenstoets af te schaffen. Hierdoor krijgen meer mensen toegang tot essentiële ondersteuning voor bijvoorbeeld schoolspullen, sport, cultuur en gezondheidszorg.

We willen een gemeente zijn waar onze kinderen gelukkig, gezond en veilig kunnen opgroeien. Daarom zijn we in 2023 gestart met de aanpak Opgroeien in een kansrijke omgeving. Samen met partners uit de gemeente die betrokken zijn bij opgroeiende jeugd helpen we jongeren gezond en gelukkig op te groeien in een kansrijke omgeving. Openbare orde en veiligheid sluit hierbij aan. Ook ronden we in 2023 pilot af om de samenwerking met Veilig Thuis te verstevigen en droeg De Kern maatschappelijke dienstverlening de regietak op huiselijk geweld bij volwassenen over naar de gemeente.

Verkeersveiligheid

Vooruitlopend op de verbreding van dit gedeelte van de N50, hebben we maatregelen genomen om de verkeersveiligheid op het weggedeelte tussen de afslagen Kampen en Kampen Zuid op te vergroten. In 2022 werd de maximumsnelheid al verlaagd naar 80 km/uur en in 2023 is een tijdelijke rijbaanscheiding aangelegd en zijn de bermen half verhard. Hiermee is ook de bereikbaarheid voor de hulpdiensten verbeterd. De maatregelen blijven van kracht tot de start van de verbreding van dit deel van de N50.

Duurzaamheid

Van de 12.000 lichtpunten in onze gemeente bestaat inmiddels tweederde uit LED-verlichting. In de Apeldoornsestraat maken we als eerste gemeente ter wereld gebruik van Biological White verlichting, waarmee rekening wordt gehouden met flora en fauna. In de Koekoek in IJsselmuiden passen we dynamische verlichting toe waardoor 's avonds de verlichting gedimd wordt naar 50%. Daarnaast werkten we in 2023 aan een plan voor het versneld verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Wij staan voor een grote opgave betreffende zonnepanelen, zon op dak en windenergie. Om te komen tot een energiesysteem met minimale uitstoot werken wij in de regio samen in de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel. Ons aanbod behelst 55 GWh zonnepanelen op veld, ongeveer zes grote windturbines extra en een groei van de hoeveelheid zonnepanelen op dak. In 2023 hebben we de benodigde hoeveelheid zon op dak gehaald. Ook verkenden we de mogelijkheden van een gemeentelijk energiebedrijf dat een rol zou kunnen spelen bij het vormgeven van lokaal eigendom bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten. Dit wordt in 2024 wordt afgerond. Daarnaast hebben we in 2023 intensief gewerkt aan de bewustwording van onze inwoners en stimuleerden en faciliteerden we in dit kader diverse activiteiten.

Woningbouw

Een bloeiende gemeente begint bij voldoende woningen voor iedereen. De forse inzet op het woningbouwprogramma heeft 204 nieuwe woningen opgeleverd. Hiermee zaten we boven het gemiddelde in de regio. We hebben daarnaast onherroepelijke plannen voor 120 woningen. Er zijn mooie stappen gezet in het afronden van de gebiedsvisie Reevedelta. De onderhandelingstafel met de marktpartijen vraagt helaas meer tijd dan voorzien. Het realiseren van de ambitie van 4.000 woningen tot en met 2032 staat of valt met de ontwikkeling van Reevedelta. Gelet op de vertraging en onzekerheden in de bouwproductie en personeelstekorten is het onzeker of dat in dat tempo lukt

Economie

In 2023 verkenden we kansrijke locaties voor bedrijventerrein. Dit maakt inmiddels onderdeel uit van het traject voor de nieuwe omgevingsvisie, zodat de integraliteit met andere ruimtelijke opgaven, waaronder wonen, natuur en klimaat, is geborgd. Zorgvuldig ruimtegebruik is een belangrijke randvoorwaarde bij het ontwikkelen van (nieuwe) werklocaties. In 2023 is daarom, in Port of Zwolle verband, gestart met het zoeken naar ruimte op bestaande bedrijventerreinen, ook in regionaal perspectief. Dit heeft in 2023 geleid tot een plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de Port of Zwolle. In een afzonderlijke informatienota is de raad hierover tussentijds geïnformeerd. In 2023 zijn we gestart met een intensievere samenwerking met ondernemers en onderwijs. We staan samen immers aan de lat voor vele uitdagingen. Circulariteit en krapte op de arbeidsmarkt

zijn enkele voorbeelden. Daarom zijn we vorig jaar gestart met een intensievere samenwerking tussen ondernemers, het onderwijs en de gemeente. Hiermee bundelen we onze krachten en trekken we gezamenlijk op naar een gezonde en duurzame lokale economie.

Onderwijshuisvesting

Ook bereikten we vorig jaar veel op het gebied van onderwijshuisvesting. De (ver)nieuwbouw van het Ichthus College nadert zijn einde en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd. Bij aanvang van het schooljaar 2023/2024 is de nieuwbouw van het Integraal Kind Centrum (IKC) Marnix in gebruik genomen. In het nieuwe gebouw is opvang en basisonderwijs onder één dak samengebracht. De renovatie van basisschool De Morgenster is succesvol afgerond. Ook startten we in 2023 met het maken van een nieuw Integraal HuisvestingsPlan. Dit plan geeft een doorkijk van investeringen die op korte, middellange en lange termijn noodzakelijk of wenselijk zijn in de onderwijshuisvesting. Het definitieve plan leggen we najaar 2024 voor aan de raad.

Sport en speelvoorzieningen

Met het groeien van het aantal inwoners is ook de groei van (sport- en speel)voorzieningen belangrijk. Zo maakt de ontwikkeling van een sportcampus onderdeel uit van de ontwikkeling van Reevedelta. Hiervoor maakten we in 2023 een schetsontwerp. Daarnaast zijn er 2,5 kunstgras voetbalvelden aangelegd. Ook renoveerden we vier tennisbanen in IJsselmuiden. Na een korte sluiting en een intensieve participatie met buurtbewoners is het gelukt om met goede afspraken het Cruyff Court weer in gebruik te nemen. Het is belangrijk dat iedereen gebruik kan en mag maken van speelvoorzieningen.

IJsselkogge

Nadat er op 13 juli 2023 besluitvorming in de raad heeft plaatsgevonden over de IJsselkogge zijn er diverse onderzoeken geweest, waardoor een aantal varianten is afgefallen. Dit betekent dat we ons vanaf november 2023 concentreren op de verdere uitwerking van nog twee locaties: locatie Koggewerf Havenweg 5 en locatie Van Gend & Loos Loods, variant "optopping".

Financiën

Deze paragraaf geeft een overzicht van en toelichting op de financiële resultaten in 2023 en de bestemming van het resultaat.

Conform het BBV vergelijken we in onderstaande het resultaat met de laatste begroting die de raad heeft vastgesteld.

(x € 1.000,-)

2023	Gewijzigde begroting	Resultaat	Verschil
	A	B	C=A-B
Lasten	-195.480	-194.544	936
Baten	195.236	207.189	11.953
Saldo	-244	12.645	12.889
Dotatie	-23.312	-17.776	5.536
Onttrekking	23.287	18.136	-5.151
Mutatie reserves	-25	360	385
Saldo	-269	13.005	13.274

Jaarrekeningresultaat 2023 (bedragen x € 1.000)

13.005 V

a. Budgetoverheveling 2023 naar 2024	4.091	V	Dotatie reserve budgetoverheveling
b. Opvang ontheemden	1.831	V	
c. Gemeentefonds	2.144	V	
d. Voorziening wachtgelden en pensioenen wethouders	706	V	
e. Grondexploitaties	2.113	V	Storting reserve grondexploitaties
f. Jeugdhulpverlening	505	N	

g. Hogere energielasten openbare verlichting	853	N	
h. Hogere loonkosten en inhuur derden	2.575	N	Netto is het tekort ca 1,4 miljoen
i. Inburgering	500	V	
j. Hogere opbrengst bouwvergunningen (leges)	832	V	
k. Saldo vrijval Beschermd Wonen	677	V	
l. Overige afwijkingen < € 500.000	4.044	V	
Totaal verklaard	13.005	V	

Resultaatbestemming

Algemene reserve	4.579
Bestemmingsreserves	8.426
Totaal resultaatbestemming	13.005

Toelichting bij resultaat 2023

Hierna volgt een toelichting op de onderdelen van de verklaring. Voor een gedetailleerde analyse van de afwijkingen groter dan € 500.000 verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

a. Budgetoverheveling 2023 naar 2024 ad € 4.091.000 V
Betreft voorstel tot budgetoverheveling:

Betreft voorstel tot budgetoverheveling:		2022-2023
1	Overhevelingen bijzondere regelingen, niet beïnvloedbaar	
1a	Overheveling van projecten met subsidie ILG/NLG	€ 559.424
1b	Algemene uitkeringen gemeentefonds/overheveling van rijkswege	€ 0
1c	Subsidie gerelateerde overhevelingen	€ 0
	Totaal overige overhevelingen, niet beïnvloedbaar	€ 559.424
2	Overige overhevelingen, beïnvloedbaar	
2a	Corona middelen gerelateerde overhevelingen	€ 0
2b	Overheveling voor de 1 ^e keer	€ 3.254.641
2c	Overheveling voor de 2 ^e keer	€ 176.040
2d	Overheveling voor de 3 ^e keer	€ 100.599
	Totaal overige overhevelingen, beïnvloedbaar	€ 3.531.280
	Totaal overhevelingen 1 en 2 (bijzondere en overige)	€ 4.090.704

In de tweede Bestuursrapportage 2023 is er in het kader van het realistisch begroten al voor een totaalbedrag van € 855.000 aan eenmalige budgetten doorgeschoven, omdat de werkzaamheden of uitvoering doorlopen in 2024. In totaal wordt dus 4,9 miljoen euro aan budget uit 2023 meegenomen naar 2024. In de Programmabegroting 2024 zijn deze budgetten reeds beschikbaar gesteld. Het gaat hierbij om de volgende budgetten:

(- = Nadeel, + = Voordeel)

Budgetoverheveling	Bedrag
Lokale aanpak wachttijden	100.000
Zorgwoningen	25.000
Subsidie dementievriendelijke samenleving	55.000
Gezond in de stad (GIDS)	103.646
Initiatieven cultuur	88.028
Bewerking Politiearchief 1940-1993	66.000
Bewerking Secretariearchief IJsselmuiden	96.000
Bewerking Secretariearchief Kampen	52.000
Digitalisering persoons- en woningkaarten	50.000
Onderzoeker Joodse Ingezetten	32.500
Projectleider e-Depot	90.000
Ondersteuner Werkcafé	55.860
Laaggeletterdheid	29.228
Start AVE implementatie	12.240
Totaal budgetoverheveling 2e Berap	855.502

Met deze overhevelingen in de tweede Bestuursrapportage bedraagt het totaal van de budgetoverhevelingen (beïnvloedbaar) € 4,3 miljoen in 2023, tegenover € 6,1 miljoen vorig jaar. De totale overhevelingen in 2023 bedragen € 4,9 miljoen, tegenover € 7,3 miljoen in 2022.

b. Opvang ontheemden ad € 1.831.000 V

Vanwege onder andere de oorlog in Oekraïne, heeft de gemeente Kampen veel ontheemden opgevangen. Voor deze opvang ontvangt de gemeente per bed, per nacht, middelen. Dit is voor de gemeente Kampen ruimschoots voldoende en zorgt ervoor dat er een overschot ontstaat in 2023. Dit is t.o.v. de laatste begrotingswijziging een meevaller van € 1.831.000 miljoen en t.o.v. de primitieve begroting een voordeel van € 7.017.000. Zie ook de paragraaf Toelichting Resultaatbestemming

c. Gemeentefonds ad € 2.144.000 V

De Decemercirculaire 2023 (gemeentefonds) geeft een aanvulling van € 2,775 miljoen en deze wordt begrotingstechnisch via de eerste Bestuursrapportage 2024 verwerkt. Daarnaast is er vanuit het gemeentefonds een bijdrage geweest van € 744.000 voor de Erfgoeddeal en zijn er per saldo diverse verrekeningen geweest van per saldo € 113.000 (positief). Hiermee komt de totale afwijking van het gemeentefonds op € 2.144.000.

d. Voorziening wachtgelden en pensioenen wethouders ad € 706.000 V

Door de actualisatie van de stand van de voorziening wachtgelden en pensioenen wethouders is er een voordeel ontstaan. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een hogere rekenrente en het niet meer deelnemen van een aantal voormalige wethouders in deze voorziening.

e. Grondexploitaties ad € 2.113.000 V

Ten opzichte van de begroting heeft de grondexploitatie een positief rekeningresultaat van € 2.113.000. Dit voordeel is met name toe te schrijven aan de hogere tussentijdse winstnemingen dan begroot bij de grondcomplexen Onderdijs € 1,5 miljoen en Wilsum van 0,4 miljoen. Bij de herziening van complex Onderdijs is gebleken dat hier abusievelijk nog de kosten voor het saneren van locatie De Tuinen in waren opgenomen waardoor deze kosten nu vrij konden vallen. Deze gronden zullen ten behoeve van de ontwikkeling Reevedelta Oost wel gesaneerd moeten worden, maar dat valt buiten de grondexploitatie van het Onderdijs. Ook zullen deze saneringskosten niet vallen binnen de nog te activeren grondexploitatie Reevedelta Oost, omdat de afspraak met marktpartijen is dat de gronden schoon ingebracht worden. In de perspectiefnota 2025 wordt voorgesteld de saneringskosten van deze gronden in 2025 te dekken uit de reserve bouwgrond. Daarnaast is het zo dat deze grondexploitatie in de eindfase zit waardoor we een goed zicht hebben op de nog te maken kosten. Deze vallen lager uit dan geraamd. Voor complex Wilsum geldt dit laatste ook en is er sprake van een hogere winstneming als gevolg van hoger verkopen dan verwacht in 2023 zijn, met uitzondering van een kavel, alle kavels verkocht. In de begroting hielden we er rekening mee dat we de helft van de kavels in 2023 gingen verkopen en de overige helft in 2024. We hebben dus een hogere opbrengst waardoor we ook een hogere winst moeten nemen als gevolg van de zogenaamde POC (percentage of completion) methode zoals voorgeschreven door de BBV.

In de paragraaf Grondbeleid van deze jaarrekening gaan wij nader in op het resultaat van de grondexploitaties.

f. Jeugdhulpverlening ad € 505.000 N

De totale kosten voor jeugdhulp zijn hoger dan begroot. Voor 2023 is ongeveer € 18 miljoen begroot, de werkelijke kosten bedragen bijna € 18,6 miljoen. De stijging van de kosten heeft vooral te maken met een stijging van het aantal jeugdigen in de zorg ten opzichte van 2022. In 2022 was het totaal aantal in de jeugdzorg 1.588, voor 2023 is dat 1.637. Dit is een stijging van 49 jeugdigen (3%). Deze toename zorgt voor een overschrijding van het budget van € 505.000

g. Hogere energielasten openbare verlichting ad € 853.000 N

Het budget gas en elektriciteit bij openbare verlichting is in 2023 fors overschreden. Het betreft hogere kosten elektriciteit 2023 in verband met gestegen tarieven en een eindafrekening van elektriciteit en energiebelasting over de jaren 2019, 2020 en 2021. Het bedrag viel in eerste instantie nog hoger uit, maar is naar beneden bijgesteld als gevolg van gesprekken tussen de gemeente Kampen en Greenchoice. Bij de overgang van leverancier, van Gazprom naar Greenchoice, is de verwerking van aansluitingen en eindafrekeningen niet goed gegaan.

h. Hogere loonkosten en inhuur derden ad € 2.575.000 N

Zoals al aangekondigd in de brief actuele financiële ontwikkelingen is er op de inzet van personeel ten laste van de loonsom een overschrijding. Deze bedraagt € 2,6 miljoen. Voor bijna € 1,2 miljoen euro van dit tekort is er dekking in de programma's Onderwijs, Sociaal Domein en Volksgezondheid en Milieu, in onder andere SPUK GALA, IZA, Inburgering, de Thuisgevers en NPO middelen. Het restant van het tekort van ca 1,4 miljoen wordt veroorzaakt door o.a. hogere inhuurkosten vanwege de vervanging van (langdurig) ziek personeel, extra inzet vanwege aanvullende opdrachten en andere ad hoc werkzaamheden. Vooruitlopend op de nieuwe spelregels m.b.t. rechtmatigheid wordt in het programma Versterking Financiële Functie al gewerkt aan een herontwerp van de boekhouding, waardoor we vanaf 2024 deze bedragen gesaldeerd zullen presenteren. Gezien de financiële ontwikkelingen is de sturing op deze loonsom in 2024 verscherpt. In 2023 werd aan veel ambities gewerkt, werden veel nieuwe plannen uitgewerkt, groeide de organisatie flink en waren er ook enkele specifieke omstandigheden. In 2023 zijn daarom bewust een aantal dringende verzoeken gehonoreerd in de wetenschap dat de financiële ruimte er in de exploitatie wel (en in de loonsom niet) was.

i. Inburgering ad € 500.000 V

Op het budget van de inburgeringsvoorzieningen is sprake van onderbesteding. Voor de leerroutes blijft de instroom achter op de prognose van het Rijk en die van de gemeente. Deelnemers stromen later in, waardoor de kosten in 2023 lager uitvallen. De gemeente Kampen loopt daarnaast achter met de huisvestingtaakstelling. Hierdoor zijn er minder inburgeringsplichtigen die kunnen starten. De gemeente zet stevig in op versnelling van de taakstelling. Door de lagere kosten zullen ook de opbrengsten uit de specifieke uitkering voor de inburgeringsvoorzieningen lager uitvallen.

j. Hogere opbrengst bouwvergunningen (leges) ad € 832.000 V
In 2023 zijn de opbrengsten voor bouwvergunningen (leges) € 832.000 hoger dan begroot.

k. Saldo vrijval Beschermd Wonen ad € 677.000 V
In de tweede Berap is voor Beschermd wonen een incidenteel voordeel opgenomen voor € 3.884.464. Nu de concept jaarrekening van de centrumgemeente Zwolle is opgemaakt, valt dit voordeel met € 676.947 hoger uit. De vrijval beschermd wonen bestaat grotendeels uit een incidenteel voordeel veroorzaakt doordat de centrumgemeente nog steeds de budgetten voor beschermd wonen ontvangt en deze bijdrage net als voorgaande jaren, niet volledig nodig is voor de uitvoering van de taken. Het bieden van maatschappelijke opvang is evenals beschermd wonen (op dit moment nog) een taak van de centrumgemeente.

l. Overige verschillen, ad € 4.044.000 V
Dit betreft een optelling van diverse afwijkingen < € 500.000, waaronder vertraging groot onderhoud begraafplaatsen, restantbudget voor saneringsopgave Blekerijweg en IJsselkogge. De verschillen worden nader toegelicht in de analyse op de programma's.

Toelichting resultaatbestemming

Overeenkomstig de afspraken met de raad wordt voorgesteld om delen van het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de daarvoor bestemde reserves. De raad moet conform de voorschriften hiervoor een specifiek besluit nemen. Hieronder worden de toevoegingen/onttrekkingen met de reserves toegelicht.

Bestemmingsreserves (toevoeging € 8.426.000)

- De raad heeft in maart 2024 besloten om van de niet bestede eenmalige budgetten een bedrag van in totaal € 4.091.000 over te hevelen naar 2024. Het bedrag wordt daartoe toegevoegd aan de Reserve budgetoverheveling.
- Daarnaast wordt voorgesteld om conform bestaande afspraken het niet bestede deel van de budgetten voor groot onderhoud van € 186.000 toe te voegen aan de betreffende bestemmingsreserves en het teveel bestede deel van € 15.000 te onttrekken aan de betreffende bestemmingsreserves.
- Verder wordt voorgesteld om het overschot in de Reserve Stedelijke Vernieuwing van € 29.000 vrij te laten vallen, voor de reserve geldt de afspraak dat de hoogte van de reserve gelijk moet zijn aan de verplichtingen.
- De totale extra bijdrage in 2023 ten gunste van de reserve parkeeraangelegenheden is € 49.000. Tegenover deze bijdrage staat de verplichting voor de gemeente Kampen dat er binnen een termijn van 10 jaar en een straal van 1.000 meter van het desbetreffende object parkeerplaatsen gerealiseerd moeten zijn. Voorgesteld wordt om dit bedrag dient toe te voegen aan de reserve parkeeraangelegenheden zodat in de toekomst voldaan kan worden aan deze voorwaarden.
- Binnen taakveld 3,1 staat een eenmalig budget van € 250.000 voor de bijdrage verbreding sluisen Kornwerderzand. Een jarenlange lobbyinzet van ondernemers en overheden om het sluisencomplex van Kornwerderzand te verbreden en te verdiepen heeft vruchten afgeworpen. Naast de regiobijdrage vanuit de verschillende overheden van heeft ook het bedrijfsleven gezamenlijk € 26,5 miljoen toegezegd. Hiermee is de komst van een ruimere sluis bij Kornwerderzand is een stap dichterbij. Door de verbreding, verdieping en verlenging van de sluis kunnen straks meer en grotere schepen de verschillende havens rond het IJsselmeer bereiken en ontstaat er een economische spin-off en groei van werkgelegenheid. In februari 2023 is begonnen met de officiële ondertekening van de marktbijsdrage met alle deelnemende marktpartijen. Zoals het er nu naar uitziet, kan in 2026 met de bouw van de nieuwe sluis worden gestart. Die planning past in de afspraak met het Rijk voor oplevering. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Verbreding sluisen Kornwerderzand.
- Vanuit de opvang ontheemden in hotel Zalkerbroek is een bedrag van € 468.000 overgehouden. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve aanpak ontheemden.
- Voor het project Oekraïne heeft de gemeente Kampen in 203 een bedrag van € 7.017.000 overgehouden en gestort in een bestemmingsreserve aanpak ontheemden; dat was vorig jaar nog € 2.671.000. Bij de eerste en tweede bestuursrapportage 2023 is al € 5.704.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt om conform de gemaakte afspraken met uw raad het restant van € 1.313.000 eveneens te storten in de reserve. Als gevolg van het de grote omvang van deze reserve stelt het college voor deze afspraken dit jaar te heroverwegen op basis van concreet uitgewerkte plannen voor de besetting van deze gelden.
- Ten slotte wordt volgens bestaande afspraken voorgesteld om het positieve resultaat op de bouwgrondexploitaties ad € 2.113.000 te doteren aan de Bestemmingsreserve bouwgrondexploitaties.

Algemene reserve (toevoeging € 4.579.000)

Na verwerking van alle hiervoor genoemde bestemmingen resteert er een netto positief saldo van € 4.579.000. Conform bestaand beleid wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de Algemene reserve.

Voor een verdere toelichting op afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting verwijzen wij u naar de jaarrekening verderop in dit boekwerk.

Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

Totaalbeeld 2024: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Groen	Oranje	Groen

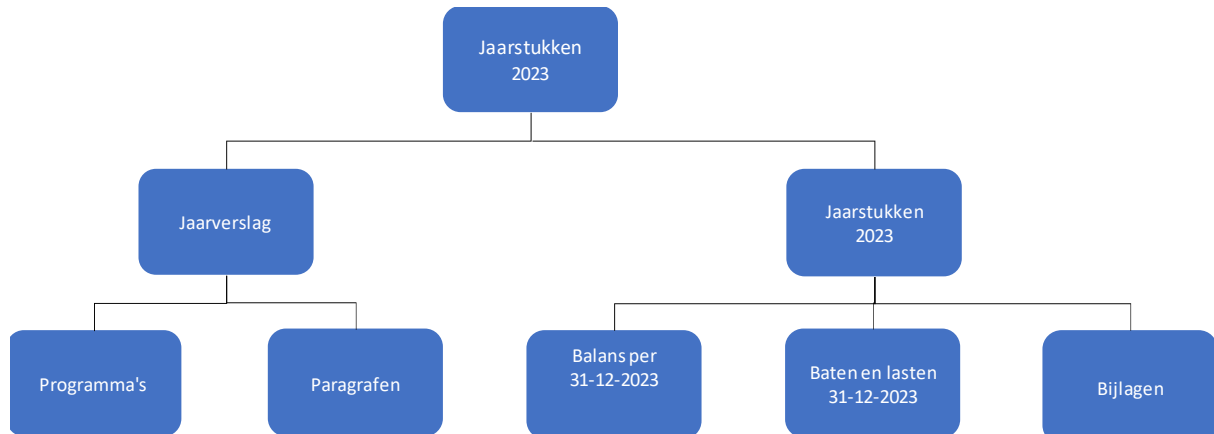
Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, die de provincie en de gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, voor de andere domeinen gaat het hier om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. Het totaalbeeld is opgenomen in de bijlagen van het jaarverslag. De kleur van het totaalbeeld (en voor alle afzonderlijke domeinen) voor Kampen, is dit jaar groen. Vorig jaar was het totaalbeeld ook groen.

Afgelopen jaar is een extra inspanning gepleegd om verbeteringen door te voeren met het beoogde resultaat. Wij realiseren ons overigens dat verdere verbeteracties per domein nog steeds nodig zijn om het groene kleurbeeld te bestendigen. Deze zijn ook in de betreffende bijlage per domein benoemd. Daar blijven we ook in 2024 regelmatig aandacht aan besteden.

Leeswijzer

De Jaarstukken bestaan uit de volgende onderdelen:

Jaarverslag

In het Jaarverslag zijn de programmaverantwoording en de paragrafen opgenomen.

Programma's

Hieronder worden de verschillende onderdelen van een programma toegelicht.

A. Missie

De overkoepelende programmadoelstelling.

B. Terugblik

In dit onderdeel wordt kort teruggeblikt over 2023 op landelijke, regionale en plaatselijke ontwikkelingen binnen de (diverse) onderdelen van het programma.

C. Wat hebben we bereikt?

Per cluster worden twee van de drie W-vragen beantwoord.

Het kan voorkomen dat binnen één cluster meerdere doelen (verschillende taakvelden) voorkomen. In dat geval worden per doel de eerste twee W-vragen uitgewerkt:

1. Prestaties: wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij ieder doel worden in tabelvorm de begrote en de gerealiseerde prestatie indicatoren vermeld. De bij de begroting voorgenomen prestaties zijn opgenomen in een tabel. Aan de hand van de kleuren groen, oranje en rood wordt weergegeven wat de stand van zaken aan het eind van 2023 is:

- Groen: uitvoering van de prestatie ligt "op koers";
- Oranje: uitvoering van de prestatie ligt "op enige achterstand". Door extra aandacht moet het haalbaar zijn om de prestatie op korte termijn te kunnen realiseren;
- Rood: uitvoering van de prestatie ligt "op duidelijke achterstand". Er zijn problemen gesignaleerd waardoor de prestatie niet gerealiseerd is.

Prestaties die aandacht vereisen (oranje) of problemen/achterstand kennen (rood) worden in tabelvorm nader toegelicht.

D. Wat heeft het gekost?

Per cluster en taakveld wordt inzicht gegeven in de kosten van de begroting voor –en na wijziging en de kosten van dit jaar. Tevens wordt het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie van dit jaar weergegeven, met een aanduiding of dit verschil voordelig (V), dan wel nadelig (N) is. De analyse op deze verschillen zijn dit jaar opgenomen in de jaarrekening onder de toelichting op de baten en lasten.

Naast de acht programma's brengen we de volgende onderdelen afzonderlijk in beeld:

- Algemene dekkingsmiddelen
De Algemene dekkingsmiddelen worden gevormd door de inkomsten welke niet direct samenhangen met een bepaalde taak/product, maar als algemene middelen ingezet kunnen worden ter dekking van de gemeentelijke taken. Voorbeelden zijn de Algemene uitkering van het Rijk en de OZB woningen en niet-woningen.
- Overhead
De overheadkosten moeten afzonderlijk geraamd en verantwoord worden. In de Programmabegroting is uiteengezet op welke wijze de overhead is samengesteld. Een deel van de overhead wordt op basis van de direct toegeschreven uren doorberekend aan investeringen, projecten en het grondbedrijf.

- Vennootschapsbelasting
Als gevolg van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen' zijn publiekrechtelijke rechtspersonen Vennootschapsbelasting (VPB) plichtig indien zij een onderneming uitvoeren.
- Reserves
De onttrekkingen en dotaties aan de reserves moeten op grond van de regelgeving afzonderlijk in beeld worden gebracht.

Paragrafen

In het onderdeel Paragrafen worden de verplichte paragrafen weergegeven aangevuld met de paragraaf Sociaal Domein.

Jaarrekening

In de Jaarrekening zijn de balans, het overzicht van baten en lasten, de grondslagen en de toelichting op de posten in de balans en de baten en lasten opgenomen.

Bijlagen

De Bijlagen bevatten diverse overzichten, waaronder overzicht van de overgehevelde budgetten, de SiSa en IMG-bijlage.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Financiële samenvatting programma's

Overzicht van baten en lasten per programma (bedragen x €1.000)	Begroting 2023	Begroting 2023 (na wijziging)	Rekening 2023	Vershil met begroting na wijziging
Lasten				
00 Bestuur en ondersteuning	6.128	7.314	10.339	-3.025
01 Veiligheid	5.354	6.123	5.549	574
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.090	12.171	10.622	1.549
03 Economie	2.302	3.136	2.324	812
04 Onderwijs	8.988	11.047	10.511	536
05 Sport, cultuur en recreatie	22.849	28.305	25.310	2.995
06 Sociaal domein	68.278	83.513	82.858	655
07 Volksgezondheid en milieu	14.062	15.550	13.470	2.080
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.279	4.333	4.825	-492
09 Algemene dekkingsmiddelen	4.702	1.820	6.423	-4.603
10 Overhead	18.736	22.105	22.338	-233
11 Vennootschapsbelasting		63	-25	88
Totale lasten	166.768	195.480	194.544	936
Baten				
00 Bestuur en ondersteuning	1.217	1.379	5.587	4.208
01 Veiligheid	447	485	557	72
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	1.038	3.678	1.504	-2.174
03 Economie	149	1.225	787	-438
04 Onderwijs	1.147	2.767	2.627	-140
05 Sport, cultuur en recreatie	3.235	4.527	5.616	1.089
06 Sociaal domein	14.559	34.420	39.332	4.912
07 Volksgezondheid en milieu	12.331	13.833	12.104	-1.729
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.921	2.360	5.286	2.926
09 Algemene dekkingsmiddelen	127.440	130.371	133.336	2.965
10 Overhead	148	191	453	262
11 Vennootschapsbelasting				
Totale baten	165.632	195.236	207.189	11.953
Totaal saldo baten en lasten	-1.136	-244	12.645	12.889
Toevoeging aan reserves	553	23.312	17.776	5.536
Onttrekking aan reserves	2.969	23.287	18.136	-5.151
Totaal toevoeging/onttrekking aan reserves	2.417	-25	360	385
Resultaat	1.281	-269	13.005	13.274

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

A. Missie

Kampen is een zelfbewuste gemeente die een stap naar voren zet in de samenwerking met de regio en andere overheden, de samenleving uitnodigt tot samenwerking en ruimte biedt om mee te praten, inbreng te leveren en initiatieven te nemen. Breed eigenaarschap en betrokkenheid vinden we belangrijk. Als gemeente zijn we bereikbaar en benaderbaar, Voor iedereen.

B. Terugblik

Integraal toekomstbeeld 'Wat voor gemeente/gemeenschap wil Kampen zijn?'

In november 2023 heeft de raad het visiedocument Koers Kampen 2040 vastgesteld. Met deze vaststelling hanteren we tien strategische keuzes als uitgangspunt bij het maken van toekomstige beleidskeuzes in geven we invulling aan de waarden samen leven, aanpakken en doorgeven.

Bij de vaststelling heeft de raad het college opgeroepen om de Koers Kampen 2040 te borgen in beleidsvorming van de gemeente Kampen en voor de Koers relevante ontwikkelingen te signaleren. Het is de bedoeling dat één keer per vier jaar de Koers Kampen 2040 herijkt wordt, in samenspraak met inwoners.

Realiseren en uitbouwen lobbystrategie

In 2023 hebben we daadwerkelijk een stap naar voren gezet als het gaat om lobby en public affairs. We hebben gewerkt aan een lobby agenda die in de zomer 2023 is vastgesteld. Deze lobby agenda heeft vijf focuspunten waar we ons vooral op richten: N50, Port of Zwolle met benodigde infrastructuur, Bovenkerk, IJsselkogge en robuuste gemeentefinanciën. In aanvulling daarop is een lobby kalender opgesteld met daarin de activiteiten die we proactief willen benutten voor lobby en public affairs.

Naast een lobby agenda hebben we proactief invulling gegeven aan lobby en public affairs:

We hebben ons actief opgesteld in het netwerk van middelgrote gemeenten (M50) en deelgenomen aan een event op de dag van de Algemene Beschouwingen in Nieuwspoor. De aanwezige Kamerleden hebben we onder het genot van streekproducten van Kampereiland meegenomen in het verhaal achter de gemeentefinanciën.

In december 2023 hebben dertien nieuwe Kamerleden uit onze regio uit handen van onze burgemeester een Kamper attentie ontvangen mét daarin een uitnodiging voor Sail Kampen.

De opening van Kerst in Oud Kampen hebben we benut om bij regionale bestuurders aandacht te vragen voor het belang van vrijetijdseconomie.

Daarnaast zijn enkele (nieuwe) gedeputeerden door ons uitgenodigd voor een werkbezoek aan Kampen.

Dat lobby en public affairs werkt, is onder meer af te lezen uit de middelen die onze gemeente extra heeft ontvangen. In 2022 en 2023 is er opgeteld ruim €48 miljoen opgehaald vanuit het Rijk en de Provincie via subsidies voor diverse projecten.

Verkennen stichting/vereniging O.O.O.C. (Onderwijs, Ondernemers, Overheid en Cultuur)

In 2023 is de verkenning van de stichting/vereniging O.O.O.C. ingezet. Daarbij hebben we ingezet op de doelstelling, de samenwerking en eventuele raakvlakken. Het antwoord op de vraag over de (juridische) vorm moet nog worden beantwoord. Vandaar dat we nog niet volledig aan de doelstelling van 2023 hebben voldaan. De verwachting is dat dit in het tweede kwartaal van 2024 gebeurt.

Kamper Ontwikkelfonds

In samenspraak met de raad is een bestemmingsreserve Maatschappelijk Investeringsprogramma Kampen (MIK) gevormd. In 2023 is in totaal € 5 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Een eerste regeling onder de paraplu van het MIK is het Ontmoetingsfonds. Dit fonds in het najaar operationeel geworden. Het Ontmoetingsfonds is bedoeld om initiatieven van inwoners te honoreren die het ontmoeten en samenleven in de wijken en kernen van Kampen stimuleren. Ons voornemen is om de raad in 2024 een integrale afweging te laten maken over andere bestedingsdoelen die uit het MIK kunnen worden betaald.

Inwonerbetrokkenheid

Het onderwerp inwonerbetrokkenheid en inwonerparticipatie krijgt meer voet aan de grond. We zien dat er al veel gedaan wordt en werken nu toe naar een visie en handreikingen. Een beschrijving van 'zo doen we dat in Kampen'. Met het in werking treden van de Omgevingswet, op 1 januari 2024, is er al veel veranderd. Daar sluiten we als organisatie verder bij aan. We werken aan een visie op inwonerparticipatie. Hierin trekken we samen op met de collega's die werken aan de nieuwe visie op dienstverlening. Ook werken we aan een nieuwe participatieverordening. De Kamper Beginselen zijn hierbij ons vertrekpunt. We betrekken de raad, dorpsgroepen en inwoners bij het opstellen van deze documenten.

Al deze ontwikkelingen bij elkaar zorgen ervoor dat we nog beter weten wat er van ons wordt verwacht en dat we inwoners en ondernemers nog beter kunnen betrekken.

Duurzaam gemeentelijk vastgoed

We zijn bezig met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, maar willen graag een versnelling realiseren. Het ambitieniveau is CO2-neutraal in 2030 voor onze krachtpanden. Om dit in goede banen te leiden wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan verduurzamingsversneller gemeentelijk vastgoed. Aan de hand van gebouwscans kunnen we beter op financiën sturen.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Bestuur en ondersteuning		
Cluster : 1		
Taakveld: 0.1 Bestuur		
	Status	
1	Vastgesteld integraal toekomstbeeld	🟢
2	Besluit oprichting stichting/vereniging O.O.O.C	🟡
3	Eerste regeling Kamper Ontwikkelfonds operationeel	🟢
Cluster : 2		
Taakveld: 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
	Status	
4	Oplevering PvA verduurzaming gemeentelijk vastgoed incl. voorstel PPN 2024	🟢

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr. Omschrijving prestaties	
2 Besluit oprichting stichting/vereniging O.O.O.C	
Toelichting	In 2023 is de verkenning van de stichting/vereniging O.O.O.C. ingezet. Daarbij is er ingezet op de doelstelling, de samenwerking en eventuele raakvlakken. Het antwoord op de vraag over de (juridische) vorm moet nog worden beantwoord. Vandaar dat nog niet volledig aan de doelstelling van 2023 kan worden voldaan. De verwachting is dat dit in het tweede kwartaal van 2024 wordt afgerond.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Bestuur en ondersteuning	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 1	0.1 Bestuur 0.2 Burgerzaken
Cluster 2	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
0 Bestuur en ondersteuning					
Cluster 1					
Lasten	5.199	5.965	5.777	188	V
Baten	704	688	1.346	658	V
Saldo	4.495	5.276	4.432	844	V
Cluster 2					
Lasten	929	1.349	4.561	-3.212	N
Baten	512	690	4.241	3.551	V
Saldo	417	659	320	339	V
Totale lasten	6.128	7.314	10.339	-3.025	N
Totale baten	1.217	1.379	5.587	4.208	V
Totaal saldo	4.911	5.935	4.752	1.183	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 1 Veiligheid

A. Missie

In Kampen vinden we veilig wonen, werken en recreëren belangrijk, waarbij we oog hebben voor zowel de samenleving als geheel, als het individu. We ontwikkelen algemene regelgeving waar het kan en moet, en maatwerk als de situatie daar om vraagt. Van inwoners en ondernemers wordt ook betrokkenheid en verantwoordelijkheid gevraagd.

B. Terugblik

Zorg en veiligheid

In 2023 hebben we de focus gelegd op het verbinden van zorg en veiligheid. Er is een Doelen Inspanningen Netwerk (DIN) opgesteld waar drie ontwikkellijnen in geschetst zijn:

1. preventief, effectief en efficiënt hulp en ondersteuning bieden;
2. krachtig en sensitief organiseren;
3. samenwerken.

Een belangrijk thema hierbij is de implementatie van de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE-Model). Hiermee wordt het proces van op- en afschalen rondom zorg- en veiligheidscasuïstiek ingericht en wordt de verantwoordelijkheid van de verschillende partijen, operationeel en bestuurlijk inzichtelijk gemaakt.

In 2023 heeft ook de aanpak van overlast rondom zorgwoningen de nodige aandacht gekregen. De werkgroep heeft een implementatieplan gemaakt. In dit implementatieplan zijn doelstellingen geformuleerd en verwerkt in drie pijlers:

1. 'aanpak op wonen';
2. 'aanpak op de zorgaanbieder';
3. 'aanpak op woonoverlast of overlast buitenruimte'.

Omwonenden uit de binnenstad zijn tijdens een bijeenkomst bijgepraat over de stand van zaken en de aanpak van overlast. Diverse overlastmeldingen die binnenkomen, worden opgepakt en (waar mogelijk) afgehandeld en teruggekoppeld aan de melder.

Jeugd en veiligheid

In 2023 zijn we gestart met de preventieaanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Wij zijn één van de 36 gemeenten in Nederland die hiermee zijn gestart. De aanpak richt zich op het voorkomen van alcohol-, drugs- en tabaksgebruik door jongeren. Dit doen wij door een leefomgeving te vormen waarin zij gelukkig en gezond kunnen opgroeien. Openbare orde en veiligheid sluit hier aan bij het sociaal domein, om vanuit verschillende invalshoeken deze problematiek aan te pakken.

Tevens is in 2023 een start gemaakt met de pilot om de samenwerking met Veilig Thuis te verstevigen. We werken hierbij samen met Veilig Thuis, WMO, Centrum Jeugd en gezin (CJG) en de Kern maatschappelijk dienstverlening. Deze pilot is succesvol gebleken. De verbinding tussen de partijen onderling loopt goed, casuïstiek wordt samen gedragen en opgepakt. In 2023 heeft De Kern maatschappelijke dienstverlening de regietaak op huiselijk geweld bij volwassenen overgedragen naar de Toegang sociaal domein. Vanaf 2024 pakken het CJG en de Toegang sociaal domein deze regierol op binnen huiselijk geweld. Binnen de AVE krijgt de casusregierol een duidelijke plek.

Ondermijning en integriteit

In 2023 hebben we de focus gelegd op het vergroten van de interne bewustwording rondom ondermijning en de aanpak van drugshandel (op straat). Hiervoor zijn diverse interne bijeenkomsten georganiseerd. Op deze wijze is beoogd de verschillende afdelingen bekender te maken met de risico's van ondermijnende criminaliteit en de rol die zij hier onbewust in kunnen spelen. Daarnaast is ook 'buiten' aandacht geweest voor ondermijnende criminaliteit. Zo is een bestuursrechtelijke controle uitgevoerd bij een garageboxen-complex en is ingezet op het aanpakken van drugshandel in onze gemeente. Dit heeft geleid tot bewustwording bij verhuurders. Tot slot is het BIBOB-beleid verder uitgewerkt en besproken binnen de betrokken afdelingen. Het BIBOB-beleid wordt in het eerste kwartaal van 2024 afgerond.

Fysieke veiligheid

In 2023 zijn we voor het monitoren van de camera's in de binnenstad overgestapt naar Team Technisch Toezicht van de politie Oost-Nederland. Stichting I-Watch, de vorige aanbieder, wordt in 2024 ontmanteld. Daarnaast is een nieuwe partij gecontracteerd voor het technisch onderhoud aan de camera's. Deze veranderingen brengen een kostenbesparing met zich mee van ongeveer €20.000 op jaarbasis. Daarnaast is in 2023 de Meerjarenvisie jaarwisseling Kampen 2023-2027 vastgesteld. Hiermee beogen we samen met ketenpartners (o.a. WIJZ Welzijn, politie, Schuttersgilde) een veilige en voor iedereen prettige jaarwisseling te borgen.

Horecateam

Het horecateam is een samenwerking tussen politie, boa's en gastheren. Deze samenwerking is (mede) ontstaan door de uitbreiding van het boa-team en de inzet van eenmalige coronagelden. Met deze eenmalige gelden is het gelukt gastheren aan te stellen die de boa's en politie helpen tijdens de horecanacht. De gastheren richten zich op het zorgen voor een gastvrije binnenstad en het tegengaan van vervelend gedrag in de uitgaansgebieden. Het fietsparkeren was hierbij één van de speerpunten, maar ook het aanspreken van jongeren op hun gedrag om overlast of escalatie te voorkomen. De resultaten van de inzet van gastheren zijn wisselend. Enerzijds wordt vervelend gedrag gedeëscaleerd doordat jongeren aangesproken worden. Anderzijds lijkt de oorzaak van overlast structureel van aard en is een team met gastheren niet de meest geschikte manier om

dit te verhelpen. Wij bekijken mogelijkheden om de overlast structureel aan te pakken. Dit kan bijvoorbeeld door een collectieve horecaontzegging in te stellen zodat bekende overlastgevers geweerd worden. De pilot met de gastheren loopt af op 1 april 2024.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Veiligheid	
Cluster : 3	
Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Status
1 Meerjarenvisie Jaarwisseling uitgewerkt	
Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid	
Status	
2 Ondermijning: interne procedure Wet Bibob opgesteld	
3 Implementeren 'Aanpak Voorkomen Escalatie', voor effectieve en efficiënte hulp bij huishoudens met oplopende problematiek	
4 Extra inzet boa's gerealiseerd	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr. Omschrijving prestaties	
2 Ondermijning: interne procedure Wet Bibob opgesteld	
Toelichting	De behoefte bestond om de kennis rondom de wet Bibob te verhogen, alvorens het beleid definitief opgesteld werd. Met het volgen van een opleiding is hier invulling aan gegeven en zijn uiteindelijk enkele leemtes ontdekt in het concept-beleid. Om deze reden dienden enkele aanvullende gesprekken gevoerd te worden met verschillende afdelingen. In het eerste kwartaal van 2024 wordt dit beleid vastgesteld en wordt de raad geïnformeerd.
Nr. Omschrijving prestaties	
3 Implementeren 'Aanpak Voorkomen Escalatie', voor effectieve en efficiënte hulp bij huishoudens met oplopende problematiek	
Toelichting	De implementatie van de AVE methodiek vraagt meer tijd dan eerder voorzien. Enerzijds door de implicaties voor de interne organisatie maar ook voor externe partners. Vanuit veiligheid is betrokkenheid bij deze gesprekken rondom de implementatie.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Veiligheid	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 3	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	
1.2 Openbare orde en veiligheid	

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
1 Veiligheid					
Cluster 3					
Lasten	5.354	6.123	5.549	574	V
Baten	447	485	557	72	V
Saldo	4.908	5.639	4.992	647	V
Totale lasten	5.354	6.123	5.549	574	V
Totale baten	447	485	557	72	V
Totaal saldo	4.908	5.639	4.992	647	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A. Missie

De gemeente Kampen is goed bereikbaar voor alle vervoerswijzen, waarbij we streven naar verduurzaming van de mobiliteit en het tegengaan van overbodig (vracht)verkeer. De openbare ruimte is aantrekkelijk, veilig en leefbaar. De infrastructuur nodigt uit tot lopen en fietsen in combinatie met gebruik van het openbaar vervoer (ketenmobiliteit).

B. Terugblik

Verkeersveiligheid, mobiliteit, bereikbaarheid en parkeren zijn van invloed op een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsklimaat van de stad en omliggende kernen. Hiervoor is het belangrijk dat de bereikbaarheid naar en binnen onze gemeente op orde blijft. We zetten stevig in op het faciliteren van voetgangers en fietsers en de keuze om de fiets aantrekkelijker te maken dan de auto. Hierbij onderschrijven we het gedachtegoed van STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a service, Privéauto). We hebben in 2023 diverse verkeersonveilige situaties aangepakt. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van de investeringsimpuls 'verkeersveiligheid' van het Rijk. Verder hebben we bijgedragen aan de uitwerking van diverse opgaven voor een veiligere N50 met een vlottere doorstroming en hebben we zorg gedragen voor goed onderhouden wegen en bermen in het buitengebied.

Ontwikkelingen N50

Verbreiding N50, gedeelte Kampen – Kampen Zuid

Om de verkeersveiligheid op het weggedeelte van de N50 tussen de afslagen Kampen en Kampen Zuid op korte termijn te vergroten, is in 2022 de maximumsnelheid op het weggedeelte tussen de afslagen Kampen en Kampen Zuid verlaagd naar 80 km/uur en is in mei 2023 uitvoering gegeven aan de realisatie van een tijdelijke rijbaanscheiding en het half-verharden van de bermen. Hiermee is eveneens de bereikbaarheid voor de hulpdiensten verbeterd. De tijdelijke maatregelen blijven van kracht tot aan de start van de verbreding van dit gedeelte van de N50.

Verkeersveiligheidsmaatregelen N50 gedeelte Kampen - Ramspol

Rijkswaterstaat heeft voor het verbeteren van de verkeersveiligheid op het gedeelte N50 tussen afslag Kampen en Ramspolbug in het voorjaar van 2023 samen met onze gemeente en provincie Overijssel een plan van aanpak uitgewerkt. In dit plan zijn scenario's uitgewerkt hoe de weginrichting aangepakt kan worden. Op basis hiervan is voor de N50 gekozen voor een standaard wegprofiel met een reguliere rijbaanscheiding en obstakelvrije zone. Daarnaast wordt in de komende jaren, als meekoppelkans, ingezet op het plaatsen van een filewaarschuwingssysteem en focusflitsers langs dit gedeelte van de N50. Met als doel om weggebruikers tijdig te attenderen op filevorming en het telefoongebruik achter het stuur te ontmoedigen. De nadere uitwerking van de hiervoor genoemde maatregelen is in het vierde kwartaal van 2023 gestart en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2025 afgerond. De start van de realisatie is, op basis van de meeste conservatieve planning, voorzien in 2028.

Onderzoek verkeersveiligheid N50

De Tweede Kamer heeft, naar aanleiding van de motie Geurts, de regering verzocht om een onderzoek uit te voeren naar de aanhoudende ongevallen op de N50 en te bezien welke infrastructurele maatregelen genomen kunnen worden. Het verkeersveiligheidsonderzoek N50 is in het voorjaar van 2023 afgerond. Hieruit vloeien twee eindrapportages. Uit het onderzoek blijkt dat de belangrijkste knelpunten worden aangepakt met de hiervoor genoemde gerealiseerde en/of geplande maatregelen. Na realisatie van deze maatregelen is hiermee over de hele N50 een fysieke rijbaanscheiding gerealiseerd. Hierna resteren alleen nog de belangrijkste veiligheidsrisico's op het traject van het gedeelte van de N50, vanaf knooppunt Hattemberbroek tot afslag Kampen Zuid. Vanwege het tekort aan stikstofruimte, (personele) capaciteit en financiële middelen is het voor het Rijk op dit moment niet mogelijk om maatregelen te treffen op dit traject. De maatregel die op dit traject de verkeersveiligheid het meest verhoogt, is verbreding naar 2x2 rijstroken. In de kamerbrief van juni 2023 is opgenomen dat het gezamenlijk eindbeeld is om op termijn het tracé tussen knooppunt Hattemberbroek en Kampen Zuid te verbreden naar 2x2 rijstroken.

Ontwikkelingen fiets

De raad heeft op 1 juni 2023 het Fietsplan voor de gemeente Kampen vastgesteld. Hiermee legt de gemeente de basis voor een toekomstbestendige fietsnetwerk, werken we aan een gerichtere en bredere aanpak van de verkeersveiligheid en is STOMP formeel ingebed als leidend principe bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij staan drie doelen centraal:

1. het fietsgebruik te stimuleren;
2. het autogebruik en -bezit te beperken;
3. te komen tot een bereikbaarder, leefbaarder, gezonder en (economisch) vitaler gemeente Kampen.

In 2023 hebben we al een goede start gemaakt met de hiervoor genoemde ambities. Zo is STOMP als leidend principe gehanteerd bij de uitwerking van het mobiliteitsplan voor gebiedsvisie Reevedelta. Als onderdeel hiervan is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de in het Fietsplan opgenomen wens tot realisatie van de snelle fietsroute Zwolle – Kampen – Dronten, via station Kampen Zuid. Deze fietsroute gaat binnen de stad Kampen vooral functioneren als 'doorfietsroute'. Hiermee zorgen we ervoor dat fietsers vanuit Kampen en het dorp Reeve een veilige en directe fietsverbinding krijgen richting Kampen en de kernen van Zwolle of Dronten. De fietsroute wordt binnen de stad Kampen voorzien van een wandelpad. Daarnaast wordt het Muziekpad deels opgeschoven en ingepast in de omgeving als een (recreatieve) wandelroute voor bewoners. Door deze aanpassingen krijgt iedere gebruiker hier meer de ruimte en vindt er geen menging meer plaats tussen fietsers en de overige gebruikers van het Muziekpad.

Daarnaast is in 2023 een variantenstudie uitgewerkt naar de realisatie van een directe fietsverbinding vanuit Reevedelta en Stationskwartier en Onderdijs richting de binnenstad en het Pieter Zandt Scholengemeenschap. Deze fietsverbinding kruist de Europa-Allee ongelijkvloers. Uit de variantenstudie blijkt dat de realisatie van een fietsroute via de Venedijk en IJsseldijk het beste bijdraagt aan de doelstellingen van het Fietsplan. Er is nog geen besluit genomen op welke wijze de fietsroute de Europa-Allee ongelijkvloers kruist. Om hierover een gedegen besluit te kunnen nemen, is nader onderzoek nodig. Hier wordt in het voorjaar van 2024 verder uitvoering aan gegeven.

Aanpak verkeersveiligheid

Naast de reguliere aanpak van de verkeersveiligheid in onze gemeente, is in 2023 ook uitvoering gegeven aan de opgaven uit het strategisch plan verkeersveiligheid. Hieronder valt:

- de realisatie van snelheid-remmende maatregelen op de Silene in Kampen;
- het realiseren van een veiligere opstelplaats voor fietsers op de IJsselkade;
- ter hoogte van de verkeerslichten;
- de herinrichting van het kruispunt Grafhorsterweg (N760) – Frieseweg (N765), met een veiligere oversteekplaats voor fietsers.

Onderhoud wegen en infrastructurele maatregelen

In 2023 is het gedeelte van de Kamperwetering, tussen de Bosjessteeg en de Bisschopswetering in Mastenbroek, gerehabiliteerd. In lijn met de ambities uit het Fietsplan is dit gedeelte van de Kamperwetering gesloten verklaard voor doorgaand gemotoriseerd verkeer, uitgezonderd bestemmingsverkeer en landbouwverkeer. De nieuwe wegconstructie heeft aan de uiteinden de uitstraling van een fietsstraat en is voorzien van belijning en zeven passeerhavens. Zo blijft er voor het landbouwverkeer voldoende ruimte beschikbaar om het tegemoetkomend (fiets)verkeer veilig te passeren. Tegelijkertijd is ook uitvoering gegeven aan groot onderhoud aan de asfaltverharding op het gedeelte van de Kamperwetering tussen de Bosjessteeg en de Sonnenbergweg. De werkzaamheden voor de rehabilitatie van Baan in IJsselmuiden zijn in de zomer van 2023 afgerond. De rehabilitatie van Oosterholt Noord, Hogeweg en Kamperzeedijk zijn in 2023 plan voorbereid en worden in 2024 in uitvoering gebracht. Verder is de planvoorbereiding opgestart voor de herinrichting van het gedeelte Oosterlandenweg, tussen Burgemeester van Engelenweg en Goudplevier en de aanpak van de verkeersknelpunten op de Plasweg in IJsselmuiden. Beide infrastructurele werken worden, naar verwachting, vanaf 2025 in uitvoering gebracht.

Parkeren

De parkeervoorziening Meeuwenplein is in 2023 heringericht. Daarnaast is gestart met de herinrichting van parkeermagneet Schans Buitenwacht in Kampen. Dit project wordt in 2024 afgerond. Ook de parkeerplaats bij voetbalvereniging IJVV in IJsselmuiden is in 2023 heringericht om de parkeercapaciteit te vergroten.

Parkeerplan binnenstad

De gemeente Kampen wil op korte termijn de binnenstad autoluw maken. Het doel is om de binnenstad te profileren als gastvrij. Hierbij is de auto te gast en wordt voorrang gegeven aan andere vormen van mobiliteit, zoals: het gebruik maken van de fiets, het openbaar vervoer en deelmobiliteit. Bezoekers van de binnenstad worden gestimuleerd om aan de rand van de stad te parkeren. Om dit te bereiken is in 2023, in nauwe samenspraak met een externe begeleidingsgroep, gewerkt aan de uitwerking van een Parkeerplan voor de binnenstad. Ten behoeve hiervan:

- zijn parkeeronderzoeken uitgevoerd naar het gebruik van de parkeercapaciteit in de binnenstad;
- is een dynamische parkeerbalans opgesteld voor alle (ruimtelijke) ontwikkelingen die voor de komende tien jaar gepland staan;
- zijn scenario's opgesteld voor meerdere richtinggevende parkeer-/ mobiliteitsoplossingen die allen op hun eigen wijze bijdragen aan de ontwikkelingen in de binnenstad.

Het definitieve Parkeerplan, met daarin de voorkeursscenario met parkeer- en mobiliteitsoplossingen, is in januari 2024 door de raad vastgesteld. De opgaven uit het Parkeerplan worden in 2024 nader uitgewerkt en vanaf 2025 in uitvoering gebracht.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Verkeer, vervoer en waterstaat	
Cluster : 4	
Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer	
	Status
1	Koers- en visiedocument Mobiliteitsplan vastgesteld
2	Nieuwe pollers Binnenstad planvoorbereiding gerealiseerd
3	Tijdelijke maatregelen verkeersveiligheid N50 Kampen - Kampen Zuid gerealiseerd
4	Aanpak verkeersveiligheid: definitief ontwerp Oosterlandenweg gereed
5	Aanpak verkeersveiligheid: rehabilitatie Kamperwetering gereed
Taakveld: 2.2 Parkeren	
	Status
6	Besluit voorkeursvariant Parkeerplan Binnenstad
7	Parkeercapaciteit IJVV uitgebreid
Cluster : 5	
Cluster : 6	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr. Omschrijving prestaties	
1 Koers- en visiedocument Mobiliteitsplan vastgesteld	
Toelichting	Als gevolg van de inzet die nodig was voor de ontwikkeling van het Parkeerplan voor de binnenstad, in combinatie met tijdelijke onderbezetting bij cluster Mobiliteit, is in 2023 besloten de ontwikkeling van het Mobiliteitsplan te verplaatsen naar 2024 (beleid) en 2025 (uitvoeringsprogramma). Verzocht wordt het hiervoor beschikbaar gesteld budget over te hevelen naar 2024.
Nr. Omschrijving prestaties	
2 Nieuwe pollers Binnenstad planvoorbereiding gerealiseerd	
Toelichting	Als gevolg van prijsstijgingen zijn de kosten voor aanschaf en plaatsing van de pollers sterk toegenomen. Dit vraagt om een aanvullend budget. Voor dit project zijn inmiddels aanvullende middelen aangevraagd, als onderdeel van de perspectiefnota voor de periode 2024-2027. Rekening houdend hiermee is in 2023 gewerkt aan de voorbereiding en aanbesteding van de pollers, onder voorwaarde van toekenning van de aanvullende middelen door de gemeenteraad. De uitvoering van deze maatregel staat voor nu gepland voor voorjaar 2024.
Nr. Omschrijving prestaties	
4 Aanpak verkeersveiligheid: definitief ontwerp Oosterlandenweg gereed	
Toelichting	In het najaar van 2023 is gestart met de studie naar een nieuwe inrichting van het gedeelte van de Oosterlandenweg, vanaf de Burgemeester Van Engelenweg tot aan Goudplevier, in IJsselmuiden. Het bieden van een veilige plek aan het fietsverkeer vraagt om een gedegen verkeersonderzoek en brede variantenstudie, alsook de nodige afstemming met de omwonenden en overige belanghebbenden in het gebied. Dit proces is nu vol in uitvoering, maar nog niet afgerond. Wij verachten op grond van de huidige vooruitzichten pas in het tweede kwartaal van 2024 te kunnen beschikken over een definitief schetsontwerp. Realisatie van de maatregelen wordt dan ook verplaatst naar het voorjaar van 2025.
Nr. Omschrijving prestaties	
5 Aanpak verkeersveiligheid: rehabilitatie Kamperwetering gereed	
Toelichting	De werkzaamheden voor dit project zijn in het najaar van 2023 uitgevoerd, met uitzondering van de belijning. Vanwege de natte weersomstandigheden) zijn deze werkzaamheden uitgesteld. Als gevolg hiervan zijn de aangebrachte bermen nu niet draagkrachtig genoeg en moeten deze worden hersteld. Deze laatste werkzaamheden staan - afhankelijk van de weersomstandigheden - gepland voor het voorjaar van 2024.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Verkeer, vervoer en waterstaat	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 4	2.1 Verkeer en vervoer 2.2 Parkeren
Cluster 5	2.3 Recreatieve havens 2.4 Economische havens en waterwegen
Cluster 6	2.5 Openbaar vervoer

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Cluster 4					
Lasten	8.752	11.738	10.279	1.459	V
Baten	515	3.176	1.058	-2.118	N
Saldo	8.237	8.561	9.222	-661	N
Cluster 5					
Lasten	332	427	339	88	V
Baten	514	501	446	-55	N
Saldo	-182	-74	-107	33	V
Cluster 6					
Lasten	5	5	4	1	V
Baten	8				V
Saldo	-3	5	4	1	N
Totale lasten	9.090	12.171	10.622	1.549	V
Totale baten	1.038	3.678	1.504	-2.174	N
Totaal saldo	8.052	8.493	9.118	-625	N

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 3 Economie

A. Missie

Een sterke en vitale economie is een belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en versterken van het welzijn en welbevinden van onze inwoners. Ondernemers zijn de motor van onze economie: zij zorgen voor dynamiek, bedrijvigheid en werkgelegenheid. De gemeente heeft een belangrijke rol om bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling. Dit doen wij samen met Interne en externe partners.

B. Terugblik

Samenwerking bedrijfsleven en onderwijs

De raad heeft middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een lokale economische agenda en visie. Dit doen we samen met de lokale partners in het bedrijfsleven en het onderwijs in het Sociaal Economische Beraad Kampen (SEB Kampen). Hiermee zijn wij in 2023 gestart met het opzetten van het SEB Kampen en ook is er een eerste inventarisatie voor de agenda met de thema's waaraan partijen gezamenlijk willen werken. In 2024 wordt dit verder uitgerold.

Regio Zwolle samenwerking

De gemeente Kampen is partner in de Regio Zwolle samenwerking. Hier werken onderwijsinstellingen, ondernemersorganisaties en overheden nauw samen aan de opgaven op het gebied van economie en arbeidsmarkt. Hiervoor zijn er diverse actielijnen, zoals:

- de veranderopgaven op de arbeidsmarkt;
- leven lang ontwikkelen;
- inzet op leercultuur;
- Ondernemersecosysteem en dienstverlening.

Voor de veranderopgaven op de arbeidsmarkt is er een investeringsfonds (upgrade jezelf en groei vooruit). Hiervan hebben tal van bedrijven en inwoners gebruik gemaakt.

Ondernemerspeiling

Verder is er in het najaar van 2023 weer een ondernemerspeiling gedaan. Daarbij werden ondernemers bevraagd over diverse voor de onderneming relevante thema's, zoals:

- de krapte op de arbeidsmarkt;
- de financiële naweeën van de coronatijd;
- de eventuele gevolgen van de stijgende energietarieven;
- eventuele signalen van werknemers over bestaanszekerheid en;
- eventuele hinder als gevolg van de stikstofproblematiek.

Hiermee is inzicht verkregen in ontwikkelingen binnen de Regio Zwolle en de problematiek die er onder ondernemers speelt. Daarnaast biedt deze belactie de mogelijkheid om ondernemers te wijzen op beschikbare (hulp)maatregelen of instanties die hen kunnen helpen. Onder de respondenten zitten veel zzp'ers en kleine MKB-bedrijven. Vanuit onze gemeente deden 72 ondernemingen mee.

Ondernemersdienstverlening

Belangrijk instrumenten/activiteiten voor de ondernemersdienstverlening zijn:

- accountmanagement Bedrijven;
- bestuurlijke werkbezoeken (college of wethouder economie);
- bestuurlijke overleggen ondernemersverenigingen;
- Open Bedrijven Dag;
- Dag van de Ondernemers.

In totaal zijn er in 2023 circa 90 (werk)bezoeken gedaan.

Open Bedrijven Dag Kampen

Op 25 maart 2023 vond de Open Bedrijven Dag Kampen plaats. Dit is een gezamenlijk initiatief met het bedrijfsleven en het onderwijs. De dag is bedoeld voor onder meer buurtbewoners, scholieren, nieuwkomers, werkzoekenden met als doel om inwoners en studenten in contact te brengen met het lokale bedrijfsleven. In 2024 krijgt dit een vervolg.

Business Event Kampen 2023

In november 2023 is er een evenement georganiseerd bij Regio Zwolle United rondom het thema 'circulaire economie'. We kijken terug op een succesvolle bijeenkomst waaraan meer dan 60 lokale ondernemers deelnamen.

Bedrijventerreinen en havens

Belangrijk thema is het voorzien in de behoefte aan (nieuwe) werklocaties. In 2023 zijn kansrijke locaties verkend. Deze verkenning is inmiddels onderdeel geworden van het traject voor de nieuwe omgevingsvisie, zodat de integraliteit met andere ruimtelijke opgaven, waaronder wonen, natuur en klimaat, is geborgd.

Zorgvuldig ruimtegebruik is een belangrijke randvoorwaarde bij het ontwikkelen van (nieuwe) werklocaties. In 2023 is, in Port of Zwolle verband, gestart met een onderzoek om te zoeken naar ruimte op bestaande natte bedrijventerreinen. Daarna zijn ook de droge bedrijventerreinen meegenomen. Dit onderzoek moet antwoord geven op de vraag hoe we door slimmer benutten ruimte kunnen vinden op de bestaande bedrijventerreinen voor de uitbreiding en/of nieuwvestiging van bedrijven.

Voor kade gebonden bedrijven is gestart met een regionale verkenning voor havensamenwerking, waaronder met de gemeenten Urk en Lelystad. Belangrijke uitkomst hiervan is dat er in de Port of Urk op de droge bedrijventerreinen wel ruimte is voor bedrijven die passen in het maritieme profiel. Voor de overige sectoren is ook bij hen sprake van schaarste. Partijen hebben afgesproken met elkaar in gesprek blijven om verdere schaalvoordelen en samenwerking nader te verkennen.

Een belangrijk samenwerkingsverband voor de havens is de Port of Zwolle. Het havenbedrijf is een cruciale actor geworden voor de profilering van de havens, het versterken van de ondernemersdienstverlening en de duurzame havenontwikkeling. In 2023 is hiervoor gewerkt aan het plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de Port of Zwolle. In een afzonderlijke informatienota is de raad hierover tussentijds geïnformeerd.

Binnenstad

In 2023 is er vooral gewerkt aan het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Transitie en Transformatie Binnenstad. Voor het Vijf Pleinen Gebied is het principe ontwerp voor de Nieuwe Markt samen met de klankbordgroep, die bestaat uit betrokken buurtbewoners en ondernemers, verder uitgewerkt naar een voorlopig definitief ontwerp die de basis vormt voor bodem- en archeologisch onderzoek. Daarnaast is er gestart met het proces om te komen tot de verbetering van de Botermarkt en de entree van de Vispoort. Voor de gebiedsontwikkeling “Bij de Bovenkerk” is medio 2023 de subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden aangevraagd, maar helaas niet gehonoreerd omdat het subsidieplafond was bereikt. Inmiddels zijn de voorbereidingen getroffen om de aanvraag opnieuw in te dienen.

Samen met de begeleidingsgroep “Parkeerplan Binnenstad” is er gewerkt aan het opstellen van een integraal pakket met maatregelen die gezamenlijk zorgen voor een autoluwere binnenstad. Verder is verkend op welke wijze onderzocht kan worden hoe de Burgel weer beleefbaar te maken. Deze verkenning heeft geleid tot een onderzoeksopgave die we gaan betrekken bij het brede programma binnenstad. Tot slot is het kernwinkelgebied is in het najaar van 2023 vergoend door het plaatsen van grote boombakken en het groen inrichten van de fietsparkeerlocaties.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Economie		
Cluster : 7		
Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling		Status
1	Startnotitie Economische visie en agenda opgesteld en start uitwerking visie	
2	Startnotitie Verkennen nieuwe werklocaties opgesteld	
Taakveld: 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		Status
3	Rapport Intensivering ruimtegebruik havens opgesteld	
4	Uitvoeringsplan, beleidsvisie en governance Kampereiland gerealiseerd	
Taakveld: 3.4 Economische promotie		Status
5	Uitvoeringsprogramma Binnenstad: definitief ontwerp Nieuwe Markt opgesteld	

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Economie	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 7	
	3.1 Economische ontwikkeling
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
	3.4 Economische promotie

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
3 Economie					
Cluster 7					
Lasten	2.302	3.136	2.324	812	V
Baten	149	1.225	787	-438	N
Saldo	2.154	1.910	1.537	373	V
Totale lasten	2.302	3.136	2.324	812	V
Totale baten	149	1.225	787	-438	N
Totaal saldo	2.154	1.910	1.537	373	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 4 Onderwijs

A. Missie

Als gemeente vinden we het belangrijk dat alle kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Dat is een opdracht aan ons allemaal: van ouders, van jeugdigen, van de gemeente, van het onderwijs, van jeugdprofessionals en van alle inwoners.

B. Terugblik

Onderwijshuisvesting

Campus/Ichthusplan

De (ver)nieuwbouw van het Ichthus College nadert zijn voltooiing en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd. In 2025 starten we met de bouw van de sporthal naast de school. Ook wordt tussen de sporthal en het schoolgebouw een sportveld aangelegd.

Marnixschool

Bij aanvang van het schooljaar 2023/2024 is de nieuwbouw voor het Integraal Kind Centrum (IKC) Marnix in gebruik genomen. In het nieuwe gebouw is opvang en basisonderwijs onder één dak samengebracht.

Renovatie De Morgenster en Dirk van Dijkschool

De renovatie van basisschool De Morgenster is succesvol afgerond. De renovatie van de Dirk van Dijkschool heeft evenwel vertraging opgelopen, omdat het plan niet binnen de beschikbare budgetten kan worden gerealiseerd. Met het schoolbestuur bekijken we de mogelijkheden om het renovatieplan, al dan niet in afgeslankte vorm, in 2024 alsnog te kunnen realiseren.

Scholenbouw Hanzewijk

De aanbesteding van de nieuwbouw voor de kindcentra in de Hanzewijk is afgerond. De start van de nieuwbouw is gepland voor het eerste kwartaal in 2024. Naar verwachting wordt het nieuwe gebouw in het eerste kwartaal van 2025 opgeleverd.

Gymzaal Het Onderdijs

In 2023 heeft de raad het investeringsbudget voor nieuwbouw van de gymzaal in Het Onderdijs verhoogd. In december 2023 is de aanbesteding voor deze nieuwbouw gestart. De nieuwbouw wordt naar verwachting opgeleverd in december 2024.

Scholen Reevedelta

De woningbouwplanning in Reevedelta blijft achter bij de planning. Daardoor zijn er ook minder leerlingen (te verwachten) in de basisschoolleeftijd. Hierdoor wordt ook de fasering van scholenbouw opnieuw in ogenschouw genomen.

Integraal Huisvestingplan (IHP)

In 2023 is het proces gestart om te komen tot een nieuw IHP. Dit plan beoogt een doorkijk te geven van investeringen die op de korte, de middellange en de lange termijn noodzakelijk of wenselijk worden geacht in de onderwijshuisvesting. Het definitieve plan wordt in het najaar van 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Nationaal Programma Onderwijs en Lokale Educatieve Agenda

In 2022 zijn we, in samenwerking met het onderwijs, verschillende projecten gestart vanuit de tijdelijke Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gelden. Deze projecten moeten zorgen voor een structurele verbetering op inhoud én de samenwerking als het gaat om spraak-taal ontwikkeling, onderwijs, jeugd(hulp) en preventie.

De prioriteit van de projecten ligt met name op het snijvlak tussen onderwijs en zorg. Gemeente en onderwijs trekken daarin gezamenlijk op, om onderwijs en zorg dichterbij elkaar te brengen. Dit gebeurt met veel betrokkenheid van zowel het onderwijs, gemeente als andere betrokken partners. Daarmee is een mooie weg in geslagen waar we de komende jaren op voort kunnen bouwen. Door de NPO gelden zo te besteden is in 2022 een structuur neergezet waarbij we, door middel van de projecten die lopen tot en met 2025, kunnen zorgen voor een versnelling op onderwijs en zorg.

In 2023 vonden twee conferenties met betrokken partners plaats om stil te staan bij wat we doen en wat het gezamenlijke perspectief is. Ook is afgelopen jaar de eerste stap gezet naar bestendiging van preventieve inzet in scholen, wat zorgt voor een versterkte pedagogische basis. 2023 is daarmee een jaar geweest waarbij op inhoud en in samenwerking tussen onderwijs en zorg stappen zijn gezet. In 2024 richten we ons op verdere bestendiging van de pedagogische basis.

De Nationaal programma onderwijs middelen zijn gestart in 2022 en lopen af in 2025. Daarom zullen de meeste projecten in 2024 of 2025 worden afgerond. In 2023 is een tussen resultaat behaald, zoals ook de score aangeeft. In juni 2024 loopt het actieonderzoek zorg en onderwijs af. Alle projecten lopen planmatig en financieel op schema.

Laaggeletterdheid

Convenant aanpak laaggeletterdheid in de gemeente Kampen

In het najaar van 2023 heeft de gemeente, bij partijen die betrokken zijn bij laaggeletterdheid, aangegeven een lokale coalitie tegen laaggeletterdheid te willen vormen.

Met een brief is aangegeven dat het de voorkeur heeft dat beleid gevormd wordt in gezamenlijkheid met betrokken partijen. Na toezending van de brief zijn partijen zo snel mogelijk en zo veel mogelijk betrokken, zowel inhoudelijk als procesmatig. Na vier werkbijeenkomsten met betrokkenen zijn de contouren voor het beleidsplan duidelijk. Dit proces wordt afgesloten met een getekend convenant door alle betrokkenen.

Preventie en educatie

De gemeente is aangesloten bij het deelproject Preventie en educatie. Er zijn binnen de gemeente acht scholen die aan willen sluiten bij het project basisvaardigheden. Vijf kinderopvanglocaties hebben ook toegezegd. In november 2023 heeft een inspiratiesessie plaatsgevonden waarbij de deelnemende organisaties zijn uitgenodigd. Het thema van deze sessie was: samenwerken aan basisvaardigheden. Op welke manieren kunnen we binnen kinderopvang en primair onderwijs de samenwerking met ouders nog effectiever maken, en hoe kunnen we die samenwerking inzetten bij de verbetering van basisvaardigheden? De focus binnen het project Basisvaardigheden ligt op wijken en buurten waar sprake is van bovengemiddelde kansengelijkheid. In de wijk Brunnepe is gestart met 'proeftuin Brunnepe'. In december 2023 zijn we gestart met de eerste (van drie) bijeenkomst(en). Alle kinderopvangorganisaties en scholen in deze wijk, GGD en de bibliotheek doen hieraan mee. Samen streven we naar een structurele verbetering van de taalvaardigheid van de kinderen in Brunnepe.

IDO

In oktober 2023 is het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), als onderdeel van het Informatie en Vrijwilligersplein (IVP), gestart. Bibliotheek Kampen geeft invulling aan dit punt.

Het IDO is een fysiek, laagdrempelig hulppunt waar inwoners terecht kunnen voor:

1. hulp bij het digitale verkeer met publieke en private dienstverleners;
2. het volgen van en begeleiding naar cursussen digitale vaardigheden;
3. informatie over de digitale samenleving;
4. algemene inhoudelijke informatie over publieke en private dienstverleners;
5. doorverwijzing naar de bevoegde publieke dienstverlener of professionele hulpverlener.

Onderwijsachterstandenbeleid

Tien jaar dBOS (de Bibliotheek Op School)

Naast de wettelijke verplichtingen om de Voorschoolse Educatie bij de kinderopvang te subsidiëren, worden de resterende middelen besteed aan taalontwikkelingsprogramma's voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar zoals de Bibliotheek op school (dBOS). Omdat dBOS tien jaar bestaat komt er een expositie waarbij ouders en andere belangstellenden kunnen zien wat de Bibliotheek op school betekent voor de kinderen, ouders en leerkrachten in Kampen. Deze expositie gaat langs alle scholen. De start is in oktober, in de bibliotheek tijdens het grote Kinderboekenweekfeest. De afsluiting is in juli in het gemeentehuis.

In het najaar van 2023 is er door Windesheim onderzocht hoe dBOS bijdraagt aan leesonderwijs en burgerschap. Ook is gekeken naar de gewenste doorontwikkelingen. Resultaten hiervan worden in 2024 gedeeld met alle betrokken partners.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Onderwijs		
Cluster : 8		
Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting		Status
1	Realisatie nieuwbouw Campus/Ichthusplan	
2	Nieuwbouw Marnixschool gerealiseerd	
3	Nieuwbouw Brede School Hanzewijk gestart	
4	Schoolgebouwen De Morgenster en Dirk van Dijk gerenoveerd	
5	Gymnastiekzaal Het Onderdijs ontworpen en aanbesteed	
6	Planning scholen Reevedelta uitgewerkt	
Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		Status
7	Tussenresultaten NPO-projecten opgeleverd	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties
4	Schoolgebouwen De Morgenster en Dirk van Dijk gerenoveerd
Toelichting	

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Onderwijs
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden
Cluster 8
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
4 Onderwijs					
Cluster 8					
Lasten	8.988	11.047	10.511	536	V
Baten	1.147	2.767	2.627	-140	N
Saldo	7.841	8.280	7.884	396	V
Totale lasten	8.988	11.047	10.511	536	V
Totale baten	1.147	2.767	2.627	-140	N
Totaal saldo	7.841	8.280	7.884	396	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A. Missie

Sport, kunst, cultuur, erfgoed, recreatie en evenementen dragen in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht van onze gemeente voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Sport- en cultuurparticipatie dragen bij aan het welbevinden en de gezondheid van alle Kampenaren. We zetten in op een voorzieningenniveau dat past bij onze groeiende gemeente Kampen waar het goed wonen, werken en verblijven is.

B. Terugblik

Openbaar groen

Natuur voor Elkaar

Natuur voor Elkaar Kampen staat voor meer biodiversiteit in steden en dorpen, het verbeteren van de leefbaarheid, en het verbinden van inwoners en organisaties. Samen met inwoners en organisaties wil gemeente Kampen zorgen voor meer groen en natuur in de stad en in de dorpen. In grote of kleine projecten; alle beetjes helpen. In 2023 is er in totaal € 64.000 budget beschikbaar gesteld voor deze subsidieregeling. Financiële ondersteuning kan net dat zetje geven om zo'n project tot een succes te maken. Als gemeente willen we initiatieven van inwoners en ondernemers die gericht zijn op de drie doelen van Natuur voor Elkaar Kampen 'meer biodiversiteit, meer beleven en meer samen' ondersteunen met een financiële bijdrage.

Natuur & Recreatie

Recreatief routenetwerk

Routebureau Marketing Oost is in opdracht van de gemeenten Kampen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle en de provincie Overijssel aan de slag gegaan met 800 kilometer aan fietsroutes en 1000 kilometer wandelroutes. In 2023 zijn we gestart met het vernieuwen van het fietsroutenetwerk onder leiding van Routebureau Marketing Oost. Dit is in het tweede kwartaal van 2024 gereed. Tevens is er in oktober 2023 een inloopbijeenkomst in Kampen georganiseerd ter voorbereiding op het vernieuwen van de bewegwijzerde wandelroutes. Er is een nieuw ontwerp gemaakt van het huidige wandelroutenetwerk en alle borden en panelen worden vervangen. In grote lijnen blijft de opzet van het populaire wandelnetwerk hetzelfde. De systematiek van een aantal gekleurde rondwandelingen vanaf één startpunt blijft gelijk. Een verbeterpunt is dat bijna ieder startpunt nu beschikt over een wandelronde van één uur en een ronde van twee uur. Zeg maar de rondjes van vijf en tien kilometer. Vanuit die basis zijn er specifieke rondjes toegevoegd voor kinderen of met een mooi (cultuurhistorisch) thema. Vanaf april 2024 tot en met eind 2024 worden alle borden en panelen in het veld vervangen.

Zwemstrandjes

In 2023 is de raad geïnformeerd over het aanwijzen van de Zuiderwaardkolk en Bosjessteeg als zwemlocatie bij de provincie. Voor wat betreft de zwemlocaties is in het najaar een participatietraject opgestart, waarbij de focus is gelegd op de behoeftes en ideeën van jongeren om van de Zuiderwaardkolk een aantrekkelijke zwemlocatie te maken. Ook de Bosjessteeg is betrokken bij dit participatietraject waarbij we met diverse stakeholders, waaronder de hengelsport- en duikvereniging, hebben gesproken. De voorbereidingen zijn door de provincie in 2023 gestart om, vooruitlopend op de realisatie van een zwemstrandje, een waterberging te realiseren aan de Zuiderwaardkolk.

Sportaccommodaties

De ontwikkeling van een sportcampus maakt onderdeel uit van de ontwikkeling van Reevedelta. Hiervoor is een schetsontwerp gemaakt. Daarnaast zijn er 2,5 kunstgras voetbalvelden aangelegd om de groei vanuit Reevedelta op te kunnen vangen. Bij IJVV is veld drie voorzien van een nieuwe kunstgrasoplaag. Vier tennisbanen in IJsselmuiden zijn gerenoveerd. De gravel tennisbanen zijn vervangen door smashcourt tennisbanen. Verder zijn de kleedkamers bij korfbalvereniging Wit-Blauw en atletiekvereniging Isala '96 gerenoveerd. Op sportpark Hagenbroek kwamen in 2023 twee nieuwe landingsmatten.

Spelen

De omvorming van de speelruimte in de wijken Hagenbroek en dorp IJsselmuiden werd in 2023 afgerond. We zijn ook begonnen met het omvormen van de wijken Zuid-Bovenbroek en Flevowijk. Volgens de nieuwe kijk op spelen is de gehele openbare ruimte een plaats voor spelen, bewegen en ontmoeten. In 2024 wordt de nieuwe visie geëvalueerd. Het kunstgrasparcelpveld Prisma Court kreeg in 2023 een nieuwe toplaag.

Sporten en bewegen

In 2023 hebben we de ontwikkeling van een visie op sport en bewegen afgerond. Sportservice Kampen voert, aan de hand van deze visie, ons sportstimuleringsbeleid uit.

Cultuur

Atelierbeleid

In december 2023 is door de raad het "Atelierbeleid 2023, Werkruimte in perspectief" vastgesteld. Met de vaststelling van het Atelierbeleid wordt voorzien in de behoeften van beeldend kunstenaars om in Kampen te kunnen ondernemen. Het beleid is met dit doel nadrukkelijk, in samenspraak met belanghebbenden, tot stand gekomen. Met het Atelierbeleid bieden we perspectief op werkruimten in Kampen én voorzien we in een vast aantal betaalbare ateliers. Het vaste aanbod is gebaseerd op het huidige aanbod aan ateliers dat in eigendom is van de gemeente Kampen. Structureel voorzien we hiermee in 22 betaalbare ateliers in "een vorm". Deze ateliers bieden (met medegebruik) werkruimten aan ongeveer 30 kunstenaars. Deze voorziening geldt zolang er vraag naar ateliers is.

Maatschappelijk effect cultuur en prestatieafspraken

In 2023 zijn de prestatieafspraken van de culturele instellingen geactualiseerd. Hierbij hebben we met de culturele partners een methodiek ontwikkeld die gericht is op zowel de kwantitatieve/kwalitatieve gegevens als ook op maatschappelijk effect. De bibliotheek werkt inmiddels met nieuwe afspraken die op impact zijn gericht. De Stadsgehoorzaal en Quintus volgen dit jaar. De oude prestatieafspraken zijn van 2018 en daarmee toe aan herijking.

Cultuurmakelaar

Inmiddels werken we anderhalf jaar met een nieuwe invulling van de cultuurmakelaar. We kijken terug op positieve resultaten. Nadrukkelijker dan voorheen wordt er verbinding gemaakt tussen het sociaal domein, culturele instellingen/initiatieven en de inwoners van Kampen. We willen deze rol een structureel karakter geven door de aanzienlijke impact hiervan.

Stedelijk Museum

Achter de schermen zijn er kleine reparaties uitgevoerd om de website van Stedelijk Museum operationeel te houden. De werkzaamheden voor de nieuwe website zijn gestart. Er is gekozen voor een integrale aanpak van herinrichting en website, zodat de nieuwe huisstijl direct kan worden toegepast. Websitelancering volgt in 2024. De initiatieffase voor de herinrichting, inclusief voorontwerp, is volgens planning afgerond. Het project heeft een doorlooptijd van drie jaar. In 2025 wordt de herinrichting van het museum uitgevoerd.

Terugkeer IJsselkogge en Hanze verhaallijn

Nadat er op 13 juli 2023 besluitvorming in de raad heeft plaatsgevonden, is onderzocht hoe de gepresenteerde varianten 'optopping' en 'uitbreiding' van de Van Gend & Loos loods zich verhouden tot de opstelplaatsen van de bussen bij station Kampen. Op basis van gesprekken met de concessiehouder en concessie beheerder is gebleken dat de variant 'uitbreiding' niet realiseerbaar is zonder gevolgen voor het aantal opstelplaatsen. Tevens is in 2023 de coastervariant onderzocht. Op basis van het negatieve advies van de RCE en het gesprek met de Koggewerfpartners hebben we geconcludeerd dat we de coastervariant niet verder uitwerken. In november 2023 is de raad hierover geïnformeerd. Dit betekent dat we ons vanaf november 2023 concentreren op de verdere uitwerking van nog twee locaties: locatie Koggewerf Havenweg 5 en locatie Van Gend & Loos Loods, variant "optopping". Een werkgroep werkt aan de verhaallijn en de verbinding tussen de Hanzeschatten. Voor de uitwerking is een kwartiermaker aangesteld, die in januari start.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog:	Sport, cultuur en recreatie	
Cluster :		
Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed		Status
5	Erfgoednota geactualiseerd en kerkensie opgesteld	
6	Plan met opties terugkeer IJsselkogge uitgewerkt	
Cluster : 10		
Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		Status
3	Nieuw atelierbeleid vastgesteld	
4	Nieuwe prestatieafspraken SAMBIQ vastgelegd	
Cluster : 12		
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		Status
7	Pilot Speelbeleid 1e vier wijken geëvalueerd	
8	Kwaliteitsinvestering routenetwerken	
9	Zwemwater strandjes	
Cluster : 9		
Taakveld: 5.1 Sportbeleid		Status
1	Toekomstverkenningen Sport	
Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties		Status
2	Meerjarenplanning sportvelden gerealiseerd	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr. Omschrijving prestaties	
5 Erfgoednota geactualiseerd en kerkenvisie opgesteld	
Toelichting	Via de PPN 2022-2025 is voor de actualisatie van het erfgoedbeleid 2022-2025 een budget beschikbaar gesteld. Het traject tot het opstellen van een plan van aanpak is afgerond. De kerkenvisie zal in 2024 worden afgerond. In 2024/begin 2025 wordt de erfgoednota geactualiseerd.
Nr. Omschrijving prestaties	
6 Plan met opties terugkeer IJsselkogge uitgewerkt	
Toelichting	In verband met raadsbesluit 13 juli 2023 onderkomen IJsselkogge wordt met diverse stakeholders toegewerkt naar een locatiekeuze door de raad in 3e kwartaal 2024.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Sport, cultuur en recreatie	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 10	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie 5.4 Musea 5.5 Cultureel erfgoed
Cluster 11	5.6 Media
Cluster 12	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Cluster 9	5.1 Sportbeleid en activering 5.2 Sportaccommodaties

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
5 Sport, cultuur en recreatie					
Cluster 10					
Lasten	8.674	10.418	9.098	1.320	V
Baten	704	822	855	33	V
Saldo	7.970	9.597	8.243	1.354	V
Cluster 11					
Lasten	1.788	1.957	2.003	-46	N
Baten	247	276	280	4	V
Saldo	1.541	1.681	1.723	-42	N
Cluster 12					
Lasten	7.146	9.322	7.016	2.306	V
Baten	142	557	309	-248	N
Saldo	7.004	8.765	6.708	2.057	V
Cluster 9					
Lasten	5.241	6.608	7.193	-585	N
Baten	2.142	2.872	4.172	1.300	V
Saldo	3.098	3.736	3.020	716	V
Totale lasten	22.849	28.305	25.310	2.995	V
Totale baten	3.235	4.527	5.616	1.089	V
Totaal saldo	19.614	23.779	19.694	4.085	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 6 Sociaal domein

A. Missie

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat mensen bestaanszekerheid, gelijke kansen en een vitaal leven hebben. We zijn goed voor elkaar. Om dit te bereiken, focussen we ons op preventie en het duurzaam voorkomen van problemen.

B. Terugblik

Meerjarenstrategie Sociaal Domein

De raad heeft ons begin 2023 via de 'Startnotitie meerjarenstrategie sociaal domein', opdracht gegeven om een meerjarenstrategie op te stellen. In deze startnotitie heeft de gemeenteraad ingestemd met het te doorlopen proces. Inhoudelijke inbreng hebben raadsleden naar aanleiding van de opinienota 'meerjarenstrategie sociaal domein' gegeven in september 2023. De meerjarenstrategie creëert richting en eenduidigheid bij het ontwikkelen van toekomstig beleid in het sociaal domein.

Zo dient de meerjarenstrategie als kapstok voor beleid én voor ons handelen. Bovendien past het binnen de veranderende opgaven voor gemeenten, de nieuwe bestuurlijke ambities en de strategische koersbepaling voor Kampen als gemeente en organisatie.

De meerjarenstrategie is tot stand gekomen na een uitvoerig participatietraject, waarin inwoners, allerlei maatschappelijke organisaties, medewerkers van de gemeente Kampen, de adviesraad sociaal domein en raadsleden input hebben geleverd. Na het vaststellen van de meerjarenstrategie sociaal domein begin 2024 worden de vijf thema's verder uitgewerkt, onder andere in beleidsplannen. De samenwerking met belanghebbenden in de samenleving blijft bestaan in de verdere concretisering van de meerjarenstrategie.

Versterken sociale basis

In 2021 hebben we het beleidsplan Versterken Sociale Basis vastgesteld en ter informatie aan de raad voorgelegd. De verdere uitwerking van het beleidsplan, het uitvoeringsplan Versterken Sociale Basis is vervolgens in 2021 door de raad vastgesteld. In deze plannen staat beschreven wat we willen bereiken in de sociale basis. Zo staan de drie bouwstenen "positieve gezondheid en het participatiewiel", "normaliseren" en "versterken informele ondersteuning" beschreven. Verder staat de doelstelling centraal om de instroom in maatwerkvoorzieningen te verminderen, terwijl de uitstroom uit maatwerkvoorzieningen groeit.

Vóór 1 oktober 2023 konden organisaties opnieuw een aanvraag indienen voor het jaar 2024.

In totaal hebben 51 organisaties een aanvraag ingediend. Op basis van het advies van de beoordelingscommissie gaan 47 aan de slag in de sociale basis. Ten opzichte van de vorige subsidieperiode is wederom een inhoudelijke doorontwikkeling zichtbaar. Het gaat om een aantal nieuwe organisaties, maar ook om bestaande organisaties die meer activiteiten bieden voor de inwoners van Kampen. Door de beoordelingscommissie is bepaald dat de 'extra' activiteiten bijdragen aan de maatschappelijke resultaten, zoals opgesteld in het uitvoeringsplan versterken sociale basis.

In het beleids- en uitvoeringsplan versterken sociale basis zijn drie maatschappelijke opgaven benoemd waarop de sociale basis wordt ontwikkeld: jeugd, structurele ondersteuning en samenwerken in de wijk. In 2023 zagen we een versterking binnen de opgaven:

Jeugd

Vanaf 1 juli 2022 zijn er meer mogelijkheden voor jeugdigen en hun ouders voor lichte ondersteuning dichtbij huis. Deze lichte ondersteuning gaat bijvoorbeeld over de inzet van activiteiten ten behoeve van een kansrijke start, opvoedondersteuning met behulp van vrijwilligers, verslavingspreventie en trainingen voor kinderen met lichte angstklachten. Maar ook het jongerenwerk dat wijkgericht en in de scholen actief jongeren opzoekt. Daarnaast hebben consultants jeugd meer mogelijkheden gekregen om voorliggende mogelijkheden in te zetten waardoor de inzet van maatwerk op termijn zou moeten verminderen.

Structurele Ondersteuning

De opgave van structurele ondersteuning richt zich op het voorkomen van maatwerkvoorzieningen en passende ondersteuning in eigen wijk en buurt. Het gaat bijvoorbeeld over het inzetten van sport als een middel van structurele ondersteuning, het bieden van dagbesteding (in combinatie met inloopvoorzieningen), de begeleiding naar werk en het ondersteunen in de (financiële) administratie. Concreet betekent dit dat er meer plekken in Kampen gecreëerd zijn waar mensen terecht kunnen voor lichte ondersteuning.

Samenwerken in de wijk

Sinds juli 2022 is er meer samenwerking zichtbaar tussen verschillende partijen in de sociale basis. Er zijn meer laagdrempelige inloopvoorzieningen en vindplekken in de stad waar inwoners terecht kunnen met vragen of ideeën. Door meer samen te werken ontstaan er kansen voor organisaties en inwoners kansen.

Implementatie aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving

In 2023 hebben we het project 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' gestart. Er is een kernteam ingericht waar veel partijen zijn bijgepraat en voorgelicht. Er heeft een officieel startmoment plaatsgevonden met de verschillende partners. Daarnaast is er een communicatietraject ingericht om samen met jongeren een communicatiestijl te ontwikkelen. Deze stijl wordt in 2024 gepresenteerd. In het najaar van 2023 is op alle Voortgezet Onderwijs scholen in Kampen de gezondheidsmonitor in klas 2 en 4 afgenomen door GGD IJsselland. Ook het Voortgezet Speciaal Onderwijs en verschillende Praktijk Onderwijs afdelingen hebben meegewerkt.

Naast de jongerenmonitor is er ook een vragenlijst voor ouders verspreid in het kader van het onderzoek OKO+. In het eerste kwartaal van 2024 zullen de dialooggesprekken met alle betrokkenen rondom onze jeugd plaats vinden op basis van de onderzoeksresultaten van beide onderzoeken.

Lokale gezondheidsagenda en beleid & Leefstijlakoord

De VNG, GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars en het ministerie van VWS hebben begin 2023 het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. Met het GALA bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Het ministerie heeft ons lokale integraal plan van aanpak goedgekeurd. Deze nieuwe regeling hebben wij ter informatie aan de raad voorgelegd. Ook hebben we verder uitvoering gegeven aan de lokale gezondheidsagenda. Een mooi en belangrijk voorbeeld is de start van de coalitie dementievriendelijke gemeente: samen met lokale professionals, zoals casemanagers dementie, welzijn, WMO-consulenten en praktijkondersteuners (POH) ouderen is er een uitvoeringsplan gemaakt.

Met de doorontwikkeling van Sportservice Kampen is het Kamper Leefstijlakoord ook in ontwikkeling. In 2023 hebben Sportservice Kampen en de preventiecoördinator de focuspunten uit het akkoord uitgevoerd. Met de komst van het GALA heeft het Rijk besloten om de financiële middelen voor het nationaal preventieakkoord te stoppen. Samen met betrokken gaan we in gesprek hoe we het Kamper Leefstijlakoord verder willen vormgeven.

Huiselijk geweld en Kindermishandeling: versterken lokale teams

Het versterken van de lokale teams op het thema huiselijk geweld en kindermishandeling is een afspraak binnen het regionale samenwerkingsverband. Om hier invulling aan te geven zijn in 2023 verschillende acties uitgevoerd:

- Een aantal WMO-medewerkers is geschoold voor de rol van casusregisseur. Deze rol wordt ingezet bij casuïstiek waar sprake is van onveiligheid en waarbij regie nodig is. Met betrokken inwoners en samenwerkende partners wordt een veiligheidsplan gemaakt. De casusregisseur zorgt voor de inhoudelijke verbinding tussen betrokken partners, het organiseren van multidisciplinair overleg (MDO) en het bewaken van de veiligheidsafspraken.
- Daarnaast waren er wekelijks casuïstiekbesprekingen met Veilig Thuis, CJG, WMO en de Kern maatschappelijk werk om af te stemmen over de overdracht van casuïstiek vanuit Veilig Thuis naar lokale partners.
- Tenslotte zijn medewerkers en aandachtfunctionarissen getraind op de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en is een webinar over dit onderwerp georganiseerd voor externe partners.

Verhogen inkomensgrens armoederegelingen

In Kampen vinden we het belangrijk dat iedereen volwaardig mee moet kunnen doen en dat (een laag) inkomen daar geen belemmering in zou moeten zijn. Daarom zijn er tal van inkomensregelingen waar inwoners met een inkomen op of rond het bijstandsniveau gebruik van kunnen maken. Door de inflatie en daarmee gepaarde hogere kosten voor levensonderhoud komt de bestaanszekerheid van inwoners (met een laag inkomen) steeds meer onder druk te staan. Afgelopen jaar zijn er daarom wijzigingen geweest rondom deze regelingen, zodat ze nog beter aansluiten bij inwoners en het doel 'mee kunnen doen'. Om deze reden is de inkomensgrens voor de kindregelingen verhoogd van 110 % naar 130 %, waardoor een stapeling van regelingen weer mogelijk is. Met het verhogen van de inkomensgrenzen dragen we bij aan het ondersteunen van gezinnen die rond moeten komen van een inkomen op of rond bijstandsniveau. Ouders kunnen de kindregelingen aanvragen via "Samen voor alle kinderen". Voor inwoners vanaf 18 jaar heeft Kampen de Meedoenbon. Met deze bon kunnen inwoners activiteiten op het gebied van sport en cultuur bekostigen. Zij hebben een vrije keuze waar ze de bonnen aan besteden. Afgelopen jaar is de inkomensgrens van de Meedoenbon verhoogd en de vermogenstoets komen te vervallen. Daarnaast is het bedrag van de Meedoenbonnen verhoogd en daarmee ook het aantal bonnen wat een inwoner ontvangt.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is maatschappelijk gezien een urgent en belangrijk thema, zo ook in de landelijke verkiezingen van november. Het is nog onduidelijk op welke manier een nieuw kabinet hier invulling aan geeft. Dit is belangrijk om te weten als het gaat om eventuele nieuwe wetgeving rondom inkomensregelingen. Maar bestaanszekerheid omvat meer dan alleen de zekerheid van een inkomen, dat bredere plan werken we in 2024 verder uit. Bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen is ook één van de vijf thema's in de meerjarenstrategie. Door de genoemde landelijke politieke ontwikkelingen en wisseling van personeel wordt de startnotitie in 2024 aan u voorgelegd.

Integrale visie op het brede terrein van participatie

Betaald werk is een belangrijke weg naar een beter bestaan en is een basisvoorwaarde voor bestaanszekerheid. Iedereen moet de kans krijgen om volwaardig deel te nemen aan onze arbeidsmarkt. Met dit voornemen is in 2023 gewerkt aan een vernieuwde beleidslijn voor werk en meedoen. In het eerste kwartaal 2024 wordt deze voor besluitvorming aan de raad aangeboden.

Doorontwikkeling samenwerking Impact & Werkcafé

Samen met de gemeente Dronten en Impact krijgt de toekomstige samenwerking meer inhoudelijk vorm. In het tweede kwartaal 2023 is het Ondernemingsplan goedgekeurd. De uitvoering van het projectplan 'Naar een strategie 2022-2026' wordt nader uitgewerkt. In de tweede helft van 2023 is een start gemaakt om samen met de professionals van het Werkcafé de huidige processen

te toetsen op kwaliteit en kwantiteit. De opgave voor 2024 betekent onder andere om nog meer inwoners via loonkostensubsidie duurzaam een werkplek te bieden binnen Kampen of directe omgeving. Impact draagt zorg voor de arbeidsontwikkeling van deze groep werknemers. Samen met de gemeente Dronten en Impact wordt de nieuwe GR tekst vormgegeven.

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

De doordecentralisatie van Beschermd wonen is vanuit de rijksoverheid opnieuw uitgesteld, waarbij er vooralsnog van wordt uitgegaan dat de nieuwe ingangsdatum 1 januari 2025 wordt. In Kampen zijn – evenals in de regio IJssel-Vecht- de

voorbereidingen op de doordecentralisatie echter in volle gang. De ontwikkelingen om de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis vorm te geven waren ook voor 2023 beschreven in een lokaal uitvoeringsplan. Veel van de acties uit dit plan zijn opgepakt en/of afgerond. Zo is in 2023 een herstelatelier voor mensen met een psychische kwetsbaarheid geopend en is een zelfregiecentrum in ontwikkeling. Ook is in 2023 een pilot beschermd thuis gestart, die heel succesvol lijkt.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Sociaal domein	
Cluster :	
Taakveld: Taakveld 6.1 t/m 6.82	Status
1 Vastgestelde meerjarenstrategie Sociaal Domein	
2 Besluit verhogen inkomensgrens kindregelingen	
3 Plan van Aanpak Bestaanszekerheid voorbereid en opgesteld	
4 Besluit integrale visie op het brede terrein van participatie	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties
3	Plan van Aanpak Bestaanszekerheid voorbereid en opgesteld
Toelichting	Bestaanszekerheid is maatschappelijk gezien een urgent en belangrijk thema, zo ook in de laatste landelijke verkiezingen. Het is nog onduidelijk op welke manier een nieuw kabinet hier invulling aan geeft. Dit is belangrijk om te weten als het gaat om eventuele nieuwe wetgeving rondom inkomensregelingen. Maar bestaanszekerheid omvat meer dan alleen de zekerheid van een inkomen, dat bredere plan werken we in 2024 aan verder. Bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen is tevens één van de vijf thema's in de meerjarenstrategie. Door genoemde landelijke politieke ontwikkelingen en wisseling van personeel wordt de startnotitie in 2024 voorgelegd aan de Raad.
Nr.	Omschrijving prestaties
4	Besluit integrale visie op het brede terrein van participatie
Toelichting	Het vaststellen van de Visie op participatie is uitgesteld naar 2024. De reden is dat er meer voorbereidingstijd nodig is om tot een gedegen koers te komen. De nieuwe planning voor het vaststellen van de visie is het eerste kwartaal 2024.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Sociaal domein
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden
Cluster 13
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
6.3 Inkomensregelingen
6.4 WSW en beschut werk
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)
6.71B Begeleiding (WMO)
6.71C Dagbesteding (WMO)
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.72A Jeugdhulp begeleiding
6.72B Jeugdhulp behandeling
6.72C Jeugdhulp dagbesteding
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig
6.73A Pleegzorg
6.73B Gezinsgericht
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

- 6.74C Gesloten plaatsing
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.81A Beschermd wonen (WMO)
- 6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
- 6.82A Jeugdbescherming
- 6.82B Jeugdreclassering

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
6 Sociaal domein					
Cluster 13					
Lasten	68.278	83.513	82.858	655	V
Baten	14.559	34.420	39.332	4.912	V
Saldo	53.719	49.093	43.526	5.567	V
Totale lasten	68.278	83.513	82.858	655	V
Totale baten	14.559	34.420	39.332	4.912	V
Totaal saldo	53.719	49.093	43.526	5.567	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A. Missie

- Wij voorzien in de wensen en behoeften van de samenleving, waarbij we voorkomen dat problemen worden doorgeschoven naar toekomstige generaties.
- Wij versnellen de aanpak van klimaatadaptatie.
- Wij vinden energiezekerheid, goede participatie, draagvlak en zo laag mogelijke kosten voor energie belangrijk.
- Wij zetten ons in om inwoners en bedrijven te helpen om verantwoordelijkheid te kunnen nemen bij de transitie van lineair naar circulair.

B. Terugblik

Onder dit programma Volksgezondheid en Milieu vallen de taakvelden volksgezondheid, riolering, afval, milieubeheer en begraafplaatsen. We beperken ons hier tot klimaatadaptatie, riolering, energietransitie, bodem, circulaire economie, afval en begraafplaatsen. Volksgezondheid behandelen wij in de programma's 5 (sport) en 6 (sociaal domein). Het onderwerp duurzaamheid komt in diverse programma's aan de orde.

Klimaatadaptatie

In juli 2023 stelde de raad het Programma voor Klimaatadaptatie, Riolering en Water vast, met daarin het beleid op het gebied van wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. In het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Kampen 2021-2025 zijn maatregelen opgenomen die we tot en met 2025 nemen. Vanuit het uitvoeringsprogramma zijn in 2023 in de Baan, Stoomstraat en Thomas Seerattstraat maatregelen genomen om wateroverlast tegen te gaan. De herinrichting van het Meeuwenplein om de wateroverlast in de Groenestraat tegen te gaan is in afronding. Voor het vergroten van de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de buurtbetrokkenheid, geven wij een aantal versteende locaties een nieuwe inrichting; zo is de vergroening van het Oratoriumplein begin 2023 afgerond en zijn er in de Plantsoenstraat, Krabbescheer, Visseringstraat, Beijerinkstraat en Boomstraat vergroeningsmaatregelen genomen. Samen met buurtbewoners in de Oranjesingel is een ontwerp voor vergroening gemaakt dat in het voorjaar van 2024 uitgevoerd wordt. Daarnaast zijn er vanuit de subsidieregeling klimaatadaptatie 163 subsidies verleend voor het vergroenen van daken en tuinen, het afkoppelen van woningen, het infiltreren van hemelwater in de bodem, het planten van bomen, het plaatsen van regentonnen en het hergebruiken van regenwater. Per 2024 mogen scholen en andere niet-commerciële maatschappelijke instellingen ook gebruik maken van de subsidieregeling.

Groen Blauwe diensten

Ook afgelopen jaar is een bijdrage geleverd aan de nieuwe subsidieregeling Groen Blauwe (GB) diensten van de provincie. Deze regeling richt zich op herstel en onderhoud van particuliere landschapselementen, zoals singels, knotwilgen, kolken en poelen. De Stichting Particuliere Landschapsdiensten IJsseldelta (SPLIJ) heeft de uitvoering. In 2023 sloot SPLIJ in de gemeente Kampen drie overeenkomsten af voor aanleg/herstel van landschapselementen met dertig jaar onderhoud. De subsidie bedraagt 50 procent van de werkelijke kosten. De gemeente en provincie betalen elk daarvan de helft (= 25 procent van de werkelijke kosten).

Riolering

Naast de normale onderhoudswerkzaamheden aan riolering, is in 2023 verder gegaan met het afkoppelen van verhard oppervlak van het riool. Oppervlaktewater wordt zoveel mogelijk in het gebied gehouden. In 2023 vond afkoppeling plaats in de Thomas Seerattstraat en het Meeuwenplein in Kampen en de Baan in IJsselmuiden. Ook is een stuk riool vervangen in de Grafhorsterweg tussen huisnummers 59 en 85.

Energietransitie

Om te komen tot een energiesysteem met minimale CO₂-uitstoot, staan wij voor een grote opgave betreffende zonnenvelden, zon op dak en windenergie. Wij werken in de regio samen in de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel. Ons bod aan de RES behelst 55 GWh zonnepanelen op veld, ongeveer zes grote windturbines extra en een groei van de hoeveelheid zonnepanelen op dak. In 2023 hebben we de benodigde hoeveelheid zon op dak gehaald. Knelpunten voor deze opgave zijn het gebrek aan lokaal draagvlak, middelen en de netcongestie. Ook wijzigend provinciaal beleid maakt het halen van de RES-doelen moeilijker. De Wet Natuurbescherming kan een belemmering opwerpen voor de ontwikkeling van duurzame energie, omdat met ontwikkelingen elders effecten cumulatief moeten worden beoordeeld. In 2023 zijn we gestart met de verkenning van een gemeentelijk energiebedrijf dat een rol zou kunnen spelen bij het vormgeven van lokaal eigendom bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten. De verwachting is dat deze verkenning in 2024 wordt afgerond.

Warmtevisie

In 2023 zijn stappen gezet om te beginnen met de warmtetransitie, in de vorm van tweepilotwijken. In onze Warmtevisie is beschreven hoe we vorm geven aan deze opgave. Onze Warmtevisie is in 2021 vastgesteld en in 2023 is een begin gemaakt met de actualisatie ervan. Waar de Warmtevisie 2021 de mogelijkheden en kansen bevat, maar ook de kosten van het traject, kijkt de actualisatie ook naar haalbaarheid en planning. Voldoende middelen en juridische instrumenten zijn naast draagvlak bij vastgoedeigenaren een voorwaarde om het doel in 2050 te halen. Naast de afwegingen van de technische mogelijkheden per wijk is de betaalbaarheid voor bewoners een belangrijk aandachtspunt. Ook in 2023 subsidieerden en ontzorgden we het verduurzamen van woningen met de laagste energielabels voor de laagste inkomens.

EnergieLOKET

Voor het verzorgen van ons gemeentelijk energieloket werken we samen met Duurzaam Bouwloket. Uit de jaarcijfers van het energieloket voor 2023 blijkt dat de site 1976 keer bezocht is. Met name de subsidiecheck en de informatie over te nemen isolatiemaatregelen worden veel bezocht. Dit website bezoek heeft voor 2023 geleid tot 50 persoonlijke adviezen en 1588 digitale adviezen aan onze inwoners over de mogelijkheden tot het verduurzamen van hun woningen.

Bodem

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht. Voor het beleidsveld bodem zijn de taken, rollen en wettelijke verantwoordelijkheden van de provincie naar de gemeente overgegaan. Ter voorbereiding hierop startte de provincie samen met de gemeenten en de omgevingsdiensten het project 'Warme overdracht bodeminformatie'. De laatste jaren is geïnventariseerd welke locaties (voorlopig) bij de provincie blijven en daarmee nog onder de oude regelgeving blijven vallen en welke locaties worden overgedragen naar de gemeente. Locaties die bij de provincie blijven zijn locaties bijvoorbeeld waar nog een saneringsplan voor 1 januari 2024 is ingediend of die in het verleden zijn gesaneerd maar nog een monitoring op rust of een leeflaag is aangebracht. Deze locaties blijven onder de oude regelgeving, Wet bodembescherming, vallen. Ook zijn er locaties die wel zijn gesaneerd maar nog niet zijn afgesloten. Dit is een dynamische lijst die in 2024 wordt geactualiseerd. Als er geen verplichtingen vanuit de Wet bodembescherming op deze locaties zijn dan worden ze overgedragen naar de gemeente anders blijven ze bij de provincie.

De meeste locaties zijn overgedragen naar de gemeente. Op deze locaties rust geen saneringsverplichting. In 2024 wordt verder aan de lijst gewerkt om te bepalen of de voorlopige locaties die bij de provincie blijven ook daadwerkelijk bij hen blijven of alsnog naar de gemeente gaan.

Naast het feit dat de gemeente het bevoegd gezag is geworden over de bodemtaken is de wetgeving met het ingaan van de Omgevingswet ook drastisch veranderd. Wat de consequenties hiervan zijn kan nog niet duidelijk worden weergegeven. De komende jaren wordt dit samen met de provincie en de omgevingsdienst IJsselland verder uitgewerkt.

Circulariteit

In juni 2023 hebben we de werkwijze circulair bouwen en oogsten vastgesteld. Bij de voorbereiding van de nieuwbouw van de school in de Hanzewijk hebben we onszelf uitgedaagd. En het resultaat mag er zijn: in 2024 wordt gestart met de bouw van de meest circulaire school in Nederland! Ook zijn we gestart met het maken van grondstoffenpaspoorten voor onze gemeentelijke gebouwen. In de tweede helft van 2023 is de formatie op het thema circulair versterkt. Zo zijn we gestart met het actieplan duurzaam inkopen, hebben we vele gesprekken gevoerd met enthousiaste ondernemers en daarmee plannen gemaakt.

Begraafplaatsen

In 2023 ging het project 'Van begraafplaats naar ontmoetingsplaats' gewoon door. Het project is een samenwerking met WIJZ Welzijn Kampen. Op de begraafplaats in Kampen zijn elke dag gastdames en -heren aanwezig voor een praatje. Inwoners kunnen bij een kop koffie hun verhaal doen. Op de begraafplaats in IJsselmuiden is ook een ontmoetingsplaats ingericht en draait het project met 18 vrijwilligers. Buiten de gemeente Kampen geniet het project grote belangstelling. Het inspireert anderen elders vergelijkbare projecten op te zetten.

Afval

Het project voor de plaatsing van verzamelsystemen voor groente, fruit- en tuinafval (gft) bij hoogbouw en in de binnenstad van Kampen is in 2023 afgerond. Het project is een succes te noemen. In totaal zijn er nu zo'n 2450 huishoudens aangesloten op ruim 100 gft verzamelcontainers en nog dagelijks komen er nieuwe aanvragen binnen. Nu behalen we ook bij hoogbouw betere scheidingsresultaten voor gft. Met de ROVA voerden we ook in 2023 het project Terugwinnaars uit. Het project was met name gericht op een betere afvalscheiding en een hogere kwaliteit van ingezameld plastic, metaal en drankkartons (pmd). Mede door toedoen van deze actie en meer voorlichting konden we de afvalstoffenheffing in 2023 op hetzelfde niveau houden. In het kernwinkelgebied is een werkgroep ingesteld, bestaande uit bewoners, ondernemers en gemeentewerkers, die in gezamenlijkheid plannen maakt voor een schonere binnenstad. Dat heeft onder andere geleid tot een nieuw afvalbakkenplan, schonere stegen en de inzet van een peukenbrigade. In het kader van een lagere CO2 uitstoot zijn er in 2023 door de reinigingsdienst een elektrische veegwagen (voor het legen van afvalbakken) en een elektrische veegmachine in gebruik genomen en wordt er alleen nog maar gereinigd met elektrisch handgereedschap. Bij het opruimen van zwerfafval in onze hele gemeente wordt de reinigingsdienst inmiddels geholpen door zo'n 150 vrijwilligers en daarvoor bedanken we ze natuurlijk van harte, want zonder hun hulp houden we de gemeente niet zo mooi schoon.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog:	Volksgesondheid en milieu	
Cluster :	14	
Taakveld:	7.1 Volksgesondheid	Status
1	Ondersteuning kwetsbare groepen	
2	Actieplan Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen opgesteld	

Cluster :	17	
Taakveld:	7.4 Milieubeheer	Status
3	Regionale energietransitie	
4	Transitievisie warmte vervroegd geactualiseerd	
5	Kansen warmtenet bestaande stad opnieuw onderzocht	
6	Actieplan grondstofstromen opgesteld	
Cluster :	18	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties
6	Actieplan grondstofstromen opgesteld
Toelichting	Door onvoldoende personele capaciteit is het actieplan grondstofstromen niet in 2023 opgesteld. Momenteel wordt volop gewerkt aan het actieplan. Het komt in 2024 gereed.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Volksgezondheid en milieu	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 14	7.1 Volksgezondheid
Cluster 15	7.2 Riolering
Cluster 16	7.3 Afval
Cluster 17	7.4 Milieubeheer
Cluster 18	7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
7 Volksgezondheid en milieu					
Cluster 14					
Lasten	2.575	3.088	2.925	163	V
Baten		436	376	-60	N
Saldo	2.575	2.652	2.549	103	V
Cluster 15					
Lasten	2.669	2.704	2.913	-209	N
Baten	3.635	3.635	4.017	382	V
Saldo	-966	-931	-1.105	174	V
Cluster 16					
Lasten	3.846	3.820	3.703	117	V
Baten	6.168	6.168	5.990	-178	N
Saldo	-2.322	-2.348	-2.286	-62	N
Cluster 17					
Lasten	3.681	4.632	2.605	2.027	V
Baten	1.293	2.359	408	-1.951	N
Saldo	2.387	2.273	2.197	76	V
Cluster 18					
Lasten	1.292	1.306	1.324	-18	N
Baten	1.235	1.235	1.314	79	V
Saldo	57	71	10	61	V
Totale lasten	14.062	15.550	13.470	2.080	V
Totale baten	12.331	13.833	12.104	-1.729	N
Totaal saldo	1.731	1.717	1.366	351	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

A. Missie

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat we ruimte bieden voor wonen en werken met kwaliteit, duurzaamheid en eigen behoefte als basis. We willen groeien in het goede. Om dit te bereiken, focussen we ons op groei die bijdraagt aan welzijn en welbevinden.

B. Terugblik

Omgevingswet

De omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Alle benodigde stappen om vanaf 1 januari te kunnen werken met de omgevingswet zijn gerealiseerd. In 2024, en verder, stellen we de omgevingsvisie 2.0 en het omgevingsplan op.

Wonen

De forse inzet op het woningbouwprogramma levert de eerste mooie resultaten: we hebben met 204 nieuwe woningen een bovengemiddelde productie geleverd in de regio. We hebben harde plancapaciteit weten te vergroten met onherroepelijke plannen voor 120 woningen. Op de dossiers Bovenhavenkwartier, Scholenlocatie IJsselmuiden en flexwonen zijn afgelopen jaar flinke stappen gezet. Ook hebben we mooie stappen gezet in het afronden van de gebiedsvisie Reevedela. Daarmee is een belangrijk kader tot stand gekomen voor de versnellingsopgave. De onderhandelingstafel met de marktpartijen vraagt helaas meer tijd dan voorzien. Het realiseren van de ambitie van 4000 woningen tot en met 2032 staat of valt met de ontwikkeling van Reevedelta. We blijven daarbij als gemeente inzetten op de ambitie zoals in 2021 uitgesproken om de productie te verhogen naar 400 woningen per jaar. Gelet op de vertraging in Reevedelta, onzekerheden in de bouwproductie en personeelstekorten is het onzeker en daarmee uitdagend of het lukt om deze ambitie op korte termijn waar te maken. Voor een nadere toelichting op de voortgang van de versnellingsopgave verwijzen we naar de voortgangsrapportage Versnelling Woningbouw, welke als bijlage bij de jaarrekening is gevoegd.

Integrale aanpak Brunnepe

In juli 2023 heeft de gemeenteraad de wijkvisie Brunnepe vastgesteld. Deze visie bevat de opgaven in de wijk Brunnepe voor de komende jaren. Daarbij heeft de gemeenteraad in de Programmabegroting 2024 financiële middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de wijkvisie.

Na het vaststellen van de wijkvisie Brunnepe is gestart met het bouwen van relaties en creëren van contacten (fase 1). Met de verschillende samenwerkingspartners in de wijk zijn keuzes gemaakt over welke opgaven in 2024 opgepakt gaan worden. Deze opgaven zijn vertaald naar het Programmaplan Brunnepe 2024 welke door het college is vastgesteld (fase 2). Met het vaststellen van dit programmaplan kunnen inwoners en gemeente aan de slag met daadwerkelijke projecten in de wijk (fase 3).

Ontwikkelen gebied Schans Buitenwacht

In 2023 is het ontwikkelkader vastgesteld en er is inmiddels gestart met de herontwikkeling van dit gebied.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog:	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Cluster :	19	
Taakveld:	8.1 Ruimtelijke ordening	Status
1	Plan van Aanpak Omgevingsvisie 2.0 opgesteld	✓
2	Gebiedsvisie Brunnepe vastgesteld en start uitvoering	✓
3	Herontwikkeling gebied Schans Buitenwacht gestart	✓
Cluster :	20	
Taakveld:	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Status
4	Gebiedsvisie Reevedelta vastgesteld	✓

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 19	8.1 Ruimte en leefomgeving
Cluster 20	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
Cluster 21	8.3 Wonen en bouwen

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Cluster 19					
Lasten	1.341	1.824	1.875	-51	N
Baten	47	144	144		V
Saldo	1.294	1.681	1.731	-50	N
Cluster 20					
Lasten	2.906	-776	994	-1.770	N
Baten	2.619	306	2.702	2.396	V
Saldo	287	-1.082	-1.708	626	V
Cluster 21					
Lasten	2.032	3.284	1.957	1.327	V
Baten	1.255	1.910	2.440	530	V
Saldo	777	1.374	-484	1.858	V
Totale lasten	6.279	4.333	4.825	-492	N
Totale baten	3.921	2.360	5.286	2.926	V
Totaal saldo	2.358	1.973	-461	2.434	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Algemene dekkingsmiddelen

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Algemene dekkingsmiddelen	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 22	
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.63	Parkeerbelasting
0.64	Belastingen overig
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
9 Algemene dekkingsmiddelen					
Cluster 22					
Lasten	4.702	1.820	6.423	-4.603	N
Baten	127.440	130.371	133.336	2.965	V
Saldo	-122.738	-128.551	-126.913	-1.638	N
Totale lasten	4.702	1.820	6.423	-4.603	N
Totale baten	127.440	130.371	133.336	2.965	V
Totaal saldo	-122.738	-128.551	-126.913	-1.638	N

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Overhead

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Overhead	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 23	
0.4 Overhead	

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
10 Overhead					
Cluster 23					
Lasten	18.736	22.105	22.338	-233	N
Baten	148	191	453	262	V
Saldo	18.588	21.914	21.885	29	V
Totale lasten	18.736	22.105	22.338	-233	N
Totale baten	148	191	453	262	V
Totaal saldo	18.588	21.914	21.885	29	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelastingplicht vanaf 2016

Als gevolg van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn met ingang van 2016 publiekrechtelijke rechtspersonen Vennootschapsbelasting (vpb) plichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming wanneer cumulatief voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- die deelneemt aan het economische verkeer;
- met het oogmerk om winst te behalen.

Op basis van een door de gemeente uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat er voor de volgende activiteiten bestaat:

- grondbedrijf;
- verkoop van (afval)grondstoffen;
- reclame.

De vennootschapsbelastingplicht voor reclameopbrengsten staat nog enigszins ter discussie. In overleg met de Belastingdienst zijn daarom proefprocedures opgestart om te komen tot een bindende uitspraak. Tegen opgelegde belastingaanslagen zal daarom een pro-forma bezwaar worden aangetekend totdat er een bindende uitspraak is. In een recent gevoerde hoger beroep procedure is gesteld dat reclame een belaste activiteit is.

Ontwikkelingen 2023

Dit jaar zijn de definitieve aanslagen over de jaren 2019 en 2020 door de Belastingdienst opgelegd. Het verlies van 2019 is gecompenseerd met winsten uit de jaren 2018 en 2020. De aangifte over het jaar 2022 is ingediend bij de Belastingdienst. Als gevolg van de herzieningen grondexploitaties per 1-1-23 en een verschuiving van de laatste grondlevering aan VOF Reeve naar 2024 is de meerjarenraming vennootschapsbelasting bijgesteld. In deze nieuwe raming wordt voor 2023 een verlies verwacht. Dit verlies kan naar verwachting deels worden gecompenseerd met het jaar 2022. Het resterende deel van het verlies schuift door naar latere jaren.

Per ultimo 2023 bedraagt het saldo van de vastgestelde verrekenbare verliezen voor de vennootschapsbelasting € 0,

	Belastbaar bedrag	Vennootschapsbelasting	
2021:	-€ 143.567	€ 0	Aangifte december 2022. Definitieve aanslag opgelegd maart 2024. Verlies wordt verrekend met 2020.
2022:	€ 4.839.368	€ 1.205.896	Aangifte november 2023. Definitieve aanslag opgelegd april 2024. Winst wordt deels verrekend met verlies 2023.
2023:	-€ 5.467.226	€ 0	Nog geen aangifte gedaan. Verwacht verlies ' op basis van een raming.

De verschuldigde vennootschapsbelasting over 2022 is op voorlopige aanslagen voldaan. Hiermee wordt de heffing van belastingrente voorkomen. De teveel betaalde vennootschapsbelasting wordt na verliesverrekening uit 2023 weer terugontvangen en is als balanspost per 31-12-2023 opgenomen.

Reserves

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Reserves	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 25	
0.10 Mutaties reserves	

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
12 Reserves					
Cluster 25					
Lasten	553	23.312	17.776	5.536	V
Baten	2.969	23.287	18.136	-5.151	N
Saldo	-2.417	25	-360	385	V
Totale lasten	553	23.312	17.776	5.536	V
Totale baten	2.969	23.287	18.136	-5.151	N
Totaal saldo	-2.417	25	-360	385	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging/ onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Samenvatting

Lokale heffingen zijn belastingen, bestemmingsbelastingen en rechten én vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente. De werkelijke opbrengst uit lokale heffingen in 2023 bedraagt afgerond € 28.188 miljoen (ten opzichte van de begroote € 27.249 miljoen). De OZB tarieven zijn in 2023 niet trendmatig verhoogd, wel zijn deze gecorrigeerd met de verwachte waardeontwikkeling. Door een iets hogere waardeontwikkeling en iets meer autonome ontwikkeling dan verwacht zijn de OZB opbrengsten iets hoger uitgevallen. De afvalstoffenheffing is in 2023 lager uitgevallen dan de kosten die daar tegenover staan. De riolheffing is in 2023 lager uitgekomen dan de kosten, dit komt omdat er vooral meer kosten zijn gemaakt voor de onderhoudswerkzaamheden. Per saldo bedragen de gemiddelde woonlasten - OZB, riolrecht en afvalstoffenheffing - voor een eigenaar van een 'gemiddeld' huishouden € 677.

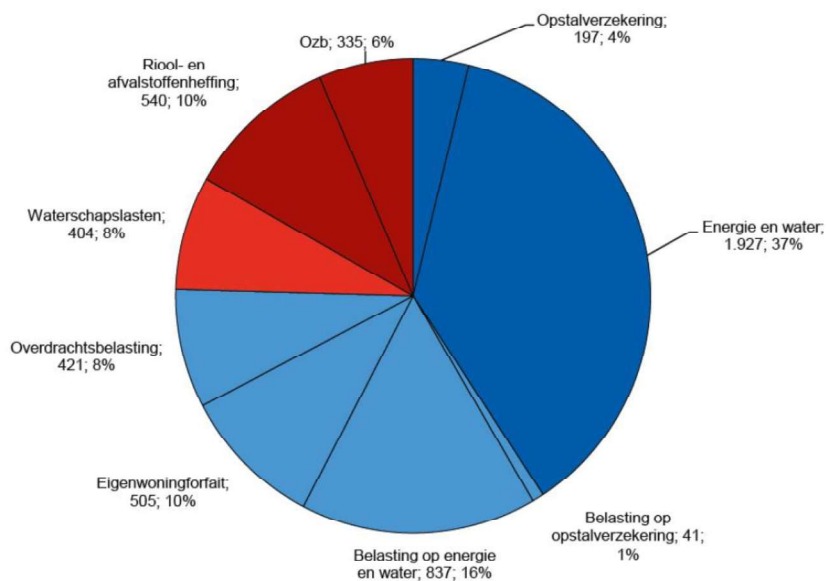
Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente, welke vooral dienen te worden opgebracht door de burgers. Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk en de kostendekkendheid van die heffingen waar daar wettelijk een grens aan is gesteld. Tevens wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.

De aandacht voor de lokale lastendruk neemt de laatste jaren toe. Wanneer de lokale lastendruk wordt uitgedrukt in een % van het gezinsinkomen blijkt de invloed echter relatief beperkt.

Van de bijkomende woonlasten (de woonlasten naast de hypotheeklasten) zoals belastingen op water, energie, het eigen woningforfait en de overdrachtsbelasting maken gemeentelijke belastingen 16% uit.

Samenstelling bijkomende woonlasten in 2023 (in euro's en procenten. Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2023).

Overzicht van de lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit de Lokale Heffingen totaal zijn geraamd en gerealiseerd in 2023. De begroting 2023 is inclusief wijzigingen uit Bestuursrapportages en separate advisering.

(bedragen x € 1.000)					
Taakveld	Omschrijving	Rekening 2022	Begroot 2023	Rekening 2023	Verschil
0.61	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	7.467	7.625	7.592	-33
0.62	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	3.385	3.382	3.340	-42
0.62	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	2.038	1.999	1.984	-15
0.63	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -ontheffingen	1.613	1.706	1.779	73
0.64	Hondenbelasting	284	339	272	-67
0.64	Precariobelasting	58	132	177	45
0.64	Reclamebelasting	174	124	263	139
3.4	Toeristenbelasting	95	79	159	80
2.4	Economische havens en waterwegen	529	455	436	-19
7.3	Afvalstoffenheffing	4.774	4.794	4.797	3
7.2	Rioleringsrechten	3.154	3.270	3.240	-30
7.5	Begraafrechten en afkoopsommen	989	984	1.037	53
3.3	Marktgeden	32	52	34	-18
divers	Leges Algemene dienstverlening (titel 1)	742	768	704	-64
8.3	Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	2.044	1.540	2.374	834
	Totaal	27.378	27.249	28.188	939

(bedragen x € 1.000)

De totaal geraamde opbrengst van lokale heffingen en belastingen 2023 bedraagt na wijzigingen incl. Bestuursrapportages 2023, afgerond € 27.249 miljoen. De werkelijke opbrengst uit lokale heffingen bedraagt afgerond € 28.188 miljoen. Voor verdere toelichting hierop wordt verwezen naar de verschillenanalyse bij de verschillende beleidsterreinen in de programma's.

Opbrengst van de lokale belastingen, heffingen en retributies

Een belasting is een gedwongen betaling aan de overheid, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat en die krachtens algemene regels wordt geheven. De opbrengsten van de meeste belastingen gaan in de regel naar de algemene middelen van de gemeente.

De gemeente Kampen heft de volgende belastingen: onroerende zaakbelasting, parkeerbelasting, hondenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting en de toeristenbelasting.

Taakveld	Omschrijving	Rekening 2023
0.61	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	7.592
0.62	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	3.340
0.62	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	1.984
0.63	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -ontheffingen	1.779
0.64	Hondenbelasting	272
0.64	Precariobelasting	177
0.64	Reclamebelasting	263
3.4	Toeristenbelasting	159

Onroerende Zaakbelasting

De WOZ- beschikkingen 2023 zijn nagenoeg geheel gelijktijdig met de Combi- aanslag 2023 op 25 februari 2023 uitgevaardigd en voldoet daarmee aan de wettelijke termijn van 8 weken. De aanslagoplegging onroerende- zaakbelastingen voor 2023 is gebaseerd op de waarde per 1 januari 2022. Het tarief voor de OZB is enkel gecorrigeerd voor het geraamde percentage van de waardeontwikkeling. Er heeft geen trendmatige verhoging plaats gevonden. De opbrengsten zijn positief beïnvloed door een hogere waardeontwikkeling dan was voorzien. De waarde van woningen is ten opzichte van 2023 met 17% gestegen. In de

begroting is uitgegaan van een stijging van 14%. Het verschil is ontstaan door een hogere dan verwachte marktontwikkeling en de oplevering van meer nieuwbouw. De ontwikkeling bij niet-woningen was ook iets hoger dan begroot, 5,8% werkelijk, tegen 3% begroot. Door deze hogere waardeontwikkeling is er een meeropbrengst ontstaan. Voor de gebruikersbelasting geldt dat er iets minder leegstand was dan begroot, waardoor er ook een meeropbrengst is ontstaan. In de 2e Bestuursrapportage zijn deze meeropbrengsten gecorrigeerd naar de toen bekende informatie / verwachtingen. Uiteindelijk zijn de inkomsten iets lager uit gevallen t.o.v. de 2e Bestuursrapportage.

Parkeerbelasting

De werkelijk opbrengsten uit de parkeerbelasting zijn in 2023 nagenoeg gelijk aan de begroting. Bij de 2^e Berap 2023 zijn de opbrengsten uit parkeerboetes naar beneden bijgesteld. De bijgestelde raming is gerealiseerd. Daarnaast zijn de opbrengsten uit parkeervergunningen- en ontheffingen hoger uitgevallen, waardoor we over het totaal aan parkeeropbrengsten iets hoger uit zijn gekomen dan begroot.

Hondenbelasting

Het aantal geregistreerde honden blijft achter bij het verwachte aantal. De totale opbrengst uit hondenbelasting komt in 2023 uiteindelijk lager uit dan was begroot.

Precariobelasting

De gemeente Kampen heft precariobelasting over onder andere terrassen, uitstallingen en reclameborden. Precariobelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de algemene middelen.

Door een intensievere controle op het plaatsen van voorwerpen op gemeentegrond buiten de binnenstad zijn de inkomsten hoger dan geraamd.

De precariobelasting voor evenementen is voor 2023 opgelegd en direct gecompenseerd.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven ten bate van een tweetal ondernemersfondsen in de Binnenstad en op het Melmerpark. De kosten van de heffing van de gemeente worden op de opbrengsten in mindering gebracht.

Toeristenbelasting

Per 1 januari 2019 wordt de toeristenbelasting daadwerkelijk geheven. Deze belasting over 2023 wordt in 2024 opgelegd.

Met de toename van het aantal cruiseschepen die een nacht in Kampen verblijven en de (verdere) ontwikkeling van EuroParcs komen de inkomsten hoger uit dan geraamd.

Ontwikkeling van bestemmingsbelasting en retributies

De opbrengst van bestemmingsbelasting dient ter dekking of financiering van specifieke uitgaven waar de heffingsplichtigen profijt van kunnen hebben, zoals de afvalstoffenheffing. Er is daarbij een verband tussen heffing en profijt voor de groep van heffingsplichtigen, maar niet noodzakelijkerwijs voor een ieder binnen die groep en eveneens niet voor een ieder binnen die groep in gelijke mate.

Retributies (of rechten) zijn betalingen aan de overheid waar een individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat.

Retributies zijn bijvoorbeeld haven- en kadegelden en leges. In tegenstelling tot belastingen is bij retributie sprake van een aanwijsbare tegenprestatie van overheidszijde.

Wettelijk geldt het algemene uitgangspunt dat de tarieven op maximaal kostendekkend niveau worden doorberekend.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies worden geheven van belanghebbenden aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die belanghebbende een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

In de gemeente Kampen kennen we de volgende bestemmingsbelastingen en retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, bruggelden, haven- en kadegelden, leges, lijkbezorgingsrechten en marktgeden.

Kostendekkendheid 2023

Rekening 2023	Baten	Lasten	Kostendekkendheid 2023
Afvalstoffenheffing	4.797	4.968	97%
Rioolheffing	3.240	3.850	84%
Haven- en kadegelden	436	436	100%
Lijkbezorgingsrechten	1.037	1.056	98%
Marktgelden	34	80	43%
Leges titel 1	646	868	74%
Leges titel 2	2.393	2.121	113%
Leges titel 3	26	62	42%

(bedragen x €1.000)

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing bedoeld ter dekking van de kosten die de gemeente Kampen maakt bij het ophalen, het storten en verwerken van huishoudelijk afval. Het uitgangspunt in de gemeente is, dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. De kostendekkendheid is uitgekomen op 97%. Er is in 2023 een bedrag van € 170.608 onttrokken aan de voorziening, stand van de voorziening bedraagt eind 2023 € 789.072.

Rioolheffing

De jaarlijkse kosten van het onderhoud en beheer van het rioolstelsel worden gedekt uit de opbrengsten van de rioolheffing. Hiermee worden aanslagen opgelegd voor het transport van afvalwater, hemelwater en grondwaterbeheer. In de begroting 2023 was al rekening gehouden met een onttrekking van € 224.656 uit de voorziening riolering. De onttrekking is hoger uitgevallen, dit komt omdat er vooral meer kosten zijn gemaakt voor de onderhoudswerkzaamheden (reiniging en drukriolering). De kostendekkendheid is uitgekomen op 84%. Er is in 2023 € 609.783 onttrokken uit de voorziening, stand van de voorziening bedraagt per 31-12-2023 € 1.436.745.

Bruggelden

De gemeente Kampen heft rechten voor het van gemeentewege openen en geopend houden van de Stadsbrug (brug over de IJssel) ten behoeve van de doorvaart van vaartuigen voor zover dit betrekking heeft op het openen en geopend houden van de brug buiten de reguliere openingstijden. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Aan de wettelijke opbrengstlimiet wordt voldaan. Er wordt vrijwel geen gebruik gemaakt van diensten die onder deze verordening vallen, daarom is er geen kosten- baten analyse gemaakt.

Haven- en kadegelden

De gemeente Kampen heft rechten voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van de voor de openbare dienst bestemde gemeentewateren of van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, die in beheer of onderhoud zijn bij gemeente. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Bij de berekening van de kostendekkendheid houden we rekening met toekomstige kosten voor het groot onderhoud. Eind 2023 was de stand van de reserve € 174.588.

Lijkbezorgingsrechten

De gemeente Kampen heft rechten voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. De kostendekkendheid is uitgekomen op 98% en vindt zijn oorzaak in de ruimere mogelijkheden in de beheerverordening. Er is meer gebruik gemaakt van afkoop onderhoud voor onbepaalde tijd.

Leges titel 2

Onderdeel van de Leges titel 2 zijn de afgegeven Omgevingsvergunningen (bouwvergunningen). In 2023 is het dekkingspercentage boven de 100% uitgekomen door meer aanvragen en het opstarten van grote bouwprojecten. De hogere vraag in 2023 is mogelijk versterkt door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Ontwikkeling van de woonlasten

Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen rond de hertaxaties in het kader van de Wet WOZ en het ophaalpatroon van afval per huishouden verschilt, is de ontwikkeling van de woonlasten moeilijk aan te geven. Voor de hieronder opgenomen tabel is het effect van de herwaardering budgettair- neutraal verondersteld.

Op basis van:

- a. een gemiddelde woningwaarde in 2022 van € 268.931 tegen een vastgesteld tarief van 0,1202%;
- b. een gemiddelde woningwaarde in 2023 van € 314.649 tegen een vastgesteld tarief van 0,1037%;
- c. de lasten voor het aanbieden van een container van 240 liter bedraagt € 11,40 per keer;
de lasten voor het aanbieden van een lediging van 40 liter via de ondergrondse container bedraagt € 1,90 (milieupas), en het vastrecht bedraagt per huishouden € 182,76;
- d. een tarief rioolheffing voor 2023 à € 127,20 per huishouden;

Ontwikkeling van de woonlasten	2022	2023
Onroerende Zaak Belasting eigenaar	€ 323	€ 326
Diftar: Vastrecht	€ 183	€ 183
22 x gebruik milieupas 40 liter	€ 41	€ 41
Iedigingen gft-afval	€ 0	€ 0
Afvalstoffenheffing	€ 224	€ 224
Rioolrechten	€ 127	€ 127
Woonlast "gemiddeld" huishouden	€ 674	€ 677

De gemiddelde woonlasten als gevolg van trendmatige ontwikkelingen en plaatselijk beleid van 2022 naar 2023 komt hiermee uit op circa 0,4%.

Gemeentelijke lastendruk in perspectief

Woonlasten is een relatief begrip. Voor de lokale heffingen is daarbij ook nog sprake van een directe relatie met het aangeboden voorzieningenniveau. Dat maakt dat onderlinge vergelijkingen altijd min of meer arbitrair zijn. Desalniettemin is de lastendruk in andere gemeenten op zijn minst een indicator of en zo ja tot welke omvang de "eigen gemeente" uit de pas loopt. Voor de vergelijking van de lastendruk baseren wij ons op de gegevens van de laatst verschenen Atlas van de lokale lasten 2023 (uitgebracht door het Coelo). Die "Atlas" voor de lokale lasten geeft een duidelijke indicatie over onze lastendruk.

Vergelijking 2022 Landelijk / Kampen	Landelijk 2023	Kampen 2023	Kampen t.o.v. Landelijk
OZB percentage eigenaar woningen	0,089	0,1037	17%
OZB percentage tarief eigenaar + gebruiker niet woningen	0,5393	0,4662	-13%
Afvalstoffenheffing *	329	224	-32%
Rioolrechten	213	127	-40%
Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden eigen woning	944	756	-16%
Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden huurder	436	367	-13%
Gemiddelde woningwaarde	368.000	314.649	-14%
Hondenbelasting voor één hond	33,96	86,88	155%
Paspoort	77,73	77,85	0%
Rijbewijs	44,37	48,15	9%

* Het Coelo hanteert voor de berekening van de verschuldigde afvalstoffenheffing een andere rekenregel voor de vergelijking dan in ons eigen berekeningsoverzicht; hierdoor kunnen geringe afwijkingen ontstaan.

Wanneer gekeken wordt naar die lasten waar elk huishouden met een eigen woning mee wordt geconfronteerd - OZB, riolrecht en afvalstoffenheffing - blijkt dat Kampen over het geheel positief scoort. Hetzelfde geldt voor huurders van woningen.

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in de gemeente Kampen in aanmerking voor kwijtschelding van de riolrechten en de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding moet wettelijk zijn gebaseerd op minimaal 90% van de bijstandsnorm. In Kampen is in de Invorderingsleidraad vastgelegd dat kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. Afhankelijk hiervan worden de woonlasten voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden.

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een totaalbedrag van circa € 272.500 kwijt te schelden aan lokale heffingen. De verwachting was dat er ruwweg 1.100 individuele kwijtscheldingen zouden worden ingediend.

In 2023 is daadwerkelijk een totaalbedrag van € 233.679 kwijtgescholden aan lokale heffingen. Het totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2023 bedraagt 923, waarvan 425 automatische kwijtschelding betreft. In totaal zijn 692 (77,4%) geheel of gedeeltelijk toegewezen. Ten opzichte van het jaar 2022 is dit een stijging van 6,4%.

Voor 2024 worden meer kwijtscheldingsverzoeken verwacht, mede door de energiecrisis en de hogere kosten levensonderhoud waardoor mensen minder te besteden hebben. Ook zullen minima nog meer gestimuleerd worden om kwijtschelding aan te vragen.

Dekking kwijtschelding

De dekking van de inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding vindt in de gemeente Kampen plaats via de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenvatting

Met het risicomanagement beogen wij het risicobewustzijn te versterken en daarmee de financiële weerbaarheid van de gemeente te vergroten. Daartoe wordt een organisatie brede inventarisatie uitgevoerd van alle bekende risico's. Wij zien dat het risicoprofiel van de gemeente Kampen in zijn totaliteit licht is gedaald ten opzichte van de situatie ten tijde van het opmaken van de begroting 2024. Het risico in de lopende grondexploitaties is enigszins afgenomen. Door de afnemende inflatie is het risico op grote stijgingen in kosten en investeringen lager gewaardeerd. Daartegenover zien we dat het risicoprofiel in de toekomstige woningbouwontwikkeling toeneemt, met name vanwege het risico dat woningbouwproductie lager uitvalt dan de verwachting was. Daarnaast blijven de economische vooruitzichten onzeker wat ook consequenties kan hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. Per saldo ontlopen de plussen en minnen in het risicoprofiel elkaar niet veel.

De weerstandsratio bedraagt in deze jaarrekening 2,36. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien per ultimo 2023 tezamen een factor 2,36 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Volgens de normtabel is dat uitstekend.

Inleiding

In deze paragraaf schetsen we een actueel beeld van de risico's die we als gemeente onderkennen. Daarbij gaan we als gebruikelijk ook in op de beheersmaatregelen die we kunnen treffen en in hoeverre we in staat zijn om de resterende risico's (als deze zich voordoen) incidenteel op te kunnen vangen met de aanwezige financiële weerstandscapaciteit. Deze weerstandscapaciteit wordt gevormd door alle middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een bedrag.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente Kampen in staat is om de geïdentificeerde risico's financieel op te kunnen vangen. Dit wordt uitgedrukt in een kengetal: de weerstandsratio. Om het weerstandsvermogen te kunnen bepalen doorlopen we in deze paragraaf achtereenvolgens de volgende stappen:

1. Het inventariseren van de risico's (risicoprofiel)
2. Het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit
3. Het vaststellen van de beschikbare weerstandscapaciteit
4. Het vergelijken van benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Ook gaan we in deze paragraaf in op de financiële kengetallen. Deze geven een aanvullend inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid van de gemeente en hoeveel financiële ruimte er is om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken.

Inventarisatie van de risico's

In aanloop naar deze jaarrekening 2023 hebben we opnieuw een brede inventarisatie uitgevoerd van alle bekende risico's. In risicogesprekken per programma hebben we in beeld gebracht welke mogelijke risico's er spelen, hoe groot de kans is dat ze zich voordoen en wat het geschatte financiële effect daarvan is. Met het risicomanagement beogen wij het risicobewustzijn te versterken en daarmee de financiële weerbaarheid van de gemeente te vergroten.

Onderstaand lichten we de top 10 van de grootste risico's nader toe in volgorde van omvang van het risico (van hoog naar laag). De kleur van de risicoscore geeft de impact van het risico weer (kans x gevolg) en correspondeert met de kleur in de onderstaande risicokaart. De risico's voor de grondexploitaties zijn ook opgenomen in de paragraaf gemeentelijk grondbeleid.

Toelichting bij de top-10 risico's.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
1. De middelen van het Rijk zijn ontoereikend	S	75 %	€ 4.000.000	25

Wat is het risico?

Het Rijk heeft het volumedeel van het accres (=groei) van het Gemeentefonds voor de jaren 2023 t/m 2025 bevroren. Het is nog steeds onduidelijk hoe het accres zich na die jaren gaat ontwikkelen. Plannen voor een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied zijn nog evenmin concreet. Dit zal uiteraard pas in een volgende kabinetsperiode weer verder opgepakt kunnen worden.

Wat zijn de gevolgen?

De potentiële gevolgen worden duidelijk in het meerjarig financieel begrotingsaldo dat in de Perspectiefnota 2025 aan de raad wordt gepresenteerd. Vanaf het jaar 2026 is er sprake van een fors structureel tekort.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

In de Perspectiefnota wordt duidelijkheid geboden over de betaalbaarheid van de onze financiële huishouding op langere termijn, waarbij uiteraard cruciaal is welke positie het Rijk gaat innemen. In de Perspectiefnota worden handelingsperspectieven geboden hoe de gemeente in verschillende scenario's een gezonde financiële huishouding kan borgen.

Omschrijving risico	I/S	Kans	Financieel maximum	risicoscore
2. Vertraging bouwproductie	I	70 %	€ 2.000.000	20

Wat is het risico?

De risico's in de lopende grondexploitaties zijn in het kader van deze jaarrekening opnieuw beoordeeld. De uitkomst daarvan is toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het risicoprofiel van de gemeentelijke grondexploitaties is licht gedaald. Daar staat tegenover dat een vertraging in de bouwproductie in toekomstige ontwikkelingen juist toeneemt. Per saldo is het totale risicoprofiel van de lopende en toekomstige grondexploitaties nauwelijks gewijzigd.

Wat zijn de gevolgen?

Dit kan tot gevolg hebben dat plan- en voorbereidingskosten langer doorlopen en hoger uitvallen. Dit risico neemt toe naarmate de gemeente steeds meer woningbouwprojecten onder handen heeft en daarvoor ook meer capaciteit moet inzetten. Hetzelfde geldt voor de rentelasten op gronden die de gemeente in bezit heeft, al dan niet in samenwerking met ontwikkelende partijen.

Het risico dat woningbouwprojecten onvoldoende dekking generen voor personele capaciteit wordt gedekt uit de Algemene reserve. De Algemene reserve dient bovendien als achtervang voor overige risico's in het grondbedrijf, als de reserve grondexploitaties onverhoopt niet toereikend mocht blijken.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Er is nog steeds sprake van schaarste op de woningmarkt. Het afzetrisico, en daarmee het risico op vertraging van de bouwgrondexploitaties, is naar verwachting van tijdelijke aard. Het financiële risico wordt opgevangen in onvoorzien, de reserve Bouwgrondexploitatie en de Algemene reserve. Daarnaast kunnen eventueel keuzes worden gemaakt in de programmering en de kwaliteit van de bouwproductie en van publieke voorzieningen. Vooruitlopend op nog vast te stellen grondexploitaties en toekomstige woningbouwontwikkeling is in de Programmabegroting 2024 een bedrag van € 7,0 miljoen gereserveerd.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
3. Kosten integraal huisvestingsplan duurzame schoolgebouwen	S	70 %	€ 1.700.000	20

Wat is het risico?

Door schaarste op de grondstoffenmarkt en in de capaciteit van aannemers dreigt de situatie dat de bouwkosten sneller stijgen dan de normvergoeding die het Rijk via het Gemeentefonds beschikbaar stelt. Daarnaast stelt het programma van eisen Frisse Scholen normen ten aanzien van ventilatie van de gebouwen. Voor de nieuwbouw van scholen is dat een gemeentelijke taak. Datzelfde geldt voor de verduurzaming van de schoolgebouwen. Voor de periode 2025-2028 staat een aantal grote projecten op de planning.

Wat zijn de gevolgen?

De werkelijke kosten van de nieuwbouw van scholen en de aanpassing en verduurzaming van bestaande scholen kunnen door de genoemde schaarste en hogere normen voor verduurzaming aanzienlijk hoger uitvallen.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Op dit moment wordt een nieuwe Integraal Huisvestingsplan voor de schoolgebouwen opgesteld. Dat moet ook meer grip gaan bieden op de uitgaven. De gemeente overlegt ook met de schoolbesturen over de plannen met betrekking van de onderwijshuisvesting. Een verlaging van de energielasten die het gevolg is van verduurzaming van schoolgebouwen kan gedeeltelijk weer terugvloeien naar de gemeente. Tenslotte heeft het Rijk ook een subsidieregeling ingesteld voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed waar de gemeente een beroep op kan doen.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
4. Gevolgen wereldwijde economische neergang	S	25 %	€ 2.000.000	10

Wat is het risico?

Per saldo is de impact van de Coronacrisis en de Oekraïne-oorlog op de financiële huishouding van de gemeente tot nu toe beperkt gebleven. Er blijft echter sprake van grote wereldwijde economische onzekerheid. Dat is nog steeds zichtbaar in een verhoogde rente op de wereldwijde kapitaalmarkten. De inflatie lijkt inmiddels wel beter onder controle. Vanwege de grote afhankelijkheid van de Nederlandse economie van de wereldhandel handhaven we vooralsnog het risico, zij het op een lager niveau.

Wat zijn de gevolgen?

De gevolgen van een eventuele economische recessie laten zich op meerdere niveaus gevoelen in de financiële huishouding van de gemeente Kampen. Het raakt bijvoorbeeld de inkomsten uit OZB, leges en heffingen en het grondbedrijf, maar ook de kosten van armoederegelingen en bijstand zullen stijgen.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De financiële uitgangspositie van de gemeente Kampen is robuust. Er is voldoende weerstandscapaciteit en er is op de begroting ook een buffer om sterke prijsstijgingen die gevolgen hebben voor budgetten en kredieten op te kunnen vangen. Wij verwachten ook dat het Rijk bij komende gemeentefondscirculaires compensatie zal bieden voor loon- en prijsstijgingen waar gemeenten mee te maken hebben.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
5. aanbestedingsrisico's en risico op forse prijsstijgingen in budgetten en ruimtelijke projecten	I	50 %	€ 1.000.000	12

Wat is het risico?

Door aanhoudende schaarste en marktwerking bestaat nog steeds een groot risico dat werken na aanbesteding duurder blijken uit te vallen dan geraamd. De stijgende lonen en prijzen, de schaarste aan grondstoffen en materialen, worden door aannemers doorberekend in hun werken. Wel is de inflatie het afgelopen jaar aanmerkelijk gedaald. Het risico is daarom gehandhaafd op een lager niveau.

Wat zijn de gevolgen?

Projectbudgetten worden overschreden of projecten kunnen niet conform planning worden uitgevoerd. Budgetten voor energie en brandstof zijn niet meer toereikend.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente indexeert jaarlijks de budgetten maar kredieten worden niet automatisch geïndexeerd. In de begroting 2024 is wel een incidentele buffer opgenomen om extra prijsstijgingen van exploitatiebudgetten en kredieten te kunnen compenseren. Als investeringsbedragen hoger uitvallen dan geraamd, leidt dit uiteraard tot hogere kapitaallasten.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
6. Stijgend aantal deelnemers WMO	S	50 %	€ 800.000	12

Wat is het risico?

Er blijft sprake van een trendmatige stijging in het aantal cliënten met een Wmo-voorziening. Dit is met name een gevolg van de 'dubbele vergrijzing' en door het langer thuis wonen van de doelgroepen. Bij de woningaanpassingen is sprake van een toenemend risico: door de huisvesting van statushouders en de algemene woning schaarste zijn er minder woningen beschikbaar en moeten meer bestaande woningen worden aangepast. Daarnaast heeft de forse inflatie ook gevolgen voor de kosten per woningaanpassing die aanzienlijk hoger komen te liggen.

Wat zijn de gevolgen?

Het risico blijft bestaan dat deze ontwikkelingen zich ook in de nabije toekomst doorzetten en dat daarmee het beschikbare budget voor de uitvoering van de Wmo in de begroting wordt overschreden. Daarnaast zijn door corona de mantelzorgers onder grotere druk komen te staan. Dat kan ook leiden tot een extra vraag naar Wmo-voorzieningen, zoals huishoudelijke hulp en dagbesteding.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Tijdens het zogenaamde keukentafelgesprek wordt ingezet op de mogelijkheden van eigen kracht/zelfredzaamheid van de inwoner. Daarbij blijft de compensatieplicht van toepassing, waarbij een voorziening nodig kan zijn om langer thuis te kunnen

wonen en/of te kunnen participeren. In de meerjarenraming is een extra buffer opgenomen om eventuele verdere volumegroei beter te kunnen opvangen. Deze buffer is bedoeld voor zowel de Jeugdzorg als de Wmo.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
7. Kosten jeugdzorg overschrijden de begroting	S	50 %	€ 800.000	12

Wat is het risico?

De kosten van de jeugdzorg waren, na sterke stijgingen in de eerste jaren na de decentralisatie, de laatste jaren gestabiliseerd en zelfs licht gedaald. Sinds het najaar van 2022 is opnieuw sprake van een stijging van het beroep op de jeugdzorg. Daarnaast is er door de hoge inflatie en hogere loonkosten ook hier sprake van stijgende tarieven.

Wat zijn de gevolgen?

Het risico bestaat dat het beschikbare budget voor jeugdzorg wordt overschreden.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Met ingang van het actieprogramma zijn we 'strenger aan de poort' geworden en kijken we beter naar voorliggende voorzieningen. Daarnaast nemen we maatregelen om de sociale basis te versterken waardoor naar verwachting minder (dure) maatwerkvoorzieningen nodig zijn. In de meerjarenraming is een extra buffer opgenomen om eventuele verdere volumegroei beter te kunnen opvangen. Deze buffer is bedoeld voor zowel de Jeugdzorg als de Wmo.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
8. Impact van klimaatverandering en extreme weersomstandigheden	S	25 %	€ 1.500.000	10

Wat is het risico?

Door meer en langduriger periodes van droogte en weersextremen ontstaat schade in de openbare ruimte.

Wat zijn de gevolgen?

De afwatering van tuinen, sportvelden e.d. wordt belemmerd en er ontstaat schade aan beplanting. Het aanpassen van de afwatering in de openbare ruimte en het herstel van schade kan aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Daarnaast kunnen windhozen en stormen ook aanzienlijke schade toebrengen. Deze situatie heeft zich in 2021 voorgedaan.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente kan bij het onderhoud en de aanleg van infrastructuur gebruik maken van meer klimaatbestendige beplanting en materialen.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
9. Bodemdaling door droogte	S	50 %	€ 500.000	9

Wat is het risico?

Bodemdaling door droogte. Tegelijk worden bomen steeds groter.

Wat zijn de gevolgen?

Door boomwortelopdruk ontstaat schade aan wegen en voetpaden waardoor mogelijk ook ongevallen ontstaan. Daarnaast kost de afvoer van teer houdend asfalt veel geld.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Er heeft recent een inventarisatie plaatsgevonden van schade en dit is meegenomen in het beheerplan. Het risico is daarmee verlaagd t.o.v. de jaarrekening 2022. Er is echter nog steeds een aanzienlijk risico op incidentele schades waar maatregelen op nodig zijn.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
10. Inbraak op het ICT-netwerk	I	10 %	€ 2.500.000	5

Wat is het risico?

De gemeente wordt slachtoffer van een vorm van cybercrime, hacking en/of ransomware.

Wat zijn de gevolgen?

Het netwerk is niet meer benaderbaar. Data zijn ontoegankelijk of gaan verloren. Criminelen kunnen buitgemaakte persoonsgegevens te koop aanbieden en/of een losprijs van de gemeente eisen om het systeem weer toegankelijk te maken. Daarnaast komt de dienstverlening aan inwoners en bedrijven in het gevaar.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente investeert voortdurend in bewustwording van de eigen medewerkers om op een veilige manier met data en systemen om te gaan. Bovendien nemen we zoveel mogelijk preventieve maatregelen om het risico op een aanval te verkleinen, waarvoor ook forse investeringen moeten worden gedaan. Ook wordt jaarlijks door SSC ONS een Penetratietest of Pentest uitgevoerd op het netwerk. Hiermee worden alle computersystemen getoetst op kwetsbaarheden. Ethische hackers onderzoeken of ervan buitenaf ingebroken kan worden op onze systemen. Aan de hand van de uitkomsten van deze test worden de nodige maatregelen genomen om kwetsbaarheden die aan het licht komen op te lossen.

Overige risico's

De invoering van de Omgevingswet gaat ook gevolgen hebben voor zowel de inkomsten uit leges, als ook de kosten van uitvoering van deze wet. De inning van leges wordt meer 'vraaggestuurd' wat wil zeggen dat de gemeente leges mag heffen als een aanvraag voor een bepaald product wordt gedaan. Het is buitengewoon lastig te voorspellen welk financieel effect dit gaat hebben. Ook zal de invoering van de wet mogelijk in de beginfase extra capaciteit vragen. Het per saldo effect kan zowel positief als negatief uitpakken. We hebben dit in deze risicoparagraaf niet gekwantificeerd in euro's.

Benodigde weerstandscapaciteit

Risicomatrix

In de onderstaande risicokaart zijn de geactualiseerde risico's uitgezet naar financiële impact maal de kans dat het risico zich voordoet. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met de risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht.

Figuur 1: Risicomatrix (kans x gevolg = risicoscore)

Financieel	Inschatting				
	10%	30%	50%	70%	90%
5: $x > € 1.000.000$	3	2	1	2	1
4: $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	5		3		
3: $€ 100.000 < x < € 500.000$	13	6	6	2	3
2: $€ 10.000 < x < € 100.000$	9	5	2		1
1: $x < € 10.000$	1		1		1
Geen financiële gevolgen	20				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%
schaal	1	2	3	4	5

In het risicoprofiel in deze begroting bevinden zich 3 risico's in het rode gebied, namelijk de mogelijke financiële gevolgen van een ontoereikende uitkering uit het Gemeentefonds, het risico van een vertraging in de woningbouwproductie met als gevolg hogere plankosten en rentekosten en het risico dat de kosten van renovatie en verduurzaming van schoolgebouwen aanzienlijk hoger gaan uitvallen. De risico's zijn ook als eerste opgenomen in onder beschreven top-10.

Benodigde weerstandscapaciteit.

Na de inventarisatie van alle in de organisatie bekende risico's blijkt dat er op dit moment 65 actieve risico's bekend zijn. Deze hebben een totaal geldgevolg van ca. € 38 miljoen. Risico's doen zich echter in de praktijk nooit allemaal tegelijk en in dezelfde omvang voor. Een risicosimulatie geeft inzicht in mogelijke scenario's waarin de geïnventariseerde risico's zich kunnen voordoen en het totale financiële gevolg daarvan.

De omvang van het risicoprofiel is in deze jaarrekening met een zekerheidsmarge van 95 % bepaald op een bedrag van € 21,2 miljoen. Dat betekent dat in 95 % van de gevallen een weerstandsvermogen van € 21,2 miljoen voldoende is om de financiële

gevolgen van alle mogelijke zich voordoende risico's op te kunnen vangen. Dat is een lichte daling ten opzichte van de stand ten tijde van de begroting 2024. Daarbij zijn alle bekende risico's van de gemeente Kampen meegenomen, inclusief de risico's in de lopende grondexploitaties. In het bedrag van € 21,2 miljoen is nog geen rekening gehouden met de woningbouwontwikkelingen in toekomstige woningbouwontwikkeling. In de Programmabegroting 2024 is daarvoor een bedrag een bedrag gereserveerd van € 7,0 miljoen.

Benodigde weerstandscapaciteit.

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	
risico's bouwgrondexploitaties	12,5
overige risico's	8,7
Totaal benodigd	21,2

Mutaties ten opzichte van de risicoparagraaf in de begroting 2024

Het totale risicoprofiel van de gemeente is t.o.v. de begroting 2024 per saldo licht gedaald van € 21,7 naar € 21,2 miljoen. In de paragraaf Grondbeleid is al toegelicht dat het risico in de lopende grondexploitaties is gedaald van € 13,3 miljoen naar € 12,5 miljoen. Dat komt omdat de gemeentelijke grondexploitaties overwegend in de eindfase zijn aangekomen. Daar staat tegenover dat het risicoprofiel in de toekomstige woningbouwontwikkeling nu hoger wordt ingeschat. Dit is meegenomen in de overige risico's. De stijging van het risicoprofiel wordt enigszins gedempt, omdat het risico op hogere gemeentelijke kosten en investeringen door de inflatie is afgenomen. Per saldo stijgen de overige risico's van € 8,4 miljoen naar € 8,7 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Kampen bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit.

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	stand	stand	beschikbare
	reserves ult. 2022	reserves ult. 2023	weerstands- capaciteit
reserve bouwgrondexploitaties	16,1	10,6	8,7
algemene reserve	40,7	47,6	41,2
post onvoorzien	0,2	0,2	0,2
totaal	57,0	58,4	50,1

Toelichting:

De stand van de reserve grondexploitatie wordt gepresenteerd inclusief de bestemming van het rekeningssaldo van dat jaar. In de kolom 'beschikbare weerstandscapaciteit' geven we de stand van de reserves weer exclusief bestaande verplichtingen, waarmee we een zuiver 'vrij besteedbaar' saldo gebruiken voor de bepaling van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit is dus het bedrag dat echt beschikbaar is om risico's op te kunnen vangen.

In de kolom 'verwachte reserve' geldt voor de reserve bouwgrondexploitatie dat hier met name rekening is gehouden met de claim van de onttrekking van € 4,8 miljoen voor de dekking van de kapitaallasten van de aan te leggen sluis Reeve. Per saldo leidt het resultaat van de herziening van de grondexploitaties tot een lichte verbetering van het beschikbare saldo in de reserve grondexploitaties.

Voor de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit is de stand van de Algemene reserve in totaal met € 11 miljoen verlaagd. Daarvan wordt € 7 miljoen toegevoegd aan de reserve Nieuwe investeringen en ambities en wordt daar gereserveerd voor de toekomstige risico's in de verdere ontwikkeling van de woningbouw. Dit bedrag is dus bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit verder buiten beschouwing gebleven. Daarnaast is € 4 miljoen overgeheveld naar de nieuwe reserve Maatschappelijk Investeringsprogramma Kampen (MIK). Ook dit is uiteraard niet meer beschikbaar als weerstandscapaciteit. Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 wordt er naar verwachting nog € 4,6 miljoen aan de Algemene reserve toegevoegd.

Relatie tussen de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van de berekening vormt de ratio weerstandsvermogen. Dat is de verhouding tussen de omvang van de risico's en de beschikbare reserves om die risico's op te vangen. De ratio geeft een indicatie of de gemeente voldoende in staat is om de aanwezige risico's incidenteel op te kunnen vangen. De ratio ziet er volgt uit:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 50,1 \text{ milj.}}{€ 21,2 \text{ milj.}} = 2,36$$

De weerstandsratio is daarmee licht verbeterd ten opzichte van de stand in de begroting 2024. De beschikbare weerstandscapaciteit is namelijk licht gestegen, met name door het positieve rekeningresultaat, terwijl de omvang van de risico's juist iets is gedaald.

Om de ratio kwalitatief te kunnen beoordelen is een normtabel ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende

De weerstandsratio is 2,4. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien per ultimo 2023 tezamen een factor 2,4 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Volgens de normtabel is dat uitstekend,

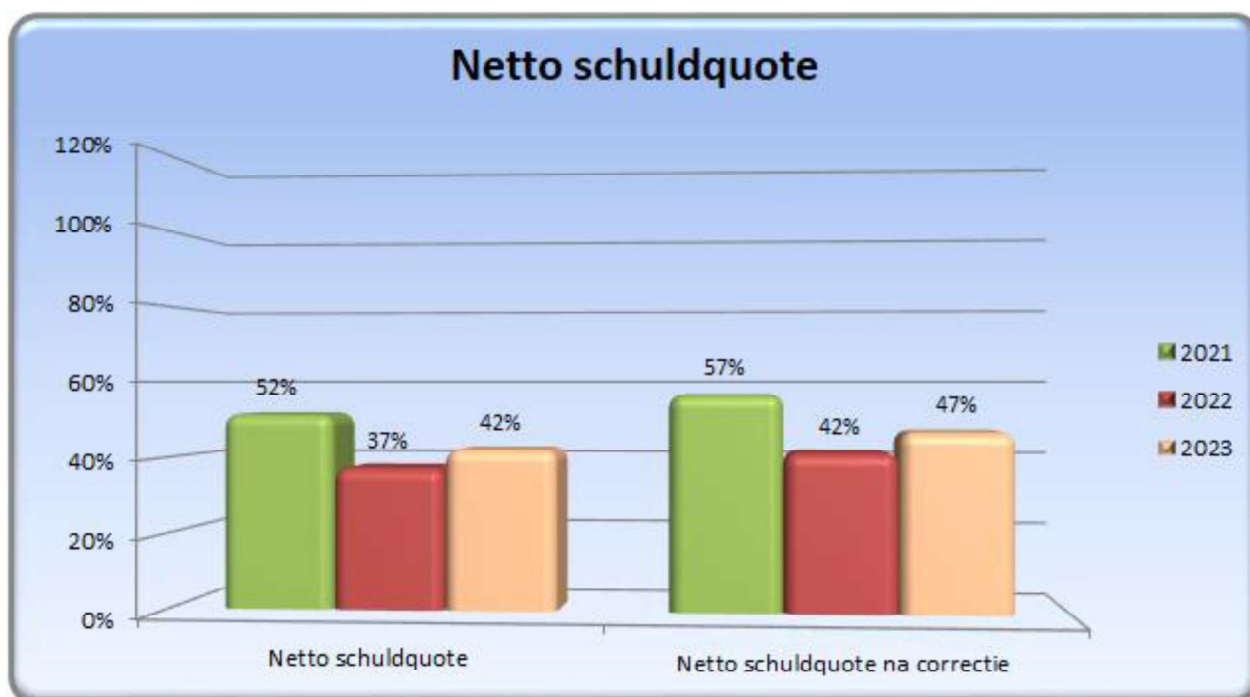
Financiële kengetallen

In de wet is voorgeschreven welke kengetallen in de begroting opgenomen en berekend moeten worden. De kengetallen moeten enerzijds inzicht geven in de financiële positie van de gemeente en anderzijds in de ontwikkeling over de jaren heen. In onderstaande kengetallen is een prognose opgenomen van de verwachte standen voor de komende begrotingsjaren. Daarbij is vooral naar de ontwikkelingen in de afgelopen jaren gekeken. De investeringsvoorstellen in de Perspectiefnota zijn daar nog niet in opgenomen. Door de vele onzekerheden die er spelen is het puur een inschatting die globaal richting geeft aan de ontwikkeling over de jaren heen en waar geen harde conclusies aan verbonden kunnen worden.

Voor de onderstaande kengetallen is geen (verplichte) landelijk te hanteren normering opgesteld, in het algemeen kunnen de volgende richtlijnen gehanteerd worden voor de beoordeling.

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote			
- zonder correctie	<90%	90-130%	> 130%
- zonder met correctie	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte begroting	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Netto schuldquote en netto schuldquote correctie

Toelichting netto schuldquote:

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote is nagenoeg gelijk gebleven.

Toelichting netto schuldquote correctie:

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in bovenstaand overzicht exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier wordt het aandeel van de verstrekte leningen voor de schuldenlast zichtbaar gemaakt. Deze bedraagt zo'n 5%.

Normaal bevindt de netto schuldquote zich tussen de 0-100%. Voor een gemeente geldt dat als de netto schuldquote uitkomt boven de 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Boven de 100% is er weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De ontwikkeling van de schuldquotes in de afgelopen jaren is dus gunstig te beschouwen.

Solvabiliteitsratio

Toelichting:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Algemeen wordt een solvabiliteit tussen de 25-40% als gezond ervaren. In 2023 heeft er verdere herstel plaats gevonden van het solvabiliteitsratio.

Kengetal grondexploitatie

Toelichting:

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Dus een dalende trend geeft een gunstige ontwikkeling weer.

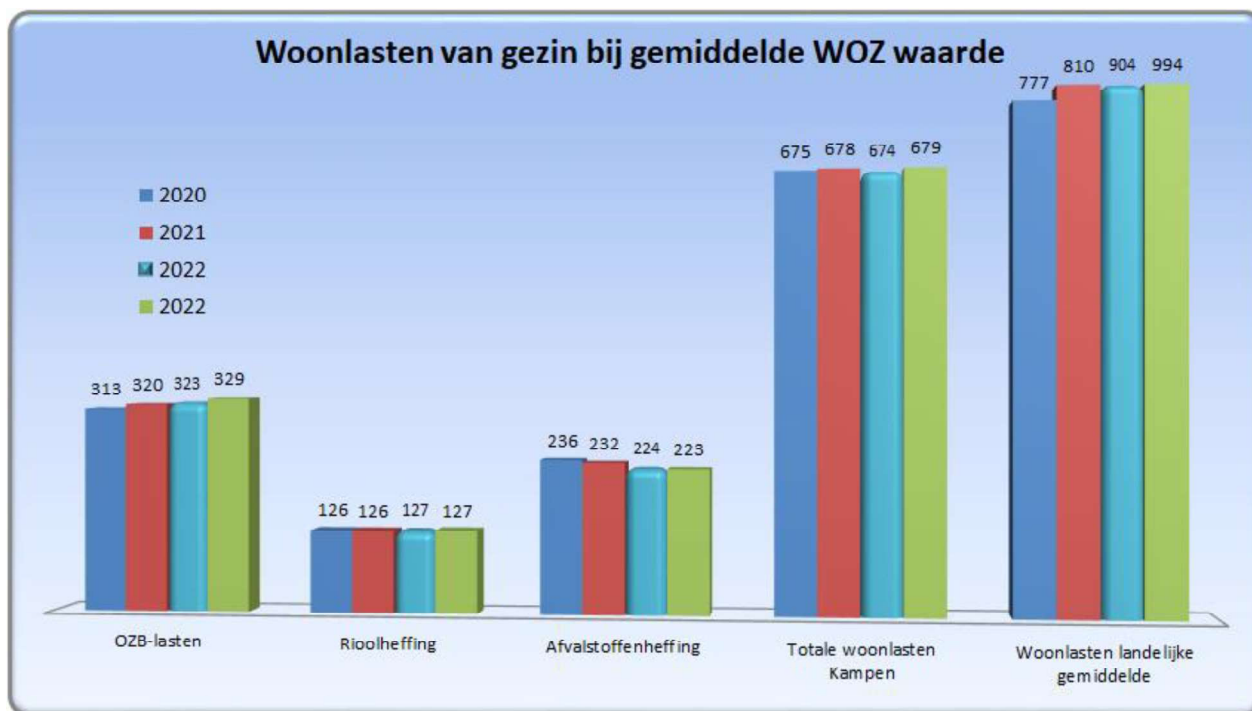
Structurele exploitatieruimte

	2020	2021	2022	2023
Totale structurele lasten	153.237	126.197	171.659	154.529
Totale structurele baten	156.628	121.848	187.586	161.317
Totale structurele toevoegingen ad reserves	664	745	745	163
Totale structurele onttrekkingen ad reserves	0	116	116	301
Totale baten	193.331	174.768	218.829	165.631
Structurele exploitatieruimte	1,4%	-2,8%	7,0%	4,2%

Toelichting:

Dit kengetal geeft een indicatie van hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten in vergelijking met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

Toelichting:

Bij de berekende woonlasten meerpersoonshuishouden wordt de totale woonlast gedeeld door de landelijke gemiddelde woonlasten van het jaar ervoor. In de paragraaf Lokale heffingen wordt de woonlast voor het begrotingsjaar afgezet tegen de woonlast van het vorige begrotingsjaar. Het Coelo publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten. Deze publicatie is de basis voor de berekening van dit kengetal. De woonlasten in onze gemeente zijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Samenvatting

Ook in 2023 hebben wij diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan onze wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en diverse gemeentelijke gebouwen. Voor het regulier onderhoud van deze kapitaalgoederen was in 2023 in zijn algemeenheid voldoende budget beschikbaar. Voor het openbaar groen wordt het moeilijk met het budget de kwaliteit op peil te houden.

Inleiding

De Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen geeft inzicht in de gemeentelijke kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn duurzame productiemiddelen die nodig zijn om gemeentelijke diensten te kunnen leveren. Zij vergen investeringen en onderhoud.

Wij gaan in op onze belangrijkste kapitaalgoederen: wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en gebouwen. Wij geven van elk kapitaalgoed de omvang, het beleid, de wijze van onderhoud, de onderhoudsstaat, de kosten én een financiële beschouwing.

De hier gegeven onderhoudsbudgetten zijn de beschikbare financiële middelen om in te zetten voor het vervangen, onderhouden, renoveren en aanpassen van de kapitaalgoederen, exclusief interne uren (kosten eigen personeel), exclusief kapitaallasten en exclusief vaste lasten als belastingen en verzekeringen.

Kapitaalgoederen

Wegen

Product	Onder wegen vallen alle wegen binnen en buiten de bebouwde kom. Het zijn de wegen in eigendom van de gemeente, maar ook de wegen van Kampereiland Vastgoed NV. Totaal gaat het om ongeveer 320 ha verharding, waarvan 130 ha asfalt.
Doel	Goed ingerichte en veilige wegen.
Beleid	Voor alle wegen hanteren wij het onderhoudsniveau basis. Dat is een rapportcijfer 6 of 7 (Raad 26 mei 2005).
Uitvoering	Wij laten de onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door derden, via aanbestedingen.
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget in 2023 was € 2.012.330.
Terugblik 2023	Wegwerkzaamheden in 2023 waren onder andere rehabilitatie (complete vervanging) Kamperwetering, herinrichting Meeuwenplein, groot onderhoud Zwartendijk en Zwolseweg, verkeersaanpassingen Silene, omvorming vier fietspaden De Maten en parkeerterrein IJVV. Een aantal werken zijn doorgeschoven naar 2024 waaronder rehabilitatie Kamperzeedijk, definitieve herstrating woonwijk Buitenwaarden en groot onderhoud Bisschopswetering.
Kwaliteit	De technische staat van onze wegen laten wij periodiek objectief schouwen door een extern bureau. De beoordeling bij de laatste schouw in 2023 was een 6,6. De wegen voldeden aan onze basisnorm.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget voor wegen was toereikend om de wegen op basisniveau te houden.

Openbare verlichting

Product	Onder openbare verlichting vallen de verlichting van de gemeente (12.000 aansluitingen), armaturen van woningcorporatie DeltaWonen (200 aansluitingen) en het aanlichten (illuminatie) van monumentale objecten (50 stuks).
Doel	Een goed ingerichte en veilige openbare ruimte.
Beleid	Het onderhoudsniveau is in de gehele gemeente basis (Raad 26 mei 2005), ofwel een rapportcijfer 6 of 7.

Uitvoering	Wij laten de lichtmasten onderhouden door een extern bedrijf. Inkoop van nieuwe lichtmasten gaat met opdrachten (onderhands of aanbesteding).
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget in 2023 was € 567.990.
Terugblik 2023	Wij hadden in 2023 onderhoudswerken in Beatrixstraat, Margrietstraat, Emmastraat, Frederik Hendrikstraat, Nassaustraat, Thomas Seerattstraat, Apeldoornsestraat, Tuinsteeg, Jacob Catstraat (voetpad), Stoomstraat, Molenbelt, Stadspark, Goudplevier, Karekiet, Groenendael, Schoutstraat, Kamperzeedijk. Haatlandhaven, Haatlanderdeijk, Constructieweg, Europa-Allee, Beekmanstraat en Plasweg.
Kwaliteit	De kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan onderhoudsniveau basis. Bij de schouw in 2023 kreeg zij het cijfer 6,4.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget was toereikend om de verlichting op basisniveau te houden.

Civiele kunstwerken

Product	Onder civiele kunstwerken vallen objecten als bruggen, damwanden, kademuren, tunnels, steigers en sluisdeuren. Totaal gaat het om ongeveer 230 objecten.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008).
Uitvoering	Wij laten het onderhoudswerk aan onze kunstwerken uitvoeren door derden.
Budget 2023	In de begroting is het onderhoudsbudget voor civiele kunstwerken verdeeld over drie posten: Stadsbrug, overige civiele kunstwerken en recreatieve havens. In 2023 was het beschikbare werkbudget van deze drie posten gezamenlijk € 693.403.
Terugblik 2023	Wij hadden in 2023 de gebruikelijke onderhoudswerken, zoals het schilderen van diverse houten bruggen, het vervangen van planken, het aanbrengen van nieuwe slijtlagen en het verwijderen van graffiti. Grote werkzaamheden in 2023 waren onderhoud aan bruggen over de Burgel, reiniging van kademuren Burgel, betonreparatie Mandjeswaardbrug, vervanging Naaldewegbrug en groot onderhoud Stadsbrug.
Kwaliteit	De kunstwerken voldoen aan de eisen van niveau basis. Bij de schouw in 2023 scoorde de technische staat van de civiele kunstwerken een 6,8.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget sloot aan op onze meerjarenplanning.

Binnenhavens

Product	Onder het product binnenhavens vallen de Haatlandhaven en de Zuiderzeehaven, de aanlegplaatsen voor de beroepsbinnenvaart, de vier aanlegsteigers aan het Berkpad, de elektriciteitskasten aan de IJsselkade en de scheepvaartbebording.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008).
Uitvoering	Het onderhoudswerk aan de binnenhavens wordt uitgevoerd door derden.
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget in 2023 was € 109.042. De begroting van binnenhavens is een gesloten huishouding. Via de reserve groot onderhoud wordt het verschil tussen de inkomsten (havengelden) en uitgaven vereffend.
Terugblik 2023	Een grote werkzaamheid voor de binnenvaart in 2023 was de vervanging van de loopsteiger aan de IJsselkade. De in 2022 geplaatste zware walstroomkasten aan de IJsselkade bovenstrooms voor de cruiseschepen, werden in 2023 geschikt gemaakt voor digitale betaling.
Kwaliteit	Binnenhavens laten wij niet kwalitatief schouwen. Wel worden de afzonderlijke onderdelen als palen, steigers en damwanden periodiek geïnspecteerd. De algemene onderhoudsstaat is redelijk. De diverse onderdelen voldoen aan de eisen van onderhoudsniveau basis.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget sloot aan op onze meerjarenplanning.

Openbaar groen

Product	Wij onderhouden 409 ha openbaar groen, waaronder 28.000 bomen, 620 banken, 246 ha ecologische bermen en 82 ha gazons.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Ons groenbeleid is vastgelegd in de Groenstructuurvisie 2012 (Raad 4 oktober 2012). Het onderhoudsniveau voor het openbaar groen is basis (Raad 15 november 2012), met in de binnenstad een hoog niveau. Op het onderhouden van groen wordt vanaf 2023 taakstellend € 400.000,- bezuinigd. Hier ligt een uitvoeringsplan aan ten grondslag. Parallel aan deze bezuinigingsoperatie is gestart met een traject om te komen tot meer biodiversiteit in de stad en een meer natuurlijke beheerwijze. Gefaseerd wordt overgeschakeld van een intensief naar een extensief maaibeheer voor de gazons in de wijken. In 2021 is de eerste fase hiervoor afgerond. In 2021 hebben wij het koersdocument Natuur voor Elkaar vastgesteld. Een hoofddoelstelling van dit koersdocument is dat meer ruimte wordt geboden aan de inbreng van inwoners en verenigingen bij ons groenbeleid, groenbeheer en groenonderhoud.

Uitvoering	Wij onderhouden het openbaar groen met eigen personeel, aangevuld met inhuurkrachten (aannemers, sociale werkvoorziening). Het onderhoud van het groen op de bedrijfsparken "Zuiderzeehaven" en "Rijksweg 50" regelen de ondernemers zelf tegen een vergoeding. Ook de bewoners van Zalk onderhouden het openbaar groen zelf.
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget in 2023 was € 2.054.044.
Terugblik 2023	De Raad stelde voor 10 jaar budget beschikbaar voor aanpak van bomen en heesters. Het eerste jaar was 2023, in 2023 is onder andere het groen in de Wederiklaan en Zeegravensingel aangepakt.
Kwaliteit	De score bij de schouw in 2023 was een 6.4. Wij voldeden aan het basisoniveau.
Confrontatie	Het aanwezige onderhoudsbudget is niet toereikend voor het aanwezige areaal. Geleidelijk zakt de kwaliteit van het openbaar groen.

Speelplaatsen

Product	Onder het product speelplaatsen vallen alle speelvoorzieningen voor de jeugd. Het gaat om 187 locaties met in totaal 1.100 toestellen. Onder het product de speelplaatsen vallen ook de bovenwijkse speelvoorzieningen: kunstgrasvelden, skatebanen en een rolstoel-toegankelijk speeltoestel.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige speelruimte.
Beleid	Ons beleid is vastgelegd in het Speelruimte plan 2006 (Raad 7 september 2006). De kwaliteit (degelijkheid en veiligheid) van de speeltoestellen is wettelijk geregeld in het Attractiebesluit (WAS). In 2021 kwamen wij tot een nieuwe visie op speelruimte. We kijken breder dan alleen naar de formele speelplaatsen. De gehele openbare ruimte is een plaats voor spelen, bewegen en ontmoeten. Wij gaan de openbare ruimte omvormen, wijk voor wijk. Na vier wijken wordt de nieuwe visie geëvalueerd (2024).
Uitvoering	Eigen medewerkers inspecteren alle speelplaatsen driemaal per jaar op gebreken (visuele inspectie). Ieder voorjaar laten wij een externe firma alle speeltoestellen inspecteren op veiligheid (hoofdinspectie). Ernstige gebreken pakken wij direct aan. Wij onderhouden de toestellen met eigen medewerkers. Gespecialiseerd werk laten wij doen door derden.
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen in 2023 was € 220.730, waarvan € 120.730 voor toestellen en € 110.000 voor ondergronden. Voor de omvorming van de speelruimte 2023 was € 600.700 beschikbaar.
Terugblik 2023	In 2023 voerden wij de omvorming van de wijken Hagenbroek en centrum IJsselmuiden uit en begonnen wij met de omvorming van de volgende twee wijken: Zuid-Bovenbroek en Flevowijk. Het aantal speeltoestellen werd teruggebracht. Daarvoor in de plaats kwamen meer speelaanleidingen. Ook werden de speelplaatsen creatiever en groener (minder verharding, meer gras en bomen).
Kwaliteit	Bij de laatste schouw in 2023 scoorde de technische staat van speeltoestellen een 6,8.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget was voldoende om de noodzakelijke onderhoudswerken uit te voeren.

Riolering

Product	Onder het product riolering valt de riolering met bijbehorende voorzieningen als pompen en gemalen. Het omvat onder andere 298 km vrijval riolering, 175 km drukriolering, 24 km persleiding, 20.000 straatkolken en 24.000 huis- en bedrijfsaansluitingen.
Doel	Bijdragen aan een veilig en schoon milieu en goede volksgezondheid.
Beleid	Wij hebben ons beleid vastgelegd in het Programma Klimaatadaptatie, Riolering en Water (PKRW) 2023-2027, vastgesteld door de Raad op 13 juli 2023.
Uitvoering	Wij zorgen dat het rioolsysteem goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast bezorgt. Gedeelten van het werk laten wij doen door gespecialiseerde bedrijven. Bij de inrichting van het rioelstelsel houden wij rekening met de klimaatverandering. Wij hebben aandacht voor het scheiden van hemelwater en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptatie.
Budget 2023	Het beschikbare werkbudget voor riolering in 2023 was € 812.050.
Terugblik 2023	Grotere uitgevoerde rioleringswerken in 2023 waren de afkoppeling van de Baan in IJsselmuiden, afronding van het project relining diverse strengen in IJsselmuiden, revitalisering Spoorlanden en vervanging van het vuilwaterriool bij Grafhorsterweg 59 t/m 81.
Kwaliteit	Wij beheren ons rioelstelsel conform de wetgeving. Het stelsel voldoet aan de geldende richtlijnen.
Confrontatie	Het budget was voldoende voor de uitvoering van het PKRW.

Diverse gebouwen

Product	Onderhoud en gebruik van gemeentelijke gebouwen. Het gaat om ca. 120 panden.
Doel	Zorgen voor een goede en adequate huisvesting.

Beleid	Het beleid is vastgelegd in het accommodatieplan "Kiezen voor Kracht" (Raad 5 maart 2015). Uitgangspunten zijn: <ul style="list-style-type: none"> - beheer op basis van een meerjarenavastgoed plan, waarin de benodigde investeringen planmatig zijn vastgelegd; - een actieve verkoopstrategie, waarbij vrijkomende panden die niet meer nodig zijn voor maatschappelijke activiteiten, in principe worden afgestoten; - voor de langere termijn toewerken naar het in het accommodatieplan geschetste eindbeeld per woonservicegebied.
Uitvoering	Het onderhoud aan onze gebouwen besteden wij uit aan derden.
Kwaliteit	De onderhoudsniveaus zijn: <ul style="list-style-type: none"> - hoog voor representatieve- en historische gebouwen (het stadhuis, museum en poorten); - gemiddeld voor niet representatieve gebouwen (kantoren en sportgebouwen); - laag voor gebruiksgebouwen en op korte termijn af te stoten gebouwen (opslag- en stallingsgebouwen en dergelijke). Het onderhoud aan onze gebouwen gebeurt planmatig op basis van het Meerjaren Onderhoud Beheersplan (MJOP) 2019 – 2024.
Budget 2023	In 2023 was voor klein en groot onderhoud aan onze gebouwen € 1.163.500 beschikbaar.
Terugblik 2023	Enkele grotere werkzaamheden in 2023 waren buitenschilderwerk aan diverse gebouwen waaronder de synagoge en Vloeddijk 38 (Quintus), vervanging pompen in gemeentehuis en sporthal De Reeve (energiezuinige exemplaren) en vervanging brandmeld- en inbraakinstallatie Stedelijk Museum.
Confrontatie	Het beschikbare budget was toereikend voor regulier onderhoud, maar niet voor verduurzaming/renovatie.

Paragraaf 4 Financiering

Samenvatting

De kasgeldlimiet voor 2023 werd bepaald op € 14,3 miljoen. Overschrijdingen van de kasgeldlimiet hebben zich in 2023 niet voorgedaan. In 2023 was er sprake van een "ruimte onder renterisiconorm" van € 24,1 miljoen. Hierdoor was er voldoende ruimte om extra financiering aan te trekken. Het renteresultaat op het taakveld Treasury is uiteindelijk € 88.000 lager uitgevallen dan begroot. De langlopende leningen zijn niet aangevuld met nieuwe leningen en zijn conform de begroting afgelost.

Inleiding

Deze paragraaf gaat over hoe de gemeente omgaat met het financieren van zijn activiteiten en projecten en de wijze waarop het zijn liquiditeiten beheert. In de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn de kaders gesteld en verplicht het de overheden tot het transparant en inzichtelijk maken van het lokale treasurybeheer. In het kader van deze wet is in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een paragraaf "financiering" verplicht gesteld voor de begroting en de jaarrekening van de gemeente.

Conform de in de wet voorgeschreven verplichte onderdelen behorende bij deze paragraaf worden behandeld:

- De beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.
- De financieringsbehoefte.
- De rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Kasgeldlimiet

Een van de uitgangspunten van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet Fido een wettelijk toegestane norm (de kasgeldlimiet) opgenomen. Deze wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar te vermenigvuldigen met een in de Wet Fido vastgesteld percentage, dit percentage was voor 2023 8,5%. De kasgeldlimiet voor 2023 werd bepaald op € 14,3 miljoen.

Renterisiconorm

..De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan het in de Wet Fido vastgelegde percentage voor gemeenten van 20% van het begrotingstotaal.

Zoals af te lezen valt in de tabel hieronder was er in 2023 een ruimte onder renterisiconorm van € 24.102.

Renterisiconorm (x € 1.000)	2023
Renteherzieningen	-
Aflossingen	9.634
enterisico	9.634
Renterisiconorm	33.736
Ruimte onder renterisiconorm	24.102
Overschrijding renterisiconorm	-
Berekening renterisiconorm	
Begrotingstotaal	168.680
Percentage	20%
Renterisiconorm	33.736

chatkistbankieren

Sinds de invoering van het schatkistbankieren in 2013 dienen alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën in plaats van bij een bank. Doel van het schatkistbankieren is het verlagen van de EMU- schuld.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	3335,76			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	277	277	283
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.057	3.059	3.058	3.053
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	166.788			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	166.788			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			

(1) = (4b)*0,02 +
 (4c)*0,002 met een
 minimum van
 €1.000.000 als het
 begrotingstotaal kleiner
 of gelijk is aan 500 mln.
 En als begrotingstotaal
 groter dan € 500
 miljoen is is het
 drempelbedrag gelijk
 aan € 10 miljoen,
 vermeerderd met 0,2%
 van het deel van

Drempelbedrag 3335,76

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.069	25.199	25.518	26.040
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	277	277	283

Rentetoerekening

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven hoe wij de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslagpercentage dient op een e nduidige wijze berekend te worden door alle gemeenten, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Hieronder is het schema opgenomen dat inzicht verschaft tussen de rentekosten en rentedekking

Schema rentetoerekening (in €)	werkelijk	Begroot na wijz.
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.228	2.851
De externe rentebaten	343	111
Totaal door te rekenen externe rente	2.885	2.740
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	1.040	1.040
De rente van projectfinanciering* die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend:	-	-
	1.040	1.040
Saldo door te rekenen externe rente	1.845	1.700
Rente over eigen vermogen	-	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	512	750
De aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen rente	2.357	2.450
De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2.773	2.773
Renteresultaat op taakveld treasury	-416	-324

*)De gemeente kent geen vorm van projectfinanciering, gemiddelde rentevoet van toepassing (Bedragen x € 1.000)

Langlopende leningen

Per 1 januari 2023 bedroeg de totale hoofdsom van de vaste geldleningen € 104,4 miljoen. In 2023 zijn er geen vaste geldleningen aangetrokken, de schuldrestant per 31 december 2023 € 94,8 miljoen. De rentelasten voor de geldleningen bedroegen voor 2023 € 2.8 miljoen. De gewogen gemiddeld rentepercentage bedroeg 2,82%.

In onderstaande tabel staat het verwachte verloop van de langlopende vaste geldleningen.

(bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1	Aflossing	Stand per 31-12
2023	104.481	9.634	94.847
2024	94.847	8.092	86.754
2025	86.754	6.901	79.853
2026	79.853	6.901	72.952

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Onder bedrijfsvoering vallen alle activiteiten die dienen ter ondersteuning van het primaire proces waarmee de doelstellingen uit de programma's van de gemeente worden gerealiseerd. In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de volgende ondersteunende activiteiten: personeel & organisatie, dienstverlening, informatieveiligheid, juridische kwaliteitszorg, rechtmatigheid en de rechtmatigheidsverantwoording, het onderzoeksprogramma van het college, financiën, communicatie, subsidieverwerving, facilitaire dienstverlening en inkoop & aanbesteding.

Personeel & Organisatie

Werving en recruitment

In 2023 is de werving in het kader van de ambtelijke organisatie afgerond. Enkele uitzonderingen daargelaten is het goed gelukt de ambtelijke organisatie te versterken. De werkwijze om recruitment als specialisme te organiseren is hierbij zo goed bevallen, dat besloten is een eigen recruiter te werven. Die is in mei 2023 gestart. In 2023 zijn er in totaal 112 nieuwe mensen in dienst gekomen en 42 mensen uit dienst gegaan.

Arbeidsmarktbeleid

In 2023 is ook gestart met een traject arbeidsmarktbeleid. We onderzoeken of en wat we te doen hebben om van Kampen een aantrekkelijker werkgever te maken, en wat ervoor nodig is om die aantrekkelijkheid bij verschillende doelgroepen en generaties op de arbeidsmarkt te etaleren. We ervaren overigens dat Kampen in onze regio als een aantrekkelijke gemeente wordt gezien: groot genoeg om interessant te zijn, klein genoeg om persoonlijk te zijn. Al met al zijn wij tevreden en onderzoeken we vooral hoe we deze goede uitgangspositie kunnen bestendigen en waar mogelijk versterken. Dit traject loopt door in 2024 en heeft dus in 2023 nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Organisatieontwikkeling

Vanuit organisatieontwikkeling is het motto *Jij bent van waarde* verder uitgewerkt, zijn de kernwaarden van de gemeenten in een nieuw jasje gestoken en is het Festival van Waarde georganiseerd voor zowel de ambtelijke organisatie, het college als de raad. Dat was naast een inspirerende ook een verbindende- en al met al een onvergetelijke dag. Ook de escaperoom, waarbij zowel ambtenaren als bestuur, op een leuke manier kennismaakten met onze organisatiefilosofie en onze uitdagingen, is een vermelding waard. Onder de vlag van organisatieontwikkeling is verder nog gewerkt aan de planvorming voor een magazine, zijn zomeractiviteiten georganiseerd, zijn diverse inspirerende externe sprekers uitgenodigd en zijn maatwerktrajecten voor afdelingen in de organisatie ontworpen en begeleid.

Strategisch Personeelsmanagement

De organisatie heeft vorig jaar een herstart gemaakt met strategisch personeelsmanagement. Op basis van externe en interne ontwikkelingen is gekeken naar de kwaliteiten en kwantiteiten die nodig zijn op een afdeling, het verschil tussen de huidige en gewenste situatie. Die analyse is vervolgens omgezet in een actieplan per afdeling.

Duurzame inzetbaarheid, integriteit en veiligheid

In het kader van duurzame inzetbaarheid is er aandacht geweest voor o.a. werkdruk, vitaliteit, leren & ontwikkelen en de arbeidsomstandigheden. Zo vond er een Onderzoek Duurzame Inzetbaarheid plaats wat in 2024 een vervolg krijgt door deze uitkomsten op afdelingsniveau op te pakken. Verder wordt er door middel van MBO (Medewerker Betrokkenheids- Onderzoek) gewerkt aan de medewerkersbeleving en het werkgeluk. Dit wordt in 2024 verder voortgezet.

In 2023 is er een start gemaakt met de evaluatie van het integriteitsbeleid, wat in 2024 afgerond wordt. Wat betreft de uitvoering hebben we aandacht gehad voor het melden van nevenfuncties en geschenken. Daarnaast wordt er tijdens de introductiebijeenkomsten aandacht geschonken aan de bewustwording met betrekking tot ongewenste omgangsvormen en integriteit. In 2023 zijn er een aantal meldingen geweest welke we conform de richtlijnen hebben afgehandeld.

Op het gebied van agressie zijn we in 2023 een campagne gestart om de bewustwording met betrekking tot onze zero tolerance norm te vergroten. Dit heeft ertoe geleid dat medewerkers sneller agressie incidenten melden en we beter preventief kunnen handelen. In 2024 gaan we verder met deze campagne.

Wet banenafspraken

Het aantal mensen dat via deze wet aan het werk is in 2023 gestegen naar 15 mensen, waarmee de doelstelling van 17 in zicht komt, maar nog niet gehaald is.

Dienstverlening

Afgelopen jaar is de dienstverlening weer verder verbeterd. Mooi voorbeeld is de start van Signalen, een nieuw systeem voor het indienen en afhandelen van meldingen openbare ruimte. Het gaat dan bijvoorbeeld over het melden van zwerfvuil, kapotte straatverlichting of geluidsoverlast.

Inwoners kunnen makkelijk een melding doen, maar ook op een meldingenkaart zien of een probleem al door iemand anders is gemeld. Ook krijgen inwoners suggesties om duidelijk aan te geven waar de melding over gaat. Dat maakt het makkelijker om een probleem direct goed op te lossen.

Er gaat in de gemeentelijke dienstverlening veel goed. Echter, dienstverlening is een onderwerp dat structurele aandacht en verbetering verdient. Alhoewel we ons elke dag inzetten voor goede dienstverlening, bestaat er momenteel geen actuele visie op dienstverlening. De maatschappij verandert, verwachtingen nemen toe, wensen veranderen en digitale innovaties bieden kansen om op nieuwe manieren met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in contact te komen. In 2024 gaan we deze visie uitwerken. Dit doen we in samenhang met een nieuwe visie op wijkgericht werken.

Informatieveiligheid

We hebben afgelopen jaar verschillende maatregelen genomen om de informatieveiligheid en weerbaarheid te vergroten en de kwetsbaarheid te verminderen. Zo hebben we maatregelen genomen om de informatieketens met andere overheden en partijen te verbeteren. Daarnaast zijn we blijvend bezig met de vaardigheden van onze medewerkers en het vergroten van het bewustzijn zodat we ons werk zo veilig mogelijk kunnen uitvoeren.

Bij SSC-Ons is het programma verhogen digitale weerbaarheid afgerond. Binnen dat programma zijn er afgelopen jaar technische maatregelen genomen en verbeteringen gerealiseerd om ook op dat vlak de kwetsbaarheden en risico's te verminderen en te zorgen dat de gevolgen van een eventueel incident tot een minimum zijn beperkt. Het programma krijgt een vervolg.

Verantwoording ENSIA

Met behulp van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) leggen gemeenten jaarlijks verantwoording af over de kwaliteit van de organisatie brede informatieveiligheid en over die van diverse informatiesystemen. Verantwoording wordt horizontaal afgelegd aan de gemeenteraad en verticaal aan de ministeries van BZK, SZW en I&M. Het beoogde resultaat is de borging van informatiebeveiliging en de verantwoordingsplicht in de gemeentelijke PDCA-cyclus. Dit doen we door het organiseren van het nieuwe verantwoordingsproces, het creëren van brede betrokkenheid in de organisatie en het vormgeven van de verantwoording over informatieveiligheid.

ENSIA en audits DigiD en Suwinet

Het accent in de verantwoording over 2023 ligt op DigiD en Suwinet (wettelijk verplicht). Eind 2023 is de zelfevaluatie in het kader van ENSIA uitgevoerd. Begin 2024 zijn de audits DigiD en Suwinet door een externe auditor uitgevoerd die onderdeel zijn van de verantwoording in het kader van ENSIA.

Kampen heeft 5 aansluitingen op DigiD. Alle aansluitingen voldoen aan de normen. En bij de audit voor Suwinet is ook geconstateerd dat we aan alle normen voldoen.

Een mooi resultaat voor beide audits.

ENSIA en BAG, BGT en BRO

De basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) en de basisregistratie ondergrond (BRO) maken ook deel uit van de verantwoording in het kader van ENSIA. In het 4e kwartaal van 2023 is voor deze basisregistraties de zelfevaluatie uitgevoerd en afgerond. De verantwoording over 2023 over de basisregistraties BAG, BGT en BRO worden, in tegenstelling tot de verantwoording over DigiD en Suwinet, niet door een externe auditor getoetst. De score per basisregistratie is opgebouwd uit drie onderdelen: gegevenskwaliteit, kwaliteitsverbeteringstrajecten c.q. transitie en borging proces. Voor alle basisregistraties zijn de uitkomsten van de zelfevaluatie positief en bovengemiddeld.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg is het geheel van maatregelen die worden getroffen om juridische risico's en daarmee samenhangende schade te voorkomen of te beperken. Het gaat om het waarborgen en versterken van de juridische kwaliteit en het bewust omgaan met juridische risico's, waardoor bijvoorbeeld onnodige vertragingen, kosten en (schade)claims worden voorkomen of beperkt. Deze rol draagt bij aan de activiteiten zoals die in de begrotingsprogramma's zijn beschreven en wordt hier niet herhaald.

In 2023 is in samenwerking met de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle een nieuw huisadvocaat aanbesteed. Wijzigingen in diverse wetgeving is geïmplementeerd (zoals Gemeentewet, Bekendmakingswet en Omgevingswet).

Klachten, bezwaren en Wet open overheid

Klachten en bezwaren

Het aantal klachten over gedragingen van medewerkers is in vergelijking met 2022 licht gestegen van 50 klachten naar 60 klachten in 2023. De aard van de klachten is divers.

Het aantal bezwaarschriften is ten opzichte van het jaar 2022 in 2023 met 15% gestegen naar 127. Hierbij tekenen we aan dat veel ontwikkelingen in het fysieke domein de oorzaak zijn van bezwaren. Dat maakt dat een gemeente met een groeiend aantal ontwikkelingen in het fysieke domein meer bezwaren kan verwachten. Van de 117 behandelde bezwaren dit jaar zijn er 43 ingetrokken, 23 herzien en 51 behandeld door de commissie.

Zowel bij de bezwaren als bij de klachten wordt ingezet op snel contact en een informele geschiloplossing.

Wet open overheid – passieve en actieve openbaarmaking

Behandeling van verzoeken op grond van de Wet open overheid (voorheen Wet openbaarheid van bestuur) vindt gecentraliseerd plaats om risico's bij afhandeling te beperken en actuele kennis/ervaring te borgen. In het jaar 2023 werden 65 verzoeken ontvangen, in 2022 waren dat 33 verzoeken. Het aantal is dus aanzienlijk hoger dan vorig jaar. Bij diverse verzoeken was sprake van zeer omvangrijke/complexere verzoeken. In die situaties wordt in overleg met verzoekers bekeken of een beperking van het verzoek en/of een gefaseerde behandeling mogelijk is.

In 2023 is ook de voorbereiding op de actieve openbaarmaking in het kader van de Wet open overheid gestart. Voor elf informatiecategorieën geldt dat we die als gemeente in het kader van een transparante overheid (pro-) actief openbaar moeten maken, zonder dat daar een expliciet verzoek van een inwoner aan ten grondslag ligt. Invoering van de wettelijke verplichtingen is uiteindelijk uitgesteld tot een later moment.

Frauderisico's

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de gemeente. Het is daarom van belang om aan de beheersing van frauderisico's expliciet aandacht te besteden. Bij fraude gaat het om opzettelijke handelingen door één of meerder personen binnen de gemeente, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Een voorbeeld is het betalen van valse facturen, waarbij één of meerdere personen binnen de gemeente betrokken zijn. Dit type fraudes wordt niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant is verplicht om in zijn controleverklaring aandacht te besteden aan fraude. Het gaat dan bijvoorbeeld om de risico inschatting ten aanzien van frauderisico's en de door de gemeente verrichte werkzaamheden om fraude te voorkomen en op te sporen. Op het moment dat eventuele fraudegevallen omvangrijk zijn, dan zijn deze fraudes onderdeel van de getrouwheidsverklaring die de accountant afgeeft. Er zijn binnen onze gemeente diverse maatregelen genomen om fraude te voorkomen. Bij de nulmeting voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is voor alle processen een interne frauderisicoanalyse uitgevoerd waarbij ook aangegeven is welke beheersmaatregelen genomen zijn om fraude te voorkomen. Deze frauderisicoanalyses worden jaarlijks geactualiseerd. Voor de financieel belangrijkste processen zoals belastingen, leges omgevingsvergunningen, WMO, Jeugdwet, Participatie, subsidieverstrekingen, treasury, inkopen en betalingen zijn door de VIC (Verbijzonderde Interne Controle) diverse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Gedurende 2023 zijn geen gevallen van fraude binnen de organisatie geconstateerd.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarstukken hebben wij de risico's met betrekking tot de continuïteit geëvalueerd aan de hand van de, tot het moment van vaststellen van de jaarstukken, beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief weerstandsratio.

De gemeente beschikt over (meer dan) voldoende weerstandsvermogen om de onderkende risico's op te vangen. Voorts laat de liquiditeitsprognose zien dat wij in staat zijn om in voldoende mate aan onze directe betalingsverplichtingen te voldoen. De gemeente Kampen beschikt over een structureel en reëel sluitende begroting voor 2024 en 2025. De meerjarenraming 2026-2028 laat een structureel tekort zien. Gelet op de onzekerheid ten aanzien van de gemeentefinanciën vanaf 2026 monitoren we dit tekort met verscherpte aandacht binnen onze P&C cyclus. Daartoe hebben wij bij de perspectiefnota 2025 een aantal handelingsperspectieven benoemd, die verder uitgewerkt zullen worden.

Op basis hiervan nemen wij het standpunt in dat er thans geen materiële onzekerheid dan wel onzekerheid bestaat rond het voortbestaan van de gemeente. In aanvulling hierop merken wij op dat de continuïteit van de gemeentelijke overheden in zijn algemeenheid nimmer in het geding is, gelet op het vangnet, zoals omschreven in artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw).

Onderzoeksprogramma

Onderzoeksprogramma

Sinds 2021 worden de rapportages over de uitvoering van het onderzoeksprogramma en rekenkameronderzoek geïntegreerd in de documenten van de P&C-cyclus. Vandaar dat u hierbij ook een verslag ontvangt van de onderzoeken die deel uit maken van het onderzoeksprogramma 2023 en het uitgevoerd rekenkameronderzoek in 2023.

Onderzoek	Stand van zaken
Schouw openbare ruimte	Periodiek (de laatste schouw was in 2021) laat de gemeente de kwaliteit van haar openbare ruimte beoordelen door een extern bureau voor verantwoording en bedrijfsvoering. Voor de vergelijkbaarheid gebeurt de schouw elke keer door dezelfde firma (ingenieursbureau Antea Group) en op dezelfde manier. In het voorjaar en het najaar van 2023 zijn 100 locaties verspreid over de gehele gemeente beoordeeld op technische staat en netheid. De resultaten daarvan zijn in december gepresenteerd aan een groep belanghebbenden. De resultaten van de schouw worden gebruikt voor het signaleren van trends, optimaliseren van bedrijfsvoering en het informeren van de raad over de status van de met hen afgesproken onderhoudsniveaus van de openbare ruimte.
Publieksonderzoek Stedelijk Museum Kampen	Onder bezoekers van het Stedelijk Museum Kampen zou rond de zomer een publieksonderzoek uitgevoerd worden. Aanleiding daarvoor is dat het stadsmuseum op allerlei terreinen (de collectie, tentoonstellingen, educatieve activiteiten en de organisatie) volop in transitie is. Omdat het museum een publieksinstelling is en we de komende jaren onze (gemeentelijke) collectiepresentaties in het Oude Stadhuis opnieuw gaan inrichten, willen we graag meer weten over ons publiek. Ook voor het programmeren van de tijdelijke tentoonstellingen hopen ze meer zicht te krijgen op onze (potentiële) bezoekers. Het publieksonderzoek zou in opdracht van onze gemeente mede uitgevoerd door onderzoekers van de gemeente Zwolle. Bij de voorbereiding van dit publieksonderzoek bleek echter dat er grootschalig onderzoek vanuit de internationale museumbranche beschikbaar kwam. Bij dit universele onderzoek kunnen musea ook eigen vragen verder specialiseren. Deze methode is voor het Stedelijk museum Kampen beter geschikt en zij zullen zich daar verder op gaan richten.
Veiligheidsmonitor	De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2023 heeft de gemeente Kampen voor de zevende keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. De voorbereidingen voor deelname in 2023 zijn in februari gestart. In de periode augustus – oktober is het veldwerk voor de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. De landelijke resultaten daarvan zijn medio maart 2024 gepubliceerd. De maatwerkrapportage met daarin de resultaten voor Kampen over 2023 zal medio mei 2024 beschikbaar gekomen.
Cliëntervaringsonderzoeken Sociaal domein	Sinds 2016 zijn gemeenten verplicht voor de Wmo en Jeugd een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit te voeren. Voorgaande jaren hebben we cliënten Wmo, Jeugdwet achteraf gevraagd naar hun ervaringen. I&O Research heeft deze kwantitatieve onderzoeken voor onze gemeente uitgevoerd. Vanaf 2024 willen we starten met het invoeren van continu metingen. Dit door gebruik te gaan maken van Ervaringwijzer . Er loopt inmiddels een pilot waarbij als eerste een cliëntervaringsonderzoek onder cliënten Wmo uitgevoerd wordt. De resultaten van dit onderzoek zullen medio juni 2024 beschikbaar komen.
Benchmark begroting	Er is een beknopt kwantitatief onderzoek uitgevoerd om de gemeentelijke uitgaven te benchmarken tegen de uitgaven van vergelijkbare gemeenten. Dit geeft aanknopingspunten voor verdere analyse.
Stadskazerne	In het laatste kwartaal van 2023 is er door Dion Vastgoed Support een due diligence onderzoek naar de Stadskazerne uitgevoerd. Een due diligence onderzoek is een volledig overzicht van alle cijfers, gegevens en data van een onderneming, waardoor een helder beeld ontstaat van de huidige stand van zaken van een bedrijf. De resultaten daarvan zijn meegenomen bij het maken van afwegingen voor de mogelijke aankoop van de Stadskazerne door de gemeente Kampen.

Niet alle onderzoeken die opgenomen waren in het onderzoeksprogramma 2023 zijn uitgevoerd. De voorgenomen onderzoeken "Actualiseren van de lokale economische visie" en "Dienstverlening" zijn als gevolg van een gewijzigde prioriteitstelling niet meer uitgevoerd. Het afgelopen jaar waren er bovendien geen actuele thema's die geschikt bleken te zijn om via het burgerpanel gemeente Kampen uit te vragen. Vanwege de actualiteit is het onderzoek naar de Stadskazerne nog toegevoegd aan het onderzoeksprogramma 2023. Per saldo is er sprake van een onderschrijding van ruim € 30.000,-.

Het onderzoeksprogramma 2024 is in 2023 opgesteld en is op 16 januari 2024 door het College van B&W vastgesteld. De onderzoeksonderwerpen die in het onderzoeksprogramma 2024 opgenomen zijn, betreffen:

- Veiligheidsmonitor
- Economisch inzicht Kampen (inclusief "Brede welvaart")
- Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl
- Cliëntervaringsonderzoeken Sociaal domein
- Stadskazerne
- Zuiderzeehaven

Daarnaast is budget gereserveerd om de leden van het Burgerpanel Kampen gedurende het jaar actuele thema's voor te kunnen leggen. Over de inhoud van het onderzoeksprogramma 2024 is de raad via een informatienota (82592-2023) geïnformeerd. De voorbereidingen voor de uitvoering van deze onderzoeken zijn inmiddels gestart.

Rekenkameronderzoek

De voorbereidingen voor rekenkameronderzoek naar uitvoering Participatiewet zijn in 2023 gestart.

Er zijn momenteel geen openstaande aanbevelingen uit afgeronde onderzoeken door de rekenkamercommissie.

Financiën

In 2023 is de financiële verordening geactualiseerd. Het budgetrecht van de raad op taakveldclusters is voor de meeste programma's afgeschaft; voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie en programma 6 Sociaal Domein heeft de raad budgetrecht op de deelprogramma's. De P&C-producten zijn in 2023, goed door de raad ontvangen. Er is extra aandacht geweest om deze producten op een goede manier richting de inwoners samen te vatten en te presenteren.

In 2023 is het programma Versterking Financiële Functie gestart. In dit programma zorgen we ervoor dat de financiële basis op orde blijft, door bijvoorbeeld het herontwerp van de routing van factuur en het rekeningschema. Daarnaast worden de financiële sturing en de processen verbeterd, door bijvoorbeeld een verplichtingenadministratie en maandcyclisch werken in te voeren én financiële rapportages te verbeteren en gebruikersvriendelijker te maken. Het programma loopt door tot en met 2025.

Communicatie

Het onderdeel Communicatie heeft ook in dit jaar gewerkt aan omgevingsbewust werken, issuemanagement, bestuurscommunicatie, persvoorlichting en corporatecommunicatiemiddelen. In 2023 is gestart met de training in - en implementatie van - een methodiek die de inzet van communicatie strategischer maakt, meer richt op vooraf gestelde bestuurlijke prioriteiten én extra scherp toetst wat de beoogde impact is van de communicatie. De finale implementatie vindt in 2024 plaats.

Het communiceren op programmaniveau (bijv. woningbouw, duurzaamheid) heeft in 2023 extra aandacht gekregen.

Facilitaire dienstverlening

In 2023 is hard gewerkt aan de plannen voor de renovatie van het stadhuis. Het is noodzakelijk om aan groot onderhoud te doen en daarnaast om te komen tot een vernieuwd stadhuis dat voldoet aan de toekomstige eisen en wensen vanuit onze inwoners, ondernemers en medewerkers. We zien dat die wensen door de tijd heen veranderen en niet altijd aansluiten bij de huidige inrichting van het stadhuis. Nieuwe vormen van werken, maar ook van dienstverlening hebben invloed op de gewenste inrichting van onze gebouwen. Daarnaast is er een inhaalslag op onderhoud noodzakelijk. In 2024 worden deze plannen verder uitgewerkt en afgestemd met de raad.

Inkoop & aanbesteding

Per 1 januari 2023 zijn we gestart met onze vernieuwde interne inkooporganisatie bestaande uit twee interne inkoopadviseurs. Samen met de inkopers/budgethouders in de organisatie zijn we aan de slag gegaan met het verder professionaliseren van ons inkoopproces. Leidraad hiervoor is het projectplan 'verbetering interne inkooporganisatie', waarin we eigen bevindingen van de inkoopadviseurs, aanbevelingen vanuit het VIC en de accountant samen hebben laten komen. De processen rondom inkoop zijn vastgelegd. Er zijn vervolgstappen te maken in de collectieve doorlevering van dit proces, waar we in 2024 verder in investeren. Daarnaast werken we aan een geïntegreerd proces voor de gehele purchase-2-pay keten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het verslagjaar 2023 is het college verplicht om zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening. Wij hebben moeten vaststellen dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde grens. In de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening hebben wij onderstaand overzicht opgenomen van de aangetroffen fouten en onzekerheden.

Tabel 1: Overzicht van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid jaarrekening 2023

Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000)		Totaal
1A	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	8.130
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	968
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		9.098
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.561
5	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering)	4.537
Voorwaardencriterium		760
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering)	760
M&O criterium		13

Wij zien in deze jaarrekening dat de onrechtmatigheden voor het overgrote deel worden veroorzaakt door afwijkingen van de begroting. Daarnaast is er sprake van rechtmatigheidsfouten in inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Wij lichten beide categorieën hierna verder toe en gaan daarbij ook in op de verbetermaatregelen die wij nemen om de foutenlast te verlagen.

Toelichting begrotingsonrechtmatigheden

In een tweetal raadsvoorstellen d.d. 9 januari 2024 en 16 april 2024 heeft het college de raad geïnformeerd over nieuwe regelgeving op het gebied van de begrotingsrechtmatigheid. Deze regelgeving is pas in oktober 2023 bekend geworden en veel gemeenten hebben geworsteld met de juiste interpretatie en vervolgens implementatie ervan. De gemeente Kampen is hier geen uitzondering op. De regels op het gebied van begrotingsrechtmatigheid zijn aangescherpt, in die zin dat tot vorig jaar alleen overschrijdingen van lasten onrechtmatig waren. In deze jaarrekening kunnen ook onderschrijdingen van lasten en over- en onderschrijdingen van baten onrechtmatig zijn, als het college ze niet tijdig aan de raad heeft gemeld. In het raadsvoorstel d.d. 16 april is aan de gemeenteraad voorgesteld om onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot te beschouwen als acceptabel als deze in de jaarrekening 2023 zijn gemeld en toegelicht. Met deze afspraak bedraagt het totaal aan acceptabele begrotingsafwijkingen € 4.561.000,- (regel 4 van Tabel 1).

Het saldo dat resteert na aftrek van alle acceptabele begrotingsafwijkingen bedraagt € 4.537.000,- (*regel 5 van Tabel 1*). Dit bedrag bestaat voor € 3.592.000,- uit overschrijdingen op de lasten die niet eerder aan de raad zijn gemeld. Daarnaast zijn er overschrijdingen geweest van investeringsbudgetten voor een bedrag van € 945.000,- die niet eerder aan de raad zijn gemeld.

Er is sprake van lastenoverschrijdingen binnen de begrotingsprogramma's "Bestuur en ondersteuning", "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing", "Algemene dekkingsmiddelen" en "Overhead". In totaal telt dit op tot € 8.130.000,- (*regel 1 van Tabel 1*). Hoewel deze overschrijdingen dus formeel onrechtmatig zijn, is een groot deel (€ 4.538.000,-) daarvan acceptabel.

De overschrijdingen in de (deel)programma's "Bestuur en ondersteuning" en "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing" (€ 3.518.000,-) zijn overwegend te verklaren uit de herziening van de grondexploitaties. Deze overschrijdingen zijn als acceptabel aan te merken, omdat er sprake is van tegenoverliggende baten. Het totale resultaat op de grondexploitaties over 2023 is per saldo positief. Dit wordt uitvoerig toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

In de Algemene dekkingsmiddelen en overhead is sprake van een lastenoverschrijding van € 4.612.000,-. De kostenplaatsen (verzamelplaats van kosten van de bedrijfsvoering) sluiten met een negatief saldo van € 4.500.000,-. Dit wordt voor € 1.900.000,- gecompenseerd door lagere doorbelasting van kosten (interne uren) aan de programma's. Bovendien is er voor € 1.200.000,- dekking voor deze kosten in specifieke baten, zoals SPUK-gelden, GALA, IZA, Inburgering, de Thuisgevers en NPO-middelen. Per saldo resteert er dan nog een bedrag van € 1.400.000,- waar geen gerelateerde inkomsten tegenover staan. Dit wordt veroorzaakt door hogere inhuurkosten vanwege vervanging van (langdurig) ziek personeel, extra inzet vanwege aanvullende opdrachten en andere ad hoc werkzaamheden. De overschrijding op de loonsom en de inhuur is overigens aangekondigd in de eindejaarsbrief met actuele financiële ontwikkelingen, maar het bedrag kon toen nog niet worden vastgesteld.

Zoals aangekondigd in het laatste raadsvoorstel over de begrotingsrechtmatigheid d.d. 16 april 2024 bieden wij hieronder ook een overzicht van de overige inhoudelijke afwijkingen van de begroting in deze jaarrekening die niet eerder aan de raad zijn gemeld.

Tabel 2: Overzicht inhoudelijke afwijkingen > € 100.000,- niet eerder gemeld aan de raad

Afwijking	Bedrag (x € 1.000,-)	Voor- of nadeel	Programma
Incidentele formatie Zelfbewust Kampen	110	V	Bestuur en ondersteuning
Eenmalig budget aanpak fietsknelpunten	150	V	Verkeer, vervoer en waterstaat
Regio deal Regio Zwolle	113	V	Economie
Eenmalige subsidieregeling tegemoetkoming energiekosten voor maatschappelijke instellingen	179	V	Sport, cultuur en recreatie
Hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders	150	V	Sociaal domein
Inkomsten vanuit leningen BBZ corona	180	V	Sociaal domein
Resultaat van Werkvoorzieningschap Kampen en Dronten (Impact)	200	V	Sociaal domein
Teruggave compensabele BTW op re-integratie	134	V	Sociaal domein
Onderhoudskosten riolering	318	N	Volksgezondheid en milieu
Meerwerkkosten voor extra onderhoud op de begraafplaatsen	137	N	Volksgezondheid en milieu
Lagere inkomsten uit rioolrechten	228	N	Volksgezondheid en milieu
Lagere inkomsten oud papier	189	N	Volksgezondheid en milieu
Lagere inkomsten Diftar (glas en plastic)	160	N	Volksgezondheid en milieu
Stijgende rente en toegenomen bankkosten	495	N	Algemene dekkingsmiddelen
Lager dividend Kampereiland	230	N	Algemene dekkingsmiddelen
Ontvangen rente rekening-courant Rijk	267	V	Algemene dekkingsmiddelen
Ontvangen rente rekening-courant VOF Reeve	300	V	Algemene dekkingsmiddelen
Inkomsten reclamebelasting Haatland	160	V	Algemene dekkingsmiddelen
TOTAAL	3.700		

In deze tabel zijn overigens alleen de lastenoverschrijdingen, die niet eerder aan de raad zijn gemeld, onrechtmatig. Zoals gemeld in de raadsvoorstellen over de begrotingsrechtmatigheid ziet het college de noodzaak en de urgentie om te werken aan verbetering van de financiële beheersing. Dat is ook nodig om de tussentijdse financiële berichtgeving aan de gemeenteraad te verbeteren. De verbetering van de financiële beheersing die we voor ogen hebben bestaat uit de volgende onderdelen:

- maatregelen ter verbetering van de financiële sturing en beheersing;
- eerdere prognose van resultaat grondexploitaties;
- monitoring van risicodossiers;
- nieuwe afspraken tussen raad en college over begrotingsrechtmatigheid.

Deze worden hieronder nader toegelicht.

Maatregelen ter verbetering van de financiële sturing en beheersing

In de loop van 2023 zijn wij reeds gestart met het programma "Verbetering financiële functie". We zagen dat er sprake is van 'achterstallig onderhoud' in de financiële processen. Dit betreft het onderhoud aan het rekeningschema, de boekhoudkundige processen, het gebruik van de financiële programmatuur en de benutting van digitale rapportages. Dit maakt het gehele systeem kwetsbaar, omdat het inefficiënt is en foutgevoelig.

Het doel van het programma is om de gehele financiële functie weer 'toekomstproof' te maken. Dit behelst niet alleen een renovatie van het 'boekhoudkundig hart' maar ook de digitalisering van de financiële processen, zoals ook het proces 'van-bestellen-tot-betalen'. Daarnaast voeren we in de loop van 2024 maandcyclisch werken in. Dat houdt in dat de hele organisatie de financiële gegevens maandelijks bij werkt in het systeem en dat de output ook maandelijks wordt geanalyseerd. Het is de bedoeling om begin 2025 ook een verplichtingenadministratie in te voeren.

Het verbeteren van de financiële functie is randvoorwaardelijk voor een goede financiële sturing door budgethouders en budgetbeheerders, maar ook om de (tussentijdse) financiële informatievoorziening aan college en raad te kunnen verbeteren. Het aanscherpen en maandcyclisch organiseren van deze sturing is een prioriteit voor het managementteam. Hierbij vraagt de sturing op en beheersing van de personele budgetten en de inhuur van externe medewerkers bijzondere aandacht. Een aanzienlijk deel van de financiële dekking voor personele inzet wordt verkregen uit budgetten voor projecten en programma's. Een maandelijks bijgewerkte administratie van interne uren is dan ook een belangrijk onderdeel van het verbeterprogramma. Dit is overigens ook een onmisbare schakel in de sturing en beheersing van projecten en programma's.

Hoewel het grootste deel van deze maatregelen in 2024 worden ingevoerd, is te verwachten dat het verbeterprogramma ook in 2025 doorloopt. Het betreft hier immers een grondige renovatie van de financiële functie en een belangrijk deel van het succes zit in een andere werkwijze met kortcyclische processen en betere benutting van digitale rapportages. Dit vraagt een andere werkwijze van de gehele organisatie.

Eerdere prognose van resultaat grondexploitaties

Het is in Kampen gebruikelijk dat de herziening van de grondexploitaties jaarlijks plaatsvindt gelijktijdig met het opmaken van de jaarrekening. Dat betekent automatisch dat de financiële resultaten en risico's pas na afloop van het boekjaar bekend worden. Een eventuele lastenoverschrijding op het niveau van een begrotingsprogramma is dan dus formeel altijd onrechtmatig. We hebben de afgelopen jaren in de 2e berap en in de tussenrapportage van het programma Versnelling woningbouw al aandacht gegeven aan de financiële afwijkingen in de grondexploitaties.

We streven ernaar om de tussentijdse prognoses verder te verbeteren door bepaalde voorbereidende werkzaamheden, zoals de taxatie van gronden, eerder uit te voeren. In combinatie met de hierboven geschetste verbeteringen in de financiële sturing, zoals het maand cyclisch werken, verwachten wij ook voor de grondexploitaties een betere prognose te geven over de ontwikkeling van risico's en de resultaten. Dit wordt dan meegenomen in de 2e berap en de tussenrapportage van het programma "Versnelling woningbouw". Daarnaast verwachten we in de raad van december nog een laatste bijstelling van de prognose van de resultaten van de grondexploitaties te rapporteren in de slotwijziging/ eindejaarsbrief.

Monitoring van risicodossiers

Behalve de grondexploitaties en de personeelskosten (inclusief inhuur) zijn er andere 'risicodossiers' waar eventuele afwijkingen van de begroting aan de orde kunnen zijn en dan eerder geconstateerd kunnen worden, waarop mogelijk nog bijsturing mogelijk is, en in elk geval de vermelding in de beraps tijdig kan plaatsvinden. Blijkens tabel 2 gaat het dan om kosten die samenhangen met de treasuryfunctie (rente) en de zogenaamde 'gesloten' huishoudingen, zoals de afvalverwerking en de riolering. Wij zullen deze onderwerpen gedurende het jaar intensiever monitoren.

Nieuwe afspraken tussen raad en college over begrotingsrechtmatigheid

Tenslotte hebben we in de raadsvoorstellen over de begrotingsrechtmatigheid al aangekondigd dat we met de auditcommissie van uw raad in gesprek willen over de spelregels rond de begrotingsrechtmatigheid die gaan gelden met ingang van het verslagjaar 2024. Daarin betrekken we graag ook de verbetermogelijkheden in de P&C-cyclus die ten goede kunnen komen aan een betere tussentijdse financiële informatievoorziening aan de raad. We doen een voorstel dat beeldvormend kan worden besproken met de auditcommissie.

Toelichting rechtmatigheidsfouten in inkopen

Met de inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed is in 2023 een bedrag van € 760.000,- gemoeid. Dit is op zichzelf beschouwd nog ruimschoots onder de drempel voor een rechtmatige jaarrekening, maar wel hoger dan de afgelopen jaarrekeningen. Van het onrechtmatige bedrag heeft € 244.932,- betrekking op inhuur van personeel die niet volgens de Europese regels is aanbesteed. De rest heeft betrekking op andere inkopen en aanbestedingen. Op een aantal dossiers is inmiddels actie ondernomen om deze alsnog rechtmatig aan te besteden. Het totale inkoopvolume van de gemeente Kampen bedroeg in 2023 ongeveer € 34.000.000,-.

Maatregelen ter borging van de rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen

De looptijd voor het uitvoeren van een Europees aanbestedingstraject is vaak lang. Het is dus van belang om de einddatum van contracten te monitoren en tijdig met een nieuwe aanbesteding te starten om onrechtmatige uitgaven in de toekomst te voorkomen. We werken daartoe met een aanbestedingskalender.

We zien door een combinatie van inhoudelijke ambities, de daarmee samenhangende groei van de organisatie en de krapte op de arbeidsmarkt dat het risico op een onrechtmatige inhuur van personeel weer toeneemt, omdat onder tijdsdruk niet altijd de juiste procedure wordt gevolgd. De procedure behelst dat personeel wordt ingehuurd via de zogenaamde marktplaats, dan wel onder een raamcontract. In het overgrote deel van de gevallen gebeurt dit correct. De risicodossiers worden regelmatig gemonitord en door de interne auditfunctie onder de aandacht van het management gebracht.

Zoals hierboven reeds aangegeven nemen we ook maatregelen om het proces 'van-bestellen-tot-betalen' zoveel mogelijk te digitaliseren, omdat dit ook bijdraagt dat het werkproces conform de juiste procedures wordt uitgevoerd.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Samenvatting

Het uitgangspunt voor deelname is dat de verbonden partij een bijdrage levert aan de gemeentelijke doelstelling en het openbaar belang. De verbonden partijen van de gemeente Kampen zijn werkzaam in de energiesector (nutsbedrijven), bancaire sector, afvalverwerking, vermogensbeheer en (versnelling)woningbouw. Samenwerking met andere gemeenten wordt vormgegeven in gemeenschappelijke regelingen met als doelstelling het behalen van efficiency-, financieel- of economisch voordeel.

De Stichting Stadstoezicht Kampen is per 30 december 2022 ontbonden en vereffend.

Inleiding

Algemeen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen. Onder verbonden partijen vallen:

- (participaties in) deelnemingen;
- gemeenschappelijke regelingen;
- stichtingen en verenigingen.

In het geval er formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar er wel sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht) én een bestuurlijk belang, dan kan deze organisatie gezien het maatschappelijk of algemeen belang opgenomen worden in deze paragraaf. Voor deze organisaties zal een aparte categorie 'organisaties met een bestuurlijk en een maatschappelijk of algemeen belang' worden opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Kampen investeert doelgericht in regionale samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling, arbeidsmarkt, energietransitie en bereikbaarheid.

Overzicht verbonden partijen

Per 31 december 2023 zijn de volgende verbonden partijen bekend:

Participatie in deelnemingen

- Kampereiland Vastgoed N.V.
- Kampereiland N.V.
- Enexis Holding N.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- Claim Staat Vennootschap B.V.
- Vitens N.V.
- Wadinko N.V.
- Rova N.V.
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Gemeenschappelijke regelingen

- Port of Zwolle
- Gastvrije Randmeren
- GGD IJsselland
- Veiligheidsregio IJsselland
- Regionale Sociale Recherche
- Werkvoorzieningschap Kampen en Dronten
- Archeologie Kampen Zwolle
- ONS
- Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland

Stichtingen en verenigingen

- Stichting Stadstoezicht

Overige vennootschappen

- VOF Reeve-Kampen

Nadere regelgeving

Volgens de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen van elke verbonden partij het (geschatte) resultaat en de stand van het eigen vermogen per begin en einde van het boekjaar te worden weergegeven. Bij het opstellen van de paragraaf kan het zijn dat nog niet alle financiële gegevens van de verbonden partij bekend zijn.

Deelname in vennootschappen

Kampereiland Vastgoed N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Kampereiland Vastgoed NV is sinds 2007 de eigenaar van het Kampereiland. De gemeente Kampen is 100% aandeelhouder. Daarnaast bestaat de meer operationeel ingestelde Kampereiland NV. Deze NV is een ontwikkelingsgerichte onderneming die activiteiten onderneemt, dienstbaar aan de doelstelling. De beide NV's samen vormen de Stadserven (handelsnaam).			
In de statuten is het doel van Kampereiland Vastgoed NV vastgelegd, te weten:			
1. De van de gemeente Kampen in eigendom verkregen onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstallen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, te beleggen in de zin van artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 met toepassing van het beginsel van risicospreiding teneinde de aandeelhouders in de opbrengst van de beleggingen te doen delen, alsmede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.			
2. De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:			
<ul style="list-style-type: none">• de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan;• al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.			
Deelnemende partijen	Geen		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Kampereiland Vastgoed NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een raad van commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Eelerwoude BV. Het toezicht op het bestuur van de Vastgoed NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	45		
Aandelen Kampen	45		
Aandelen kapitaal	€ 45.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€ 1.098.000		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 103.371	€ 103.109	
Vreemd vermogen	€ 255	€ 334	
Resultaat			€ 1.228
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
De gemeente Kampen is volledig eigenaar van Kampereiland Vastgoed NV. Uit hoofde daarvan ontvangt de gemeente jaarlijks een dividenduitkering. Belangrijkste risico is wijziging in de Pachtwetgeving, waardoor de exploitatie negatief wordt beïnvloed. Een tegenvallende exploitatie kan leiden tot een lagere dividenduitkering. Deze pachtprizen zijn uiteindelijk sterk afhankelijk van de wereldmarktprijzen voor melk en grondstoffen en van de uitwerking van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Daarnaast zijn de waterschapslasten een grote post op de begroting van de NV. Deze worden van overheidswege vastgesteld. De waterschapslasten laten de laatste jaren een iets dalende trend zien, maar deze zouden vanwege indexeringen van kosten wellicht gaan stijgen. Dit kan eveneens invloed hebben op de dividenduitkering.			
De wetswijziging per 1-1-2025 met betrekking tot de fiscale beleggingsinstelling kan direct gevolgen hebben op het resultaat van Kampereiland Vastgoed NV. Het vervallen van de FBI status betekent heffing van vennootschapsbelasting tegen het geldende tarief en daarmee een lager resultaat/dividend.			
Ontwikkelingen			
Ontwikkelingen de Stadserven 2023			
In 2023 liep een aantal zaken:			

Uitvoeringsplan

In de aandeelhoudersvergadering (AvA) van 1 juni 2023 werd een uitvoeringsplan 'light' vastgesteld. Het was een uitvoeringsplan zonder controversiële onderwerpen als erfpacht en de retributie van burgerwoningen. Met het uitvoeringsplan 'light' kon de Stadserven in 2023 beginnen met de uitvoering van een aantal landbouwstructuurmaatregelen, waaronder een stoppersregeling.

Voorwaarden burgerwoningen

Het lukte de gemeente Kampen niet in 2023 te komen tot kaders voor het recht-van-opstal van burgerwoningen. Het College kwam met een voorstel aan de Raad, maar de Raad vroeg om meerdere onderzoeken (motie 13 juli 2023). Deze onderzoeken lopen nog tot het eerste kwartaal van 2024.

Evaluatie governance

In 2023 liet het College de governance (bestuursmodel) van het Kampereiland onderzoeken. Bevalt de huidige constructie, waarbij het gemeentelijk agrarisch bezit is ondergebracht in een NV? Bureau Berenschot kwam in oktober 2023 met een rapport. De inhoudelijke behandeling is in 2024.

Evaluatie beleidsvisie

De al geplande evaluatie van de beleidsvisie Kampereiland 2019-2028 werd in 2023 versneld opgepakt. De beleidsvisie is voor de Stadserven het basisdocument waarmee zij het Kampereiland beheert. In opdracht van de Stadserven bekeek bureau MLG de beleidsvisie. Het rapport kwam in januari 2024.

Vennootschapsbelasting

Kampereiland Vastgoed NV heeft de status van fiscale beleggingsinstelling (FBI) en is daarmee vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Eind 2023 werd bekend dat deze vrijstelling per 2025 vervalst. In 2024 wordt onderzocht hoe hier op te reageren.

Kampereiland N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Naast Kampereiland Vastgoed NV, sinds 2007 de eigenaar van het Kampereiland, bestaat de meer operationeel ingestelde Kampereiland NV. Dit is een ontwikkelingsgerichte onderneming die activiteiten onderneemt, dienstbaar aan de doelstelling. De beide NV's samen vormen de Stadserven (handelsnaam).			
In de statuten is het doel van Kampereiland NV vastgelegd, te weten:			
1. De vennootschap heeft ten doel de onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstallen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, welke in eigendom toebehoren aan de te Kampen gevestigde naamloze vennootschap: Kampereiland Vastgoed NV, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 05086997, als ongedeeld erfgoed te behouden en te bewaren, zodanig dat een redelijk rendement wordt verkregen op de bezittingen van de vennootschap, zorg wordt gedragen voor natuur en landschap en het pachtbeleid Kampereiland wordt gevoerd, en voorts het verkrijgen, vervreemden, beheren en exploiteren van andere onroerende zaken die in hoofdzaak een landschappelijke of recreatieve functie hebben.			
2. De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:			
<ul style="list-style-type: none">• uitvoering te geven aan de kaderstellende beleidsregels zoals deze thans door de gemeenteraad van de gemeente Kampen zijn vastgesteld dan wel zoals deze beleidsregels te eniger tijd zullen luiden;• de bedrijfsstructuur van de pachtbedrijven op Kampereiland en omstreken te verbeteren middels schaalvergroting en verbreding van de inkomstenbronnen van deze bedrijven;• activiteiten te ontplooiën of te stimuleren op het gebied van landbouw, natuur, landschap, recreatie en alle overige ontwikkeling met betrekking tot de in het eerste lid van dit artikel genoemde onroerende zaken;• de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan;• al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.			
Deelnemende partijen	Geen		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Kampereiland NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een Raad van Commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Eelerwoude BV. Het toezicht op het bestuur van de Kampereiland NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	46		
Aandelen Kampen	46		
Aandelen kapitaal	€ 46.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	-€ 54	-€ 46	
Vreemd vermogen	€ 1.236	€ 1.474	
Resultaat			-€ 92

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Jaarlijks wordt binnen de NV een begroting vastgesteld dat het kader vormt voor de uitvoering van de activiteiten die vallen buiten het traditionele beheer (te denken valt daarbij aan natuurbeheer, waterveiligheid en structuurverbetering). Uitvoering van de activiteiten binnen Kampereiland NV leiden tot een verliesgevende exploitatie. De gemeente Kampen dekt deze verliezen jaarlijks af met een kapitaalstorting, afkomstig uit het dividend van Kampereiland Vastgoed NV.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen Kampereiland NV in 2023

Uitvoeringsplan

Evenals in 2022, was in 2023 het centrale onderwerp het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan is een uitwerking van de beleidsvisie Kampereiland 2019-2028. Het plan wordt opgesteld door de Stadserven en vastgesteld door de aandeelhouder in een aandeelhoudersvergadering.

In 2021 besloot de aandeelhouder vooreerst af te zien van erfpacht als instrument voor structuurverbetering. In 2022 werd het recht van opstal van burgerwoningen een onderwerp van discussie, waardoor ook in 2022 geen uitvoeringsplan werd vastgesteld. Besloten werd tot het versneld evalueren van de beleidsvisie 2019-2028, tot een evaluatie van de governance, tot het bekijken van de juridische positie van burgerwoningen en tot het opstellen van een uitvoeringsplan 'light' zonder erfpacht en zonder een nieuwe regeling voor de retributie van burgerwoningen ('de vier sporen', december 2022).

in de aandeelhoudersvergadering van 1 juni 2023 werd een uitvoeringsplan 'light' vastgesteld. Daarmee kon de Stadserven beginnen met maatregelen ter verbetering van de landbouwstructuurverbetering op het Kampereiland.

Enexis Holding 's-Hertogenbosch Naamloze Vennootschap Algemene dekkingsmiddelen

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De vennootschap heeft ten doel:

- het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie;
- het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.
- De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met distributie en transport van energie.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	149.682.196
Aandelen Kampen	42.621
Aandelen kapitaal	€ 149.682.196
Leningen / garantiestellingen	€ 142.372
Jaarlijks dividend	€ 20.000

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 5.441	€ 5.263	
Vreemd vermogen	€ 4.907	€ 5.517	
Resultaat			€ 15

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het netwerkbedrijf (NWB). Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2.:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Voor Kampen betekent dit een risico van € 42.621.

Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis Holding verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Kampen hierin bedraagt € 142.372. Deze lening is op 30 november 2020 verstrekt. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.

Ontwikkelingen

Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Enexis zal in het voorjaar van 2024 een voorstel voorleggen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) tot aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening.

In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes

Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.

2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie

Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.

3. Klanten weten wat ze aan ons hebben

Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.

Publiek Belang 's-Hertogenbosch Besloten Vennootschap Algemene dekkingsmiddelen Elektriciteitsproductie

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ (Electriciteits Productiemaatschappij Zuid Nederland) alsnog geleverd aan RWE.

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoed.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicles), vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	149.682.196
Aandelen Kampen	100
Aandelen kapitaal	€ 1.496.822
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 1.480	€ 1.445	
Vreemd vermogen	€ 10	€ 32	
Resultaat			-€ 36

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd. Het doel is dat de vennootschap in 2024 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Claim Staat Vennootschap	's-Hertogenbosch	Besloten Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
--------------------------	------------------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling
 Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

1. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
2. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
3. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging
 De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	2.000.000
Aandelen Kampen	864
Aandelen kapitaal	€ 20.000
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 210	€ 98	
Vreemd vermogen	€ 13	€ 50	
Resultaat			-€ 111

Risico's (maatschappelijk en financieel)
 Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW). Voor Kampen betekent dit een risico van € 8,64.

Ontwikkelingen
 De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Naar verwachting zal de vennootschap voorlopig nog niet worden ontbonden.

Vitens	Utrecht	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
--------	---------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling
 Vitens is ontstaan uit de fusie van Waterleiding Maatschappij Overijssel NV met NV Waterbedrijf Gelderland en NV Nuon Water. De deelneming van de gemeente is gelegen in het behartigen als aandeelhouder van het publieke belang van een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging
 Via stemrecht op aandelen: 0.882%. De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de distributie van drinkwater.

Gemeente Zwolle vertegenwoordigt de Overijsselse gemeenten bij de Commissie van Aandeelhouders en bij de Algemene vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	5.777.247
Aandelen Kampen	50.961
Aandelen kapitaal	€ 5.777.247
Leningen / garantiestellingen	0
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 650	€ 678	
Vreemd vermogen	€ 1.447	€ 1.560	
Resultaat			€ 27

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Voor de gemeente Kampen bestaat, net als bij deelname in de andere vennootschappen, formeel het risico van het verliezen van het geïnvesteerde kapitaal. Dit risico wordt overigens als verwaarloosbaar gekwantificeerd. Daarnaast is het belangrijkste risico op dit moment de toekomstige dividenduitkeringen. Over 2023 is wederom (net zoals in 2019, 2020, 2021 en 2022) geen dividend uitgekeerd.

Het investeringsvolume zorgt voor druk op de financierbaarheid. De solvabiliteit (verhouding EV/VV) staat onder druk, evenals de bankratio's (met name debt ratio). De solvabiliteit neemt iets af van 31% in 2022 naar 30,3% in 2023. Het eigen vermogen neemt toe door de toevoeging van het rekeningresultaat (27,2 miljoen). De doelstelling is een solvabiliteit van 35% om de toekomstige investeringen gefinancierd te krijgen. Dit is de reden om geen dividend uit te keren, maar het resultaat volledig toe te voegen aan het eigen vermogen.

Ontwikkelingen

N.v.t.

Wadinko	Zwolle	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
---------	--------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Wadinko NV is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko heeft een dertigtal participaties in Kampen en in de wijde regio.

De rol van Wadinko is:

- evalueren van ca 100 proposities per jaar (op ondernemerschap, financiële positie en perspectief duurzaamheid);
- participeren in 36 ondernemingen (in situaties van opvolging, snelle groei of incidentele problemen);
- stimuleren groei bij bestaande participaties;
- klankbord voor directies en
- verkopen van participaties in een nieuwe aandeelhouder tegen een faire prijs.

Deelnemende partijen Provincie Overijssel, 20 Overijsselse gemeenten waaronder Kampen, twee Drentse gemeenten en twee Flevolandse gemeenten.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft aandelen.

De wethouder economie vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	2389
Aandelen Kampen	40
Aandelen kapitaal	€ 238.900
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 74.147		
Vreemd vermogen	€ 6.923		
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Gelet op het financiële belang (€ 20.000) dat de gemeente heeft in combinatie met de zeggenschap (1,67%) is het risico van deze deelname verwaarloosbaar.

Ontwikkelingen

De bedrijven waar Wadinko bij voorkeur in participeert, behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Omdat deze bedrijven veel aandacht besteden aan diverse vormen van innovatie hebben ze ontwikkelingsmogelijkheden en groeipotentie. Daarmee dragen ze in belangrijke mate bij aan de bevordering van de regionale economische structuur.

NV ROVA	Zwolle	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
---------	--------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Voor de gemeente Kampen verzorgt ROVA de inzameling van glas en kca, de (diftar-)registratie van de inzameling van restafval, gft, pmd en oud papier, de vermarkting en transport van afval- en grondstoffen en het contract met Recycling Kampen waar de gemeentelijke milieustraat sinds 1 januari 2014 is ondergebracht.

Deelnemende partijen NV ROVA heeft 23 deelnemende gemeenten

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente heeft aandelen in ROVA. De wethouder Gemeentewerken is de vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergaderingen en is gemandateerd om te stemmen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	8000 / 7033 geplaatste aandelen A
Aandelen Kampen	Aandelen A 322
Aandelen kapitaal	€ 797.894
Leningen / garantiestellingen	achtergesteld € 563.447
Jaarlijks dividend	€ 80.500

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 40.320	€ 40.866	
Vreemd vermogen	€ 58.840	€ 63.533	
Resultaat			€ 4.369

Risico's (maatschappelijk en financieel)

ROVA voert op basis van een dienstverleningsovereenkomst genoemde taken uit. Er wordt jaarlijks, genormeerd, dividend uitgekeerd van € 250/aandeel A. Als de winst hoger is, wordt het dividend hoger. Als de winst lager is dan genormeerd, zou de dividenduitkering lager kunnen zijn. Dat is al meer dan 15 jaar niet voorgekomen. De achtergestelde lening levert jaarlijks 8% rente op: € 45.076.

Ontwikkelingen

Aan nieuwe deelnemers worden geen aandelen A uitgegeven. Wijzigingen in de dienstverlening worden vastgelegd in de dvo door middel van een dvo-wijzigingsformulier. In 2022 waren er geen DVO-wijzigingen.

NV Bank Nederlandse Gemeenten Den Haag	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
---	------------------------------	----------------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Deelnemende partijen De Staat, gemeenten, provincies en een waterschap.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Vertegenwoordiger Algemene Vergadering van Aandeelhouders: B. van den Belt.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	(geplaatste) 55.690.720
Aandelen Kampen	100.893
Aandelen kapitaal	(geplaatst) € 139.226.800
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€ 230.000

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 4.615.000	€ 107.459.000	
Vreemd vermogen	€ 4.721.000	€ 110.819.000	
Resultaat			€ 254.000

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Risico voor de gemeente Kampen is gering.

Ontwikkelingen

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

Port of Zwolle	-	Coöperatie	Economie
-----------------------	----------	-------------------	-----------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Het havenbedrijf Port of Zwolle heeft als doel het versterken van het vestigingsklimaat voor het havenbedrijfsleven, de industrie en logistieke bedrijven. In de samenwerking binnen Port of Zwolle creëren we voor de havenregio voldoende kritische massa om interessant te zijn voor de mainports. Port of Zwolle zet onze havenregio op de kaart en richt zich op verbetering van de dienstverlening aan ondernemers.

De laatste 2 jaar speelt Port of Zwolle een grote rol in de RegioDeal Regio Zwolle en het investeringsprogramma Regio Zwolle

Deelnemende partijen Zwolle, Meppel en Kampen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente Kampen wordt in de algemene ledenvergadering vertegenwoordigd door wethouder B. Wonink.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	3
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 183		
Vreemd vermogen	€ 132		
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het financiële risico is beperkt tot de ingebrachte gelden tot nu toe.

Er is besloten om het toezicht en opleggen van de havengelden ook onder te brengen in Port of Zwolle. Dan neemt het risico toe.

De implementatie van de digitale inning van havengelden is gestart en wordt in 2022 verder voortgezet.

De gemeentelijke bijdrage is in 2023 verhoogd en bedraagt structureel € 203.000 per jaar.

Ontwikkelingen

Port of Zwolle is in maart 2016 officieel ingeschreven als coöperatie. Er ligt op dit moment een meerjarenplan/ werkagenda 2021-2015 met daarin de volgende doelen:

1. Dienstverlening op orde;
2. Veiligheid havengebied prioriteit
3. PoZ stuur op versterking netwerken
4. Bijdrage PoZ aan ontwikkelopgaves
5. Een passende organisatieontwikkeling PoZ (structure is follows strategy).

We hebben de ambitie om de havens in Kampen te verduurzamen, beter te benutten en daarmee ook toekomstbesteding te maken. In het verband van de havensamenwerking in Port of Zwolle hebben we daartoe het ambitiedocument 'Sturen op de Toekomst' opgesteld. Voor deze duurzaamheidsambities is een ontwikkelplan gemaakt. Dit ontwikkelplan vraagt om een hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten om in het verband van Port of Zwolle aan deze ambities te werken. Deze capaciteitsuitbreiding is nodig om de benodigde slagkracht, organisatiekracht en uitvoeringskracht te organiseren.

Belangrijke ontwikkelingen om op in te zetten binnen dit spoor zijn:

- slimmer benutten bedrijventerreinen (havens en droge bedrijventerreinen);
- regionale verkenning samenwerking Port of Zwolle;
- onderzoek naar verzelfstandiging havenbedrijf PoZ;
- samenwerking havenondernemers versterken.

Vof Reeve Kampen

Burg Berghuisplein Overige vennootschappen 1,8261 DD Kampen

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Realiseren van een nieuw dorp aan het Reevediep en het Drontermeer. BPD en de Gemeente handelen ter uitvoering van de "Samenwerkingsovereenkomst Reeve", ten behoeve van een gezamenlijke grondexploitatie in een VOF" d.d. 8 maart 2018, die ten doel heeft om voor rekening en risico van een vennootschap onder firma een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. Partijen hebben met deze overeenkomst tot doel om binnen de kaders van de Grondexploitatie voor fase 1 van het Plangebied voor gezamenlijke rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren met betrekking tot in totaal 600 woningen en de N50 congreslocatie, middels onderlinge samenwerking in de vorm van een vennootschap onder firma.

Deelnemende partijen

BPD Ontwikkeling B.V. en de gemeente Kampen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Wethouder J.P. van der Sluis, plaatsvervanger Wethouder B. van den Belt zijn vennoten namens de gemeente in de Vof Reeve-Kampen. In het vennotenoverleg worden de besluiten genomen die zijn voorbereid door de projectgroep en goedgekeurd door het DT, van de vof. Voorafgaand aan het vennotenoverleg heeft het college de vertegenwoordigende vennoot gemachtigd tot het nemen van de besluiten in het vennotenoverleg, middels een collegebesluit.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	n.v.t.
Aandelen Kampen	n.v.t.
Aandelen kapitaal	€ 50.000 vennootschapskapitaal / 50%
Leningen / garantiestellingen	€ 11.067.307
Jaarlijks dividend	N.v.t.

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	-€ 642	-€ 703	
Vreemd vermogen	€ 22.388	€ 24.578	
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De VOF Reeve - Kampen heeft tot doel om voor rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. De gebiedsontwikkeling betreft de eerste fase, van 600 woningen en de ontwikkeling van de N50 congreslocatie en de omliggende boerderijen. De gebiedsontwikkeling is een bijzonder waterrijk woonmilieu voor de regio Zwolle. Het betreft verschillende woonmilieus die op verschillende manieren de verbinding met het water aangaan (clusterwoningen op de klimaatdijk, woningen aan het water (boot direct achter de kavel) en het wonen in de dorpskern op en aan de dijk. De sluis incl. fietsbrug is aanbesteed en in 2023 is het werk gestart. Daarbij is gekozen om de kostenstijging aan de voorkant af te kopen en doorm is het risico voor dit component nihil. Risico op het afname tempo van de bouwkeuzen blijft bestaan.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen in 2023 stonden in het teken van de verdere verkoop van de particuliere bouw kavels (1) in de dorpskern. En 1 op het eiland. Er is gestart met de verkoop van de particuliere bouw kavels op de Erven (23 kavels). Op het moment van schrijven zijn 12 kavels op de Erven onder optie.

De projectmatige woningen (15) van de 26 op het 1ste eiland zijn in mei in verkoop gegaan en allemaal verkocht. De bouw van deze woningen is op dit moment in volle gang. In november en december 2023 is de tweede fase van de projectmatige woningen in verkoop gegaan in de dorpskern en het eerste cluster op de klimaatdijk. De verkoop van de projectmatige woningen loopt goed voor het goedkopere segment, het zijn vooral de woningen in het hoge segment van de markt die moeizaam gaan.

De werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de dorpskern en het cluster op de klimaatdijk is afgerond. De planvorming rondom de werkvelden 4 + 12 is afgerond en het bouwrijp maken van deze vlekken is in volle gang.

De bouw van de sluis is in volle gang. Afgelopen november is de officiële aftrap geweest. Strukton Civiel is in de zomer met de bouw gestart. De keuze over welke type bruggen gerealiseerd gaan worden, volgt in dit jaar.

Deelname in gemeenschappelijke regelingen

Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Coöperatie	Economie
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De coöperatie Gastvrije Randmeren heeft tot doel:			
1. het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren;			
2. het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren;			
3. het bewaren en bevorderen van het natuur-en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren;			
4. het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren.			
Deelnemende partijen	De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De twee Waterschappen Vallei & Veluwe en Zuiderzeeland en Rijkswaterstaat Midden-Nederland zijn adviseur van de coöperatie.		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	44		
Aandelen Kampen	1		
Aandelen kapitaal	n.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 12.949		
Vreemd vermogen	€ 710		
Resultaat			
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Gelet op het beperkte aandeel van de gemeente Kampen en het feit dat elke 4 jaar heroverweging van deelname aan de coöperatie plaatsvindt, zijn de risico's zowel bestuurlijk als financieel verwaarloosbaar.			
Ontwikkelingen			
Gastvrije Randmeren wil de recreatieve ontwikkeling van het gebied de komende jaren een krachtige impuls geven. Dit start met het op orde brengen van de recreatieve basisinfrastructuur en voorzieningen. Die vormen de basis voor een kwalitatief hoogwaardig, groot en gevarieerd recreatiegebied waarin het goed toeven is en waarin veilig en gezond kan worden gerecreëerd.			
Wethouder E. Faber heeft wethouder A.B. Wonink vervangen als vertegenwoordiger van gemeente Kampen. Wethouder E. Faber is tevens vanaf 2024 bestuurslid (vertegenwoordiger als A-lid).			

GGD IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Volksgesondheid en milieu
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners.			
GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland.			
GGD IJsselland voert de taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen, zoals Jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidsbeleid gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen.			

Deelnemende partijen Gemeenten Zwolle, Deventer, Steenwijkerland, Kampen, Zwartewaterland, Hardenberg, Ommen, Raalte, Dalfsen, Olst-Wijhe en Staphorst

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	11
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	€ 25.248
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 2.546	€ 1.705	
Vreemd vermogen	€ 18.302	€ 10.487	
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie.

Aanvullende producten en diensten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele aanvullende diensten (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor structureel aanvullende producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten - naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort.

Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de deelnemende gemeenten klein .

Ontwikkelingen

GGD IJsselland zet zich in voor publieke gezondheid. Dat wil zeggen de gezondheid van alle inwoners in onze regio van jong tot oud. De GGD maakt mogelijk dat mensen individueel en als groep meer grip hebben op hun eigen gezonde leven en leefomgeving. De GGD werkt aan gelijke kansen op een gezond leven voor iedereen. Dit doet de GGD door beleid, advies, onderzoek en ondersteuning en een vangnet voor mensen die (tijdelijk) niet zelfredzaam zijn. De GGD opereert in de publieke gezondheid op het snijvlak van zorg, markt en politiek en kiest daarbinnen welke specifieke waarde de GGD kan toevoegen. De GGD werkt voor én met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving. GGD IJsselland werkt voor ruim 530 duizend inwoners. GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland en voert taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen.

Ontwikkelingen

GALA/IZA

Met de komst van het IZA, het GALA en de daaraan gekoppelde financiering krijgt de GGD een belangrijke functie binnen de regionale en lokale preventieinfrastructuur. De GGD is samen met Proscop aanzet om een te komen te een conceptvoorstel tot het inrichtingen van een regionale structuur met daarbij de coördinatoren.

Wet gemeenschappelijke regeling

De Wet gemeenschappelijke regelingen wordt gewijzigd. De besturen van GGD IJsselland (GGD), Omgevingsdienst IJsselland (OD), Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSIJ) en Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) hebben in de afgelopen periode voorstellen tot wijziging van hun gemeenschappelijke regelingen afgerond. GR-besturen hebben twee jaar gelegenheid (tot 1 juli 2024) om hun regeling aan te passen dat is in concept gebeurd. De gemeenteraden zijn nu aan zet om te komen tot een mogelijke zienswijze voordat de concept stukken definitief worden.

Veiligheidsregio IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Veiligheid
-----------------------------	--------	----------------------------	------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De Veiligheidsregio behartigt de belangen van deelnemende gemeenten op het gebied van risicobeheersing, grootschalige brandweezorg, bevolkingszorg, geneeskundige hulpverlening en beheersing en bestrijding van rampen en crises. Daartoe behoort in het bijzonder ook een doelmatige en slagvaardige hulpverlening en samenwerking als één organisatie bij rampen en crises mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

Deelnemende partijen Gemeente Kampen, Zwolle, Deventer, Staphorst, Olst-Wijhe, Ommen, Hardenberg, Zwartewaterland, Steenwijkerland, Dalfsen, Raalte

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	11
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	8,22%
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 8.958	€ 5.379	
Vreemd vermogen	€ 34.692	€ 33.604	
Resultaat			-€ 34

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn:

- Grootschalige/langdurige inzet;
- stijgende rentepercentages;
- fiscale controles;
- stijgende pensioenpremies;
- datalek;
- transitie meldkamer,
- besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen,
- marktontwikkelingen oefentrajecten,
- wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid
- en complexiteit Europese aanbestedingen.

Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat, op basis van een zekerheidspercentage van 90%, het weerstandsvermogen 1,18 miljoen euro zou moeten bedragen. De benodigde weerstandscapaciteit ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren.

Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2020 een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden. Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve uitspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's.

De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort.

Ontwikkelingen

In 2023 heeft de veiligheidsregio gewerkt aan een aantal thema's:

- Risicobewustwording: verschillende ontwikkelingen, zoals corona, de grote hoeveelheid informatie of veranderende maatschappelijke ontwikkelingen, zorgen ervoor dat nadere aandacht besteed wordt aan risico's en de bewustwording hierover. Brandveiligheid is hiervan een voorbeeld: door de steeds grotere hoeveelheid aan elektronische apparaten, wordt de kans op (woning)branden groter. Maar ook andere vormen van veiligheid krijgen aandacht. Een middel dat de regio hiervoor inzet is de game #vetveilig. Hiermee willen zij jongeren bereiken en heb bewust maken van o.a. sexting, brandveiligheid en digitale veiligheid.
- Gezamenlijke meldkamer Oost-Nederland: in 2023 is de gezamenlijke meldkamer gerealiseerd en daarmee is het de grootste meldkamer van Nederland. De samenvoeging is goed verlopen.
- Informatiegestuurd werken: van de veiligheidsregio's wordt gevraagd om ontwikkelingen te voorspellen en op basis van informatie snel te kunnen schakelen tijdens en voorafgaand aan een incident. Het voor handen hebben van voldoende en relevante informatie is hierbij van groot belang. De veiligheidsregio zet middels een project risico- en crisisbeheersing hierop in.
- Operationele inzet: ook in 2023 heeft de brandweer en de gezondheidsdienst zich weer veelvuldig ingezet voor de veiligheid in de regio. Dit komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in het aantal momenten waarop de brandweer uitgerukt is voor brand (1005 keer) of in actie moest komen in verband met overlast door storm of wateroverlast (579 keer).

Regionale Sociale Recherche	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Sociaal domein
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Samenwerking op het terrein van het voorkomen en opsporen van fraude op het gebied van de inkomensregelingen, uitgevoerd door gemeenten. Door misbruik tegen te gaan komt geld daar waar het nodig is.			
Deelnemende partijen	8 gemeenten: Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Zwartewaterland en Zwolle		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
-			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	n.v.t.		
Aandelen Kampen	n.v.t.		
Aandelen kapitaal	12,8		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De Regionale Sociale Recherche wordt jaarlijks gefinancierd door de deelnemende gemeenten op basis van het aantal cliënten op 31 december van het voorgaande jaar. Jaarlijks wordt een begroting en een rekening voorgelegd. Het opsporen en voorkomen van fraude heeft tot gevolg dat mensen uitstromen uit de uitkering en dat zodoende bespaard wordt op uitkeringsgelden. Fraudepreventie is rendabel maar moeilijk om goed te kwantificeren.

Ontwikkelingen

Sinds enkele jaren werkt de Sociale Recherche ook voor enkele andere gemeenten die niet in de GR deelnemen, en voor DUO. Dit past ook binnen het beleidskader van het bestuur waarin aandacht is voor het verkrijgen van inkomsten. Om zo efficiënt mogelijk te functioneren, probeert de SR zoveel mogelijk opbrengst te genereren en richt zij zich op methodieken die het meeste rendement hebben. Daarbij richt de SR zich op het voorkomen van fraudesoorten die de meeste financiële schade veroorzaken voor de samenleving.

Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten	Kampen	Gemeenschappelijk regeling	Sociaal domein
---------------------------------------	--------	----------------------------	----------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De gemeente heeft de taak om te zorgen dat inwoners worden ondersteund om te participeren in de samenleving. Het liefste via regulier werk en anders via een andere prestatie. Het Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten (de Gemeenschappelijke Regeling) heeft stichting Impact aangewezen als uitvoeringsorganisatie voor de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Daarnaast voert Impact op verzoek van de gemeente in toenemende mate onder andere taken uit die voortvloeien uit de Participatiewet.

Deelnemende partijen De gemeente Kampen is samen met de gemeente Dronten bestuurlijk verantwoordelijk en heeft via portefeuillehouders invloed en verantwoordelijkheid.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	n.v.t.
Aandelen Kampen	n.v.t.
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	140
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 260	€ 260	
Vreemd vermogen	€ 947	€ 1.635	
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De gemeenten zijn formeel en praktisch risicodragers voor eventuele tekorten bij het Werkvoorzieningschap: Dronten voor 25% en Kampen voor 75%. Om een liquiditeitsprobleem te voorkomen wordt het geraamde tekort door beide gemeenten via een periodieke bevoorschotting gerepareerd.

De geprognosticeerde omzetting van Impact is mede afhankelijk van de trajecten die de gemeente Kampen en de gemeente Dronten uitzetten bij Impact. Het financieel resultaat van Impact is daardoor gekoppeld aan de financiële gezondheid van de gemeente. De schommelingen in het gemeentelijk re-integratiebudget zijn hierdoor direct zichtbaar in het jaarresultaat van Impact. Dit vormt een risico op het moment dat het re-integratiebudget van de gemeente Kampen (te) laag is.

De omzet van Impact is mede afhankelijk van de opdrachten die zij ontvangen en binnenhalen bij bedrijven. Veranderingen hierin zijn van invloed op de financiële situatie en vormen daarmee een financieel risico.

Ontwikkelingen

Onderdeel van de nauwere samenwerking tussen de gemeente en stichting Impact betreft een mobiliteitscentrum met de naam Werkcafé, die in 2021 is gerealiseerd en operationeel is.

Het Werkcafé betekent vooral een praktische samenwerking in de keten tussen de gemeente en Impact waarbij alles rond het thema 'werk' samen komt. In maart 2023 is het ondernemingsplan van Impact 'menschgericht en wendbaar' goedgekeurd door de gemeente Kampen en gemeente Dronten.

Verder heeft in 2023 het projectplan 'naar een strategie 22-26' een vervolg gekregen. Vanwege de veranderende wetgeving per 1-7-2024 op de gemeenschappelijke regelingen wordt de GR-tekst aangepast naar de gewenste situatie.

Archeologie Kampen - Zwolle	Kampen en Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Sport, cultuur en recreatie
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De regeling maakt inzet van archeologische opgravingsexpertise van de gemeente Zwolle mogelijk in de gemeente Kampen. Door opgravingen en onderzoek aan de hierbij gevonden objecten wordt bijgedragen aan het vergroten van inzicht in de regionale archeologische informatie en in de samenhangende bewoningsgeschiedenis van het gemeentelijk gebied			
Deelnemende partijen	Gemeente Kampen; Gemeente Zwolle		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
-			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	n.v.t.		
Aandelen Kampen	n.v.t.		
Aandelen kapitaal	n.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Wanneer de dienst van de gemeente Zwolle de onderzoeken uitvoert, vindt bekostiging plaats vanuit projectfinanciering op dezelfde manier als archeologiebedrijven worden betaald. Er zijn voor de gemeente Kampen geen financiële of maatschappelijke risico's verbonden aan de uitvoering van de WGR.			
Ontwikkelingen			
De gemeenschappelijke regeling Archeologie Kampen - Zwolle is in september 2012 opgericht na toestemming daartoe van de gemeenteraden van beide gemeenten (Kampen 13 september, Zwolle 24 september).			

ONS (Shared Service Centrum Bedrijfsvoering)	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Overhead
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Het Shared Service Centrum (SSC) ONS levert aan de partners dienstverlening op het gebied van ICT, Inkoop & Contractmanagement en Personeels- & Salarisadministratie. De oprichters van het Shared Service Centrum (SSC), de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel, hebben bij de oprichting van het SSC ONS de ambitie uitgesproken dat zij met behoud van eigen autonomie en identiteit willen focussen op hun kerntaken, dat wil zeggen de primaire dienstverlening en daarvoor bedrijfsvoeringstaken willen concentreren in het SSC ONS.			
Deelnemende partijen	Gemeente Kampen, gemeente Zwolle, provincie Overijssel, gemeente Dalfsen, gemeente Westerveld en gemeente Zwartewaterland.		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
-			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	6		
Aandelen Kampen	1/6		
Aandelen kapitaal	N.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 3.013	€ 4.136	
Vreemd vermogen	€ 9.059	€ 9.664	
Resultaat			€ 3.468
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Ons beschikt om niet begrote financiële tegenvallers, incidenteel of structureel, op te vangen. De algemene reserve bedraagt € 365.000 op 31 december 2023, en € 354.000,- op 31 december 2022.			
In de afgelopen jaren heeft het bestuur van Ons ingestemd met het verrekenen van nadelige resultaten en dus niet ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee blijft het weerstandsvermogen op peil en worden de nieuwe partners niet met een tekort uit een voorgaand jaar geconfronteerd. In de jaren 2021, 2022 en 2023 is hier geen sprake van geweest door het positieve resultaat. In 2021, 2022 en 2023 is het positieve resultaat gebruikt om het weerstandsvermogen op peil te brengen en het restant is teruggegeven aan de partners.			

Ontwikkelingen

Voor een succesvolle langetermijnsamenwerking voert ONS op dit moment een onderzoek uit naar een gezamenlijke analyse en visie op bedrijfsvoering, vanuit en met de partners, zodat een toekomstgerichte samenwerkingsstrategie kan worden bepaald. Ook was 2023 het jaar waarin de hernieuwde WGR in beeld kwam en de wijziging van de GR werd voorbereid.

Personeel

De partners juist en tijdig bedienen heeft prioriteit bij ONS. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn altijd op tijd de salarissen betalen en de vragen goed en snel beantwoorden. De klantwaarderingcijfers in dit kader zijn goed. Toch geven de partners aan dat de kwaliteit omhoog moet. Door het vele maatwerk dat van ONS gevraagd wordt, worden er fouten gemaakt. ONS is met de partners in gesprek hoe meer uniform kan worden gewerkt.

ICT

Er zijn het afgelopen jaar forse slagen gemaakt in het verder verstevigen van de partner-ONS governance en het planmatig en gecontroleerd uitvoeren van projecten. Dit alles wordt ondersteund door een gezamenlijke ICT projectportfolio rapportage die de partners in staat stelt beter te prioriteren en sturen. Daarbij zijn in samenspraak met de partners de eerste stappen gezet om het ICT landschap verder te moderniseren en te verSaaS'en.

Cybersecurity

In de afgelopen jaren is het programma Verhogen Digitale Weerbaarheid afgerond waarmee grote stappen zijn gezet in het gewenste volwassenheidsniveau van de veiligheid van de ICT - infrastructuur. Het eindigt hier niet. De komende jaren blijft het noodzakelijk in het kader van cybersecurity en in samenspraak met de partners, nieuwe functionaliteiten en maatregelen toe te voegen aan de ICT- infrastructuur. Ook ligt de focus op verdere uitwerking van het Strategisch Crisisplan voor ONS en de afzonderlijke partners.

Inkoop & Contractmanagement

In 2023 werkte ONS aan meer dan tien Europese inkooptrajecten voor de gemeente Kampen. Onder andere over gebiedsontwikkelingen, de huisadvocaat, beveiliging opvang vluchtelingen, aanschaf rijdend materieel en straatnaamborden. Bij contractmanagement ligt de nadruk met name op de WMO en ICT. ONS helpt om samen met de contactverantwoordelijke heldere opdrachten te formuleren, de resultaten te monitoren en, waar nodig, in gesprek te gaan met leveranciers en bij te sturen. ONS heeft afgelopen jaar ingezet op ontwikkeling door regelmatig bij te scholen en deze kennis over te dragen aan de medewerkers in de organisatie met een inkooprol.

Bedrijfsvoeringsorganisatie	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Overhead
Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland			
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) verzorgt voor de 11 deelnemende gemeenten de gezamenlijke inkoop van (specialistische) jeugdhulp. De RSJ sluit hier overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders voor af en verzorgt het contractmanagement, de (financiële) administratie en de monitoring.			
Deelnemende partijen	De 11 gemeenten die de Regio IJsselland vormen: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
-			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	N.v.t.		
Aandelen Kampen	N.v.t.		
Aandelen kapitaal	10,59		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€	€	
Vreemd vermogen	€ 357	€ 716	
Resultaat			€
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Een risico voor deze verbonden partij is capaciteitsprobleem door krapte op de arbeidsmarkt.			

Ontwikkelingen

Het RSJ IJsselland is namens de 11 deelnemende gemeenten opnieuw gestart met de voorbereidingsfase van de inkoop specialistische jeugdhulp. Na het tijdelijk terugtrekken van de inkoop in juli 2021 is op basis van tarievenonderzoek, bijeenkomsten en individuele gesprekken met jeugdhulpaanbieders een nieuw inkoopdocument opgesteld. De inschrijvingen van zorgaanbieders zijn beoordeeld en de lijst met gegunde aanbieders is bekend. Na een lastig proces, zijn het nieuwe inkoop- en bekostigingsmodel geïmplementeerd in de gemeente. Dit betekent onder andere dat de systemen opnieuw zijn ingericht en de jeugdconsulenten in het CJG trainingen hebben gevolgd over de nieuwe manier van werken in 2023. Onderdeel van de inkoop is het transformatieconvenant dat is ondertekend door betrokken partijen. Hier conformeren gemeenten en zorgaanbieders zich aan het doel om zo min mogelijk jeugdigen uit huis te plaatsen, de uithuisplaatsing zo kort mogelijk te laten zijn en het aantal kleinschalig gezinsgerichte woon- en verblijfsvormen te laten groeien. Dit is als alternatief voor bestaande woon- en leefgroepen die niet voldoen aan de definitie van kleinschalig en gezinsgericht wonen.

Verder is een start gemaakt om als gemeenten en RSJ IJsselland het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap verder vorm te geven en de rollen en verantwoordelijkheden scherper te stellen.

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ) is per 01-01-2018 operationeel en is de opvolger van de netwerk-RUD IJsselland, een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODIJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Deelnemende partijen De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle, Provincie Overijssel en Veiligheidsregio IJsselland

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	12
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	9%
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2023	31-12-2023	2023
Eigen vermogen	€ 434	€ 561	
Vreemd vermogen	€ 3.076	€ 2.840	
Resultaat			€ 201

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In juni 2018 stelde het Algemeen Bestuur de documenten nota 'Kaders weerstandsvermogen' en nota 'Weerstandsvermogen' vast. De laatstgenoemde nota gaat vooral in op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd. Deze financiële vertaling vormt de basis voor de hoogte van de algemene reserve. De risicoinventarisatie zoals deze nu is vastgesteld, resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van 316.000 euro en bedraagt hiermee ongeveer 3% van de begroting.

Risicogestuurd toezicht

OD IJsselland zet zich in om de leefomgeving te beschermen en de bedrijven te versterken. Om dit te kunnen doen, verleent de OD onder meer vergunningen en houdt toezicht op naleving van de milieuregels. Dit is gebeurd op basis van het (verouderde) gemeenschappelijke VTH-beleid. Een werkgroep vanuit de gemeenschappelijke organisatie is bezig om tot nieuw VTH-beleid te komen. Er wordt na gestreefd om dat voor 2024 vast gesteld te hebben. Naar verwachting leidt de nieuwe risicoanalyse tot een herijking van de verdeling van de werkvoorraad. Er moet dan ook rekening worden gehouden met een andere verdeling van de gelden over de partners. Vanzelfsprekend is dit ook afhankelijk van de groei van de bedrijven per partner.

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren stonden voor de OD in het teken van verandering en doorontwikkeling. Sleutelwoord hierbij was 'professionaliseren'.

Als voorbeelden van externe en interne ontwikkelingen die spelen worden onder andere genoemd:

- Het Programma Samen Toekomstbestendig (steeds verder professionaliseren van de organisatie);
- Het landelijk Interbestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP-VTH) dat tussen nu en eind 2024 in uitvoering wordt genomen en erop is gericht om substantiële stappen te zetten in verbetering van het VTH-stelsel;
- Inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024;
- De maatschappelijke veranderopgave (o.a. energie en duurzaamheid, circulaire economie, zeer zorgwekkende stoffen).

Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid

Samenvatting

Het grondbeleid van de gemeente Kampen is erop gericht om in samenwerking met andere partijen de ruimtelijke doelen van de gemeente te realiseren. Op dit moment zijn er verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onder handen of in voorraad. De kosten, opbrengsten en risico's van de grondexploitaties worden jaarlijks herzien. Deze herziening heeft per 1 januari 2024 plaatsgevonden. Aan de hand van deze herzieningen kunnen wij u in deze jaarrekening een actueel beeld van de stand van de reserve bouwgrondexploitatie en het benodigde weerstandvermogen presenteren. De grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties en worden getoetst op marktconformiteit en door het college vastgesteld in de nota grondprijzen.

In 2023 hadden we 15 lopende grondexploitaties (tabel 1). De gemeente Kampen heeft naast de lopende grondexploitaties ook op diverse locaties grond in eigendom. In totaal is dit circa 243 hectare. In de komende jaren zijn nog in ontwikkeling: bedrijfsterreinen (6,2 hectare waarvan 2,8 hectare in optie is uitgegeven), bijzondere doeleinden (0,6 hectare), glastuinbouw (19,1 hectare waarvan alle hectares op termijn worden afgenomen), woningbouw (circa 4.000 woningen in de periode 2023 tot en met 2032), kantoren, groen en nutsbedrijven en overige gronden (5,5 hectare, waarvan voor 4,2 hectare overeenstemming is bereikt). Voor een nadere duiding van de woningbouwopgave, verwijzen we naar de bijgevoegde voortgangsrapportage versnelling woningbouw.

Ten opzichte van het gepresenteerde beeld in de paragraaf grondbeleid bij de begroting van 2024 is de financiële positie van het grondbedrijf licht verbeterd, zie tabel 4 verderop in deze paragraaf. Dit heeft vooral te maken met de hogere winstnemingen in 2023. Op basis van de risicoanalyse van zowel de grondexploitaties als de voorraad-gronden schatten wij in dat we voor onze eigen grondposities en grondexploitaties een weerstandsvermogen nodig hebben van € 12,5 miljoen voor de komende jaren. (zie onderdeel 7.3.4) Hierbij houden we ook rekening met risico's in grondexploitaties die we samen met derde partijen uitvoeren, zoals de VOF Reeve waar het risicoprofiel ongewijzigd is gebleven op € 2,9 miljoen. De stand van Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf (zie onderdeel 7.5.3) is de komende jaren niet voldoende om deze risico's op te kunnen vangen (zie tabel 5). De algemene reserve van de gemeente Kampen is in tweede instantie ook beschikbaar om risico's in de bouwgrondexploitaties op te vangen.

In het hierboven genoemde benodigde weerstandsvermogen van € 12,5 is nog geen rekening gehouden met de risico's van de toekomstige woningbouwontwikkeling. Als onderdeel van de nog vast te stellen grondexploitaties zal ook voor deze ontwikkeling nog een risicoprofiel worden opgesteld. In de algemene reserve is daarom bij de programmabegroting 2024 ook een risicoreservering aangehouden voor verdere woningbouwontwikkeling van € 7 miljoen.

Inleiding

De paragraaf Gemeentelijk grondbeleid is een verplichting die volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Vanwege de complexiteit rondom grondbeleid en grondexploitaties heeft de Commissie BBV in 2016 de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" opgesteld. In deze notitie, die in 2019 is geactualiseerd en in 2022 is aangevuld met een addendum inzake warme gronden, worden richtlijnen gegeven voor een juiste toepassing van het BBV. Het gemeentelijk grondbeleid wordt uitgevoerd met inachtneming van de financiële kaders uit het BBV en de financiële verordening ex. Art 212 van de Gemeentewet.

In deze paragraaf geven wij een actueel inzicht in de verwachte ontwikkelingen van de woningbouw en bedrijvenlocaties per 01-01-2024. We geven daarbij aan wat er gewijzigd is ten opzichte van de herziening per 01-01-2023 welke zijn vastgesteld bij de besluitvorming in de raad van juli 2023. Ook geven wij een actueel inzicht in de risico's van deze grondexploitatieportefeuille. Op basis hiervan is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Voor de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties met betrekking tot de woningbouwprojecten, verwijzen we naar de voortgangsrapportage versnelling woningbouw.

De beleidsmatige grondslag voor het gemeentelijke grondbeleid is onder meer vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2015 en de jaarlijks te actualiseren Nota Grondprijzen.

In 2021 zijn wij gestart met een nieuwe nota grondbeleid. Als gevolg van de ontwikkelingen n.a.v. het Didam arrest en de omgevingswet is de besluitvorming uitgesteld. De consequenties van het Didam arrest en de omgevingswet worden verwerkt in de nieuwe nota grondbeleid. Wij verwachten medio 2024 de nieuwe nota grondbeleid ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

De voorliggende paragraaf grondbeleid bevat de volgende onderdelen:

- Paragraaf 7.1. Grondbeleid algemeen
- Paragraaf 7.2. Stand van zaken ontwikkellocaties

- Paragraaf 7.3 Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties en samenhangende begrotingsonderdelen

7.1 Grondbeleid algemeen

In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op:

- 7.1.1. Beleidsuitgangspunten
- 7.1.2. Uitvoering grondbeleid
- 7.1.3. Financieel beheer
- 7.1.4. Gronduitgifte conform de nota grondprijzen

7.1.2. Uitvoering van grondbeleid in Kampen

De gemeente is grondeigenaar.

Als grondeigenaar willen we - binnen de mogelijkheden die er in Kampen zijn - partijen uitnodigen om met goede initiatieven te komen die bijdragen aan het realiseren van de gestelde ruimtelijke doelen. Al naar gelang een locatie of ontwikkeling een hogere prioriteit heeft, wordt er meer ambtelijke energie ingezet (geld, tijd en capaciteit) in het actief uitnodigen en stimuleren.

De rol van de gemeente kan hierbij meer regisserend of actief zijn. De keuze voor de in te nemen rol wordt mede bepaald door:

- Interesse van de markt om een gewenste ontwikkeling op te pakken;
- De prioriteit van de gewenste ontwikkeling vanwege maatschappelijke belangen van de opgave of de strategische ligging van de locatie;

Een keuze voor een actieve rol wordt uiteraard afgezet tegenover de benodigde financiële ruimte, de verdienmogelijkheden en de risico's die de gemeente Kampen wil en kan nemen. Voor complexe en/of omvangrijke projecten met een hoog risicoprofiel is een partnerschap met marktpartijen denkbaar. De raad beslist over de rol en het deelnemen in een eventueel samenwerkingsverband.

De gemeente is geen grondeigenaar.

Als we geen grondeigenaar zijn, faciliteren we alleen die initiatieven van derden die passen binnen de gemeentelijke beleidskaders. Verschillende woningbouwprojecten zijn initiatieven van derden. In de voortgangsrapportage versnelling woningbouw gaan we in op de voortgang en financiële stand van deze projecten.

7.1.3. Financieel beheer

Op dit moment hebben we verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onderhanden of in voorraad. Om inzicht te hebben in de risico's en onzekerheden die dit met zich meebrengt, worden de grondexploitaties eenmaal per jaar herzien. Op basis van de gekwantificeerde risico's wordt het benodigde weerstandsvermogen van het grondbedrijf bepaald. Het managen van de risico's vormt gedurende de hele planperiode een vast onderdeel in de realisatie en beheersing van de gebiedsontwikkelingen.

7.1.4. Gronduitgifte conform nota grondprijzen

De hoogte van de grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties. Deze grondprijzen worden jaarlijks door ons getoetst op hun marktconformiteit en vastgesteld in de nota grondprijzen. De nota grondprijzen is een openbare beleidsnota die jaarlijks in het eerste kwartaal wordt vastgesteld door het college van B&W. Deze beleidsnota is gebaseerd op de door de raad vastgestelde kaders uit de Nota Grondbeleid 2015. Het gronduitgiftebeleid en de bijbehorende marktconforme verkoopvoorwaarden vormen een belangrijk uitgangspunt voor het gemeentelijke beleid en de actualisatie van de grondexploitaties.

7.2 Stand van zaken ontwikkellocaties (stand per 01-01-2024)

In de komende jaren zijn de volgende locaties in ontwikkeling:

Bedrijfsterreinen

- In de komende jaren zal de uitgifte voor wat betreft bedrijfsterreinen zich concentreren op de Zuiderzeehaven. In 2024 wordt de verkoop van 4 hectare geëffectueerd. Het resterende gedeelte van 1,9 hectare is nog te koop. Deze gronden worden vooralsnog in portefeuille gehouden in verband met het eventueel verplaatsen van bedrijven in het kader van Beter Benutten.
- Op het agro-gerelateerde bedrijventerrein in de Koekoek is nog 4,3 hectare te koop. Een deel van deze locatie is gereserveerd. De potentiële koper heeft deze locatie in onderzoek.

Bijzondere doeleinden

- In het Stationskwartier is nog circa 0,23 hectare grond voor bijzondere doeleinden te koop c.q. uit te geven

Glastuinbouw

- In de Koekoek is circa 19 hectare glastuinbouw in de grondexploitatie opgenomen. Voor deze hectares is een koopovereenkomst gesloten dan wel overeenstemming bereikt. De overdracht van de gronden zal op termijn plaats vinden. Voor één kavel is dit mede afhankelijk van de ontstane netcongestie.

Woningbouw

- De uitgifte voor bouwterreinen voor woningbouw wordt de komende jaren voorzien in Reevedelta (Reeve 1 en 2 en Reevedelta Oost), Zalk, Zuideinderhof, Stationskwartier, Sonnenbergkwartier, diverse inbreidingslocaties in IJsselmuiden en de Bakkerij.
- De ontwikkeling van het dorp Reeve met een woningbouwprogramma van 600 woningen, is vanaf het moment van de positieve uitspraak Raad van State een samenwerking tussen de gemeente Kampen en BPD. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de oprichting van de VOF Reeve-Kampen, waarin beide partijen voor 50% deelnemen.
- Voor een nadere duiding op de voortgang en prognoses in het woningbouwprogramma verwijzen we naar de bijgevoegde voortgangsrapportage versnelling woningbouw.

Kantoren

- De uitgifte voor kantoren kan plaatsvinden in Melmerpark.

Groen en nutsbedrijven

- Binnen de diverse plannen vindt gronduitgifte plaats voor nutsvoorzieningen en openbaar groen.

Overige

- In de Koekoek is in 2024 nog circa 1,3 hectare weidegrond uit te geven.

7.3 Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties en relevante begrotingsonderdelen

Het team vastgoed beheert naast de grondexploitaties ook de voorraadgronden die (nog) geen onderdeel uitmaken van een gebiedsontwikkeling/grondexploitatie. Financiële mutaties in de grondexploitaties en de voorraadgronden zijn van invloed op de verliesvoorziening grondexploitaties en de reserve bouwgrondexploitatie.

Achtereenvolgens wordt in deze paragraaf ingegaan op:

- 7.3.1. Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties (incl. boekwaarde, winstneming en verliesvoorziening)
- 7.3.2. Materiële vaste activa en voorraad grond-hulpstoffen
- 7.3.3. Immateriële vaste activa
- 7.3.4. Reserve bouwgrondexploitatie Grondbedrijf en meerjarenperspectief

7.3.1. Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties

Voor ruimtelijke ontwikkelingen dient de financiële haalbaarheid te worden aangetoond. De omgevingsplannen worden daartoe financieel vertaald in grondexploitaties. Een grondexploitatie is een hulpmiddel bij de besluitvorming. Met een grondexploitatie kan men:

- De haalbaarheid (of juist de onhaalbaarheid) van een project aantonen;
- Aangeven hoe de financiële dekking wordt verzorgd;
- Een keuze tussen alternatieven onderbouwen;
- Afwegingen maken hoe een plangebied ingevuld zal worden, zoals de verhouding tussen de diverse opbrengstcategorieën: woningen in de sociale sector, woningen in de marktsector, kantoren etc.;
- Deze tijdens de uitvoeringsfase van de projecten als financieel sturingsmiddel laten dienen. Een risicoparagraaf maakt onderdeel uit van de grondexploitatie.

In 2023 hadden we 15 lopende grondexploitaties. In de onderstaande tabel zijn deze grondexploitaties weergegeven. De onderstaande bedragen zijn gebaseerd op de per 1-1-2024 geactualiseerde grondexploitaties die in de raadsvergadering van juli 2024 worden vastgesteld. De grondexploitatie van Het Meer is in 2023 afgesloten.

Tabel 1: Overzicht bouwgronden in exploitatie 2024

Verloop bouwgronden in exploitatie								Verschil	
nr	Omschrijving	Looptijd tot en met:	Boekwaarde per 31-12-2023	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht resultaat per grondexploitatie obv herzieningen 2023	Verwacht resultaat per grondexploitatie obv herzieningen 2024	Verbetering	Verslechtering
13	Het Onderdijks fase 3	2026	-1.236.065	2.117.081	947.191	16.737	1.605.172	1.588.435	
17	Beltweg	2024	13.814	51.927	72.468	16.275	6.727		-9.548
18	Het Meer	2023	0	0	0	0	22.469	22.469	
20	Sonnenbergkwartier	2027	1.849.315	1.724.055	1.942.747	-1.368.705	-1.506.445		-137.740
26	Wilsum - Thijsslocatie 2e fase	2026	-872.384	1.003.379	130.995	523.980	788.323	264.343	
29	Zalk	2026	3.921.638	2.897.142	2.408.953	-4.104.580	-4.155.484		-50.904
33	Zuideinde West 2e fase	2026	-190.051	583.304	393.254	385.455	373.137		-12.318
50	Bedrijventerrein N50	2025	-1.331.430	1.330.817		653.000	572.150		-80.850
55	Zuiderzeehaven	2025	6.138.246	610.409	6.748.656	317.000	347.800	30.800	
56	Koekoek	2029	8.093.440	3.014.179	5.430.556	-5.003.159	-5.041.068		-37.909
59	Spoorlanden	2024	2.102.504	187.807	27.882	-2.353.518	-2.218.067	135.451	
65	Oosterholt Noord	2025	458.214	445.694	904.299	0	0		
74	Station Gemeentelijk	2026	-870.127	1.165.748	295.942	398.000	321.400		-76.600
80	Stationskwartier Gezamenlijk	2025	-3.561.161	5.282.081	1.720.919	0	0		
87	Hanzewijk	2026	7.599.639	2.679.436	1.245.343	-8.303.119	-8.512.687		-209.568
	Totaal		22.115.593	23.093.059	22.269.205	-18.822.634	-17.396.573	2.041.498	-615.437
	Saldo							1.426.061	

Toelichting op tabel 1:*Boekwaarde per 31-12-2023*

In de kolom 'Boekwaarde per 31-12-2023' staan de actuele boekwaarden van de verschillende grondexploitaties vermeld. Indien een grondexploitatie een negatieve boekwaarde heeft dan zijn er voor die grondexploitatie tot 31-12-2023 meer opbrengsten gerealiseerd dan kosten.

Verwachte resultaten

In bovenstaande tabel hebben we in de kolommen met het verwachte resultaat per grondexploitatie de uitkomsten van de herzieningen in 2023 afgezet tegen de uitkomsten van de herzieningen in 2024. Hiermee worden de afzonderlijke verbeteringen of verslechtingen per grondexploitatie in beeld gebracht naar aanleiding van de herzieningen van 2024.

Verbetering/ verslechtering

De afzonderlijke verbeteringen en verslechtingen groter dan € 100.000 worden hieronder nader toegelicht.

Het Onderdijks fase 3 (verbetering):

In de jaarrekening van 2015 is de deellocatie 'De Tuinen' vanwege de toen geldende regelgeving uit de grondexploitatie van Onderdijks overgebracht naar de zogenaamde 'niet in exploitatie genomen gronden' (NIEG). De categorie NIEG mocht met ingang van 2019 niet meer gehanteerd worden en sinds die tijd zijn deze gronden opgenomen als materiële vaste activa op de balans. Het voornemen nu is deze gronden uiteindelijk in te brengen in de toekomstige grondexploitatie van Reeve Delta Oost. Bij het opstellen van de herzieningen voor 2024 kwamen we erachter dat er voor deze locatie 'De Tuinen' abusievelijk in de grex van Onderdijks nog voor € 700.000 aan kosten voor slopen en sanering was opgenomen. Deze kosten kunnen nu vrijvallen. De geraamde kosten waren zo hoog omdat er op deze locatie sprake is van vervuilde grond en er hoge saneringskosten worden verwacht. Deze gronden zullen ten behoeve van de ontwikkeling Reevedelta Oost wel gesaneerd moeten worden, maar dat valt buiten de grondexploitatie van het Onderdijks. Ook zullen deze saneringskosten niet vallen binnen de nog te activeren grondexploitatie Reevedelta Oost, omdat de afspraak met marktpartijen is dat de gronden schoon ingebracht worden. In de perspectiefnota 2025 wordt voorgesteld de saneringskosten van deze gronden in 2025 te dekken uit de reserve bouwgrond. Daarnaast is het zo dat deze grondexploitatie in de eindfase zit waardoor we een goed zicht hebben op de nog te maken kosten. Deze vallen lager uit dan geraamd. Totaal komt de verbetering uit op € 1.588.435.

Sonnenbergkwartier (verslechtering):

De verslechtering van € 137.740 in Sonnenbergkwartier wordt veroorzaakt door een toename in de geprognosticeerde kosten voor voorbereiding en toezicht. De opgelopen vertragingen in de bestemmingsplanprocedure zijn hiervan de belangrijkste oorzaak.

Wilsum – Thijsslocatie 2e fase (verbetering):

De verbetering van € 264.343 in Wilsum is het gevolg van de lagere kosten voor bouwrijp maken.

Spoorlanden (verbetering):

De verbetering van € 135.421 in Spoorlanden komt door het actualiseren van de kosten van bouwrijp maken en woonrijp maken.

Hanzewijk (verslechtering)

De verslechtering van € 209.568 komt door de verlenging van een jaar van deze grondexploitatie in verband met het doorschuiven van de werkzaamheden rondom de school en toekomstige aanpassingen binnen het openbaar gebied.

Negatieve grondexploitaties (voorzieningen)

Voor de negatieve grondexploitaties geldt dat het geraamde negatieve resultaat (zie tabel 1, kolommen 'verwacht resultaat') de contante waarde is van het te verwachten verlies op de einddatum betreft van de grondexploitatie. Bij een grondexploitatie die

sluit met een negatief eindresultaat is de voorziening gelijk aan de netto contante waarde van het negatieve eindresultaat. De disconteringsvoet voor de netto contante waarde is bij de laatste herziening per 1-1-2024 gesteld conform BBV regelgeving op 2%. Voor deze negatieve resultaten zijn in het verleden al voorzieningen getroffen. De voorzieningen van de negatieve grondexploitaties zijn per 31-12-2023 met € 300.670 toegenomen. Zie onderstaande tabel:

Tabel 2: Ontwikkeling voorzieningen

nr	Voorzieningen	Boekw aarde 01-01-2023	Resultaat	Boekw aarde 31-12-2023
20	Sonnenbergkw artier	1.368.705-	137.740-	1.506.445-
29	Zalk	4.104.580-	50.904-	4.155.484-
56	Koekoek	5.003.159-	37.909-	5.041.068-
59	Spoorlanden	2.353.518-	135.451	2.218.067-
87	Hanzewijk	8.303.119-	209.568-	8.512.687-
	Totaal	21.133.081-	300.670-	21.433.751-

Ontwikkeling winstneming positieve grondexploitaties

Voor de positieve grondexploitaties uit tabel 1 geldt dat de geprognosticeerde winstneming veelal onderdeel uitmaakt van de uitkomst van de herziening zoals gepresenteerd in tabel 1. Vandaar dat we voor een goede analyse van de positieve grondexploitaties onderstaande tabel 3 presenteren.

Het geraamde positieve resultaat bij de grondexploitaties betreft de te verwachten winstnemingen op basis van de POC methode (Percentage Of Completion). Bij de grondcomplexen dient er op grond van BBV regelgeving winst te worden genomen naar rato van de voortgang van kosten en opbrengsten voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; en
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Tabel 3: Ontwikkeling winstneming positieve grondexploitaties

Ontwikkeling winstneming van de positieve grondexploitaties voor 2024 en verder							
nr	Omschrijving	Looptijd tot en met:	Totale winstneming over de gehele looptijd per grondexploitatie obv herzieningen 2023	Totale winstneming over de gehele looptijd per grondexploitatie obv herzieningen 2024	Hogere winst obv herziening 2024	Lagere winst obv herziening 2024	Nog te realiseren winst in 2024 en verder
13	Het Onderdijks fase 3	2026	127.237	1.715.672	1.588.435		66.172
26	Wilsum - Thijslocatie 2e fase	2026	523.980	788.323	264.343		370.323
33	Zuideinde West 2e fase	2026	385.455	373.137		-12.318	291.187
50	Bedrijventerrein N50	2025	20.336.500	20.255.650		-80.850	588.500
55	Zuiderzeehaven	2025	1.313.731	1.344.531	30.800		333.000
74	Station Gemeentelijk	2026	2.209.300	2.132.700		-76.600	283.000
80	Stationskw artier Gezamenlijk	2025	1.283.500	1.283.500			0
	Totaal		26.179.703	27.893.513	1.883.578	-169.768	1.932.182
	Saldo				1.713.810		

Toelichting op tabel 3

Totale winstneming over de gehele looptijd

In de kolommen 'totale winstneming over de gehele looptijd per grondexploitaties' zijn per grondexploitatie alle winsten die in het verleden al gerealiseerd zijn en de nog te realiseren winsten opgenomen. Door de totale winstnemingen naar aanleiding van de herzieningen van 2023 te vergelijken met die van de herzieningen van 2024 worden de verschillen zichtbaar naar aanleiding van de herzieningen 2024.

Hogere winst/ Lagere winst

De afzonderlijke verschillen zijn > € 100.000 zijn al toegelicht bij de toelichting op tabel 1 van deze paragraaf.

Nog te realiseren winst

In de laatste kolom van tabel 3 zijn de nog te realiseren winsten voor 2024 en verder opgenomen. Deze positieve resultaten zorgen op termijn voor een aanvulling van de reserve bouwgrondexploitatie en zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.

Ontwikkeling grondexploitatie Reeve 1 (VOF Reeve)

De grondexploitatie voor Reeve 1 is niet opgenomen in tabel 1 aangezien we deze grondexploitatie samen voeren met BPD en deze hebben ondergebracht in de VOF Reeve. De jaarrekening van VOF Reeve laat zien dat de verliesvoorziening als gevolg van de herziening van de grondexploitatie voor Reeve 1 in 2023 met € 30.260 is toegenomen. De totale verliesvoorziening voor Kampen als gevolg van het resultaat van de grondexploitatie komt hiermee uit op € 351.476. Dit is 50% het totaal, BPD voorziet de overige 50%.

Beheersmaatregelen lopende grondexploitaties

Om de geprognosticeerde saldi van de actuele grondexploitaties en mogelijke winstneming te realiseren zal de gemeente in de periode van 2023 tot en met 2032 circa 4.000 woningen realiseren en circa 6,2 hectare bedrijventerrein in ontwikkeling nemen. De woningbouw ontwikkelingen vinden veelal plaats in samenwerking met marktpartijen. Soms in een vorm van samenwerking en soms door gronduitgifte. Ter beheersing van de kansen en risico's worden jaarlijks de risico's geïnventariseerd van de lopende projecten en de voorraad gronden en van beheersmaatregelen voorzien. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

7.3.2. Materiële vaste activa en voorraad grond- en hulpstoffen

De gemeente Kampen heeft naast de bouwgronden in exploitatie ook op diverse locaties grond in eigendom. Deze gronden zijn deels aan te merken als potentiële bouwgronden (materiële vaste activa) en deels als voorraad grond- en hulpstoffen (strategische voorraad). Zolang deze gronden niet zijn opgenomen in nieuwe planontwikkelingen moeten deze worden getaxeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In totaal is dit circa 243 hectare.

7.3.3. Immateriële vaste activa

De gemeente Kampen maakt ook voorbereidingskosten voor toekomstige grondexploitaties. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de voorbereidingskosten voor Reevedelta Oost en Reeve 2. Deze kosten worden tot het moment van de start van deze grondexploitaties geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Zodra de grondexploitaties in productie gaan worden de kosten die onder immateriële vaste activa zijn geactiveerd, ingebracht als boekwaarde van de betreffende grondexploitaties. Indien er sprake is van een faciliterende grondexploitatie zoals het geval is bij de Bakkerij dan worden de betreffende voorbereidingskosten door middel van een anterieure overeenkomst in rekening gebracht bij de ontwikkelende partij.

7.3.4. Reserves Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf en Meerjarenperspectief

De reserve bouwgrondexploitatie is ingesteld om risico's en tegenvallers in de grondexploitaties en grondposities van het grondbedrijf op te vangen. De omvang van de reserve is de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor we geen sluitende beheersmaatregelen hebben getroffen, maar die wel van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het grondbedrijf. Anders gezegd het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin het grondbedrijf in staat is zelf middelen vrij te maken om tegenvallers op te vangen, zonder dat wij het beleid hoeven aan te passen. De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbare deel van de Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf na alle stortingen en onttrekkingen op basis van raadsbesluiten. Indien de reserve bouwgrondexploitatie niet toereikend is dan kunnen de risico's ook worden opgevangen uit de algemene reserve van de gemeente. Een positief verschil tussen de reservepositie en de benodigde weerstandscapaciteit is de vrije ruimte en kan worden ingezet voor toekomstige gebiedsontwikkelingen.

We kwantificeren de risico's jaarlijks conform de nota grondbeleid 2015. Op basis van de risicoanalyses, hebben we het benodigde weerstandsvermogen berekend. We schatten in dat we voor de komende jaren een weerstandsvermogen nodig hebben van € 12,5 miljoen.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen van € 12,5 miljoen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

• <i>Risico lopende grondexploitaties</i>	€	<i>5,00 miljoen</i>
• <i>Risico VOF Reeve</i>	€	<i>2,90 miljoen</i>
• <i>Risico inschatting waardering gronden</i>	€	<i>2,42 miljoen</i>
• <i>Risico nabetaling gronden Reeve 2</i>	€	<i>2,15 miljoen</i>

Daarnaast is er vanaf 2026 ook een risico voor de aanlegkosten circa € 8,0 miljoen van de sluis voor Reeve meegenomen. Dit zijn de kosten die ten laste van de nog te activeren grondexploitatie Reeve 2 worden gebracht. Mocht tegen verwachtingen in de ontwikkeling van Reeve 2 niet door gaan, dan is middels deze risicoreservering dit risico afgedekt. Zie tabel 4.

Ten opzichte van de stand in de begroting van 2024 is het benodigde weerstandsvermogen verlaagd van € 13,3 miljoen naar € 12,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een verlaging van het risico van de lopende grondexploitaties van € 5,85 miljoen naar € 5,0 miljoen.

Voor de bestaande grondexploitaties zien we dus een kleine verlaging van het risico, dit komt vooral doordat deze bestaande grondexploitaties nog maar een korte looptijd kennen. Aan de andere kant zien we ook een toename van de risico's voor de toekomstige woningbouwontwikkeling. Hiervoor zijn enkele algemene risico's opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en de voortgangsrapportage versnelling woningbouw. Voor de volledigheid hebben we deze risico's onder het kopje 'Algemene risico's' hieronder ook toegelicht.

Toelichting risico's (ter onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen)

- Voor de lopende grondexploitaties zijn we voor de risicobepaling uitgegaan van de geactualiseerde risicoanalyses bij de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2024. Deze risicoanalyses zijn gebaseerd op algemene risico's en op specifieke project gerelateerde risico's. Algemene risico's zijn o.a. rente, inflatie en tijd, bij project specifieke risico's gaat het bijvoorbeeld om milieuschade of planschade. De algemene en specifieke risico's exclusief VOF Reeve zijn bepaald op € 5,0 miljoen. Voor de VOF Reeve is een bedrag van € 2,9 miljoen opgenomen.
- Jaarlijks laat de gemeente haar voorraad gronden taxeren. Voor de jaarrekening 2023 zijn deze gronden door een externe adviseur getaxeerd en deze taxaties zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat een aantal locaties ontwikkeld gaat worden waardoor aan deze gronden een hogere waarde is toegekend, waardoor de voorziening daarvan deels kan vrijvallen. Ondanks de actuele taxatie blijft er uiteraard nog onzekerheid qua fasering en uitvoering. Dit risico is bepaald op € 2,4 miljoen, c.q. 3 jaar rente over de boekwaarde van de materiële vaste activa en de immateriële vaste activa.
- Als gevolg van een nabetalingsrisico voor gronden in Reeve 2 is er een risico opgenomen van € 2,15 miljoen. De nabetaling van de gronden Reeve 2 wordt veroorzaakt doordat er percelen van Reeve 2 in het exploitatiegebied Reeve 1 liggen, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. De percelen zijn echter nodig om Reeve 1 te kunnen bereiken. In de grondexploitatie Reeve 1 zijn deze gronden budgettair neutraal opgenomen met een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen is er dus een risico dat deze nabetaling niet plaats vindt.
- De financiering van de sluis in Reeve wordt voor € 8,0 miljoen ten laste gebracht van de reserve bouwgrondexploitatie grondbedrijf en in 2026 als mogelijk risico opgenomen. Wij verwachten dat dit bedrag in 2026, opgehoogd met rente, kan terugvloeien naar de reserve vanuit de gebiedsontwikkeling Reeve 2. Mocht dit niet het geval zijn dan is daarvoor met ingang van het jaar 2026 een risico opgenomen van € 8,0 miljoen.

Algemene risico's

In het hierboven genoemde benodigde weerstandsvermogen van € 12,5 miljoen is geen rekening gehouden met de algemene risico's die met betrekking tot de toekomstige woningbouwontwikkeling zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en in de voortgangsrapportage versnelling woningbouw, te weten:

1. Vertraging bouwproductie:

Een vertraging in de bouwproductie werkt in het algemeen kostenverhogend, omdat project- en programmakosten langer doorlopen dan gepland. Datzelfde geldt voor de rentekosten van gronden die de gemeente in bezit heeft, al dan niet samen met derden. In de begroting is dit vertragingrisico ingeschat op € 2 miljoen met een kans van optreden van 50 %.

We zien voor dit risico twee tegengestelde bewegingen. De meeste gemeentelijke grondexploitaties zitten in de afrondende fase, waardoor dit risico afneemt. Anderzijds zijn belangrijke grondexploitaties in voorbereiding en zien we daar juist dat de initiatieffase langer doorloopt en bovendien complexer is dan aanvankelijk gedacht. Het risico, dat dit niet volledig binnen de grondexploitaties kan worden opgevangen, neemt hier dus juist toe. Per saldo houden we het risico qua omvang vooralsnog op het niveau van € 2 miljoen, maar we schatten het risico dat dit zich gaat voordoen wel hoger in. Het geschatte risico gaat daarmee van 50 % naar 70 %. We gaan dit risico overigens richting de begroting beter kwantificeren door scenario's met een lager bouwproductie per jaar ook expliciet door te rekenen.

2. Aanbestedingsrisico's en hoge inflatie

Daarnaast is in het risicoprofiel van de gemeente rekening gehouden met aanbestedingsrisico's en het risico op hoge inflatie. Dit risico heeft gedeeltelijk ook betrekking op de woningbouwprojecten. Het is in de begroting 2024 ook ingeschat op € 2 miljoen met een kans van optreden van 70 %. Het inflatierisico is inmiddels, mede door het rentebeleid van de centrale banken, veel beter onder controle. De inflatie is dan ook fors gedaald en in de projecten met een grondexploitatie wordt daar ook rekening mee gehouden. Dit risico kan in algemene zin dus worden verlaagd. We schatten het nu in op maximaal € 1 miljoen met een kans van optreden van 50%.

Daarnaast is er in de programmabegroting van 2024 met het oog op de toekomstige woningbouwontwikkeling een risicoreservering aangehouden van € 7 miljoen. Als onderdeel van de nog vast te stellen grondexploitaties zal ook voor deze ontwikkeling nog een risicoprofiel worden opgesteld.

Meerjarenperspectief reserve bouwgrond

Het meerjarenperspectief van de reserve bouwgrond is ten opzichte van de stand in de begroting 2024 licht verbeterd. Dit komt met name door hogere winstnemingen, zie tabel 4.

Tabel 4 Meerjarenperspectief reserve bouwgrond

Jaar	Programmabegroting 2024: Stand Reserve 31-12 (x € 1.000)	Jaarrekening 2023: Stand Reserve 31-12 (x € 1.000)	Vershil
2023	6.786	12.696	5.909
2024	7.627	8.660	1.033
2025	6.923	7.529	606
2026	15.162	15.378	216
2027	14.558	14.778	220
2028	14.593	14.814	221
2029	14.628	14.850	222
2030	14.553	14.775	222
2031	14.478	14.700	222
2032	14.478	14.625	147

Meerjarenperspectief Reserve Bouwgrondexploitatie versus benodigde weerstandscapaciteit

In tabel 5 geven we inzicht in de verwachte stand van de reserve bouwgrondexploitatie in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit. Deze benodigde weerstandscapaciteit is dus exclusief de algemene risico's met betrekking tot de toekomstige woningbouwontwikkelingen zoals in Reevedelta. Deze algemene risico's worden namelijk afgedekt door de algemene reserve en niet door de reserve bouwgrondexploitatie.

Tabel 5 Verschil stand reserve met benodigd weerstandsvermogen

Jaar	Stand Reserve 31-12 (x € 1.000)	Benodigd weerstandscapaciteit 31-12 (x € 1.000)	Vershil (x € 1.000)
2023	12.696	12.470	226
2024	8.660	12.470	-3.810
2025	7.529	12.470	-4.941
2026	15.378	20.475	-5.097
2027	14.778	20.475	-5.697
2028	14.814	20.475	-5.661
2029	14.850	20.475	-5.625
2030	14.775	20.475	-5.700
2031	14.700	20.475	-5.775
2032	14.625	20.475	-5.850

Voor 2024 wordt een dekkingstekort verwacht van € 3,8 miljoen. Een belangrijke oorzaak van het dekkingstekort zit in de benoemde risico's voor de Sluis Reeve (€ 8,0 miljoen) en het nabetalingsrisico Reeve 2 (€ 2,15 miljoen). Mocht de ontwikkeling van Reeve 2 volgens planning gerealiseerd gaan worden, dan vervalt per 2026 circa € 10 miljoen aan risico's.

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een afdracht aan de algemene dienst van een € 0,5 miljoen per jaar voor de jaren 2024 tot en met 2027. Dit is de uitwerking van een bezuinigingsvoorstel uit het verleden.

De komende jaren is het geprognosticeerde verschil tussen de reserve bouwgrondexploitatie en de benodigde weerstandscapaciteit negatief. Dit betekent dat de reserve bouwgrondexploitatie onvoldoende middelen heeft om de potentiële risico's op te kunnen vangen. Met het oog op de ontwikkeling bij Reeve 2 waardoor in 2026 mogelijk € 10 miljoen aan risico's vervalt en de wetenschap dat niet alle risico's zich in een keer in volle omvang zullen voordoen accepteren wij op dit moment dit negatieve beeld. De algemene reserve van de gemeente dient zo nodig als achtervang voor een mogelijk tekort in de reserve bouwgrondexploitatie.

Reserve bouwgrondexploitatie

De totale mutatie van de reserve bouwgrondexploitatie over 2023 bedraagt een onttrekking van € 679.201, zie onderstaande tabel 6.

Tabel 6 Verloop reserve bouwgrondexploitatie 2023

Reserve bouw grondexploitatie	
Beginstand 01-01-2023	16.105.138
- Bestemming rekening resultaat 2022	2.730.322-
Totaal stand reserve bouw grondexploitatie 01-01-2023	13.374.816
Mutaties 2023	
- Rente voorzieningen BIEs	464.928
- Bijdrage AD	500.000-
- Complexresultaten 2023	2.094.487
- Onttrekking ivm Sluis en bruggen Reeve	2.695.019-
- Voorziening VOF Reeve	30.260-
- VPB	24.787
- Kosten parameters en nota grondprijzen	38.125-
Totaal mutaties reserve bouw grondexploitatie	679.201-
Endstand 31-12-2023 na resultaatbestemming	12.695.615

Toelichting op tabel 6:

De afname van € 0,68 miljoen aan de reserve bouwgrondexploitatie is onder het kopje 'mutaties 2023' in bovenstaande tabel toegelicht. De rentevergoeding over de stand van de voorzieningen bouwgrond in exploitatie, de bijdrage aan de algemene dienst t.b.v. de bezuinigingen, de kosten i.v.m sluis Reeve en de vennootschapsbelasting (VPB), de kosten van de advisering over de parameters en de nota grondprijzen zijn op zichzelf staande bedragen. Aangezien het tekort in de VOF Reeve grondexploitatie gerelateerd is, wordt de voorziening gedekt uit de reserve bouwgrondexploitatie. De complexresultaten van € 2,09 miljoen is de optelsom van de voorraad grond- en hulpstoffen, materiële vaste activa en de bouwgronden in exploitatie. De complexresultaten zijn in tabel 7 nader uitgesplitst, zie onder.

Tabel 7 Complexresultaten

Complexresultaten 2023		
nr	Omschrijving	Complexresultaat 2023 (x € 1.000)
	Bouwgronden in exploitatie	
13	Winstreming Onderdijk fase 3	1.539
18	Winstreming Het Meer	22
20	Voorziening Sonnebergkwartier	138-
26	Winstreming Wilsum	418
29	Voorziening Zalk	51-
34	Winstreming Zuideinderhof	82
50	Winstreming bedrijventerrein N50	16-
55	Winstreming Zuiderzeehaven	15
56	Voorziening Koekoek	38-
59	Voorziening Spoorlanden	135
74	Winstreming Stationskwartier	38
75	Voordeel Reeve 1 ivm afrekening '23	22
87	Voorziening Hanzewijk	210-
	Voorraad grond- en hulpstoffen	
78	Voorziening gronden Reeve 2	690-
90	Resultaat verkoop Slenke Es	688
95	Resultaat en voorziening Zwartendijk	228
	Overige ivm voorraad gronden	51
	Totaal	2.094

Jaarrekening

Balans per 31 december

Balans - Activa (x €1.000)				
Omschrijving	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
1. Vaste activa				
<i>1.1 Immateriële vaste activa</i>		18.706		17.753
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	15.674		16.184	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3.032		1.569	
<i>1.2 Materiële vaste activa</i>		158.700		136.805
Investerings met een economisch nut	54.570		50.281	
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	16.910		17.458	
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	87.220		69.066	
<i>1.3 Financiële vaste activa</i>		16.784		15.783
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	383		432	
- overige verbonden partijen	-		-	
Leningen aan:				
- deelnemingen	564		564	
- overige verbonden partijen	142		142	
Overige langlopende leningen u/g	15.695		14.645	
Totaal vaste activa		194.190		170.341
2. Vlottende activa				
<i>2.1 Voorraden</i>		16.204		17.311
Grond- en hulpstoffen	15.521		17.268	
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	682		36	
Gereed product en handelsgoederen	1		7	
<i>2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		34.192		35.008
Vorderingen op openbare lichamen	11.525		10.304	
Overige vorderingen	10.411		8.222	
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	1.183		2.033	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	11.073		14.449	
<i>2.3 Liquide middelen</i>		13		19
Kassaldi	6		6	
Banksaldi	7		13	
<i>2.4 Overlopende activa</i>		10.082		7.903
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	829		4.121	
- overige Nederlandse overheidslichamen	3.259		408	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.994		3.374	
Totaal vlottende activa		60.491		60.241
Totaal generaal		254.681		230.582

Balans - Passiva (x €1.000)				
Omschrijving	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
3. Vaste passiva				
<i>3.1 Eigen Vermogen</i>		89.578		76.933
Algemene reserve	47.635		40.730	
Bestemmingsreserve	28.938		21.980	
Resultaat voor bestemming	13.005		14.223	
<i>3.2 Voorzieningen</i>		12.020		13.056
<i>3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		94.348		104.481
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	90.004		99.638	
- binnenlandse bedrijven	3.344		3.843	
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1 onderdeel a van de Wet Fido	1.000		1.000	
Waarborgsommen	-		-	
Totaal vaste passiva		195.946		194.470
4. Vlottende passiva				
<i>4.1 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		13.807		19.881
Overige kasgeldleningen	-		-	
Banksaldi	640		9.993	
Overige schulden	13.167		9.888	
<i>4.2 Overlopende passiva</i>		44.928		16.231
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.938		7.629	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	35.055		5.392	
- overige Nederlandse overheidslichamen	563		706	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	372		2.504	
Totaal vlottende passiva		58.735		36.112
Totaal generaal		254.681		230.582
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen garantstellingen zijn verstrekt		441.545		449.523

Overzicht van baten en lasten

Omschrijving programma's	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma's									
Bestuur en ondersteuning	6.128	1.217	4.911	7.314	1.379	5.935	10.339	5.587	4.752
Veiligheid	5.354	447	4.908	6.123	485	5.639	5.549	557	4.992
Verkeer, vervoer en waterstaat	9.090	1.038	8.052	12.171	3.678	8.493	10.622	1.504	9.118
Economie	2.302	149	2.154	3.136	1.225	1.910	2.324	787	1.537
Onderwijs	8.988	1.147	7.841	11.047	2.767	8.280	10.511	2.627	7.884
Sport, cultuur en recreatie	22.849	3.235	19.614	28.305	4.527	23.779	25.310	5.616	19.694
Sociaal domein	68.278	14.559	53.719	83.513	34.420	49.093	82.858	39.332	43.526
Volksgesondheid en milieu	14.062	12.331	1.731	15.550	13.833	1.717	13.470	12.104	1.366
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.279	3.921	2.358	4.333	2.360	1.973	4.825	5.286	-461
Vennootschapsbelasting				63		63	-25		-25
Subtotaal	143.330	38.044	105.288	171.555	64.674	106.882	165.783	73.400	92.383
Algemene dekkingsmiddelen									
Overige baten en lasten	4.901		4.901	1.004		1.004	4.829		4.829
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		110.722	-110.722		113.577	-113.577		115.721	-115.721
Treasury	-925	1.268	-2.193	-326	1.377	-1.703	399	2.015	-1.616
OZB woningen	540	7.722	-7.182	954	7.724	-6.770	956	7.773	-6.817
Belastingen overig	185	614	-430	186	594	-408	237	712	-475
Parkeerbelasting	1	1.758	-1.757	1	1.718	-1.717	1	1.791	-1.789
OZB niet-woningen		5.355	-5.355		5.380	-5.380		5.324	-5.324
Subtotaal	4.702	127.440	-122.738	1.820	130.371	-128.551	6.423	133.336	-126.913
Overhead									
Overhead	18.736	148	18.588	22.105	191	21.915	22.338	453	21.885
Subtotaal	18.736	148	18.588	22.105	191	21.915	22.338	453	21.885
Totaal saldo van baten en lasten	166.768	165.632	1.136	195.480	195.236	246	194.544	207.189	-12.645
Toevoeging / onttrekking aan reserves									
Mutaties reserves	553	2.969	-2.417	23.312	23.287	25	17.776	18.136	-360
Subtotaal	553	2.969	-2.417	23.312	23.287	25	17.776	18.136	-360
Voordelig gerealiseerd resultaat	167.321	168.601	-1.281	218.792	218.523	271	212.320	225.325	-13.005

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 22 februari 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Hieronder is tussen haakjes de nummering op de balans opgenomen.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van de continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderinggrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de gemeente over de verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat het college een schatting maakt die essentieel kan zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 14 december 2023 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is M&O beleid Sociaal domein leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 6.362.880) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 318.144 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

Balans

1.0 VASTE ACTIVA

Voor het realiseren van de vastgestelde beleidsdoelen zijn investeringen vaak noodzakelijk. Van een investering is sprake als het gaat om een, meestal qua omvang wat grotere, uitgave waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Als gevolg van het doen van investeringen ontstaan bezittingen, ofwel de zogenoemde vaste activa.

Conform BBV worden de investeringen in een drietal hoofdgroepen ingedeeld, te weten:

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa.
-

1.1 Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- de kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
- de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
- de bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert
- de uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde
- de investering draagt bij aan de publieke taak
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

1.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut (1.2.1)
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (1.2.1a)
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (1.2.2).

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Vanaf 1 januari 2017 is dit verplicht gesteld.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen) en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële verordening. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Indien vastgoed met een specifieke maatschappelijke functie aan één van de volgende drie voorwaarden voldoet dan is, wanneer de marktwaarde in de andere bestemming duurzaam lager is dan de boekwaarde, een duurzame waardevermindering verantwoord:

- het vastgoed met maatschappelijke functie krijgt de bestemming verkoop
- de bestemming van het vastgoed wijzigt in vastgoed met een niet specifieke maatschappelijke functie
- er is geen intentie meer of indicatie dat het vastgoed voor een specifieke maatschappelijke functie zal worden gebruikt.

1.3 Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
- overige langlopende leningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

2. VLOTTENDE ACTIVA

2.1 Voorraden

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bij een lagere marktwaarde wordt voor het verschil een voorziening gevormd ten laste van de bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, en verminderd met de opbrengst wegens verkopen.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2023: 2%). Bij een verliesgevende exploitatie wordt voor de negatieve netto contante waarde een voorziening gevormd.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deel perceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen. De voorgeschreven indeling voor wat betreft de uitzettingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
- overige verstrekte kasgeldleningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- rekening-courantverhoudingen met het Rijk
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- overige vorderingen
- overige uitzettingen.

2.3 Liquide middelen

In de balans worden onder liquide middelen de kas- en banksaldi opgenomen, gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.4 Overlopende activa

De voorgeschreven indeling voor wat betreft de overlopende activa is:

- van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

De voorschotten worden uitgesplitst naar te ontvangen bedragen van:

- Europese overheidslichamen
- het Rijk
- overige Nederlandse overheidslichamen.

De algemene uitkering gemeentefonds wordt opgenomen overeenkomstig de laatst gepubliceerde accresmededeling, aangevuld met de laatst bekende specificatie in januari over het uitkeringsjaar.

3. VASTE PASSIVA

3.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat over het boekjaar.

De voorgeschreven indeling betreft:

- algemene reserve
- bestemmingsreserves.

3.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalitatie
- bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders en voormalig personeel stadsziekenhuis is echter op de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. In de balans worden onder de vaste schulden afzonderlijk opgenomen:

- obligatieleningen
- onderhandse leningen van:
 - binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
 - binnenlandse banken en overige financiële instellingen

- binnenlandse bedrijven
- openbare lichamen
- overige binnenlandse sectoren
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen
- overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

4.0 VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto- vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Onder de netto- vlottende schulden worden afzonderlijk opgenomen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (wet Fido)
- overige kasgeldleningen
- banksaldi
- overige schulden.

Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen
- van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen
- overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren.

De voorschotten worden uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van;

- Europese overheidslichamen
- het Rijk
- overige Nederlandse overheidslichamen.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd wordt het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar buiten de totaalstelling van de balans opgenomen en separaat weergegeven.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Toelichting op de balans per 31 december

1.0 VASTE ACTIVA

1.1 Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa.

Verloop immateriële vaste activa						
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	687	-	-	-	687
Bijdragen aan activa van derden	19.327	175	-	861	-	18.641
Kosten onderzoek en ontwikk.	1.569	776	-	-	-	2.345
af: voorz bijdrage pand Impact	3.143-	-	-	176-	-	2.967-
Totaal	17.753	1.638	-	685	-	18.706

Belangrijkste overige investeringen immateriële vaste activa (>€100.000)			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Investerings:			
Vorbereidingskosten toekomstige grexen	1.585	776	2.345
Herwaardering N764	148	148	148
RD Mobiliteitshub voorbereiding	297	297	297
Reevedelta sportcampus voorbereiding	189	189	189
Aanleg koeling en buitenzonwering Stadskazerne	185	174,8	185
Overige investeringen < € 100.000	53	53	53
		1.638	

IMpact en de gemeente zijn in 2013 overeengekomen dat ten behoeve van de gemeente het recht van tweede hypotheek en pand zal worden verleend op het nieuwbouwpand van IMpact in Kampen. De gemeente heeft een bijdrage verstrekt ter totale grootte van € 5.297.000. De gemeente en IMpact zijn met elkaar overeengekomen dat de gemeente jaarlijks op deze hoofdsom een bedrag kwijtscheldt, welk bedrag wordt berekend naar rato van de afschrijving die jaarlijks door IMpact in haar boeken zal worden toegepast op het hierna te noemen onderpand. De afschrijvingsduur is gesteld op 30 jaar (vanaf juni 2011). Op grond van deze afspraken heeft de gemeente de bijdrage als Immaterieel vast actief in haar balans opgenomen. Omdat er sprake is van een bijdrage (zonder expliciete terugbetaling) is voor hetzelfde bedrag een voorziening gevormd. Daardoor bedraagt de boekwaarde per saldo nihil.

In 2023 zijn de voorbereidingskosten van grondcomplexen De Plas, Reevedelta en Scholenlocatie IJsselmuiden geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Voor deze complexen zal naar verwachting binnen vijf jaar een actieve grondexploitatie zijn vastgesteld.

Immateriële vaste activa (warme gronden)							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2023
20	Sonnenbergkwartier	-		-	-	-	-
36	De Plas (de Bakkerij)	579		146	628	-	97
60	Reevedelta (Kampen Zuidwest)	856		75	75	-	856
62	Reevedelta Oost	-		862	145	-	717
63	Scholenlocatie IJsselmuiden	28		82	-	-	110
65	Oosterholt Noord	106		-	106	-	-
78	Reevedelta West fase 2	-		655	90	-	565
	Totaal	1.569	-	1.820	1.044	-	2.345

1.2 Materiële vaste activa

1.2.1 Specificatie overige investeringen met economisch nut:

Boekwaarde ultimo	2023	2022
Gronden en terreinen	4.832	4.801
Strategische gronden	34.363	34.690
Af: Voorziening strategische gronden	7.873-	-7.197
Woonruimten	-	1
Bedrijfsgebouwen	1.631	891
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.819	969
Vervoermiddelen	2.022	1.237
Machines, apparaten en installaties	5.329	5.743
Investeringen t.b.v. kostenheffingen	16.910	17.458
Overige materiële vaste activa	10.447	9.146
Totaal	71.480	67.739

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met economisch nut:

Verloop materiele vaste activa							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Correctie Bw 1/1	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	4.801		31	0	0		4.832
Strategische gronden	34.690		173	499	0		34.363
Af: Voorziening strat. gronden	-7.197		12	689	0		-7.873
Woonruimten	1		0	0	1		0
Bedrijfsgebouwen	891		740	0	0		1.631
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	969		6.100	3.189	61		3.819
Vervoermiddelen	1.237		1.001	0	216		2.022
Machines, apparaten, enz	5.743		349	8	755		5.329
Invest. t.b.v. kostenheffingen	17.458		600	57	1.091		16.910
Overige materiële vaste activa	9.146		2.030	183	546		10.447
Totaal	67.739	0	11.036	4.625	2.670	0	71.480

“Over grond als vaste materiële activa kan worden gesteld, dat deze grond een vaste bestemming heeft en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij geen sprake is van gebiedsontwikkeling. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken, pleinen of van land-/bosbouwgronden” (Notitie Grondbeleid 2019 Commissie BBV).

De strategische gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of (duurzaam) lagere marktwaarde en jaarlijks getaxeerd. Als de taxatiewaarde lager uitvalt dan de verkrijgingsprijs (boekwaarde) zal voor het verschil een voorziening worden gevormd.

De landelijk ingezette woningbouwopgave heeft tot gevolg dat de Provincie Overijssel aan Kampen heeft gevraagd hierin een bijdrage te leveren. In 2021 is een intentieovereenkomst, plan van aanpak en een ambitiesdocument opgesteld voor de ontwikkeling van Kampen Zuidwest (Reevedelta).

In het kader van de versnelling zijn een aantal locaties nadrukkelijk in beeld. Het betreft o.a. de locaties Reeve fase 2, Venedijk West en De Plas (de Bakkerij).

De totale boekwaarde van de gronden die vallen onder materiële vaste activa is per 31-12-2023 € 34,4 miljoen.

Materiële vaste activa (strategische gronden)							
nr	Omschrijving	Boekw aarde 01-01-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekw aarde 31-12-2023
12	Onderdijks "de Tuinen"	466					466
14	Venedijk West	7.398			2	2-	7.398
20	Sonnenbergkw artier	-					-
36	Locatie de Plas	3.843				499	3.343
78	Reeve fase 2	17.519			4	4-	17.519
85	Slenke Es	273-			28	541 686	100-
90	Koekoekspolder	132				8	132
90	Koekoekspolder gronden Fuite	346					346
93	Venedijk Oost	1.053					1.053
60	Locatie Buijert	4.206			1	- 1-	4.206
	Totaal	34.690	-		35	1.049 686	34.363
nr	Voorzieningen	Boekw aarde 01- 01-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekw aarde 31- 12-2023
20	Sonnenbergkw artier	-		-	-	-	-
78	Reeve fase 2	6.890-		-	-	689-	7.579-
90	Koekoekspolder gronden Fuite	307-		-	-	13	294-
	Totaal	7.197-	-	-	-	678-	7.873-

De belangrijkste in het boekjaar gedane overige investeringen met economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

Belangrijkste overige investeringen met economisch nut			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Investerings:			
Oudestraat 5-7	633	633	633
Aanleg sluis en bruggen Reeve	6.443	5.005	5.189
Herontwikkeling gebied Schans Buitenwacht	517	1.075	1.261
GRP 2023 Bouwkundige investeringen (40 jaar)	536	543	543
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2021	240	120	120
Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, onderlaag	883	883	883
Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, toplaag	397	397	397
Vervangen bovenlaag kunstgrasveld veld 3 IJVV	425	425	425
Vervanging tennisbaan IJTC	218	218	218
Vervangen huisvuilwagen R01	300	325	325
Vervangen huisvuilwagen R02	300	325	325
Overige investeringen < € 100.000	3.809	902	2.660
		10.851	
Desinvesteringen (incl. bijdragen):			
Aanleg sluis en bruggen Reeve		2425	
Herontwikkeling gebied Schans Buitenwacht		744	
Overige desinvesteringen < € 100.000		268	
		3.437	

Belangrijkste overige investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Investeringskosten:			
Campusplan Ichthuscollege (basisvariant)	14.888	12.032	15.188
Gymlokaal Onderdijks	266	191	266
Investeringskosten Marnixschool	5.693	2.100	5.595
Nieuwbouw brede school en gymlokaal Hanzewijk	739	389	739
Renovatie CBS De Morgenster	2.112	2.112	2.112
Vervangen 6,33 kleedkamers v.v. DOS Kampen	153	153	153
Vervanging kleedkamers gem. sportaccomodatie	232	232	232
Aanleg ontbrekende fietsschakel Reeve	300	348	348
Groene Hart - realisatie	1.235	395	1.235
Klimaatregelen herinrichten Meeuwenplein	482	558	617
Rehabilitatie Kamperwetering	650	743	743
Rehabilitatie Melmerweg	102	125	125
Rehabilitatie fietspaden Aria en Triangel	134	134	134
Revitalisering bedrijventerrein Spoorlanden fase 3	1.200	1.190	1.190
Uitbreiden parkeercapaciteit IJVV	220	278	277
Vernieuwing loopsteiger IJsselkade	150	205	205
Vervanging brug Naaldeweg KW239	609	468	620
Overige investeringen	8.675	458	2.119
		22.112	
Desinvesteringen (incl. bijdragen):			
Klimaatregelen herinrichten Meeuwenplein		135	
Overige desinvesteringen < € 100.000		56	
		191	

1.2.2 Specificatie van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut:

Verloop investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut ("nieuwe systematiek")							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Correctie Bw 1/1	Investeringskosten	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	112	-	3	-	3		113
Bedrijfsgebouwen	62.430	-	17.343	6	3.640		76.127
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.193	-	4.753	185	101		10.660
Machines, apparaten, enz	331	-	13	-	24		320
Totaal	69.066	-	22.112	191	3.768	-	87.220

De afschrijvingen bij deze categorie vaste activa worden gebaseerd op de verwachte gebruiksduur, de termijnen variëren (conform het afschrijvingsbeleid). Er zijn geen reserves beschikbaar voor materiële vaste activa met maatschappelijk nut.

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt onderstaand weergegeven:

Verloop financiële vaste activa							
Omschrijving	Boekw aarde 1-1-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Waarde- vermindering	Boekw aarde 31-12-2023	Dividend Rente
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen							
- Aandelen BNG	253	-	-	-	-	253	258
- Aandelen Wadinko NV	4	-	-	-	-	4	21
- Aandelen Vitens NV	51	-	-	-	-	51	1
- Aandelen Enexis Holding NV	42	-	-	-	-	42	55
- Aandelen Rova NV	12	-	-	-	-	12	0
- Aandelen Rova NV	21	-	-	-	-	21	118
- Kapitaalstorting VOF Reeve	50	-	-	-	50	0	
totaal kapitaalverstrekking aan deelnemingen	432	-	-	-	50	383	
Leningen aan deelnemingen							
- Achtergestelde lening Vitens	-	-	-	-	-	-	-
- Zuiderzeehaven achtergestelde lening	-	-	-	-	-	-	-
- Achtergestelde lening ROVA	564	-	-	-	-	564	45
- Zuiderzeehaven cv lening inz. grondoverdracht	-	-	-	-	-	-	-
totaal leningen aan deelnemingen	564	-	-	-	-	564	
Leningen aan overige verbonden partijen							
- Aandeelhouderslening Enexis Tranche B	142	-	-	-	-	142	3
totaal leningen aan overige verbonden partijen	142	-	-	-	-	142	
Overige langlopende leningen							
- Hypothecaire geldleningen ambtenaren	90	-	-	15	-	75	1
- Lening Aardw armtecluster 1 KKP BV	1.088	-	-	127	-	961	41
- SVN startersleningen	2.076	925	-	-	-	3.001	46
- Duurzaamheidsleningen	-	-	-	-	-	-	-
- Lening Revitel Karw ei	-	-	-	-	-	-	-
- Lening t.b.v. Quintus voor overname activa	337	-	-	24	-	313	7
- Lening SSV Op de Korrel	286	-	10	-	-	276	-
- Rekening-Courant VOF-Reeve-Kampen	10.768	300	-	-	-	11.068	-
totaal overige langlopende leningen	14.645	1.225	10	166	-	15.695	
Totaal	15.783	1.225	10	166	50	16.784	597

De gemeente heeft samen met provincie Overijssel in 2010 een lening verstrekt aan het Aardwarmtecluster Koekoekspolder. Voor het gemeentelijke deel van deze lening is oorspronkelijk een 100% voorziening gevormd. Per ultimo 2023 bedraagt het saldo van de eerste verstrekte geldlening € 961.400 waarvan € 1.000.000 van de provincie.

Er zijn in 2023 geen middelen beschikbaar gesteld voor het verstrekken van startersleningen (SVN voert de regeling uit). De gemeente loopt voor de onder Nationale Hypotheek Garantie verstrekte leningen geen risico. Nationale Hypotheek Garantie wordt geborgd door het Rijk. Het nog niet uitgeleende deel (liquide middelen) bij SVN bedraagt € 1.183.000.

VOF Reeve-Kampen

Voor de uitvoering van de grondexploitatie IJsseldelta fase 1 is in 2020 de VOF Reeve-Kampen opgericht. In deze vof neemt de gemeente Kampen samen met een marktpartij deel. Vanwege het negatieve eigen vermogen van de VOF Reeve, is deze kapitaalverstrekking in 2023 afgewaardeerd naar € 1.

Kapitaalverstrekking

In artikel 3.3 en 3.4 van de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat het kapitaal van de VOF € 100.000 bedraagt waarin ieder van de vennoten voor 50% deelneemt.

Financiering

In artikel 10 van de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd hoe de financiering van de VOF Reeve-Kampen wordt vormgegeven. In 2020 is er tussen de gemeente en de VOF Reeve-Kampen een financieringsovereenkomst in rekening-courant afgesloten voor de verstrekking van maximaal € 16 miljoen zijnde 50% van de benodigde financiering van de grondexploitatie. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van 10 jaar tot 29 september 2030. Over het debetsaldo wordt door de schuldenaar een rente van 2,75% vergoed. Deze rente wordt conform overeenkomst bij het saldo van de lening bijgeschreven.

De rentebijdrage over 2023 bedraagt € 300.000

2. VLOTTENDE ACTIVA

2.1 Voorraden

Het BBV specificeert het bezit van grond naar de volgende vlottende activa:

- bouwgrond in exploitatie (BIE);
- voorraad grond.

De bouwgronden in exploitatie (BIE) (38 lid b BBV) en de voorraad grond (38 lid c BBV) worden in de balans gepresenteerd onder de voorraden.

2.1.2 Specificatie bouwgronden in exploitatie (BIE):

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De gronden in exploitatie worden jaarlijks herzien.

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven:

Verloop bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2023
13	Het Onderdijs fase 3	2.628-	-	467	614	1.539	1.236-
17	Beltweg	1	-	13	-	-	14
18	Het Meer	57-	-	35	-	22	0-
20	Sonnenbergkwartier	1.434	-	415	-	-	1.849
26	Wilsum - Thijslocatie	443	-	358	2.091	418	872-
29	Zalk	3.751	-	171	-	-	3.922
33	Zuideinde West 2e fase	163	-	23	459	82	190-
50	Bedrijventerrein N50	1.519-	-	208	4	16-	1.331-
55	Zuiderzeehaven	5.961	-	163	-	15	6.138
56	Koekoek	9.169	-	267	1.342	-	8.093
59	Spoorlanden	2.024	-	106	28	-	2.103
65	Oosterholt Noord			458			458
74	Stationskwartier Gemeentelijk	729-	-	146	325	38	870-
80	Stationskwartier Gezamenlijk	4.153-	-	1.126	535	-	3.561-
87	Hanzewijk	7.308	-	291	-	-	7.600
	Totaal	21.170	-	4.246	5.398	2.099	22.116
nr	Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2023
20	Sonnenbergkwartier	1.369-				138-	1.506-
29	Zalk	4.105-				51-	4.155-
56	Koekoek	5.003-				38-	5.041-
59	Spoorlanden	2.354-				135	2.218-
87	Hanzewijk	8.303-				210-	8.513-
	Totaal	21.133-	-	-	-	301-	21.434-

In 2023 is complex 65 Oosterholt Noord in exploitatie genomen. Complex 18 Het Meer is afgesloten per 31-12-2023.

Onder "toename" worden de in 2023 voor het complex gemaakte kosten weergegeven. De in 2023 gerealiseerde opbrengsten staan weergegeven onder "afname".

Het resultaat bij de grondexploitaties betreft de winstnemingen in 2023 op basis van de poc methode (percentage of completion). Bij de grondcomplexen dient er op grond van nadere regelgeving winst te worden genomen naar rato van de voortgang van kosten en opbrengsten voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Het resultaat op de voorzieningen betreft de mutatie in de voorziening naar aanleiding van de herziening per 1-1-2024. Bij een grondexploitatie die sluit met een negatief eindresultaat is de voorziening gelijk aan de netto contante waarde van het negatieve eindresultaat. De disconteringsvoet voor de netto contante waarde is in 2023 gesteld op 2%.

Het toekomstig verloop van de in exploitatie genomen gronden wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Verloop bouwgronden in exploitatie							
nr	Omschrijving	Balanswaarde per 01-01-2023 (boekwaarde -/- voorziening)	Vermeerderingen en verminderingen 2023	Resultaat 2023 bouwgronden in exploitatie	Balanswaarde per 31-12-2023 (boekwaarde -/- voorziening)	Stand voorziening (contante waarde 2% per 31-12-2023)	Geraamd Positief resultaat (nominale waarde) per 31-12-2023
13	Het Onderdijks fase 3	2.628-	148-	1.539	1.236-	-	66
17	Beltweg	1	13	-	14	-	-
18	Het Meer	57-	35	22	0-	-	-
20	Sonnenbergkwartier	65	415	138-	343	1.506	-
26	Wilsum - Thijslocatie	443	1.733-	418	872-	-	370
29	Zalk	354-	171	51-	234-	4.155	-
33	Zuideinde West fase 2	163	436-	82	190-	-	291
50	Bedrijventerrein N50	1.519-	204	16-	1.331-	-	589
55	Zuiderzeehaven	5.961	163	15	6.138	-	333
56	Koekoek	4.165	1.075-	38-	3.052	5.041	-
59	Spoorlanden	330-	79	135	116-	2.218	-
65	Oosterholt Noord	-	458	-	458	-	-
74	Station Gemeentelijk	729-	180-	38	870-	-	283
80	Stationskwartier	4.153-	592	-	3.561-	-	-
	Gezamenlijk						
87	Hanzewijk	995-	291	210-	913-	8.513	-
	Totaal	36	1.153-	1.798	682	21.434	1.932

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de herzieningen per 1 januari 2024 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die jaarlijks wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. We hebben op basis van de huidige informatie en inzichten de beste inschatting gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Voor de herzieningen per 1 januari 2024 hanteren we de volgende uitgangspunten:

Parameters kosten- en opbrengststijging:

Kostenstijging:

Voor 2024 kostenstijging algemeen: 2,5% en kostenstijging voor plankosten 3%

Voor 2025 kostenstijging algemeen: 2,5% en kostenstijging voor plankosten 3%

Voor 2026 kostenstijging algemeen: 2,0% en kostenstijging voor plankosten 2,5%

Opbrengstenstijging:

Woningbouw: 1% in 2024, voor 2025 en verder 2,0%

Bedrijventerrein: 1% voor 2024 en verder

Glastuinbouw: 0% voor 2024 en verder

De bovengenoemde parameters zijn gebaseerd op een onderbouwd advies van PAS bv over de te hanteren parameters in de grondexploitaties van de gemeente Kampen. Rentepercentage 2,2%, conform de gehanteerde omslagrente. Disconteringspercentage 2%, conform de BBV voorschriften. Grondprijzen conform de grondprijzennota 2024.

Risico's.

De risico's voor grondexploitatie zijn te onderscheiden in algemene en project specifieke risico's. Algemene risico's ('onvoorzien') mogen niet worden ingerekend in de grondexploitaties maar worden gedekt uit een bestemmingsreserve onder het eigen vermogen. De omvang van deze risico's, ook wel de benodigde weerstandscapaciteit, is per 31-12-2023 € 12,5 miljoen en bestaat uit de volgende onderdelen:

- Risico lopende grondexploitaties € 5,0 miljoen
- Risico VOF Reeve € 2,9 miljoen
- Risico inschatting voor de waardering van de gronden € 2,4 miljoen
- Risico nabetaling gronden Reeve 2 € 2,2 miljoen

Daarnaast is er vanaf 2026 ook een risico voor de aanlegkosten circa € 8,0 miljoen van de sluis voor Reeve meegenomen. Dit zijn de kosten die ten laste van de nog te activeren grondexploitatie Reeve 2 worden gebracht. Mocht tegen verwachtingen in de ontwikkeling van Reeve 2 niet door gaan, dan is middels deze risicoreservering dit risico afgedekt.

Toelichting risico's:

- Voor de lopende grondexploitaties zijn we voor de risicobepaling uitgegaan van de geactualiseerde risicoanalyses bij de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2024. Deze risicoanalyses zijn gebaseerd op algemene risico's en op specifieke project gerelateerde risico's. Algemene risico's zijn o.a. rente, inflatie en tijd, bij project specifieke risico's gaat het bijvoorbeeld om milieuschade of planschade. De algemene en specifieke risico's exclusief VOF Reeve zijn bepaald op € 5,0 miljoen. Voor de VOF Reeve is een bedrag van € 2,9 miljoen opgenomen.
- Jaarlijks laat de gemeente haar voorraad gronden taxeren. Voor de jaarrekening 2023 zijn deze gronden door een externe adviseur getaxeerd en deze taxaties zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat een aantal locaties ontwikkeld gaat worden waardoor aan deze gronden een hogere waarde is toegekend, waardoor de voorziening daarvan deels kan vrijvallen. Ondanks de actuele taxatie blijft er uiteraard nog onzekerheid qua fasering en uitvoering. Dit risico is bepaald op € 2,4 miljoen, c.q. 3 jaar rente over de boekwaarde van de materiële vaste activa en de immateriële vaste activa.
- Als gevolg van een nabetalingsrisico voor gronden in Reeve 2 is er een risico opgenomen van € 2,15 miljoen. De nabetaling van de gronden Reeve 2 wordt veroorzaakt doordat er percelen van Reeve 2 in het exploitatiegebied Reeve 1 liggen, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. De percelen zijn echter nodig om Reeve 1 te kunnen bereiken. In de grondexploitatie Reeve 1 zijn deze gronden budgettair neutraal opgenomen met een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertraagd is er dus een risico dat deze nabetaling niet plaats vindt.
- De financiering van de sluis in Reeve wordt voor € 8,0 miljoen ten laste gebracht van de reserve bouwgrondexploitatie grondbedrijf en in 2026 als mogelijk risico opgenomen. Wij verwachten dat dit bedrag in 2026, opgehoogd met rente, kan terugvloeien naar de reserve vanuit de gebiedsontwikkeling Reeve 2. Mocht dit niet het geval zijn dan is daarvoor met ingang van het jaar 2026 een risico opgenomen van € 8,0 miljoen.

2.1.1 Specificatie voorraad grond:

Verloop grond- en hulpstoffen							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2023
75	Reeve fase 1	9.368		505	527	22	9.368
90	Restgronden	1.616		44	25	7	1.641
91	Gronden Kampen West			27	83	56	-
94s	Heerenbroek grondbankgr.	4.997		18	2.000	2.322-	693
95	Zwartendijk grondbankgr.	4.386		7	-	7-	4.386
	Totaal	20.366	-	601	2.635	2.244-	16.088
nr	Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2023	Correctie Bw 1/1	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2023
90	Restgronden	566-				-	566-
94s	Heerenbroek	2.304-				2.304	
95	Zwartendijk	228-				228	
	Totaal	3.098-	-	-	-	2.532	566-

Conform BBV voorschriften worden gronden die worden aangehouden om te worden verkocht verantwoord onder de voorraad handelsgoederen (art. 38 onderdeel c BBV) en gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Hieronder vallen ook de zogenoemde ruilgronden. Deze gronden zijn niet aangekocht met het stellige voornemen tot toekomstige bouw, maar om op afzienbare termijn te ruilen voor gronden waarop in voorkomende gevallen wel een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen. (notitie grondbeleid 2016, commissie BBV)

De nog resterende over te dragen gronden (3e tranche Reeve fase 1) naar VOF Reeve-Kampen verantwoord onder de voorraad gronden. De gronden zullen binnen afzienbare tijd voor de boekwaarde worden verkocht aan de VOF. In de boekwaarde zijn ook de boerderijen aan de Zwartendijk tegen de aangenomen opbrengstwaarde opgenomen. Deze boerderijen blijven op de gemeentelijke balans achter tot het moment van verkoop.

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen:

Het balanssaldo van € 11.525.000 per 31-12-2023 van de vorderingen op openbare lichamen, bestaat voor een belangrijk deel, namelijk € 10.591.000, uit afrekeningen met de Belastingdienst (o.a. het BTW-compensatiefonds).

2.2.2 Specificatie van de overige vorderingen:

Specificatie overige vorderingen				
		2023		2022
Debiteuren algemeen	9.285		7.342	
Af: voorziening dubieuze debiteuren	158	9.127	158	7.184
Debiteuren sociale zaken	2.449		2.483	
Af: voorziening dubieuze debiteuren	1.165		1.445	
		1.284		1.038
Totaal		10.411		8.222

In 2023 is een totaalbedrag van € 1.326.000 aan voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. In 2023 is een bedrag van € 342.600 aan dubieuze debiteuren afgeboekt.

2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Balans ultimo	2023	2022
Kassaldi	6	6
Banksaldi	7	13
Totaal	13	19

Per 31 december 2023 was er per saldo sprake van een liquiditeitstekort (zie 4.1 vlottende passiva – liquide middelen). Voor een nadere toelichting op schatkistbankieren wordt verwezen naar de bijlage "Schatkistbankieren". In de verplichte tabel wordt de berekening en benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Overlopende activa	2023	2022
Voorschotten:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	829	4.121
- overige Nederlandse overheidslichamen	3.259	408
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.994	3.374
Totaal	10.082	7.903

Verloop overlopende activa				
	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2023
Voorschotten:				
Het Rijk:				
- Belastingdienst	1.044	88	362	769
- Ministerie van BZK, algemene uitkering	-	-	-	-
- Ministerie SZW vangnetregeling BUIG	-	-	-	-
- Ministerie SZW maatschappelijke begeleiding	-	-	-	-
- Nog te ontvangen gelden Oekraïne	2.908	-	2.909	1-
- Nog te ontvangen middelen crisisnoodopvang	169	-	169	0
- SPUK WI	-	58	-	58
- SPUK G12	-	2	-	2
- Ministerie van VWS SPUK-uitkeringen	-	-	-	-
Subtotaal	4.121	148	3.439	829
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
C41B SPUK w oningbouw	5	7	5	7
- Jeugdhulp	1	-	1	-
- Subsidie Nautisch Profiel	-	-	-	-
- Vrijval beschermd w onen	373	2.843	373	2.843
- Nog te ontvangen CTB-gelden VRJ	-	-	-	-
- Subsidie stadsarrangement	-	59	-	59
- SPUK H35B IZA	-	321	-	321
-Vooruit ontvangen NLG bijdrage	29	-	-	29
Subtotaal	408	2.850	379	3.259
Totaal	4.529	2.997	3.818	4.088

Toelichting saldo "Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen" (grootste posten):

Nog te ontvangen afrekening Impact	€ 200.000
Nog te ontvangen SPUK opvang Oekraïners	€ 125.000
Nog te ontvangen inzake opvang Oekraïners	€ 935.000
Sport verhuur 2023	€ 113.000
Diftar 2023	€ 850.000
Nog te ontvangen ONS 2023	€ 337.000
Nog te declareren kosten VOF-Reeve	€ 1.561.000
Nog te ontvangen bijdrage VOF Reeve inz sluis 4e kwartaal 2023	€ 656.000
Premie ZFW Werk en Inkomen	€ 251.000
Bijdrage Port of Zwolle	€ 130.000
Verbouw gemeentehuis	€ 191.000
Nog te verrekenen subsidie OAB 2022	€ 101.000
Overig (diverse vorderingen < € 100.000)	€ 544.000
Totaal	€ 5.994.000

3. VASTE PASSIVA

3.1 Eigen vermogen

Verloop reserves					
Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat 2022	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	40.731	1.757	3.518	8.665	47.635
Saldi gew one dienst	14.223	-	-	14.223-	13.005
Reserve nieuwe investeringen en ambities	1.151	-	-	-	1.151
Groot onderhoud zw embad	214	-	-	38	251
Stedelijke vernieuwing 2002 (ISV)	82	-	-	15-	67
Bouw grondexploitatie	16.105	503	3.296	2.730-	10.582
Groot onderhoud gebouwen	1.407	5	14	42-	1.356
Onderhoud Buitenhaven	78	-	-	-	78
Prestatieafspraken Wonen	100	-	-	-	100
Reserve ILG 2007-2013	-	-	-	-	-
Onderhoud havens	42	117	-	-	158
Sparen compensatie-uren adv	36	-	-	-	36
Restant budget BLS	95	-	-	-	95
Duurzame activiteiten	360	-	120	-	239
Groot onderhoud civiele kunstwerken	2.026	508	-	135	2.669
Reserve aanpak ontheemden	-	5.704	2.671	2.671	5.704
Bestemmingsreserve sociale woningbouw	-	1.500	-	-	1.500
Bestemmingsres. maatsch. Opvang huisvestingsopg.	-	1.171	-	-	1.171
Bestemmingsres. maatschappelijk investeringsprogramma	-	1.000	250	-	750
Groot onderhoud brandw eerkazerne	214	50	-	-	264
Over te hevelen jaargebonden budgetten	-	-	5.501	5.501	-
Reserve kapitaallasten investeringen econ. nut	-	-	-	-	-
Reserve kapitaallasten sluis en bruggen Reeve	70	2.695	-	-	2.765
Totaal	76.933	15.010	15.370	0	89.578

Toelichting per reserve naar aard en reden daarvan:

Soort: *Algemene reserve*

- 79101002 Algemene reserve
Het aanhouden van een buffervermogen ter afdekking van eventuele nadelige rekeningsaldi.

Soort: *Bestemmingsreserve*

- 79101006 Reserve nieuwe investeringen en ambities.
Gereserveerde middelen die ingezet kunnen worden voor nieuwe ambities.
- 79102006 Groot onderhoud zwembad
Het egaliseren van het groot onderhoud aan het zwembad.
- 79102014 Reserve Stedelijke Vernieuwing 2002 (ISV)
Het egaliseren van de kosten met betrekking tot de kosten van stedelijke vernieuwing, met name ter stimulering van particulieren om hun monumentale panden te restaureren.
- 79102015 Reserve bouwgrondexploitatie
Het afdekken van bestaande en toekomstige financiële risico's binnen het grondbedrijf.
- 79102018 Reserve groot onderhoud gebouwen
Het egaliseren van de kosten voor het plegen van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.
- 79102022 Reserve onderhoud Buitenhaven
Het egaliseren van groot onderhoud aan de buitenhaven.
- 79102026 Reserve prestatieafpraak wonen
Ter dekking van uitgaven in het kader van de Woonvisie.
- 79102024 Reserve ILG 2007-2013
Het dekken van de kosten van nog uit te voeren ILG projecten.
- 79102028 Reserve Groot onderhoud havens
Het egaliseren van de kosten van het onderhoud in de havens.
- 79102029 Reserve Sparen compensatie-uren adv
Reserveren van middelen voor de uitvoering van de regeling "sparen compensatie-uren adv".
- 79102032 Reserve restant budget BLS
Aanwenden ter dekking van een drietal projecten: Slenke Es, Straatbeeld plus en Meerwerk Parkeergarage Buitenhaven.
- 79102040 Reserve duurzame activiteiten
Ter dekking van uitgaven met een "duurzaam karakter".
- 79102046 Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken

- Tijdelijke reserve voor het reserveren van voldoende dekkingsmiddelen voor noodzakelijk groot onderhoud
- 79102053 Reserve aanpak ontheemden.
Ter dekking van de kosten in verband met de opvang van ontheemden.
 - 79102054 Reserve sociale woningbouw.
Ter dekking van de kosten voor de bouw van flexwoningen vanwege de huidige woningkrapte.
 - 79102055 Reserve maatschappelijke opvang huisvestingsopgave.
Ter dekking van kosten voor onder meer taallessen en inburgering, maatschappelijke opvang voor Oekraïense ontheemden, terugkeer naar Oekraïne en een verkenning naar de gemeentelijke huisvestingsopgave.
 - 79102056 Reserve maatschappelijk investeringsprogramma.
Ter dekking van de kosten om de ambities uit het Kamper Ontwikkelfonds de te kunnen realiseren.
 - 79102060 Reserve groot onderhoud brandweerkazerne
Het egaliseren van de kosten voor het plegen van groot onderhoud aan de brandweerkazerne
 - 79102065 Reserve over te hevelen jaargebonden budgetten
Het reserveren van eenmalig ter beschikking gestelde middelen voor het doel waarvoor deze middelen beschikbaar zijn gesteld en waarvan de vrijval in het rekeningresultaat om dringende technische of bestuurlijke redenen ongewenst is.
 - 79103401 Reserve kapitaallasten sluis en bruggen Reeve
In deze bestemmingsreserve worden de investeringslasten van de sluis en bruggen Reeve gestort. Het gaat hier om de investeringslasten die uiteindelijk in rekening gebracht gaan worden bij de grondexploitatie van Reeve 2.

Mutaties in reserves (> €100.000)				
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	s/e	Toelichting
Algemene reserve (AR)	8.665		e	Jaarresultaat 2022
	901		e	Begrotingsresultaat 2023
	856		e	Budgetoverheveling 2e Berap 2023
		1.826	e	Budgetoverheveling 2e Berap 2022
		692	e	Bijdrage ter dekking coronamiddelen
Bouw grondexploitatie		1.000	e	Bijdrage maatschappelijk investeringspr.
		2.695	e	Uitgaven krediet sluis Reeve 2
	465		e	Rentebijdrage 2023
Aanpak ontheemden		500	e	Bijdrage aan AD
	5.704		e	Storting vanuit dekking lokale aanpak ontheemden
Sociale woningbouw		2.671	e	Jaarresultaat 2022
	1.500		e	Storting sociale woningbouw
Maatsch. Opvang huisvestingsopg.	1.171		e	Storting maatsch. Opvang huisvestingsopg.
Maatsch. Investeringsprogr.	1.000		e	Dotatie vanuit de algemene reserve
Kapitaallasten sluis en bruggen Reeve		250	e	Onttrekking subsidieregeling ontmoetingsfonds
	2.695		e	Storting ivm uitgaven krediet sluis Reeve 2
Over te hevelen jaargebonden budgetten	5.501	5.501	e	Budgetoverheveling 2022 > 2023

Structurele mutaties in reserves (x € 1.000)				
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	s	Toelichting
Groot onderhoud civiele kunstwerken	508		s	Jaarlijkse dotatie ter dekking van toekomstig onderhoud
Groot onderhoud brandweerkazerne	50		s	Dotatie 2023

3.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Voorzieningen					
Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2023
Ophalen huisvuil	960	-		171	789
Rioleringswerken	2.046	-		610	1.436
Afkoopsonnen onderhoud graven	2.614	350		258	2.707
FLO Veiligheidsregio IJsselland	708	-		100	608
Sociaal plan zwembaden	356	-		-	356
Wachtgeld en pensioenen werkhouders	5.999	520		1.159	5.360
Spaarverlof	-	187		-	187
Sociaal statuut stadsziekenhuis	2	-		-	2
Voorziening VOF Reeve	371	30	50		351
Voorziening WW plicht	-	224		-	224
Totaal	13.056	1.311	50	2.298	12.020

Toelichting per voorziening naar aard en reden daarvan:

- 79102008 Ophalen huisvuil
Het egaliseren van de tarieven voor de afvalstoffenheffing c.q. het opvangen van tussentijdse mee- of tegenvallers op afvalgebied.
- 79102009 Rioleringswerken
Egaliseren kosten van de rioolrechten en werkt als buffer tussen de zeer wisselende uitgaven en de gelijkmatige inkomsten over een langere periode. Daarnaast wordt de voorziening aangewend voor het verbeteren en uitbreiden van de riolering in bestaande situaties.
- 79102010 Afkoopsommen onderhoud graven
Betreft de egalisatie van de ontvangen afkoopsommen voor het jaarlijks onderhoud van de begraafplaats.
- 79102042 Voorziening FLO Veiligheidsregio IJsselland
Betreft een voorziening ter afdekking van de jaarlijkse FLO kosten aan de Regio IJsselland (voormalig brandweer personeel).
- 79102044 Voorziening Sociaal plan zwembaden
Betreft een voorziening ter afdekking van de vergoedingen aan het voormalige personeel zwembaden.
- 79102049 Voorziening pensioenen wethouders
Het ministerie van BZK adviseert om bij de bepaling van de voorziening pensioenen wethouders voor de nog niet ingegane pensioenen uit te gaan van een rekenrente van 0,528%. Voor de waardering van de reeds ingegane pensioenen adviseert het ministerie om ofwel eenzelfde rekenrente te hanteren als voor de nog niet ingegane pensioenen (0,528%) of aan te sluiten bij een rekenrente met een kortere gemiddelde duur van bijvoorbeeld 10 jaar. De gemeente Kampen heeft ervoor gekozen om zowel de nog niet ingegane als de reeds ingegane pensioenen te waarderen middels een rekenrente van 0,528%.
- 79102057 Voorziening spaarverlof.
Gevormd ten behoeve van de nieuwe regeling voor medewerkers in het kader van verlofsparen.
- 79103000 Voorziening sociaal statuut Stadsziekenhuis
Bestemd voor het kunnen voldoen van de wachtgeldverplichtingen van het voormalig personeel Stadsziekenhuis.
- 79103042 Voorziening VOF Reeve
Gevormd ter dekking van tekorten VOF Reeve.
- Voorziening WW plicht
Gevormd ter afdekking van de mogelijke totale WW plicht ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

Mutaties in voorzieningen (>€100.000)			
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	Toelichting
Ophalen huisvuil		171	Saldo product afval i.v.m. gesloten huishouding
Rioleringswerken		610	Saldo product afval i.v.m. gesloten huishouding
Afkoopsommen onderhoud graven	293		Meerjarige afkoop van grafonderhoud
		200	Onttrekking t.b.v. onderhoud
Pensioenen wethouders		706	Betreft de onttrekking t.b.v. de gemaakte kosten
	520		Dotatie conform begroting
Spaarverlof	156		Dotatie i.v.m. nieuwe voorziening spaarverlof
Totaal	969	1.687	

Voor een volledig overzicht van alle reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden.

Verloop vaste schulden met een renteypische looptijd van 1 jaar of langer				
Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminder. / Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen				
- Binnenlandse banken	99.638		9.634	90.004
- Openbare lichamen	1.000			1.000
- Binnenlandse bedrijven	3.843		499	3.344
Waarborgsommen	-			-
Totaal	104.481	-	10.133	94.348

In 2023 zijn geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedroeg € 2.801.000. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningen bedroeg 2,79 per 31 december 2023. Ook in de paragraaf Financiering is informatie opgenomen over vaste geldleningen en rente.

Binnenlandse bedrijven: betreft de aankoop in 2008 van gronden waarvan de koopsom schuldig is gebleven (2 schulden voor locatie "De Plas").

4.0 VLOTTENDE PASSIVA

4.1 Vlottende schulden < 1 jaar

De overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden	2023	2022
Crediteuren algemeen	12.570	9.411
Crediteuren sociale zaken	597	477
Totaal	13.167	9.888

4.1 Liquide middelen

De banksaldi.

Zie voor de debetsaldi (creditstand bank) onderdeel 2.3 van de balans.

De gemeente heeft bij BNG Bank een kredietlimiet van € 10 miljoen en een intra-daglimiet van € 5 miljoen. Het totale kredietarrangement bedraagt dus € 15 miljoen.

Per ultimo 2023 was er, evenals in 2022, een debetstand bij de bank.

Banksaldi	2023	2022
Banksaldi	640	9.993
Totaal	640	9.993

4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Verloop overlopende passiva	2023	2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.938	7.629
Voorschotten:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	35.055	5.392
- overige Nederlandse overheidslichamen	563	706
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	372	2.504
Totaal	44.928	16.231

Verloop overlopende passiva	Saldo 1-1-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetaling	Saldo 31-12-2023
Voorschotten:				
Het Rijk:				
- Budget sportakkoord	67		67	-
- ESF middelen	223			223
- Wandelpad en fietsverbinding	98			98
- Ontvangen TOZO-gelden	-			-
- De thuisgevers	446	1.217	1.009	654
- DUMAVA	21		21	0-
- A13 Naleving controle coronatoegangsbewijzen	204		66	138
- C55 Aanpak energiearmoede	862	375		1.237
- E84 Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	252		70	182
- E20 Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	-			-

- C56 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	300			300
- H12 Regeling preventieakkoord	29	30	29	30
- C43 Reductie energieverbruik woningen	68		68	-
- H8 Sportakkoord	40		40	-
- H25 SPUK IJsbaden en zwembaden	150		150	0
- G13 Regeling SPUK onderwijsroute 2022	47	106	57	96
- D14 SPUK corona achterstanden onderwijs	1.048		460	588
- D8 Onderwijs Achterstanden Beleid	240	101	81	260
- G10 Wet inburgering gemeentedeel	229	564	794	0-
- F1 Reg. Aankoop won. onder een hoogspanningsverb.	300			300
- B2 Belastingdienst ged. toeslagenaff.	12	85	308	211-
- C32 SUVIS	31			31
- F28 Capaciteit klimaat- en energiebeleid	-	919	343	576
- H30 SPUK GALA	-	3.643	779	2.864
- C9 Won.bouwimpuls 5e tranch Reevedelta Oost	-	9.489		9.489
- C209 Meerjarige regeling huisvest. Aandachtsgroepen	-	1.258		1.258
- E87-B St. maatregelen 2e fase Deltapr. Zoetwater	-	80	13	67
- Geluidsanering, voorbereiding, begeleiding & toezicht	-	240		240
- C94 Nationaal Isolatieprogramma	-	1.751		1.751
- E104 Bovenplanse infrastructuur Reevedelta Kampen	-	13.430		13.430
- C105 Startbouwimpuls	-	378		378
-Verr. BTW op aanslag	271	1.523	1.247	547
- BRIM-subsidies	376	170	112	434
- SPUK (Spec. Uitk. St. Sport)	78	283	268	94
<i>Subtotaal</i>	<i>5.392</i>	<i>35.644</i>	<i>5.980</i>	<i>35.055</i>
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
- E44B Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	188		7	181
- L7B IBP-Vitaal Platteland	53		10	43
- C75B Regiodeals 3e tranch	128		102	27
- Herstructurering Spoorlanden	-			-
- ISV	199		-	199
- Subsidie 1000 kansen 2019	71			71
- Voorschot project herinrichting Noordweg	-			-
- WEB-middelen	27			27
- Project ahw AMR Zwolle	-			-
- Energietoezicht 2023	12			12
- Subsidie Flevowijk	5			5
- Quara voorzieningen	24		24	0-
Subtotaal	707	-	144	563
Totaal	6.098	35.644	6.124	35.618

Toelichting saldo "Overige vooruit ontvangen bedragen" die ten bate van volgende begrotingsjaren komen (grootste posten):

Vooruit ontvangen subsidie HUB station Kampen Zuid	€ 101.000
Vooruit ontvangen Parkeervergunningen CP	€ 231.000
Overig (diverse vooruit ontvangen bedragen)	€ 40.000
Totaal	€ 372.000

VPB: verrekenbare verliezen

Per ultimo 2023 bedraagt het saldo van de vastgestelde verrekenbare verliezen voor de vennootschapsbelasting € 0,

Jaar	Belastbaar bedrag	Vennootschapsbelasting	Verklaring
2021	€ -143.567	€ 0	Aangifte december 2022. Nog geen definitieve aanslag opgelegd. Verlies wordt verrekend met 2020.
2022	€ 4.839.368	€ 1.205.896	Aangifte november 2023. Nog geen definitieve aanslag opgelegd. Winst wordt deel verrekend met verlies 2023.
2023	€ -5.467.226	€ 0	Nog geen aangifte gedaan. Verwacht verlies op basis van een raming.

Waarborgen en garanties

Het genoemde bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden gespecificeerd:

Balans				
Geldnemer	Aard/omschrijving	Perc borg	Restant 31-12-2023	Restant 1-1-2023
Woningbouw corporaties	Sociale w oningbouw	WSW	434.806	443.237
Sportverenigingen e.d.	Clubgebouw en e.d.	100	1.144	619
Verzorgingstehuizen	Bouw , herfinanciering, e.d.	100	302	402
Sociale w erkplaats	Kapitaalinvesteringen e.d.	100	3.386	2.138
Particulieren	Aankoop cq nieuw b. w oningen	100	1.907	1.178
Nationaal Restauratiefonds	Restauratie w oningen	100	-	34
Totaal			441.545	447.608

De gegarandeerde geldleningen aan de woningbouwcorporaties zijn ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Wanneer de corporaties in gebreke blijven dan zal de gemeente uiteindelijk gedwongen worden tot het verstrekken van renteloze geldleningen, dat geldt ook voor de destijds gegarandeerde geldlening aan SGBB welke in 2010 gefuseerd is met Vestia (zie ook paragraaf Weerstandsvermogen).

De gemeente ontvangt van diverse financiële instellingen een overzicht van de gegarandeerde geldleningen aan particulieren (hypotheek). Een deel van de totale omvang was bij het opstellen van de jaarrekening nog niet bevestigd (€ 1,0 miljoen). Dit bedrag is wel opgenomen in bovenstaand overzicht. In hoeverre we voor dit bedrag nog garant staan is onzeker. Besloten is om de hypotheek waarvoor we al vijf jaar of langer geen informatie meer ontvangen op nihil te stellen.

In 2011 heeft de gemeente de "Achttervangovereenkomst gemeente 2011" getekend. Daarmee is het verstrekken van renteloze leningen voor afgegeven borgtochten in het kader van NHG afgegeven vanaf 1 januari 2011 uitsluitend bij het Rijk komen te liggen. Voor de NHG geldleningen die vanaf 1995 tot 1 januari 2011 zijn verstrekt worden conform opgave van NHG geen aanspraken op de achttervangfunctie verwacht.

Er zijn in het verantwoordingsjaar geen betalingen gedaan inzake de borg- en garantstellingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Lopende gerechtelijke procedures

Op dit moment is de volgende zaak in behandeling bij een van onze advocaten:

- Geschil afwikkeling planologische verplichting Berkpark

De gemeente Kampen heeft een brief ontvangen waarin een partij stelt dat de gemeente onrechtmatig handelt dan wel wanpresteert doordat zij een woontoren niet planologisch mogelijk maakt of heeft gemaakt. Het is nog niet duidelijk of er een vervolg komt in de vorm van een procedure.

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum, is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma Bestuur en ondersteuning

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Bestuur en ondersteuning						
Cluster 1						
Lasten	5.199	766	5.965	5.777	188	V
Baten	704	-16	688	1.346	658	V
Saldo	4.495	781	5.276	4.432	844	V
Cluster 2						
Lasten	929	420	1.349	4.561	-3.212	N
Baten	512	178	690	4.241	3.551	V
Saldo	417	242	659	320	339	V
Totale lasten	6.128	1.186	7.314	10.339	-3.025	N
Totale baten	1.217	162	1.379	5.587	4.208	V
Totaal saldo	4.911	1.024	5.935	4.752	1.183	V

Programma :		Bestuur en ondersteuning			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 1					
<u>Lasten</u>					
Bestuur					
E	V	110	Het is in 2023 niet gelukt om de incidentele formatie voor Zelfbewust Kampen in te vullen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
		110	Totaal		
Cluster 2					
<u>Lasten</u>					
Beheer overige gebouwen en gronden					
E	V	137	In verband met capaciteitsgebrek, zijn deze werkzaamheden met betrekking tot ventilatie van het vastgoed uitbesteed aan een externe partij. Werkzaamheden tot een bedrag van € 137.000 zullen dit jaar niet meer worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om het bedrag mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.		
E	N	-2.304	Hogere lasten door als gevolg van de verkoop van de gronden 's Heerenbroek. Zie baten (vrijval voorziening). In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.		
E	N	-690	Hogere voorziening voorraad gronden Reeve 2. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.		
E	N	-181	Betreft interne uren beheer overige gebouwen en gronden (algemeen huizen en gebouwen, Kampereiland en landerijen overig en woonwagencentra en -werk). Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	N	-146	Hogere lasten op voorraad gronden (De Bakkerij). Hier staan hogere baten tegenover, zie baten. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.		
		-3.184	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
V		36	Bestuur		
V		42	Burgerzaken		
N		-30	Beheer overige gebouwen en gronden		
V		48	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		-3.026	Totale afwijkingen aan de lastenkant		

Cluster 1

Baten

Bestuur

E	V	706	Door de actualisatie van de stand van de voorziening wachtgelden en pensioenen wethouders is er een voordeel ontstaan. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een hogere rekenrente en het niet meer deelnemen van een aantal voormalige wethouders in de voorziening.
		706	Totaal

Cluster 2

Baten

Beheer overige gebouwen en gronden

E	V	146	Hogere baten op voorraad gronden (De Bakkerij). Hier staan hogere lasten tegenover, zie lasten. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	V	228	Lagere voorziening voor gronden Zwartendijk door hoger taxatie. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	V	686	Voordeel vanwege eerdere vrijval negatieve boekwaarde gronden Slenke Es. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	V	2.304	Vrijval van de voorziening voor gronden 's Heerenbroek. Deze dient ter dekking van het nadeel op de verkoop van de gronden van 's Heerenbroek. Zie lasten. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
		3.364	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

N	-48	Burgerzaken
V	187	Beheer overige gebouwen en gronden
V	139	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

4.209 Totale afwijkingen aan de batenkant

1.183 Saldo van het programma

Programma Veiligheid

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Veiligheid						
Cluster 3						
Lasten	5.354	769	6.123	5.549	574	V
Baten	447	38	485	557	72	V
Saldo	4.908	731	5.639	4.992	647	V
Totale lasten	5.354	769	6.123	5.549	574	V
Totale baten	447	38	485	557	72	V
Totaal saldo	4.908	731	5.639	4.992	647	V

Programma :		Veiligheid			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 3					
<u>Lasten</u>					
Crisisbeheersing en brandweer					
E	V	140	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
Openbare orde en veiligheid					
E	V	480	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Nee de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
		620	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
	V	19	Crisisbeheersing en brandweer		
	N	-65	Openbare orde en veiligheid		
	N	-46	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		574	Totale afwijkingen aan de lastenkant		
Cluster 3					
<u>Baten</u>					
	N	-11	Crisisbeheersing en brandweer		
	V	83	Openbare orde en veiligheid		
	V	72	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		72	Totale afwijkingen aan de batenkant		
		646	Saldo van het programma		

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil met begroting na wijziging	N/V
Verkeer, vervoer en waterstaat						
Cluster 4						
Lasten	8.752	2.986	11.738	10.279	1.459	V
Baten	515	2.661	3.176	1.058	-2.118	N
Saldo	8.237	324	8.561	9.222	-661	N
Cluster 5						
Lasten	332	95	427	339	88	V
Baten	514	-13	501	446	-55	N
Saldo	-182	108	-74	-107	33	V
Cluster 6						
Lasten	5	0	5	4	1	V
Baten	8	-8	0	0	0	N
Saldo	-3	8	5	4	1	V
Totale lasten	9.090	3.081	12.171	10.622	1.549	V
Totale baten	1.038	2.640	3.678	1.504	-2.174	N
Totaal saldo	8.052	441	8.493	9.118	-625	N

Programma :		Verkeer, vervoer en waterstaat			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 4					
<u>Lasten</u>					
Verkeer en vervoer					
E	V	148	De geplande (groot) onderhoudswerkzaamheden aan de Frieseweg in Kampen, zijn begin december uitgesteld vanwege weersomstandigheden. Aangezien in de (nieuwe) planning rekening moet worden gehouden met onder andere het openbaar vervoer, zullen deze (groot) onderhoudswerkzaamheden verschoven worden naar 2024. Hierdoor is in het structureel onderhoudsbudget sprake van een éénmalige onderschrijding. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.		
E	V	150	Betreft een eenmalig budget voor de aanpak van fietsknelpunten. In de Programmabegroting voor 2023-2026 zijn - in lijn met de ambities uit het Fietsplan - middelen opgenomen voor het aanpakken van de verkeersveiligheid op een drietal fietsoversteken en kruispunten op wegen die voor 2023 e.v. op het programma staan voor groot onderhoud, waaronder de Zwolseweg, Haatlanderdijk en Wederiklaan. De uitwerking en realisatie van deze fietsmaatregelen is echter aangehouden omdat de beschikbare middelen mogelijk ingezet moeten worden voor aanpassing van het kruispunt Veilingweg - Oosterholtseweg en de komovergang aan deze zijde van de Veilingweg, dit als gevolg van een geluid- en trillingsonderzoek naar aanleiding van klachten over de hinder bij bewoners rondom dit kruispunt. Over de uitkomsten van dit onderzoek is bestuurlijk nog geen besluit genomen. Mocht blijken dat de bestaande drempels op grond van het onderzoek verwijderd moeten worden, dan volgt er een nieuwe budgetaanvraag op basis van een uitgewerkt plan. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	V	2.454	De uitvoering van de werkzaamheden is gestart en zal verder in de loop van 2024 plaatsvinden. Dat betekent voor 2023 dat voor een bedrag van € 2.454.000 niet zal worden uitgevoerd en naar 2024 moet worden overgeheveld. Voor de realisatie van de werkzaamheden is van de provinciale subsidie van € 3,7 miljoen een bedrag van € 2.353.324 beschikbaar gesteld. Het beschikbaar zijn van de subsidie is gekoppeld aan de voortgang van de werkzaamheden. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.		
E	N	-853	Het budget gas en elektriciteit bij openbare verlichting is in 2023 fors overschreden. Het betreft hogere kosten elektriciteit 2023 in verband met gestegen tarieven en een eindafrekening van elektriciteit en energiebelasting over de jaren 2019, 2020 en 2021. Het bedrag viel in eerste instantie nog hoger uit, maar is naar beneden bijgesteld als gevolg van gesprekken tussen gemeente Kampen en Greenchoice. Bij de overgang van leverancier, van Gazprom naar Greenchoice, is de verwerking van de aansluitingen en eindafrekeningen niet goed gegaan. Het uiteindelijke nadeel is € 150.000 lager dan verwacht en was opgenomen in de eindejaarsbrief. omdat de exacte bedragen destijds nog niet bekend waren. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.		
E	N	-495	Betreft interne uren binnen de taakvelden verkeer en vervoer en parkeren. Uren staan geraamd binnen ander taakveld op programma 2. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
		1.404	Totaal		

Cluster 5

Lasten

Economische havens en waterwegen

E	V	133	Vanuit de onderhoudsbudgetten binnenhavens resteert een bedrag van € 133.000 dat moet worden toegevoegd aan de reserve onderhoud havens om in de toekomst hier het onderhoud van te kunnen betalen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		<u>133</u>	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

V	63	Verkeer en vervoer
N	-8	Parkeren
V	27	Recreatieve havens
N	-71	Economische havens en waterwegen
V	1	Openbaar vervoer
V	<u>12</u>	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

1.549 Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 4

Baten

Verkeer en vervoer

E	N	-2.353	Zie toelichting bij de lasten over Ondergronds brengen hoogspanningskabels 's Heerenbroek. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.
		<u>-2.353</u>	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

V	173	Verkeer en vervoer
V	62	Parkeren
N	-19	Recreatieve havens
N	-36	Economische havens en waterwegen
V	<u>180</u>	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

-2.174 Totale afwijkingen aan de batenkant

-627 Saldo van het programma

Programma Economie

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil met begroting na wijziging	N/V
Economie						
Cluster 7						
Lasten	2.302	834	3.136	2.324	812	V
Baten	149	1.076	1.225	787	-438	N
Saldo	2.154	-244	1.910	1.537	373	V
Totale lasten	2.302	833	3.136	2.324	812	V
Totale baten	149	1.077	1.225	787	-438	N
Totaal saldo	2.154	-243	1.910	1.537	373	V

Programma :	Economie		Bedrag	Verklaring
S/E	V/N			
Cluster 7				
<u>Lasten</u>				
Economische ontwikkeling				
E	V	113	Regio deal regio Zwolle	
E	V	135	Er is In 2023 een subsidie aangevraagd en verleend door de provincie Overijssel in het kader van het project Stadsarrangement gemeente Kampen. Door deze subsidie in te zetten is er op het reguliere budget sprake van een overschrijding. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.	
E	V	250	Betreft een eenmalig budget voor de bijdrage verbreding sluisen Kornwerderzand. Een jarenlange lobbyinzet van ondernemers en overheden om het sluisencomplex van Kornwerderzand te verbreden en te verdiepen heeft vruchten afgeworpen. Naast de regiobijdrage vanuit de verschillende overheden heeft ook het bedrijfsleven gezamenlijk € 26,5 miljoen toegezegd. Hiermee is de komst van een ruimere sluis bij Kornwerderzand een stap dichterbij. Door de verbreding, verdieping en verlenging van de sluis kunnen straks meer en grotere schepen de verschillende havens rond het IJsselmeer bereiken en ontstaat er een economische spin-off en groei van werkgelegenheid. In februari 2023 is begonnen met de officiële ondertekening van de marktbijsdrage met alle deelnemende marktpartijen. Zoals het er nu naar uitziet, kan in 2026 met de bouw van de nieuwe sluis worden gestart. Die planning past in de afspraak met het Rijk voor oplevering. Budget wordt na resultaatbestemming in een aparte reserve gestort. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief	
Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
E	V	125	Betreft een eenmalig budget voor de revitalisering van het bedrijventerrein Haatland. In 2023 is het project intensiveren en slimmer benutten van bedrijventerreinen in de gemeente Kampen opgestart. Het bedrijventerrein Haatland vormt hierbij een deel van het onderzoeksgebied. De revitaliseringsopgave overlapt het beleidsthema intensiveren en slimmer benutten van bedrijventerreinen. De studie intensivering en slimmer benutten van de bedrijventerreinen is onlangs afgerond. Met deze gegevens kan ook inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre er koppelkansen zijn met de revitaliseringsopgave. Deze opdracht wordt gezamenlijk met het bedrijfsleven opgepakt. Daarom wordt voorgesteld om de hiervoor beschikbare middelen ad. € 125.000 over te hevelen naar 2024 zodat de revitalisering verder kan worden opgepakt. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.	
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
E	V	582	Betreft interne uren. Kosten zijn gemaakt binnen ander taakveld op programma 3. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.	
Economische promotie				
E	N	-409	Betreft interne uren binnen het taakveld economische promotie. Uren staan geraamd binnen ander taakveld op programma 3. Geen verdere analyse. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.	
		796	Totaal	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
	V	44	Economische ontwikkeling	
	N	-45	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	
	V	36	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	

	N	-20	Economische promotie
	V	15	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
812 Totale afwijkingen aan de lastenkant			
Cluster 7			
<u>Baten</u>			
Fysieke bedrijfsinfrastructuur			
E	V	135	De voorziening van het complex Spoorlanden wordt naar beneden bijgesteld. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	N	-331	Lagere winstneming bedrijventerrein N50. In 2023 was een winstneming voorzien van € 315.000. Door o.a. hogere plankosten en een verschil in de fasering van de uitgaven, is op basis van de POC methode in 2023 een deel (€16.350) van de eerder genomen winst worden teruggeboekt. Tegenover dit nadeel staat door een lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie bij het onderdeel mutaties reserves een voordeel. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	N	-285	Lagere winstneming bij complex Zuiderzeehaven. In 2023 was een winstneming voorzien van € 300.000. Hiervan is als winstneming € 14.800 gerealiseerd, waardoor een nadeel ontstaat van € 285.200. Tegenover dit nadeel staat door een lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie bij het onderdeel mutaties reserves een voordeel. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
		-481	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	N	-3	Economische ontwikkeling
	N	-24	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
	V	69	Economische promotie
	N	42	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
-439 Totale afwijkingen aan de batenkant			
373 Saldo van het programma			

Programma Onderwijs

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil met begroting na wijziging	N/V
Onderwijs						
Cluster 8						
Lasten	8.988	2.059	11.047	10.511	536	V
Baten	1.147	1.620	2.767	2.627	-140	N
Saldo	7.841	439	8.280	7.884	396	V
Totale lasten	8.988	2.059	11.047	10.511	536	V
Totale baten	1.147	1.620	2.767	2.627	-140	N
Totaal saldo	7.841	439	8.280	7.884	396	V

Programma :		Onderwijs			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 8					
<u>Lasten</u>					
Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
E	V	113	SPUK Onderwijsachterstandenbeleid is een regeling waarbij gemeenten en scholen geld krijgen van de Rijksoverheid om voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve) aan te bieden. De overheid gaat bij de verdeling van het geld uit dat kinderen het risico op onderwijsachterstanden te maken heeft met de omgeving waarin het kind opgroeit. Dit voordeel betreft nog te verrekenen subsidies vanuit 2022. Dit is budgetneutraal, zie baten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee		
E	V	160	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee		
E	V	301	Per saldo in de lasten een verschil van € 301.000 op Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Dit wordt onder andere veroorzaakt door; asbestsanering, kinderopvangtoeslag, nationaal programma onderwijs, tijdelijke huisvesting voor Stroomdal en Schaeppmanschool en vervoerskosten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee		
		574	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
	V	26	Openbaar basisonderwijs		
	N	-64	Onderwijshuisvesting		
	N	-38	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		536	Totale afwijkingen aan de lastenkant		
Cluster 8					
<u>Baten</u>					
Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
E	N	-113	SPUK Onderwijsachterstandenbeleid is een regeling waarbij gemeenten en scholen geld krijgen van de Rijksoverheid om voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve) aan te bieden. De overheid gaat bij de verdeling van het geld uit dat kinderen het risico op onderwijsachterstanden te maken heeft met de omgeving waarin het kind opgroeit. Dit voordeel betreft nog te verrekenen subsidies vanuit 2022. Dit is budgetneutraal, zie baten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee		
		-113	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
	N	-20	Onderwijshuisvesting		
	N	-7	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		
	N	-27	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		-140	Totale afwijkingen aan de batenkant		
		396	Saldo van het programma		

Programma Sport, cultuur en recreatie

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil met begroting na wijziging	N/V
Sport, cultuur en recreatie						
Cluster 10						
Lasten	8.674	1.744	10.418	9.098	1.320	V
Baten	704	118	822	855	33	V
Saldo	7.970	1.627	9.597	8.243	1.354	V
Cluster 11						
Lasten	1.788	169	1.957	2.003	-46	N
Baten	247	29	276	280	4	V
Saldo	1.541	140	1.681	1.723	-42	N
Cluster 12						
Lasten	7.146	2.176	9.322	7.016	2.306	V
Baten	142	415	557	309	-248	N
Saldo	7.004	1.761	8.765	6.708	2.057	V
Cluster 9						
Lasten	5.241	1.367	6.608	7.193	-585	N
Baten	2.142	730	2.872	4.172	1.300	V
Saldo	3.098	638	3.736	3.020	716	V
Totale lasten	22.849	5.457	28.305	25.310	2.995	V
Totale baten	3.235	1.292	4.527	5.616	1.089	V
Totaal saldo	19.614	4.165	23.779	19.694	4.085	V

Programma : Sport, cultuur en recreatie						
	S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 10						
<u>Lasten</u>						
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie						
E	V	512	In verband met capaciteitsgebrek, is de uitvoering later dan verwacht gestart en niet afgerond in 2023. Voor een bedrag van € 511.535 zijn geen werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om het bedrag mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.			
Musea						
E	V	205	Door strategische keuzes zijn niet alle onderzoeken nodig geweest ten aanzien van de IJsselkogge. Verder zijn een aantal onderzoeken lager uitgevallen dan geraamd, waardoor het budget niet volledig is benut. Voor de realisatie van het Hanzeconcept hebben we ons in 2023 met name gefocust om met een werkgroep meer samen te werken en de "Verhaallijn*" met elkaar te ontdekken. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.			
E	N	-110	De bijdrage aan de beheerstaking van het Stadsarchief is € 110.000 hoger dan begroot als gevolg van de stijging van de energielasten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.			
Cultureel erfgoed						
E	V	123	Betreft lagere lasten door interne uren binnen dit taakveld. Uren staan centraal geraamd binnen programma 5. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen.			
E	V	500	Betreft een eenmalig budget voor de restauratie van de Bovenkerk. Voor de restauratie van de Bovenkerk is in de Programmabegroting 2023 € 500.000 beschikbaar gesteld. Het was daarna wachten op het Rijk, omdat de bijdrage vanuit het Rijk afhankelijk was van de gemeente en de Provincie. Het Rijk heeft inmiddels ook € 1.2 miljoen beschikbaar gesteld. De bijdrage van de gemeente moet nog worden overgemaakt. In het eerste kwartaal 2024 zal een integraal restauratieplan Bovenkerk wordt opgesteld. Naar verwachting wordt het bedrag op basis daarvan in 2024 uitgekeerd. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling en eindejaarsbrief.			
		1.230	Totaal			

Cluster 12

Lasten

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

E	V	117	Betreft een eenmalig budget voor de herinrichting van het Zoddepark IJsselmuiden. In 2023 is de duurzaamheidssubsidie voor dit project aangevraagd. De duurzaamheidsmaatregelen zijn onderdeel van een grotere opgave, namelijk het opwaarderen van het gehele Zoddepark. Er is een uitgebreide analyse van het gebied gemaakt en de ambities/toekomstperspectief zijn in beeld gebracht. De bevindingen zijn gepresenteerd op de wijkavond in november in IJsselmuiden. Burgers hebben gelegenheid gehad te reageren. Er is een projectplan gemaakt. De projectgroep start 1e kwartaal 2024. Uitvoering in 2e helft 2024 met eventuele uitloop naar 2025. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.
E	V	121	Betreft een eenmalig budget voor Plattelandsontwikkeling Leader. De Gemeente Kampen neemt deel aan het EU leader programma ter bevordering van plattelandsontwikkeling. De gemeente Kampen heeft nu nog 2 projecten die vallen onder de huidige periode, waarbij cofinanciering is toegezegd. Daarnaast zal in het voorjaar van 2024 een nieuwe periode van start gaan. Daarom dient het restant Leader-budget overgeheveld te worden. LEADER middelen worden aangevuld met provinciale en Europese gelden. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.
E	V	326	In de meicirculaire 2022 is budget beschikbaar gesteld voor een SMP (Soortenmanagementplan). De voorbereidende werkzaamheden vergen tijd waardoor de budgetten overgeheveld moeten worden naar 2024. De overleggen met externe belanghebbenden (Deltawonen & BeterWonen) zijn in volle gang en zijn positief. De verwachting is om eind eerste kwartaal 2024 een uitvraag te doen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling
E	V	635	In het jaar 2023 zijn enkele gesubsidieerde projecten vanuit de provincie Overijssel in het kader van de NLG/ILG (Inrichting Landelijk Gebied) nog niet afgerond. Het gaat hier om het project fietspad Kampereiland - Mandjeswaard. De uitvoering heeft nog niet kunnen plaatsvinden vanwege bezwaren tegen de verleende WNB-vergunningen en bezwaren van enkele pachters over wiens grond het pad moet worden aangelegd. De bezwaren zijn nog in behandeling en de uitslag hiervan is nog niet bekend. Bij de Provincie Overijssel is aangegeven dat dit in het eerste kwartaal 2024 duidelijk wordt. Op basis hiervan heeft de Provincie uitstel verleend. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.
E	V	1.060	Betreft geraamde interne uren binnen taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie. Werkelijke uren zijn geboekt binnen de diverse producten in het taakveld. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Geen verdere analyse. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		2.259	Totaal

Cluster 9

Lasten

Sportbeleid en activering

E	N	-401	Sportstimulering is de afgelopen jaren in ontwikkeling. Vanuit het rijk wordt dit gestimuleerd door het beschikbaar stellen van diverse subsidieregelingen. In Kampen doen we mee aan die regelingen, waardoor er steeds meer impact gemaakt kan worden bij het stimuleren van inwoners om te gaan bewegen. De organisatie van deze beweging wordt steeds groter. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Nee
---	---	------	--

Sportaccommodaties

E	V	179	Betreft éénmalige subsidieregeling tegemoetkoming energiekosten voor maatschappelijke instellingen, welke in 2023 is beëindigd en niet volledig is verbruikt. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	V	278	Betreft interne uren sportaccommodaties. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	N	-759	Dit betreft uitgaven vanuit ontvangen gelden SPUK uitkering ijsbanen en zwembaden en SPUK meerkosten energie openbare zwembaden. Door COVID-19 moesten zwembaden en ijsbanen gedeeltelijk sluiten. Zwembaden en ijsbanen zijn een onmisbaar onderdeel van de Nederlandse sportinfrastructuur. Om deze locaties te compenseren voor geleden verliezen, konden gemeenten gebruikmaken van de regeling SPUK uitkering ijsbanen en zwembaden. Daarnaast hebben de hoge energieprijzen een grote impact op de openbare zwembaden. Daarvoor ontvangt de gemeente compensatie voor de zwembaden, SPUK meerkosten energie. De ontvangen middelen worden overgemaakt naar de betreffende zwembaden. Zie baten, per saldo budgetneutraal. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		-703	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
V		183	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
N		-80	Musea
N		-12	Cultureel erfgoed
N		-46	Media
V		47	Openbaar groen en (openlucht) recreatie
V		66	Sportbeleid en activering
V		52	Sportaccommodaties
V		210	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		2.996	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Cluster 10			
<u>Baten</u>			
Cultureel erfgoed			
E	N	-171	Betreft correctie van dubbel ontvangen subsidies met betrekking tot het beheren en restaureren van het historisch vastgoed. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		-171	Totaal
Cluster 12			
<u>Baten</u>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
E	N	-197	In het jaar 2023 zijn enkele gesubsidieerde projecten vanuit de provincie Overijssel in het kader van de NLG/ILG (Inrichting Landelijk Gebied) nog niet afgerond. Het gaat hier om het project fietspad Kampereiland - Mandjeswaard. De uitvoering heeft nog niet kunnen plaatsvinden vanwege bezwaren tegen de verleende WNB-vergunningen en bezwaren van enkele pachters over wiens grond het pad moet worden aangelegd. De bezwaren zijn nog in behandeling en de uitslag hiervan is nog niet bekend. Bij de Provincie Overijssel is aangegeven dat dit in het eerste kwartaal 2024 duidelijk wordt. Op basis hiervan heeft de Provincie uitstel verleend. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.
		-197	Totaal
Cluster 9			
<u>Baten</u>			
Sportbeleid en activering			
E	V	401	Sportstimulering is de afgelopen jaren in ontwikkeling. Vanuit het Rijk wordt dit gestimuleerd door het beschikbaar stellen van diverse subsidieregelingen. In Kampen doen we mee aan die regelingen, waardoor er steeds meer impact gemaakt kan worden bij het stimuleren van inwoners om te gaan bewegen. De organisatie van deze beweging wordt steeds groter. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee
		401	Totaal
Sportaccommodaties			
E	V	759	Dit betreft inkomsten vanuit ontvangen gelden SPUK uitkering ijsbanen en zwembaden en SPUK meerkosten energie openbare zwembaden. Door COVID-19 moesten zwembaden en ijsbanen gedeeltelijk sluiten. Zwembaden en ijsbanen zijn een onmisbaar onderdeel van de Nederlandse sportinfrastructuur. Om deze locaties te compenseren voor geleden verliezen, konden gemeenten gebruikmaken van de regeling SPUK uitkering ijsbanen en zwembaden. Daarnaast hebben de hoge energieprijzen een grote impact op de openbare zwembaden. Daarvoor ontvangt de gemeente compensatie voor de zwembaden, SPUK meerkosten energie. De ontvangen middelen worden overgemaakt naar de betreffende zwembaden, zie lasten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		759	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
V		32	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
V		75	Musea
V		96	Cultureel erfgoed
V		4	Media
N		-51	Openbaar groen en (openlucht) recreatie
N		-4	Sportbeleid en activering
V		143	Sportaccommodaties
V		296	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		1.088	Totale afwijkingen aan de batenkant
		4.084	Saldo van het programma

Programma Sociaal domein

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verskil met begroting na wijziging	N/V
Sociaal domein						
Cluster 13						
Lasten	68.278	15.235	83.513	82.858	655	V
Baten	14.559	19.861	34.420	39.332	4.912	V
Saldo	53.719	-4.626	49.093	43.526	5.567	V
Totale lasten	68.278	15.236	83.513	82.858	655	V
Totale baten	14.559	19.861	34.420	39.332	4.912	V
Totaal saldo	53.719	-4.625	49.093	43.526	5.567	V

Programma :		Sociaal domein		Bedrag	Verklaring
S/E	V/N				
Cluster 13					
<u>Lasten</u>					
Samenkracht en burgerparticipatie					
E	V	120	De SPUK GALA en IZA-middelen worden dit jaar in enkele gevallen ingezet voor bestaande activiteiten. Het beleid is om eerst de rijksmiddelen in te zetten omdat deze middelen anders terugbetaald dienen te worden. Hierdoor ontstaat er een eenmalige meevaller in 2023. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief		
E	V	150	Op het budget Crisisnoodopvang Zalkerbroek is een overschot, we hebben meer ontvangen dan begroot omdat de afrekening op basis is van forfaitair bedrag en niet op basis van werkelijke kosten. Daarnaast zijn er ook minder kosten gemaakt dan van te voren geprognosticeerd. Volgt Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief		
E	V	250	Voorgesteld wordt om een bedrag van € 250.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Subsidieregeling ontmoetingsfonds Kampen). De subsidieregeling is nog niet uitgewerkt. Derhalve zijn op het bedrag van € 250.000, opgenomen in de begroting 2023, nog geen subsidies uitgedaan. De verwachting is dat de regeling begin 2024 zal zijn vastgesteld. Vanaf dat moment kan tot het verlenen van subsidie worden overgegaan. Om uitbetaling mogelijk te maken zal worden voorgesteld het bedrag naar 2024 over te hevelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, budgetoverheveling.		
E	V	300	Ten opzichte van de 2 ^e Bestuursrapportage is het overschot op de opvang van de vluchtelingen uit de Oekraïne toegenomen. Dit komt vooral door hogere opbrengsten. De opbrengsten waren conservatief begroot en vallen hoger uit doordat er meer opvangplekken zijn gerealiseerd. Dit geldt voor het aantal plekken dat door de beide kerkelijke organisaties (PPS-constructie) is gerealiseerd, als ook voor een kleine uitbreiding van de gemeentelijk opvang in IJsselmuiden. Daarnaast vallen met name de zorgkosten lager uit dan begroot, onder andere doordat een opvangplek voor overlastgevers niet is gerealiseerd en bepaalde vormen van zorg vooralsnog minder dan verwacht worden ingezet. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.		
E	V	320	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	V	340	Project 'De Thuisgevers' betreft huisvesting van statushouders, voor dit project wordt een subsidie ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor de werkelijke kosten. De afwijking op baten en lasten niveau is daardoor budget neutraal. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	V	500	Op het budget van de inburgeringsvoorzieningen is sprake zijn van onderbesteding. Voor de leerroutes blijft de instroom achter op de prognose van het Rijk en die van de gemeente. Deelnemers stromen later in, waardoor de kosten in 2023 lager uitvallen. De gemeente Kampen loopt daarnaast achter met de huisvestingstaakstelling. Hierdoor zijn er minder inburgeringsplichtigen die kunnen starten. De gemeente zet stevig in op versnelling van de taakstelling. Door de lagere kosten zullen ook de opbrengsten uit de specifieke uitkering voor de inburgeringsvoorzieningen lager uitvallen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.		

Inkomensregelingen			
E	V	101	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	V	425	Dit jaar is er een overschot op het budget minimafonds, hiervoor zijn twee aanleidingen. De verruiming van de minimaregelingen is halverwege het jaar van kracht geworden, waardoor er dit jaar nog geen volledig gebruik van is gemaakt. Het huidige overschot geeft daarom geen realistisch beeld op jaarbasis. Daarnaast is uit de evaluatie van het armoedebeleid gebleken dat de mensen die mogelijk recht hebben op de regelingen nog niet volledig zijn bereikt. In de afgelopen periode is hier onderzoek naar gedaan en een communicatiecampagne voorbereid, die op korte termijn van start gaat. De verruiming van het minimabeleid heeft ruimte geboden om de bedragen voor de kindregelingen op het gebied van Sport, Cultuur en Leergeldmiddelen te verhogen. Deze verhogingen zijn echter pas in januari 2024 van kracht gegaan en de communicatie hiervan loopt nog. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	N	-1.900	Het definitieve BUIG budget voor de gemeente Kampen bedroeg hoger dan het nader voorlopig budget. Dit wordt veroorzaakt doordat het wettelijk minimumloon per 1 januari 2023 is verhoogd met 10,15%. Een andere oorzaak van de hogere opbrengst komt door de compensatie die we ontvangen voor het inzetten van loonkosten subsidie. Tegenover een verhoogde opbrengst staat ook een verhoging van de uitgaven op de bijstandsbudgetten. Deze verhoging is ook te verklaren doordat het wettelijk minimumloon is verhoogd met 10,15%. Tevens hebben wij dit jaar tot nu toe meer inwoners aan het werk geholpen in een baan waarbij wij loonkostensubsidie verstrekken aan de werkgever. Het BUIG budget is begroot op een tekort van 1 miljoen, dit tekort blijkt nu 7 ton te zijn. Per saldo levert dit een positief resultaat op van ongeveer 3 ton. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
WSW en beschut werk			
E	V	190	Betreft interne uren. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
Jeugdhulp begeleiding			
E	N	-505	De totale kosten voor jeugdhulp zijn hoger dan begroot. Voor 2023 is ongeveer 18 miljoen begroot, de werkelijke kosten bedragen bijna 18,6 miljoen. Stijging van de kosten heeft vooral te maken met een stijging van het aantal jeugdigen in de zorg ten opzichte van 2022. In 2022 was het totaal aantal in de jeugdzorg 1.588 voor 2023 is dat 1.637. Dit is een stijging van 49 jeugdigen (3%). Deze toename zorgt voor een overschrijding van het budget van ongeveer 6 ton.
		291	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	V	96	Samenkracht en burgerparticipatie
	V	63	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
	V	168	Inkomensregelingen
	V	57	Arbeidsparticipatie
	V	15	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	N	-35	Jeugdhulp begeleiding
	V	364	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		655	Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 13

Baten

Samenkracht en burgerparticipatie

E	V	150	Om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen, is de hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders in het leven geroepen. Gemeenten kunnen gekoppelde statushouders via de HAR regeling alvast tijdelijk huisvesten in hun. Bijvoorbeeld in een hotel, recreatiewoning of een ander gebouw. Hiervoor ontvangen gemeenten een vast bedrag van het Rijk per statushouder. Door de incidentele aard van deze regeling is het aantal op te vangen statushouders vooraf lastig in te schatten. In 2023 zijn meerdere statushouders via deze werkwijze opgevangen tegen lagere kosten, waardoor de baten hoger uitvallen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	V	320	Op het budget CNO zalckerbroek is een overschot op het budget, we hebben meer ontvangen dan begroot omdat de afrekening op basis is van forfaitair bedrag en niet op basis van werkelijke kosten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.

E	V	1.050	Ten opzichte van de 2 ^e Bestuursrapportage is het overschot op de opvang van de vluchtelingen uit de Oekraïne toegenomen. Dit komt vooral door hogere opbrengsten. De opbrengsten waren conservatief begroot en vallen hoger uit doordat er meer opvangplekken zijn gerealiseerd. Dit geldt voor het aantal plekken dat door de beide kerkelijke organisaties (PPS-constructie) is gerealiseerd, als ook voor een kleine uitbreiding van de gemeentelijk opvang in IJsselmuiden. Daarnaast vallen met name de zorgkosten lager uit dan begroot, onder andere doordat een opvangplek voor overlastgevers niet is gerealiseerd en bepaalde vormen van zorg vooralsnog minder dan verwacht worden ingezet. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	N	-340	Project 'De Thuisgevers' betreft huisvesting van statushouders, voor dit project wordt een subsidie ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor de werkelijke kosten. De afwijking op baten en lasten niveau is daardoor budget neutraal. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		1.180	Totaal
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			
E	V	311	In september 2022 is het Integraal Zorgakkoord (IZA) ondertekend door een groot aantal bij de zorg betrokken partijen, de VNG en het ministerie van VWS. In de periode van 2023 tot en met 2026 gebeurt dat met een specifieke uitkering (SPUK) IZA voor regio's. Van elke samenwerkingsregio is één gemeente mandaathouder. Deze gemeente ontvangt en beheert de middelen. Een deel van deze middelen van 2023 is vervolgens verdeeld over de regionale gemeenten. Voor gemeente Kampen betekent dit in 2023 éénmalig een bedrag van ongeveer € 311.000. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
		311	Totaal
Inkomensregelingen			
E	V	180	Betreffen inkomsten vanuit leningen BBZ corona en bijstandsbesluit zelfstandigen corona. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Nee.
E	V	2.230	Het definitieve BUIG budget voor de gemeente kampen bedroeg hoger dan het nader voorlopig budget. Dit wordt veroorzaakt doordat het wettelijk minimumloon per 1 januari 2023 is verhoogd met 10,15%. Een andere oorzaak van de hogere opbrengst komt door de compensatie die we ontvangen voor het inzetten van loonkosten subsidie. Tegenover een verhoogde opbrengst staat ook een verhoging van de uitgaven op de bijstandsbudgetten. Deze verhoging is ook te verklaren doordat het wettelijk minimumloon is verhoogd met 10,15%. Tevens hebben wij dit jaar tot nu toe meer inwoners aan het werk geholpen in een baan waarbij wij loonkostensubsidie verstrekken aan de werkgever. Het BUIG budget is begroot op een tekort van 1 miljoen, dit tekort blijkt nu 7 ton te zijn. Per saldo levert dit een positief resultaat op van ongeveer 3 ton. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
		2.410	Totaal
WSW en beschut werk			
E	V	200	Het verwachte resultaat van Werkvoorzieningschap Kampen en Dronten, Impact, is positiever dan begroot. Aan het eind van het jaar wordt het overschot afgerekend, dit betekent dat een bedrag van ongeveer € 200.000 wordt terugontvangen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		200	Totaal
Arbeidsparticipatie			
E	V	134	Compensabele BTW 2023 op re-integratie. Bepaalde kosten op re-integratie zijn compensabel geworden met uitzondering van kosten voor individuele verstrekkingen. Dit heeft geresulteerd in een extra teruggave van BTW. Is de financiële afwijking eerdere gemeld? Nee.
		134	Totaal
Beschermd wonen (WMO)			
E	V	673	In de tweede berap is voor Beschermd wonen een incidenteel voordeel opgenomen voor € 3.884K. Nu de concept jaarrekening van de centrumgemeente Zwolle is opgemaakt, valt dit voordeel met € 676K hoger uit. De vrijval beschermd wonen bestaat grotendeels uit een incidenteel voordeel veroorzaakt doordat de centrumgemeente nog steeds de budgetten voor beschermd wonen ontvangt en deze bijdrage net als voorgaande jaren, niet volledig nodig is voor de uitvoering van de taken. Het bieden van maatschappelijke opvang is evenals beschermd wonen (op dit moment nog) een taak van de centrumgemeente.
		673	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	N	-105	Samenkracht en burgerparticipatie
	V	109	Inkomensregelingen
	V	4	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		4.912	Totale afwijkingen aan de batenkant
		5.567	Saldo van het programma

Programma Volksgezondheid en milieu

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Volksgezondheid en milieu						
Cluster 14						
Lasten	2.575	513	3.088	2.925	163	V
Baten		436	436	376	-60	N
Saldo	2.575	77	2.652	2.549	103	V
Cluster 15						
Lasten	2.669	35	2.704	2.913	-209	N
Baten	3.635		3.635	4.017	382	V
Saldo	-966	35	-931	-1.105	174	V
Cluster 16						
Lasten	3.846	-26	3.820	3.703	117	V
Baten	6.168		6.168	5.990	-178	N
Saldo	-2.322	-26	-2.348	-2.286	-62	N
Cluster 17						
Lasten	3.681	951	4.632	2.605	2.027	V
Baten	1.293	1.066	2.359	408	-1.951	N
Saldo	2.387	-114	2.273	2.197	76	V
Cluster 18						
Lasten	1.292	14	1.306	1.324	-18	N
Baten	1.235		1.235	1.314	79	V
Saldo	57	14	71	10	61	V
Totale lasten	14.062	1.488	15.550	13.470	2.080	V
Totale baten	12.331	1.502	13.833	12.104	-1.729	N
Totaal saldo	1.731	-14	1.717	1.366	351	V

Programma :		Volksgezondheid en milieu			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 15					
<u>Lasten</u>					
Riolering					
E	V	185	Betreft interne uren riolering. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	N	-318	De onderhoudskosten zijn hoger uitgekomen door extra, niet verwachte uitgaven en gestegen prijzen voor werkzaamheden aan grondwatermeetnet, walstroomkasten en kosten calamiteiten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
		-133	Totaal		
Cluster 16					
<u>Lasten</u>					
Afval					
E	V	138	De overige kosten voor het inzamelen van afval zijn in 2023 lager dan verwacht in verband met gerealiseerde efficiency maatregelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
E	N	-132	In verband met gestegen materiaal prijzen zijn er extra kosten gemaakt voor het leveren en plaatsen van bovengrondse containerbehuizingen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.		
		6	Totaal		
Cluster 17					
<u>Lasten</u>					
Milieubeheer					
E	V	156	Betreft restantbudget vanuit ISV voor de saneringsopgave aan de Blekerijweg. Project is inmiddels gestart en wordt uitgevoerd door de Provincie Overijssel. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.		

E	V	577	Betreft de specifieke uitkering (SPUK) capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE) voor de uitvoering van klimaat en energiebeleid. Voor de uitvoering van deze SPUK regeling zijn in 2023 de eerste middelen beschikbaar gekomen. Hierbij is het beschikte bedrag voor 2023 volledig geraamd voor zowel de lasten als baten. Vanwege latere werving van medewerkers en de invulling van de middelen zijn in 2023 niet de volledige middelen ingezet. Deze middelen mogen ook ingezet worden in de 2 jaar nadat het bedrag is beschikbaar en zullen dan ook ingezet worden in 2024. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	V	1.318	Betreft de specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk voor de aanpak van energiearmoede. Voor de uitvoering van de SPUK regeling was in 2023 nog geen subsidieregeling ingesteld. Hierdoor zijn er in 2023 geen subsidies uitgekeerd en dus geen lasten verantwoord. In het eerste of tweede kwartaal van 2024 zal hier een in combinatie met het NIP (Nationaal Isolatieprogramma) een subsidieregeling voor opgezet worden. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.
E	N	-222	Betreft interne uren binnen milieubeheer. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld. Nee.
		1.829	Totaal

Cluster 18

Lasten

Begraafplaatsen en crematoria

E	V	106	Er is voor 2023 een bedrag aan groot onderhoud gereserveerd voor de begraafplaats in Kampen (renovatie aula en buitenschilderwerk). Vanwege de verduurzamingsopgave worden de eerder gemaakte plannen voor de uitvoer van het groot onderhoud geactualiseerd, waardoor het groot onderhoud is vertraagd en in 2023 niet meer zal worden uitgevoerd. Er is op dit moment nog geen verplichting aangegaan, dus het voorstel is het gereserveerde bedrag terug te laten vallen in de Reserve groot onderhoud gebouwen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	N	-137	Betreft gemaakte meerwerkkosten voor extra onderhoud op de begraafplaatsen in Kampen en IJsselmuiden (graven en dichten), niet voorziene vervanging van een hekwerk in Grafhorst en onvoldoende vervangingsbudget voor meubilair. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		-31	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

V	163	Volksgezondheid
N	-76	Riolering
V	111	Afval
V	198	Milieubeheer
V	13	Begraafplaatsen en crematoria
V	409	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

2.080 Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 15

Baten

Riolering

E	V	610	In 2023 lagen de rioleringskosten (incl. overhead, BTW en algemene bijdrage) per saldo € 610.000 hoger dan de opbrengsten. Dit tekort is conform beleid aangevuld vanuit de egalisatievoorziening riolering. De aanvulling vanuit de egalisatievoorziening riolering, geeft een inkomst in de exploitatie weer. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	N	-228	Betreft lagere inkomsten uit rioolrechten op woningen en niet woningen in verband met minder aanvragen naar nieuwe rioolaansluitingen op bestaande riolering en/of op drukriolering. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		382	Totaal

Cluster 16

Baten

Afval

E	V	171	De totale lasten afval (incl. BTW, overhead en algemene bijdrage) lagen in 2023 hoger dan de baten, het tekort van € 171.000 is aangevuld vanuit de voorziening afval. Deze aanvulling vanuit de voorziening afval geeft een inkomst in de exploitatie weer. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	N	-189	De oud papier prijs is in 2023 fors gedaald, waardoor de inkomsten oud papier in 2023 fors lager zijn dan begroot. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
E	N	-160	Dit nadeel betreft minder inkomsten dan verwacht uit het vastrecht-, diftarief en overige opbrengsten (glas en plastic). Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		-178	Totaal

Cluster 17

Baten

Milieubeheer

E	N	-1.237	Betreft de specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk voor de aanpak van energiearmoede. Voor de uitvoering van de SPUK regeling was in 2023 nog geen subsidieregeling ingesteld. Hierdoor zijn er in 2023 geen subsidies uitgekeerd en dus geen lasten verantwoord. In het eerste of tweede kwartaal van 2024 zal hier in combinatie met het NIP (Nationaal Isolatieprogramma) een subsidieregeling voor opgezet worden. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.
E	N	-577	Betreft de specifieke uitkering (SPUK) capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE) voor de uitvoering van klimaat en energiebeleid. Voor de uitvoering van deze SPUK regeling zijn in 2023 de eerste middelen beschikbaar gekomen. Hierbij is het beschikte bedrag voor 2023 volledig geraamd voor zowel de lasten als baten. Vanwege latere werving van medewerkers en de invulling van de middelen zijn in 2023 niet de volledige middelen ingezet. Deze middelen mogen ook ingezet worden in de 2 jaar nadat het bedrag is beschikbaar en zullen dan ook ingezet worden in 2024. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	N	-199	Betreft restantbudget vanuit ISV voor de saneringsopgave aan de Blekerijweg. Project is inmiddels gestart en wordt uitgevoerd door de Provincie Overijssel. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.

		-2.013	Totaal
--	--	--------	--------

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

N	-60	Volksgezondheid
V	62	Milieubeheer
V	79	Begraafplaatsen en crematoria
V	81	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

	-1.728	Totale afwijkingen aan de batenkant
--	--------	-------------------------------------

	352	Saldo van het programma
--	-----	-------------------------

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
Cluster 19						
Lasten	1.341	483	1.824	1.875	-51	N
Baten	47	97	144	144		N
Saldo	1.294	387	1.681	1.731	-50	N
Cluster 20						
Lasten	2.906	-3.682	-776	994	-1.770	N
Baten	2.619	-2.313	306	2.702	2.396	V
Saldo	287	-1.369	-1.082	-1.708	626	V
Cluster 21						
Lasten	2.032	1.252	3.284	1.957	1.327	V
Baten	1.255	655	1.910	2.440	530	V
Saldo	777	597	1.374	-484	1.858	V
Totale lasten	6.279	-1.946	4.333	4.825	-492	N
Totale baten	3.921	-1.561	2.360	5.286	2.926	V
Totaal saldo	2.358	-385	1.973	-461	2.434	V

Programma : Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring			
Cluster 19						
<u>Lasten</u>						
Ruimte en leefomgeving						
E	V	145	Bij de uitvoering van het project Groene en gezonde Flevowijk is vertraging opgetreden in de uitvoering. Er wordt voorgesteld de resterende middelen over te hevelen naar 2024. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverheveling.			
E	V	259	In 2023 is nog geen start gemaakt met de uitvoering van fysieke projecten in het kader van de gebiedsvisie Brunnepe. Dit leidt tot een eenmalige vrijval waarvan wordt voorgesteld over te hevelen naar 2024. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief en budgetoverhevelingen.			
E	N	-436	Betreft interne uren in het kader van structuur- en bestemmingsplannen. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.			
E	N	-106	Betreft interne uren in het kader van de invoering van de Omgevingswet. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.			
		-138	Totaal			
Cluster 20						
<u>Lasten</u>						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)						
E	N	-868	Betreft een nadeel op de interne uren binnen dit taakveld. Daarentegen is een voordeel op andere taakvelden binnen programma 8. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen.			
E	N	-430	Hogere lasten voor de gemeentelijke kosten Reeve 1 (2022 en 2023). Tegenover deze lasten staan hogere baten. Per saldo een voordeling resultaat van € 22.000 in 2023. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.			
E	N	-210	Hogere voorziening complex Hanzewijk. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.			
E	N	-138	Hogere voorziening voor complex Sonnenbergkwartier. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.			
		-1.646	Totaal			
Cluster 21						
<u>Lasten</u>						
Wonen en bouwen						
E	V	370	Betreft het voorbereidingskrediet voor de Programmaorganisatie van de versnelling woningbouw t.b.v. Reevedelta. Kosten worden doorbelast naar de betreffende voorbereidingskredieten en bovenwijkse voorzieningen.			

E	V	1.623	Betreft een voordeel op de interne uren binnen dit taakveld. Daarentegen is een nadeel op andere taakvelden binnen programma 8. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen.
E	N	-727	Betreft interne uren in het kader van bouw- en woningtoezicht. Dit verschil wordt centraal toegelicht bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten, bij het onderdeel Programma Algemene Dekkingsmiddelen. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.
		1.266	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	V	87	Ruimte en leefomgeving
	N	-122	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
	V	61	Wonen en bouwen
	V	24	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		-492	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Cluster 20			
<u>Baten</u>			
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)			
E	V	418	Hogere winstneming complex Wilsum 2e fase. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	V	527	Hogere inkomsten vanwege de doorbelasting van kosten aan VOF Reeve voor gemaakte kosten van Reeve 1 (2022 en 2023). Tegenover deze inkomsten staat ook hogere uitgaven, zie uitgaven. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	V	1.539	Hogere winstneming complex Onderdijks. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
E	N	-252	Lagere winstneming dan geraamd voor complex Stationskwartier gemeentelijk. Tegenover dit nadeel staat door een lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie bij het onderdeel mutaties reserves een voordeel. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de voorraad gronden en overige grondexploitaties.
		2.232	Totaal
Cluster 21			
<u>Baten</u>			
Wonen en bouwen			
E	V	832	Hogere opbrengst bouwvergunningen (leges). Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
E	N	-370	Betreft het voorbereidingskrediet voor de Programmaorganisatie van de versnelling woningbouw t.b.v. Reevedelta. Kosten worden doorbelast naar de betreffende voorbereidingskredieten en bovenwijkse voorzieningen.
		462	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	N		Ruimte en leefomgeving
	V	164	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
	V	68	Wonen en bouwen
	V	232	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		2.925	Totale afwijkingen aan de batenkant
		2.434	Saldo van het programma

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil met begroting na wijziging	N/V
Algemene dekkingsmiddelen						
Cluster 22						
Lasten	4.702	-2.882	1.820	6.423	-4.603	N
Baten	127.440	2.931	130.371	133.336	2.965	V
Saldo	-122.738	-5.813	-128.551	-126.913	-1.638	N
Totale lasten	4.702	-2.882	1.820	6.423	-4.603	N
Totale baten	127.440	2.931	130.371	133.336	2.965	V
Totaal saldo	-122.738	-5.812	-128.551	-126.913	-1.638	N

Programma :	Algemene dekkingsmiddelen			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring	
Cluster 22				
<u>Lasten</u>				
Treasury				
E	N	-495	Door de stijgende rente en toegenomen bankkosten zijn er dit jaar meer uitgaven geweest. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.	
E	N	-230	Bij het opstellen van de begroting is het te ontvangen dividend vanuit Kampereiland te laag ingeschat in verband met de onvoorspelbaarheid die er op dat moment nog was omtrent de resultaten van Stadserven. Jaarlijks betaalt de gemeente aan de Stadserven € 230.000 voor uitvoering beleidsvisie Kampereiland. In voorgaande jaren werd deze uitgave betaald uit de inkomstenpost ' dividend '. Verder blijkt het nog te ontvangen dividend per balansdatum 31-12-2022 achteraf te hoog vastgesteld. Per balansdatum 31-12-2023 is dit gecorrigeerd waardoor het totale dividend 2023 lager uitvalt dan eerder geraamd. Per saldo in 2023 hierdoor een nadeel van € 195.000. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.	
Overige baten en lasten				
E	V	127	Niet bestede vrije beleidsruimte raad.	
E	V	761	De begrote uren die besteed worden aan projecten en investeringen komen ten last van het desbetreffende taakveld waarop het project of de investering betrekking heeft in plaats van de centraal begrote uren.	
E	N	-4.470	De kostenplaatsen sluiten met een negatief saldo van € 4,5 miljoen veroorzaakt door een overschrijding van de loonsom en de kosten van inhuur derden. Hier tegenover staat een voordeel van € 1,9 miljoen als gevolg van een lagere doorbelasting van uren aan de programma's. Deze voordelen op de uren worden nader toegelicht onder de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten" in de financiële analyses die beginnen met "Betreft interne uren". Per saldo resteert er een overschrijding van de loonsom en de kosten van inhuur derden van € 2,6 miljoen. Zoals al aangekondigd in de brief actuele financiële ontwikkelingen is er op de inzet van personeel ten laste van de loonsom een overschrijding. Deze bedraagt € 2,6 miljoen. Voor bijna € 1,2 miljoen euro van dit tekort is er dekking in de programma's Onderwijs, Sociaal Domein en Volksgezondheid en Milieu, in onder andere SPUK GALA, IZA, Inburgering, de Thuisgevers en NPO middelen. Het restant van het tekort van ca 1,4 miljoen wordt veroorzaakt door o.a. hogere inhuurkosten vanwege de vervanging van (langdurig) ziek personeel, extra inzet vanwege aanvullende opdrachten en andere ad hoc werkzaamheden. Vooruitlopend op de nieuwe spelregels m.b.t. rechtmatigheid wordt in het programma Versterking Financiële Functie al gewerkt aan een herontwerp van de boekhouding, waardoor we vanaf 2024 deze bedragen gesaldeerd zullen presenteren. Gezien de financiële ontwikkelingen is de sturing op deze loonsom in 2024 verscherpt. In 2023 werd aan veel ambities gewerkt, werden veel nieuwe plannen uitgewerkt, groeide de organisatie flink en waren er ook enkele specifieke omstandigheden. In 2023 zijn daarom bewust een aantal dringende verzoeken gehonoreerd in de wetenschap dat de financiële ruimte er in de exploitatie wel (en in de loonsom niet) was.	
E	N	-243	Nadeel op de gereserveerde beleidsvoornemens i.v.m. het verleende voorschot van de Energietoeslag. Deze is in de Decembercirculaire 2023 ontvangen maar kon niet meer begrotingstechnisch worden verwerkt.	
		-4.550	Totaal	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
	N	-2	OZB woningen	
	N	-51	Belastingen overig	

	N	-53	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		-4.603	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Cluster 22			
<u>Baten</u>			
Treasury			
E	V	267	Bij het opstellen van de begroting is per abuis de te ontvangen rente vanuit de rekeningcourant verhouding met het ministerie van Financien (schatkistbankieren) vergeten op te nemen.
E	V	300	Bij het opstellen van de begroting is per abuis de te ontvangen rente vanuit de rekeningcourant verhouding met VOF Reeve vergeten op te nemen.
		<u>567</u>	Totaal
Belastingen overig			
E	V	160	Per abuis zijn de inkomsten en uitgaven van de reclamebelasting Haatland niet opgenomen binnen de begroting, dit voordeel valt weg tegen het nadeel bij de lasten.
		<u>160</u>	Totaal
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds			
E	V	2.144	De Decemercirculaire 2023 (gemeentefonds) geeft een aanvulling van € 2,775 miljoen en deze wordt begrotingstechnisch via de eerste Bestuursrapportage 2024 verwerkt. Daarnaast is er vanuit het gemeentefonds een bijdrage geweest van € 744.000 voor de Erfgoeddeal en zijn er per saldo diverse verrekeningen geweest van per saldo € 113.000 (positief). Hiermee komt de totale afwijking van het gemeentefonds op € 2.144.435. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.
		<u>2.144</u>	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	V	70	Treasury
	V	49	OZB woningen
	N	-56	OZB niet-woningen
	V	73	Parkeerbelasting
	N	-42	Belastingen overig
	N	<u>94</u>	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		2.965	Totale afwijkingen aan de batenkant
		-1.638	Saldo van het programma

Programma Overhead

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Overhead						
Cluster 23						
Lasten	18.736	3.369	22.105	22.338	-233	N
Baten	148	43	191	453	262	V
Saldo	18.588	3.326	21.914	21.885	29	V
Totale lasten	18.736	3.369	22.105	22.338	-233	N
Totale baten	148	43	191	453	262	V
Totaal saldo	18.588	3.326	21.914	21.885	29	V

Programma :	Overhead		Bedrag	Verklaring
S/E	V/N			
Cluster 23				
<u>Lasten</u>				
Overhead				
E	V	202	SSC ONS sluit het jaar 2023 af met een resultaat van € 1,9 miljoen. Voor de gemeente Kampen betekent dit een nog te ontvangen bedrag van € 325.258 (€ 276.202 in de standaardkosten en € 49.056 in de maatwerkkosten). Daarnaast is er over 2023 meerwerk voor de inkoop geweest. Dit betreffen 700 inkoopadviesuren, welke in 2023 als éénmalig meerwerk zijn opgevoerd. Vanaf 2024 zitten deze 700 uren structureel in de begroting. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Ja, eindejaarsbrief.	
E	N	-210	De huisvestingskosten van het Stadhuis waren in 2023 hoger dan begroot. Dit kwam onder andere door hogere gas en elektra kosten en hogere schoonmaakkosten. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee	
E	N	-117	Betreft diverse uitgaven overhead en betreft Korteweg / Wijkonderkomens, Wijkonderkomen IJsselmuiden (Tasveld 15), ruimtelijke realisatie en gemeentewerken. Is de financiële afwijking eerder gemeld? Nee.	
E	N	-224	Betreft lasten voor het verhogen van de voorziening WW plicht welke gevormd is ter afdekking van de mogelijke totale WW plicht ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.	
		-349	Totaal	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
	V	116	Overhead	
	V	116	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
-233 Totale afwijkingen aan de lastenkant				
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
	V	262	Overhead	
	V	262	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
262 Totale afwijkingen aan de batenkant				
29 Saldo van het programma				

Programma Vennootschapsbelasting

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil met begroting na wijziging	N/V
Vennootschapsbelasting						
Cluster 24						
Lasten		63	63	-25	88	V
Baten		0	0	0	0	N
Saldo		63	63	-25	88	V
Totale lasten		63	63	-25	88	V
Totale baten		0	0	0	0	V
Totaal saldo		63	63	-25	88	V

Programma :			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	V	88	Vennootschapsbelasting (VpB)
	V	88	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		88	Totale afwijkingen aan de lastenkant
		88	Saldo van het programma

Programma Reserves

Totale lasten en baten structureel en eenmalig	Begroting 2023	Mutaties	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil met begroting na wijziging	N/V
Reserves						
Cluster 25						
Lasten	553	22.759	23.312	17.776	5.536	V
Baten	2.969	20.318	23.287	18.136	-5.151	N
Saldo	-2.417	2.442	25	-360	385	V
Totale lasten	553	22.760	23.312	17.776	5.536	V
Totale baten	2.969	20.318	23.287	18.136	-5.151	N
Totaal saldo	-2.417	2.442	25	-360	385	V

Programma :		Reserves		Bedrag	Verklaring
S/E	V/N				
Cluster 25					
<u>Lasten</u>					
Mutaties reserves					
E	V	121	Lagere storting in de reserve kapitaallasten aanleg sluis Reeve		
E	V	252	Lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie vanwege een lagere winstneming dan geraamd voor complex stationskwartier gemeentelijk. In 2023 was een winstneming voorzien van € 290.000, de werkelijke winstneming in 2023 is € 38.400. Tegenover dit nadeel staat een voordeel in programma Volkshuisvesting. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de grondexploitaties.		
E	V	300	Lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie vanwege een lagere winstneming dan geraamd voor complex Zuiderzeehaven. In 2023 was een winstneming voorzien van € 300.000. Tegenover dit voordeel staat een nadeel in programma Economie. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de grondexploitaties.		
E	V	315	Lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie vanwege een lagere winstneming dan geraamd voor complex bedrijventerrein N50. In 2023 was een winstneming voorzien van € 315.000. Tegenover dit voordeel staat een nadeel in programma Economie. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de grondexploitaties.		
E	V	4.537	Lagere storting in de bestemmingsreserve sluis en bruggen Reeve vanuit de reserve bouwgrondexploitatie vanwege lagere uitgaven in 2023. Tegenover dit voordeel staat een nadeel aan de batenkant, zie baten. Op 10 november 2023 vond het officiële moment van de start bouw van de Dorpssluis in Reeve plaats. Hierdoor zijn de kosten in 2023 lager uitgevallen.		
		5.525	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
	V	11	Mutaties reserves		
	V	11	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		5.536	Totale afwijkingen aan de lastenkant		
Cluster 25					
<u>Baten</u>					
Mutaties reserves					
E	N	-4.537	Lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve sluis en bruggen Reeve vanuit de reserve bouwgrondexploitatie vanwege lagere uitgaven in 2023. Tegenover dit nadeel staat een voordeel aan de lastenkant, zie lasten. Op 10 november 2023 vond het officiële moment van de start bouw van de Dorpssluis in Reeve plaats. Hierdoor zijn de kosten in 2023 lager uitgevallen.		
E	N	-242	Lagere onttrekking aan de reserve kapitaallasten sluis en bruggen Reeve omdat de aanleg nog niet gerealiseerd is.		
E	N	-142	Lagere onttrekking aan de reserve bouwgrondexploitatie door lagere advieskosten (taxaties, stikstof, Didam nota grondbeleid) in 2023. Tegenover dit nadeel staat in programma 8 een voordeel. In de paragraaf grondexploitaties gaan we nader in op het resultaat van de grondexploitaties.		
		-4.921	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					
	N	-230	Mutaties reserves		
	N	-230	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100		
		-5.151	Totale afwijkingen aan de batenkant		
		385	Saldo van het programma		

Overzicht Incidentele baten en lasten

In 2023 hebben zich de volgende belangrijkste incidentele baten en lasten voorgedaan:

Door de actualisatie van de stand van de voorziening wachtgelden en pensioenen wethouders is er een voordeel ontstaan van € 709.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een hogere rekenrente en het niet meer deelnemen van een aantal voormalige wethouders in de voorziening.

Rapportage op grond van de Wet Normering Topinkomens

WNT-verantwoording gemeente Kampen

De WNT is van toepassing op gemeente Kampen. Het voor gemeente Kampen toepasselijke algemeen bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	N.J. Middelbos	H. van der Meulen
2023		
Functiegegevens	Algemeen directeur/gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.203	76.979
Beloningen betaalbaar op termijn	21.975	18.302
<i>Subtotaal</i>	<i>152.178</i>	<i>95.281</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	178.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	152.178	95.281
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	N.J. Middelbos	H. van der Meulen
Functiegegevens	Algemeen directeur/gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.948	76.754
Beloningen betaalbaar op termijn	21.306	17.851
<i>Subtotaal</i>	<i>149.254</i>	<i>94.605</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	172.800
Totale bezoldiging	149.254	94.605

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Er zijn in 2022 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 14 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.362.880,- .

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000)		Totaal
1A	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	8.130
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	968
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		9.098
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.561
5	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering)	4.537
Voorwaardencriterium		760
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering)	760
M&O criterium		13

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Beleidsindicatoren en kengetallen

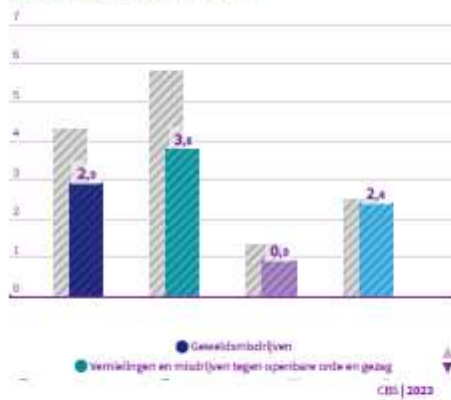
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Misdrijven

Kampen, per 1.000 inwoners

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,0% Kampen
2,4% Nederland

DUO/Ingrado | 2022

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

53,1% Kampen
46,4% Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

683,2 Kampen
825,4 Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

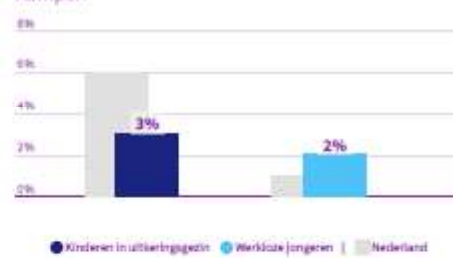
Jongeren met een delict voor de rechter

1% Kampen
1% Nederland

CBS | 2022

Achterstand onder jeugd

Kampen

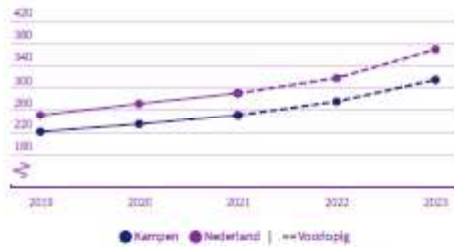
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

29,7% Kampen
33,1% Nederland

berkering | 2021

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde x €1.000

CBS | 2019 - 2023

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

11,9 Kampen
9,3 Nederland

BAG/ADF | 2022

Demografische druk

CBS | 2023

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 720 Kampen
€ 860 Nederland

COELO | 2023

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 748 Kampen
€ 942 Nederland

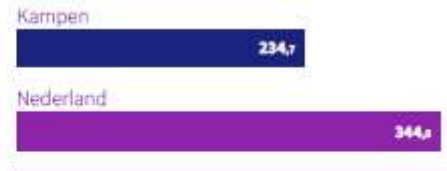
COELO | 2023

Netto arbeidsparticipatie

76,4% Kampen
73,1% Nederland

CBS | 2023

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2023

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

133,2 Kampen
191,5 Nederland

CBS | 2023

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2023

Jongeren met jeugdbescherming

1,0% Kampen
1,0% Nederland

CBS | 2023

Formatie

Aantal Fte (toegestane formatie) per 1.000 inwoners: $440 / 55.614 = 7,9$ Fte

Bezetting

Aantal Fte (werkelijke formatie) per 1.000 inwoners: $404 / 55.614 = 7,3$ Fte

Apparaatskosten

Kosten per inwoner: $\text{€ } 43,3 \text{ miljoen} / 55.614 = \text{€ } 779$

Externe inhuur

Kosten inhuur externen als % van (totale loonsom + kosten inhuur externen):

$\text{€ } 4,9 \text{ miljoen kosten inhuur} / (\text{€ } 36,0 \text{ miljoen loonsom} + \text{€ } 4,9 \text{ miljoen kosten inhuur}) = 11,9 \%$

Overheadkosten

De overheadkosten uitgedrukt in een % van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves):

$\text{€ } 22,5 \text{ miljoen overhead} / \text{€ } 188,8 \text{ miljoen} = 12\%$

SiSa en IMG

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties								eb	
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitvoeringscode	Specifieke uitlegging Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01 € 65,957	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05		
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01 € 11,781,435	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) t/m van de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m van de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06	
			Totaal bedrag vorderingen (i/onechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08 € 67,830	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 11,993,249	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 17,122,500	€ 0	€ 0	€ 142,384
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01 17	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03 11	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04 17	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	
			Wijziging keuze per (2023/2024) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 N.V.T.	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Nee	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Reeks 1 Normbedragen voor a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Normbedragen voor e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Normbedragen voor e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14 € 124,111	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15 € 147,045	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/18 € 7,094	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/19 € 7,764	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/20 € 7,764
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 € 6,490	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 € 18,620	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 € 30,149	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24 € 59,856	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25 € 19,745	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26 € 207,558	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/27 € 33,209
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/28 € 12,000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/29 € 48,000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/30 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/31 € 1,800	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/32 € 207,558		Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/33 € 207,558
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	Projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Algesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: C9/03	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06	
			1 Revedelta Oost / 2023-0000051420 Ja	Ja	Ja	0	0	0	
			2						
			20						
			Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C9/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C9/10	Opbrengsten (jaar T) Aard controle R Indicator: C9/11	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C9/12	
			1 Revedelta Oost / 2023-0000051420 Ja	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2						
			20						
			Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Toelichting afwijking(en) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16			
			1 Revedelta Oost / 2023-0000051420 Ja	Ja		Nee			
			2						
			20						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 09-03-2024

Verstrekter	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06	
			1 SUV/IS21-01345673	€ 0	€ 0	Nee	Zet af van maatregelen. Middelen zijn inmiddels al teruggestort aan het RVO	Ja	
			2 SUV/IS21-01211467	€ 0	€ 0	Nee	Uitvoering van de werkzaamheden uitgesteld i.v.m. onderzoek naar nieuwe huisvesting voor de school	Ja	
			3 SUV/IS21-2-02366426	€ 0	€ 800.000	Nee	Opbrengst gestand 12 april 2024. RVO om gewijzigde beschikking gevraagd.	Nee	
			4 SUV/IS21-2-03051516	€ 249.716	€ 342.421	Ja		Ja	
			100						
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09				
			1 SUV/IS21-01345673	N.v.t.					
2 SUV/IS21-01211467	N.v.t.								
3 SUV/IS21-2-02366426	N.v.t.								
4 SUV/IS21-2-03051516	Ja								
100									
BZK	C55	Aanpak energiearme	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06	
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0	
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09				
			0	€ 0	€ 0				
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verliging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15	
			0	0	0	0	0	0	
			BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project
Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03				Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06	
1 RHA2021-02275985	Huisvesting arbeidsmigranten in IJsselmuiden	€ 0				€ 300.000	0	140	
2									
10									
Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)				Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09				Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12	
1 Huisvesting arbeidsmigranten in IJsselmuiden	€ 0	€ 0				Ja	Nee	Ja	
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?								
Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14								
Nee	Ja								
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gedelfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02					
€ 925	Nee								

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 09-03-2024

Verstrekter	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01</i>	Kenmerk/ beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02</i>	Betroft pijler Een pijler per regel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03</i>	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: C75B/04</i>	Cofinanciering per pijler (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/05</i>	
			1 030004 Provincie Overijssel	2021/0048385	1	€ 100.652	€ 100.652	
			2					
			100					
		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: C75B/07</i>	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09</i>			
1 030004 Provincie Overijssel	€ 161.921	€ 161.921						
2								
100								
		Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10</i>	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/11</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12</i>				
1	€ 24.585	€ 68.368	Nee					
2								
100								
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
1	€ 53.596	€ 0	1	85	244			
2								
100								
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C94/02</i>	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03</i>	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 <i>Aard controle R Indicator: C94/04</i>	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daaraan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en <i>Aard controle R Indicator: C94/05</i>	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatsbedeelde woningen <i>Aard controle R Indicator: C94/06</i>
1	LA/23-03607332	€ 0	0	0	0	0	€ 0	
2								
100								
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling <i>Aard controle R Indicator: C94/07</i>	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b <i>Aard controle R Indicator: C94/08</i>	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. <i>Aard controle R Indicator: C94/09</i>	Eindverantwoording (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10</i>			
1		€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
2								
100								
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01</i>	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02</i>	Algesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle D1 Indicator: C105/03</i>	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04</i>	Algesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle D1 Indicator: C105/05</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C105/06</i>
1	2023-0000096102 Vloeddijk - Molenstraat	0	Ja	0	Nee	€ 0		
2	2023-0000096102 Sonnenbergwartier	0	Ja	0	Nee	€ 0		
20								
		Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07</i>	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08</i>	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09</i>	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10</i>	Algesproken aandeel aan betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) <i>Aard controle D1 Indicator: C105/12</i>	
1	2023-0000096102 Vloeddijk - Molenstraat	€ 0	Ja	De verwachting is dat de opgegeven datum van oplevering wordt gehaald in 2027 (zoals vermeld in de beschikking)	0	Nee		
2	2023-0000096102 Sonnenbergwartier	€ 0	Ja	De verwachting is dat de opgegeven datum van oplevering wordt gehaald in 2027 (zoals vermeld in de beschikking)	0	Nee		
20								
		Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13</i>	 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14</i>				
1	2023-0000096102 Vloeddijk - Molenstraat	Nee						
2	2023-0000096102 Sonnenbergwartier	Nee						
20								

SisA bijlage 'verantwoordingsinformatie' 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisA - d.d. 09-03-2024													
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator						
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06					
			1 RHA2023-03498539	Reeve Delta West	€ 0	€ 0	€ 0,0	€ 0,0					
			2 RHA2023-03498483	Buitenbroekseweg Kampen	€ 0	€ 0	€ 0,0	€ 0,0					
			3 RHA2023-03498511	Reeve Delta Oost	€ 0	€ 0	€ 0,0	€ 0,0					
			4 RHA2023-03516097	Schansdijk	€ 0	€ 0	€ 0,0	€ 0,0					
			5 RHA2023-03516184	Constructieweg	€ 0	€ 0	€ 0,0	€ 0,0					
			10										
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R Indicator: C209/10							
1 Reeve Delta West	0	Ja	Ja										
2 Buitenbroekseweg Kampen	0	Ja	Ja										
3 Reeve Delta Oost	0	Nee	Ja										
4 Schansdijk	0	Ja	Ja										
5 Constructieweg	0	Ja	Ja										
10													
Eindverantwoording (Ja/Nee)													
Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11													
		Nee											
BZK	C210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	SisA tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/01	Aard controle R Indicator: C210B/02	Aard controle R Indicator: C210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/06				
				1 030004 Provincie Overijssel	€ 164.156	€ 99.156	1	3.000	Ja				
				2									
				3									
4													
5													
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPC)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)					
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05					
				€ 725.416	€ 348.959	€ 30.517	€ 100.842	€ 341.163					
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid					
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09						
				1									
				2									
				100									
				OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Gemeenten	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
								Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
€ 222.232	€ 0	€ 237.536	€ 0					€ 899.963					
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten i.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten i.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs										
Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09										
1													
2													
10													

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitvoeringscode	Specifieke uitlegging Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
tenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 4,200	€ 0	€ 11,044	
			2 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 7,708	€ 7,708	€ 20,270	€ 20,270	
			5 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			7 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			8 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			9 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			10 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	€ 0	€ 26,500	€ 0	€ 68,690	
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Ja				
			2 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			3 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			4 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Ja				
			5 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			6 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			7 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			8 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			9 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Nee				
			10 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559	Ja				
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		1. Waterbestendig inrichten tralo Kerkepad	Ja		
			2 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		2. Opstellen afkoppelplan Groenesstraat / Bongerd	Nee		
			3 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		3. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Burgemeester Visserweg	Nee		
			4 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		4. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Baan	Ja		
			5 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		5. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Van Diggelerweg	Nee		
			6 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		6. Mesuwerplein	Nee		
			7 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		7. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Bisschopswetering	Nee		
			8 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		8. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Drossenstraat	Nee		
			9 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		9. Adaptieve herinrichting met afkoppelen hemelwaterafoer Holtzendorstraat; verharding vervangen door groen	Nee		
			10 030004 Provincie Overijssel 2022/0199559		10. Klimaatadaptief Herinrichten Oratoriumplein - Verharding vervangen door groen	Ja		
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 09-03-2024

Verstrekkter	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E84	Regeling stimulerende verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E84/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E84/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 139,593	€ 139,593	€ 69,797	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)aantal in Meters	Nee	90			
			2 322 Fysiek opheffen fietsoversteek(aantal in Stuks	Nee	1			
			3 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/aantal in Stuks	Ja	1			
			4 345 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt(aantal in Stuks	Nee				
			5 372 Draagkrachtige berm(aantal in Meters	Nee	68			
			50					
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Beschikkingnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E87B/03	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) Aard controle R Indicator: E87B/05	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 060166 Gemeente Kampen	D2023-06-001699 / Verlening project Gemeente Kampen fase 2	52092	52092	39069	39069
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
			1 D2023-06-001699 / Verlening project Gemeente Kampen fase 2	Nee				
			2					
			10					
IenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplafse infrastructuur	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/02	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E104/03	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 IENW/BSK-2023/375950	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09		
			1 IENW/BSK-2023/375950	0	0	Nee		
			2					
			3					
			4					
			Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening Aard controle R Indicator: E104/12	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/13	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15
			1 Mobiliteitshub bij station Kampen Zuid voor OV, (deel)auto en fiets, inclusief uitbreiding van het P+R terrein.	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2 Geluidswerendevoorzieningen spoor- en N50 bij Venekwartier (oostkant N50) en Reeve 2 (westkant N50).	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 Twee ongelijkvloerse oversteek en voor de fiets: Venekwartier-Stationsgebied (onder N764) en Venedijk-verlengde Willem Hendrik Zwaartalee (onder Europallee)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 Snelfietsfietspaden: Station Kampen-Zuid tot aan de N307 (Fleovweg), tunnel bij Celesbroeksweg	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			40					
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning Aard controle R Indicator: F1/02	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: F1/03	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: F1/04	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: F1/05	
			1 UWHHS170248	€ 0	Nee	Nee	€ 435,136	
			2 UWHHS170249	€ 0	Nee	Ja	€ 2,308	
			100					

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024										
Verstrekter	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
					Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
					€ 182,053	€ 60,948	€ 61,685	€ 342,686	€ 0	€ 342,686
					Eindverantwoording (Ja/Nee)					
					Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
					Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023			Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			l.1 Participatiewet (PW)	l.1 Participatiewet (PW)	l.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	l.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	l.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	l.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
					Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
					€ 11,827,713	€ 227,786	€ 845,136	€ 0	€ 38,272	€ 0
					Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
					Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
					€ 102,291	€ 0	€ 0	€ 1,828,622	€ 0	€ 0
					Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
					Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
					€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking_gemeentedeel 2023)			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.								
					Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
					€ 12,000	€ 65,885	€ 14,305	€ 0	€ 0	€ 0
					BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
					Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente		
					Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
					€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekter	Uitvoeringscode	Specifieke uitleg van de juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 30	€ 8.503	€ 88.976	€ 752	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.970	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 4.506	€ 0	€ 681	€ 12.346	€ 70	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 4.506	€ 0	€ 0	€ 2.124	€ 22	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 9.012	€ 30	€ 11.154	€ 83.446	€ 844	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee			
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee			
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee			
			6 Totaal	0	0	N.v.t.			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>				
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)									
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)									
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)									
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)									
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)									
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vijal) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire						
	Gemeente	Gemeente	Gemeente						
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>					
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
6 Totaal	0	0	0	0					
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>				
			€ 368.557	€ 0	Ja				
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>				
			€ 1.693	€ 0	Ja				
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>		
			€ 57.378	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverzekering sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie						
					Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02						
					€ 375,658	€ 534,564						
					Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is		
					Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08		
					1	1.1 Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 270,578	€ 0	€ 0			
					2	1.2 Onroerende zaken - Renovatie	€ 83,651	€ 0	€ 0			
					3	1.3 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 95,969	€ 0	€ 0			
					4	2.1 Roerende zaken - Aankopen	€ 0	€ 0	€ 0			
					5	2.2 Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 16,755	€ 0	€ 16,755			
6	2.3 Roerende zaken - Befeel en exploitatie	€ 67,611	€ 0	€ 67,611								
100												
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06		
					1	1042484	€ 56,575	€ 0	€ 38,544	€ 0	€ 56,575	
					2							
					3							
					4							
					Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08						
					1	1042484	Ja					
					2							
3												
4												
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventiepakketten of preventieaanpakken			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventiepakket of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
					Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04				
					€ 28,844	€ 33,671	Ja	Nee				
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)			Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatiekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording			
					Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05			
					1	SPUKJ221-22202	€ 149,585	€ 149,585	€ 149,585	Ja		
					Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatiekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11		
					1	Sportfondsenbad De Steur	Nov + dec 2021	€ 42,293	€ 42,293	€ 42,293	€ 42,293	
					2	Sportcentrum Sonnenberch	jan-22	€ 39,053	€ 39,053	€ 39,053	€ 39,053	
					3	Sportfondsenbad De Steur	jan-22	€ 68,219	€ 68,219	€ 68,219	€ 68,219	
					50							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Kuiferingcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 42,025	€ 33,625	€ 8,400	€ 33,625	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 290,325	€ 231,460	€ 57,865	€ 231,460	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 64,654	€ 48,711	€ 9,478	€ 48,711	Ja
			4 Kinsrijke Start	€ 48,490	€ 38,792	€ 9,898	€ 38,792	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 22,629	€ 18,103	€ 4,526	€ 18,103	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 56,572	€ 38,312	€ 11,314	€ 38,312	Ja
			7 Valpreventie	€ 166,483	€ 132,415	€ 33,296	€ 132,415	Ja
			8 Leefomgeving	€ 32,327	€ 32,327	€ 6,465	€ 32,327	Ja
			9 OVO & Voorgesignalering alcoholproblematiek	€ 8,082	€ 8,465	€ 1,816	€ 8,465	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 117,293	€ 94,394	€ 23,599	€ 94,394	Ja
			11 Mantelzorg	€ 32,327	€ 25,861	€ 6,465	€ 25,861	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 32,327	€ 32,327	€ 6,465	€ 32,327	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 17,780	€ 14,224	€ 3,556	€ 14,224	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 8,082	€ 8,082	€ 0	€ 8,082	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 28,771	€ 23,100	€ 5,671	€ 23,100	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegevoert aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
			4 Kinsrijke Start	Ja				
			5 Mentale Gezondheid	Ja				
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
			7 Valpreventie	Ja				
			8 Leefomgeving	Ja				
			9 OVO & Voorgesignalering alcoholproblematiek	Ja				
			10 Versterken sociale basis	Ja				
			11 Mantelzorg	Ja				
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13 Welzijn op recept	Ja				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja							
Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09								
Nee								
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPLUKNEAS230151	€ 18,414	€ 18,414	Ja		
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	
			MEOZ23214	€ 609,829	€ 329,899	Ja		
			Naam zwembad	Totale verening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08	
			1 Sportcentrum Sonnenberch	€ 125,798	€ 88,805	Ja		
			2 Sportfensbad De Steur	€ 484,131	€ 241,094	Ja		
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			060193 Gemeente Zwolle	€ 320,812				
LNV	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provinciecode) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02	Aard controle R Indicator: L7B/03	Aard controle R Indicator: L7B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06
			1 Mastenbroek/6288685	030004 Provincie Overijssel	€ 10,387	€ 93,574	Ja	
			2 Koekoekspolder/6287075	030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 88,000	Ja	
			10					

IMG verantwoordiging													
	Beschikkingnummer provincie	Project afgerond / eindverantwoording Ja-nee	In de verleningsbesluit opgenomen subsidie voor dit project	Besteed t/m provinciale middelen jaar 2023 (conform baten/lastenstelsel)	Besteed t/m gemeentelijke middelen jaar 2023 conform baten/lastenstelsel)	Cumulatief besteed t/m provinciale middelen t/m jaar 2023 (conform baten/lastenstelsel)	Cumulatief besteed t/m gemeentelijke middelen t/m jaar 2023 (conform baten/lastenstelsel)	R	R	1.000.000	1.000.000	Geplan de einddatum	2023
Aard controle	D1	D1	R	R	R	R	R	D1	D1	-	-	Optionele toelichting op één van de voorgaande kolommen	
Project Aardwarmte Koekoek	2010/0068430	Nee	1.000.000	-	-	1.000.000	1.000.000					Verlenging tot 2030 is aangevraagd en akkoord.	

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Programma Bestuur en ondersteuning				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 1				
0.1 Bestuur				
Lasten	3.773	3.627	146	V
Baten		706	706	V
Saldo	3.773	2.921	852	V
0.2 Burgerzaken				
Lasten	2.192	2.150	42	V
Baten	688	640	-48	N
Saldo	1.503	1.511	6	V
Cluster 2				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
Lasten	1.349	4.561	-3.212	N
Baten	690	4.241	-3.551	V
Saldo	659	320	-339	V

Programma Veiligheid				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 3				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Lasten	4.020	3.861	159	V
Baten	405	394	11	N
Saldo	3.615	3.467	148	V
1.2 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	2.103	1.688	415	V
Baten	79	162	83	V
Saldo	2.024	1.525	499	V

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 4				
2.1 Verkeer en vervoer				
Lasten	10.920	9.454	1.466	V
Baten	3.176	996	2.180	N
Saldo	7.744	8.458	-714	N
2.2 Parkeren				
Lasten	817	825	-8	N
Baten		61	61	V
Saldo	817	763	54	V
Cluster 5				
2.3 Recreatieve havens				
Lasten	116	89	27	V
Baten	19		19	N
Saldo	97	89	8	V
2.4 Economische havens en waterwegen				
Lasten	312	250	62	V
Baten	482	446	36	N
Saldo	-171	-196	25	V
Cluster 6				
2.5 Openbaar vervoer				
Lasten	5	4	1	V
Baten				V
Saldo	5	4	1	V

Programma Economie				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 7				
3.1 Economische ontwikkeling				
Lasten	1.469	927	542	V
Baten	462	459	3	N
Saldo	1.008	467	541	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Lasten	145	65	80	V
Baten	615	134	-481	N
Saldo	-470	-69	-401	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	747	129	618	V
Baten	58	34	24	N
Saldo	690	95	595	V
3.4 Economische promotie				
Lasten	774	1.203	-429	N
Baten	91	160	69	V
Saldo	683	1.043	-360	N

Programma Onderwijs				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 8				
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Lasten	569	543	26	V
Baten				V
Saldo	569	543	26	V
4.2 Onderwijshuisvesting				
Lasten	6.097	6.161	-64	N
Baten	431	411	-20	N
Saldo	5.666	5.750	-84	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
Lasten	4.381	3.807	574	V
Baten	2.336	2.216	-120	N
Saldo	2.045	1.591	454	V

Programma Sport, cultuur en recreatie				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 10				
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Lasten	6.347	5.652	695	V
Baten	662	694	32	V
Saldo	5.685	4.958	727	V
5.4 Musea				
Lasten	2.763	2.748	15	V
Baten	145	220	75	V
Saldo	2.618	2.528	90	V
5.5 Cultureel erfgoed				
Lasten	1.309	698	611	V
Baten	15	-60	-75	N
Saldo	1.294	758	536	V
Cluster 11				
5.6 Media				
Lasten	1.957	2.003	-46	N
Baten	276	280	4	V
Saldo	1.681	1.723	-42	N
Cluster 12				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	9.322	7.016	2.306	V
Baten	557	309	-248	N
Saldo	8.765	6.708	2.057	V

Cluster 9				
5.1 Sportbeleid en activering				
Lasten	507	841	-334	N
Baten	331	728	397	V
Saldo	176	113	63	V
5.2 Sportaccommodaties				
Lasten	6.101	6.351	-250	N
Baten	2.541	3.444	903	V
Saldo	3.561	2.907	654	V
Programma Sociaal domein				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 13				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	18.008	15.932	2.076	V
Baten	15.975	17.050	1.075	V
Saldo	2.033	-1.118	3.151	V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
Lasten	2.917	2.854	63	V
Baten		311	311	V
Saldo	2.917	2.543	374	V
6.3 Inkomensregelingen				
Lasten	23.181	24.388	-1.207	N
Baten	14.198	16.718	2.520	V
Saldo	8.984	7.670	1.314	V
6.4 WSW en beschut werk				
Lasten	7.424	7.234	190	V
Baten	369	569	200	V
Saldo	7.056	6.665	391	V
6.5 Arbeidsparticipatie				
Lasten	992	935	57	V
Baten	113	247	134	V
Saldo	879	688	191	V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Lasten	2.469	2.547	-78	N
Baten		14	14	V
Saldo	2.469	2.534	-65	N
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)				
Lasten	4.373	4.299	74	V
Baten				V
Saldo	4.373	4.299	74	V
6.71B Begeleiding (WMO)				
Lasten	4.080	4.009	71	V
Baten				V
Saldo	4.080	4.009	71	V
6.71C Dagbesteding (WMO)				
Lasten	850	885	-35	N
Baten				V
Saldo	850	885	-35	N
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
Lasten				V
Baten	371	292	-79	N
Saldo	-371	-292	-79	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten		-1.975	-1.975	N
Baten				V
Saldo		-1.975	-1.975	N
6.72A Jeugdhulp begeleiding				
Lasten	7.610	2.249	5.361	V
Baten		23	23	V
Saldo	7.610	2.226	5.384	V

6.72B Jeugdhulp behandeling				
Lasten	150	3.329	-3.179	N
Baten				V
Saldo	150	3.329	-3.179	N
6.72C Jeugdhulp dagbesteding				
Lasten	265	1.170	-905	N
Baten				V
Saldo	265	1.170	-905	N
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig				
Lasten	400	194	206	V
Baten				V
Saldo	400	194	206	V
6.73A Pleegzorg				
Lasten	735	1.070	-335	N
Baten				V
Saldo	735	1.070	-335	N
6.73B Gezinsgericht				
Lasten	1.148		1.148	V
Baten				V
Saldo	1.148		1.148	V
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig				
Lasten	10	3.587	-3.577	N
Baten				V
Saldo	10	3.587	-3.577	N
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf				
Lasten	4.929	5.930	-1.001	N
Baten				V
Saldo	4.929	5.930	-1.001	N
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				
Lasten	930	1.451	-521	N
Baten				V
Saldo	930	1.451	-521	N
6.74C Gesloten plaatsing				
Lasten	650	872	-222	N
Baten				V
Saldo	650	872	-222	N
6.81A Beschermd wonen (WMO)				
Lasten		10	-10	N
Baten	3.394	4.096	702	V
Saldo	-3.394	-4.086	692	V
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)				
Lasten	625	597	28	V
Baten		12	12	V
Saldo	625	585	40	V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-				
Lasten		-83	83	V
Baten				V
Saldo		-83	83	V
6.82A Jeugdbescherming				
Lasten	1.580	1.269	311	V
Baten				V
Saldo	1.580	1.269	311	V
6.82B Jeugdreclassering				
Lasten	186	106	80	V
Baten				V
Saldo	186	106	80	V

Programma Volksgezondheid en milieu				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 14				
7.1 Volksgezondheid				
Lasten	3.088	2.925	163	V
Baten	436	376	60	N
Saldo	2.652	2.549	103	V
Cluster 15				
7.2 Riolering				
Lasten	2.704	2.913	-209	N
Baten	3.635	4.017	382	V
Saldo	-931	-1.105	174	V
Cluster 16				
7.3 Afval				
Lasten	3.820	3.703	117	V
Baten	6.168	5.990	-178	N
Saldo	-2.348	-2.286	-62	N
Cluster 17				
7.4 Milieubeheer				
Lasten	4.632	2.605	2.027	V
Baten	2.359	408	1.951	N
Saldo	2.273	2.197	76	V
Cluster 18				
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	1.306	1.324	-18	N
Baten	1.235	1.314	79	V
Saldo	71	10	61	V
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 19				
8.1 Ruimte en leefomgeving				
Lasten	1.824	1.875	51	N
Baten	144	144		V
Saldo	1.681	1.731	50	N
Cluster 20				
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)				
Lasten	-776	994	-1.770	N
Baten	306	2.702	2.396	V
Saldo	-1.082	-1.708	626	V
Cluster 21				
8.3 Wonen en bouwen				
Lasten	3.284	1.957	1.327	V
Baten	1.910	2.440	530	V
Saldo	1.374	-484	1.858	V
Programma Algemene dekkingsmiddelen				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 22				
0.5 Treasury				
Lasten	-326	399	-725	N
Baten	1.377	2.015	638	V
Saldo	-1.703	-1.616	-87	N
0.61 OZB woningen				
Lasten	954	956	-2	N
Baten	7.724	7.773	49	V
Saldo	-6.770	-6.817	47	V
0.62 OZB niet-woningen				
Lasten				V
Baten	5.380	5.324	-56	N
Saldo	-5.380	-5.324	-56	N

0.63 Parkeerbelasting				
Lasten	1	1		V
Baten	1.718	1.791	73	V
Saldo	-1.717	-1.789	72	V
0.64 Belastingen overig				
Lasten	186	237	-51	N
Baten	594	712	118	V
Saldo	-408	-475	67	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds				
Lasten				V
Baten	113.577	115.721	2.144	V
Saldo	-113.577	-115.721	2.144	V
0.8 Overige baten en lasten				
Lasten	734	4.829	4.095	N
Baten				V
Saldo	734	4.829	4.095	N
Programma Overhead				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 23				
0.4 Overhead				
Lasten	22.105	22.338	-233	N
Baten	191	453	262	V
Saldo	21.914	21.885	29	V
Programma Vennootschapsbelasting				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 24				
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)				
Lasten	63	-25	88	V
Baten				V
Saldo	63	-25	88	V
Programma Reserves				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 25				
0.10 Mutaties reserves				
Lasten	23.312	17.776	5.536	V
Baten	23.287	18.136	-5.151	N
Saldo	25	-360	385	V
Saldo	3	12.551	12.554	V

Kredietoverzicht per programma

kredietoverzicht programma 0 Bestuur en ondersteuning

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)	Begroting	Rekening	Restant
Bestuur en ondersteuning			
Cluster 1			
Vervanging bedrijfswagen OI01			
	Lasten	46	37
	Baten		9
	Saldo	46	37

Toelichting op lastenoverschrijding

kredietoverzicht programma 1 Veiligheid

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)	Begroting	Rekening	Restant
	Lasten		
	Baten		
	Saldo		

Toelichting op lastenoverschrijding

kredietoverzicht programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)	Begroting	Rekening	Restant
Verkeer, vervoer en waterstaat			
Cluster 4			
Uitbreiden parkeercapaciteit IJVV			
	Lasten	220	277
	Baten		-57
	Saldo	220	277
Herinrichting Cellebroedersweg Klimaatadaptatie			
	Lasten	1	1
	Baten		
	Saldo	1	1
Cluster 4			
Vervanging fietsbrug Trekvaart/ijsbaan KW159			
	Lasten		24
	Baten		-24
	Saldo		24
Rehabilitatie Kamperzeedijk			
	Lasten	1	1
	Baten		
	Saldo	1	1
Vervanging bedrijfswagen R15			
	Lasten	86	87
	Baten		-1
	Saldo	86	87
Vervanging bedrijfswagen R12			
	Lasten	1	1
	Baten		

	Saldo	1	1	
Vervanging natzoutstrooier R1-07	Lasten	35	26	9
	Baten			
	Saldo	35	26	9
Aanleg sluis en bruggen Reeve	Lasten	9.566	5.005	4.561
	Baten	4.529	2.424	2.105
	Saldo	5.037	2.581	2.456
Klimaatregelen herinrichten Meeuwenplein	Lasten	558	558	
	Baten	135	135	
	Saldo	423	423	
Vervanging fietsbruggen 33 en 37	Lasten	13	13	
	Baten			
	Saldo	13	13	
Vervanging brug Naaldeweg KW239	Lasten	457	468	-11
	Baten			
	Saldo	457	468	-11
Vervanging bedrijfswagen R11	Lasten	73	66	7
	Baten			
	Saldo	73	66	7
Herinrichting Flevoweg - Oostzeestraat	Lasten	221	31	190
	Baten			
	Saldo	221	31	189
Aanleg ontbrekende fietsschakel Reeve	Lasten	350	348	2
	Baten	50	50	
	Saldo	300	298	2
Vervanging Pollersysteem binnenstad Kampen	Lasten	13	13	
	Baten			
	Saldo	13	13	
Rehabilitatie Kamperwetering	Lasten	650	743	-93
	Baten			
	Saldo	650	743	-93
Rehabilitatie Baan	Lasten	80	84	-4
	Baten			
	Saldo	80	84	-4
Vervanging 2 houten bruggen Buitenbroeksweg 32+38	Lasten	1	1	
	Baten			
	Saldo	1	1	
Rehabilitatie fietspaden Aria en Triangel	Lasten	134	134	
	Baten			
	Saldo	134	134	
Rehabilitatie Oosterholt-Noord	Lasten	41	41	
	Baten			
	Saldo	41	41	
Parkeervoorziening Eastmanstraat	Lasten	3	3	
	Baten			
	Saldo	3	3	
Herwaardering N764				

	Lasten	148	148	
	Baten			
	Saldo	148	148	
RD Mobiliteitshub voorbereiding	Lasten	297	297	
	Baten			
	Saldo	297	297	
Herinrichting de Bongerd	Lasten	45	45	
	Baten			
	Saldo	45	45	
RD Fietstunnel Europa Allee voorbereiding	Lasten	7	7	
	Baten			
	Saldo	7	7	
RD Snelfietsroute voorbereiding	Lasten	5	5	
	Baten			
	Saldo	5	5	
Oudestraat 5 -7	Lasten	633	633	
	Baten			
	Saldo	633	633	
Rehabilitatie Melmerweg	Lasten	102	125	-23
	Baten			
	Saldo	102	125	-23
Verkeer, vervoer en waterstaat				
Cluster 5				
Vernieuwing loopsteiger IJsselkade	Lasten	150	205	-55
	Baten			
	Saldo	150	205	-55
4 walstrmkasten en 2 waterkasten IJsselkd bovenstr	Lasten	11	44	-33
	Baten		50	-50
	Saldo	11	-6	17

kredietoverzicht programma 3 Economie

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)	Begroting	Rekening	Restant
Economie			
Cluster 7			
Herinrichtingsopgave Binnenstad	Lasten	20	20
	Baten		20
	Saldo	20	20
Cluster 7			
Herstructurering bedrijventerrein Spoorlanden	Lasten		3
	Baten		
	Saldo		3
Revitalisering bedrijventerrein Spoorlanden fase 3	Lasten	1.200	1.190
	Baten		
	Saldo	1.200	1.190

Toelichting op lastenoverschrijding

kredietoverzicht programma 4 Onderwijs

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Onderwijs				
Cluster 8				
Campusplan Ichthuscollege (basisvariant)	Lasten	12.032	12.032	
	Baten			
	Saldo	12.032	12.032	
Nieuwbouw sporthal Jan Ligthartstraat	Lasten	76	76	
	Baten		6	-6
	Saldo	76	70	6
Vorbereidingsbudget nieuwbouw basisschool Station	Lasten	50		50
	Baten			
	Saldo	50		50
Ren. en aanpass. schoolgeb. cf huisvest.pl. 2019	Lasten	227		227
	Baten			
	Saldo	227		227
RD Onderwijs voorbereiding	Lasten	13	13	
	Baten			
	Saldo	13	13	
Cluster 8				
Nieuwbouw brede school en gymlokaal Hanzewijk	Lasten	389	389	
	Baten			
	Saldo	389	389	
Investeringskosten Marnixschool	Lasten	2.198	2.100	98
	Baten			
	Saldo	2.198	2.100	98
Renovatie CBS De Morgenster	Lasten	2.112	2.112	
	Baten			
	Saldo	2.112	2.112	

kredietoverzicht programma 5 Sport, Cultuur en recreatie

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Sport, cultuur en recreatie				
Cluster 10				
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2020	Lasten	176		176
	Baten			
	Saldo	176		176
Aanleg koeling en buitenzonwering Stadskazerne	Lasten	175	175	
	Baten			
	Saldo	175	175	
Vervangingsinvesteringen Stadgehoorzaal 2021	Lasten	120	120	
	Baten			
	Saldo	120	120	
Cluster 10				
Herinrichting zaal 1 Stedelijk Museum				

	Lasten	33	33	
	Baten		8	-8
	Saldo	33	25	7
Sport, cultuur en recreatie				
Cluster 12				
Groene Hart - realisatie				
	Lasten	395	395	
	Baten			
	Saldo	395	395	
Vervanging houtversnipperaar G30				
	Lasten	50	35	15
	Baten			
	Saldo	50	35	15
Vervanging cirkelmaaiers G04, G05, G07				
	Lasten	50	50	
	Baten			
	Saldo	50	50	
Vervanging bedrijfswagen G41				
	Lasten	55	57	-2
	Baten			
	Saldo	55	57	-1
Vervanging Prisma Court				
	Lasten	50	53	-3
	Baten			
	Saldo	50	53	-3
Vervanging bedrijfswagen G23				
	Lasten	53	52	1
	Baten			
	Saldo	53	52	1
Sport, cultuur en recreatie				
Cluster 9				
Vervanging tennisbaan IJTC				
	Lasten	218	218	
	Baten		26	-26
	Saldo	218	192	26
Vervanging pomp sportpark Bergweg IJsselmuiden				
	Lasten	32	32	
	Baten		4	-4
	Saldo	32	28	4
Nieuwbouw gymlokaal Onderdijks				
	Lasten	191	191	
	Baten			
	Saldo	191	191	
Reevedelta Sportcampus voorbereiding				
	Lasten	189	189	
	Baten			
	Saldo	189	189	
Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, toplaag				
	Lasten	397	397	
	Baten		48	-48
	Saldo	397	349	48
Vervangen 6,33 kleedkamers v.v. DOS Kampen				
	Lasten	153	153	
	Baten			
	Saldo	153	153	
Vervangen bovenlaag kunstgrasveld veld 3 IJVV				
	Lasten	425	425	
	Baten		48	-48
	Saldo	425	377	48
Vervanging kleedkamers gem. sportaccomodatie				
	Lasten	232	232	
	Baten			

Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, onderlaag	Saldo	232	232	
	Lasten	883	883	
	Baten		55	-55
	Saldo	883	828	55
Vervanging landingsmat atletiekbaan Hagenbroek	Lasten	36	22	14
	Baten		3	-3
	Saldo	36	19	17
Vervanging landingsmat sportpark Hagenbroek	Lasten	34	34	
	Baten			
	Saldo	34	34	

kredietoverzicht programma 6 Sociaal domein

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Sociaal domein				
Cluster 13				
Bestemmingsreserve maatsch.Opvang huisvestingsopg.	Lasten			
	Baten	1.171	1.171	
	Saldo	-1.171	-1.171	
Kleiland 10	Lasten	73	73	
	Baten			
	Saldo	73	73	
Bestemmingsreserve aanpak Ontheemden	Lasten	2.671	2.671	
	Baten	5.704	5.704	
	Saldo	-3.033	-3.033	

kredietoverzicht programma 7 Volksgezondheid en milieu

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Volksgezondheid en milieu				
Cluster 14				
RD Gezondheidscentrum voorbereiding	Lasten	28	28	
	Baten			
	Saldo	28	28	
Volksgezondheid en milieu				
Cluster 15				
GRP 2023 Bouwkundige investeringen - 40 jaar	Lasten	543	543	
	Baten	7	7	
	Saldo	536	536	
GRP 2023 Technische investeringen - 15 jaar	Lasten	13	13	
	Baten			
	Saldo	13	13	
Volksgezondheid en milieu				
Cluster 16				
Vervangen huisvuilwagen R01	Lasten	300	325	-25
	Baten			
	Saldo	300	325	-25

Vervangen huisvuilwagen R02				
	Lasten	300	325	-25
	Baten			
	Saldo	300	325	-25

kredietoverzicht programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Cluster 19				
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht				
	Lasten	27	27	
	Baten			
	Saldo	27	27	
Herontwikkeling gebied Schans Buitenwacht				
	Lasten	1.075	1.075	
	Baten	744	744	
	Saldo	331	331	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Cluster 20				
Voorziening VOF Reeve				
	Lasten			
	Baten		30	-30
	Saldo		-30	30
Rekening courantkrediet VOF Reeve-Kampen				
	Lasten		300	-300
	Baten			
	Saldo		300	-300
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Cluster 21				
Buitenwaarden Grafhorst Inrichting				
	Lasten	39	39	
	Baten			
	Saldo	39	39	
Kwaliteitsimpuls entree Bovenhavenstraat				
	Lasten	31	31	
	Baten			
	Saldo	31	31	
Bestemmingsreserve Sociale woningbouw				
	Lasten			
	Baten	1.500	1.500	
	Saldo	-1.500	-1.500	

kredietoverzicht Overhead

Omschrijving Investering (Bedragen x €1.000)		Begroting	Rekening	Restant
Overhead				
Cluster 23				
Vervanging bedrijfswagen R14				
	Lasten	60	52	8
	Baten			
	Saldo	60	52	8
Activiteiten voor investeringen				
	Lasten	353		353
	Baten			

Stadhuis, inventaris ihkv Hybride wrk kantoor/thuis	Saldo	353		353
	Lasten	41	41	
	Baten			
	Saldo	41	41	
Hybride werken, audiovisuele voorzieningen	Lasten			
	Baten			
	Saldo			
Bedrijfsvoering 2022	Lasten		43	-43
	Baten			
	Saldo		43	-43
Aanpassen infrastructuur gemeentewerf	Lasten	50	50	
	Baten			
	Saldo	50	50	
Laadinfra gemeentewerf	Lasten	7	7	
	Baten			
	Saldo	7	7	

Budgetoverheveling

Samenvatting

		2023-2024	2022-2023
1	Overhevelingen bijzondere regelingen, niet beïnvloedbaar		
1a	Overheveling van projecten met subsidie ILG/NLG	€ 559.424	€ 578.361
1b	Algemene uitkeringen gemeentefonds/overheveling van rijkswege	€ 0	€ 668.414
1c	Subsidie gerelateerde overhevelingen	€ 0	€ 0
	Totaal overige overhevelingen, niet beïnvloedbaar	€ 559.424	€ 1.246.775
2	Overige overhevelingen, beïnvloedbaar		
2a	Corona middelen gerelateerde overhevelingen	€ 0	€ 1.653.598
2b	Overheveling voor de 1 ^e keer	€ 3.254.641	€ 1.945.255
2c	Overheveling voor de 2 ^e keer	€ 176.040	€ 259.916
2d	Overheveling voor de 3 ^e keer en vaker	€ 100.599	€ 395.255
	Totaal overige overhevelingen, beïnvloedbaar	€ 3.531.280	€ 4.254.024
	Totaal overhevelingen 1 en 2 (bijzondere en overige)	€ 4.090.704	€ 5.500.799
	<i>Reeds overgeheveld bij 2^e Berap</i>	€ 855.502	€ 1.826.000
	Totaal budgetoverhevelingen	€ 4.946.206	€ 7.326.799

Van de voorgestelde budgetoverhevelingen 2023-2024 van € 4,1 miljoen betreft € 3,4 miljoen wel beïnvloedbaar en € 0,6 miljoen niet beïnvloedbaar.

In de tweede Bestuursrapportage 2023 is er in het kader van het realistisch begroten al voor een totaalbedrag van € 855.000 aan eenmalige budgetten doorgeschoven, omdat de werkzaamheden of uitvoering doorlopen in 2024. In de Programmabegroting 2024 zijn deze budgetten reeds beschikbaar gesteld. Het gaat hierbij om de volgende budgetten:

(- = Nadeel, + = Voordeel)

Budgetoverheveling	Bedrag
Lokale aanpak wachttijden	100.000
Zorgwoningen	25.000
Subsidie dementievriendelijke samenleving	55.000
Gezond in de stad (GIDS)	103.646
Initiatieven cultuur	88.028
Bewerking Politiearchief 1940-1993	66.000
Bewerking Secretariearchief IJsselmuiden	96.000
Bewerking Secretariearchief Kampen	52.000
Digitalisering persoons- en woningkaarten	50.000
Onderzoeker Joodse Ingezeten	32.500
Projectleider e-Depot	90.000
Ondersteuner Werkcafé	55.860
Laaggeletterdheid	29.228
Start AVE implementatie	12.240
Totaal budgetoverheveling 2e Berap	855.502

Met deze overhevelingen in de tweede Bestuursrapportage bedraagt het totaal van de budgetoverhevelingen (beïnvloedbaar) € 4,3 miljoen in 2023, tegenover € 6,1 miljoen vorig jaar. De totale overhevelingen in 2023 bedragen € 4,9 miljoen, tegenover € 7,3 miljoen in 2022.

1. Overheveling bijzondere regelingen, niet beïnvloedbaar

Hieronder vallen de overhevelingen van budgetten die een gevolg zijn van bijzondere regelingen waardoor ze aangemerkt kunnen worden als 'niet beïnvloedbaar'. Met bijzondere regeling wordt bedoeld de ontvangst en inzet van compensatiemiddelen als gevolg van corona maatregelen, de projecten in het kader van de subsidie ILG/NLG en de algemene uitkering gemeentefonds.

a. Overheveling van projecten met subsidie ILG/NLG

€ 559.424

In het jaar 2023 zijn enkele gesubsidieerde projecten vanuit de provincie Overijssel in het kader van de NLG/ILG (Inrichting Landelijk Gebied) nog niet afgerond. Het gaat hier onder andere om het project Koggewerf-Buitenhaven (Vissershuisje), het fietspad Kampereiland – Mandjeswaard en de inrichting nieuwe Zalkerbos. Deze projecten zullen in 2024 verder uitgevoerd worden en voor zover mogelijk afgerond worden.

Overheveling van ILG en NLG projecten van 2023 naar 2024	Lasten	Baten
ILG Inrichting nieuwe Zalkerbos(K)	81.529	
NLG - fietspad Kampereiland Mandjeswaard(K)	635.646	197.191
NLG - Herinrichting buitenruimte Koggewerf(K)	29.625	
NLG - Voetpad Zalkerbosch en Bentickswelle(K)	6.988	
NLG-uitvoering stadsrandzone IJsselmuiden-Koekoek(K)	2.827	
Totaal lasten en baten	756.615	197.191
Saldo van baten en lasten	559.424	

b. Algemene uitkeringen gemeentefonds/overheveling van rijkswege

€ 0

c. Subsidie gerelateerde overhevelingen

€ 0

De uitvoering van de volgende subsidie gerelateerde regelingen loopt nog door in 2024:

Subsidie gerelateerde overhevelingen	Lasten	Baten
SPUK GALA Sportakkoord(K)	8405,00	8405,00
SPUK GALA Brede Regeling Combinatiefuncties(K)	57865,03	57865,03
SPUK GALA Kansrijke Start(K)	9698,05	9698,05
SPUK GALA Aanpak overgewicht en obesitas(K)	11314,39	11314,39
SPUK GALA Valpreventie(K)	33296,64	33296,64
SPUK GALA Leefomgeving(K)	6465,37	6465,37
SPUK GALA OKO&vroegsignalering alcoholproblematiek(K)	1616,34	1616,34
SPUK GALA Versterken sociale basis(K)	23598,59	23598,59
SPUK GALA Mantelzorg(K)	6465,37	6465,37
SPUK GALA Eén tegen Eenzaamheid(K)	6465,37	6465,37
SPUK GALA Welzijn op recept(K)	3555,95	3555,95
SPUK GALA Coördinatiekosten regionale aanpakprev.(K)	5754,18	5754,18
SPUK GALA Mentale gezondheid(K)	4525,76	4525,76
SPUK GALA Gezondheidsachterstanden(K)	12930,73	12930,73
SPUK aanpak Energiearmoede	1.237.454	1.237.454
Totaal lasten en baten	1.429.411	1.429.411
Saldo van baten en lasten	0	

2. Overige overhevelingen

a. Corona middelen gerelateerde overhevelingen € 0

b. Totaal voorstellen budgetoverheveling 1e keer € 3.254.641

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Advies- en onderzoekskosten Kampereiland € 45.000

Over het Kampereiland lopen meerdere onderzoeken. De Raad stelde hiervoor éénmalig € 100.000 beschikbaar. Enkele onderzoeken zijn inmiddels afgesloten (tafel van Herweijer, evaluatie governance), andere onderzoeken lopen nog (motie burgerwoningen Kampereiland 13 juli 2023), onder begeleiding van bureau Berenschot. De afronding van de onderzoeken is in het eerste kwartaal van 2024.

Beleid woonwagenzaken € 14.089

De Raad stelde voor 2023 éénmalig 25.000 euro beschikbaar voor het opstellen van nieuw beleid woonwagenzaken. De gemeente heeft een adviesbureau in de arm genomen die in 2023 onderzoeken heeft gedaan. Er volgen nog gesprekken met stakeholders, onder andere met de woningcorporatie. De verwachting is dat het nieuwe beleid vóór de zomer 2024 kan worden vastgesteld.

Ventilatie divers vastgoed € 232.335

Naar aanleiding van Corona zijn de ventilatievoorzieningen in het gemeentelijke vastgoed onderzocht. In veel gebouwen bleek die ontoereikend en niet te voldoen aan het Bouwbesluit. Door adviseur NIAG zijn de kosten berekend voor verbetering. Vervolgens is budget beschikbaar gesteld voor herstel verdeeld over de jaren 2023, 2024 en 2025. De voorbereidingen in 2023 kosten meer tijd (drukte bij externe adviseurs) dan voorzien waardoor niet eerder dan in 2024 kan worden overgegaan tot uitvoering van de projecten die oorspronkelijk in 2023 waren gepland.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed € 38.980

Het budget is oorspronkelijk bedoeld voor vier studies:

- Vastgoednota 'Kiezen voor kracht';
- Binnensportnota 'Ruimte voor bewegen';
- Scenariostudie 'Bouwen aan vitaliteit' (scenariostudie Oosterholthoeve);
- Routeplan Verduurzaming 'Tij(d) om te keren'.

Aan HospitalityGroup is 22 december 2023 opdracht gegeven een vervolg te geven aan de scenariostudie Oosterholthoeve die door bureau HEMM is gestart. De scenariostudie moet duidelijk maken of renovatie of (ver)nieuwbouw het meest wenselijk is om te komen tot een toekomstbestendige en duurzame sporthal, mogelijk aangevuld met enkele maatschappelijke functies. Dit in lijn met de Vastgoednota met als speerpunten om vòòr 2030 te beschikken over CO-2-neutrale panden, het verlengen van de levensduur van panden door renovatie of (ver)nieuwbouw en het werken aan een efficiënte exploitatie wat mogelijk wordt door een andere opzet van het gebouw. Als onderdeel van de verduurzamingsopgave voor het gemeentelijke vastgoed is opdracht gegeven voor quickscans ecologisch onderzoek. Oplevering en facturering zal plaats vinden in 2024.

Beleidsmedewerker inwonerbetrokkenheid € 96.000

Inwonerbetrokkenheid en participatie is een prominent thema binnen college en raad. Inmiddels is het gesprek gestart over 'waar samenleving en gemeente elkaar ontmoeten'. Omdat het in 2023 niet is gelukt een medewerker op dit onderwerp te werven is inmiddels capaciteit ingehuurd om een inhaalslag te maken. In de eerste helft van 2024 wordt de raad actief betrokken bij dit thema.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Aanmeerlocaties

€ 10.350

Het onderzoek naar meer aanmeerlocaties is, naar aanleiding van een motie, in 2023 opgestart. Over de voorlopige onderzoeksresultaten is in december een informatienota naar de raad (83120-2023) gestuurd met de stappen voor verdiepend onderzoek. Hiervoor zijn verplichtingen aangegaan en het is dan ook nodig om deze budgetten over te hevelen naar 2024 om dit uit te kunnen voeren.

Planvoorbereiding Herinrichting Oosterlandenweg

€ 30.000

In 2023 is, in een opstartend participatieproces, met bewoners gesproken over dit project. De oorspronkelijke opdracht om fietsers naar de rijbaan te brengen en het 2-zijdig fietspad op te heffen stuitte op veel verzet en sluit niet aan bij recente uitspraken hierover van het CROW (te hoge verkeersintensiteit voor uitvoering gewenste maatregel).

Daarom is er voor gekozen om verschillende alternatieven uit te werken om fietsers op of langs de Oosterlandenweg te geleiden; dit vergt een grondigere analyse en onderzoek dan eerder was voorzien. Tevens is er voor gekozen de uitvoering te combineren met het groot onderhoud; hiermee wordt overlast naar de omgeving voorkomen. In 2023 is gestart met de schetsontwerpfase; de eerste gesprekken (participatie) is met de omgeving opgestart om een beeld te krijgen van wat er leeft en wat eventuele klachten zijn (zoals aangegeven). In dit proces worden ook de veiligheidsmaatregelen geanalyseerd, besproken en opgenomen in het ontwerp. In 2024 wordt hieraan een vervolg gegeven en wordt het schetsontwerp naar een voorlopig en later definitief ontwerp, alsmede het bestek gebracht, waarna in 2025 het project wordt gerealiseerd in combinatie met het groot onderhoud aan de weg. Voor de realisatie hiervan zijn reeds de benodigde middelen beschikbaar gesteld ad. € 455.000. In dit project zit een duidelijk raakvlak met Sonnenbergkwartier als het gaat om ruimtebeslag, waterberging, bomenbehoud en moment van realisatie.

Reconstructie Plasweg IJsselmuiden

€ 71.656

Omdat de Provincie de N760 (Grafhorsterweg/Kamperzeedijk) in 2023/2024 in reconstructie heeft, is er voor gekozen het groot onderhoud inclusief veiligheidsmaatregelen op de Plasweg in 2025 te realiseren; hiermee wordt overlast naar de omgeving voorkomen en omleidingsroutes vrijgehouden. In 2023 is gestart met de schetsontwerpfase; de eerste gesprekken (participatie) is met de omgeving opgestart om een beeld te krijgen van wat er leeft en wat eventuele klachten zijn. In dit proces worden ook de veiligheidsmaatregelen geanalyseerd, besproken en opgenomen in het ontwerp. In 2024 wordt hieraan een vervolg aan gegeven en wordt het schetsontwerp naar een voorlopig en later definitief ontwerp alsmede bestek gebracht, waarna in 2025 het project wordt gerealiseerd in combinatie met het groot onderhoud.

Mobiliteitsvisie

€ 30.000

Als gevolg van langdurige onderbezetting (vanwege vertrek collega en ziekte), de afronding van het Fietsplan en Laadvisie, de ontwikkeling van het mobiliteitsplan voor gebiedsvisie Reevedelta en het parkeerplan voor de binnenstad, is in 2023 besloten de ontwikkeling van de Mobiliteitsvisie voor de gemeente Kampen door te schuiven naar het jaar 2024. In 2023 is hiervoor alleen een brede inventarisatie naar de knelpunten en opgaven uitgevoerd. Overeenkomstig de afspraak met de raad, wordt de startnotitie voor de uitwerking van de Mobiliteitsvisie in april 2024 ter bespreking aan de gemeenteraad voorgelegd. De inhoudelijke uitwerking van de Mobiliteitsvisie door een extern verkeersadviesbureau vindt aansluitend plaats. De kosten voor inzet van dit bureau dienen te worden gedekt vanuit de hiervoor in 2023 beschikbaar gesteld budget.

Strategisch plan verkeersveiligheid (SPV)

€ 95.800 -/- € 25.500

In de programmabegroting 2023-2026 zijn voor 2023, 2024 en 2025 middelen opgenomen voor de realisatie van diverse infrastructurele maatregelen uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), met als doel de veiligheid op deze locaties voor met name het fietsverkeer te verbeteren. Voor de realisatie van deze maatregelen is vanuit het Rijk eenmalig een subsidie ontvangen in het kader van de 2^e tranche SPV (50% realisatiekosten). Het totaal benodigd budget voor dit project is verdeeld over drie jaar in de programmabegroting opgenomen, waarbij abusievelijk voor het eerste jaar een te ruim budget beschikbaar is gesteld, deze komt de gemeente nu te kort in het laatste jaar.

De met het Rijk overeengekomen SPV maatregelen voor 2023 zijn tijdig gerealiseerd. De planvoorbereiding voor realisatie van de maatregelen voor 2024 en 2025 is inmiddels opgestart. Voor de realisatie hiervan zijn de restmiddelen van 2023 hard nodig. Gevraagd wordt dit budget over te hevelen en toe te voegen aan het budget voor 2024.

Programma 3. Economie

Onderzoek warmte geothermie **€ 46.379**

Voorstel is om het budget in te zetten voor onderzoek naar Warmtebronnen. Het onderzoek naar de haalbaarheid van de warmtebron geothermie is afgerond. Het resterende budget zal ingezet worden voor onderzoek naar andere warmtebronnen zoals bijvoorbeeld oppervlaktewater.

Actualiseren nota economie **€ 44.500**

Het project voor het opstellen van een Lokale Economische Agenda in combinatie met het inrichten van een Sociaal Economisch Beraad om de ondernemersparticipatie te borgen, is eind 2023 met de aanstelling van een kwartiermaker gestart. In 2024 zal dit verder worden opgepakt en vorm worden gegeven. De hiervoor beschikbaar middelen worden in 2023 en 2024 gefaseerd ingezet, daarom is het nodig de hiervoor beschikbare middelen over te hevelen naar 2024 zodat dit project kan worden afgerond.

Programma 5. Sport cultuur en recreatie

Ventilatie Quintus **€ 511.535**

Naar aanleiding van interne klachten en Corona zijn de ventilatievoorzieningen in Quintus onderzocht. Die bleken niet te voldoen aan het Bouwbesluit.

Door NIAG is een verbeterplan opgesteld verdeeld over twee fases (A en B). Fase A is inmiddels aanbesteed en in opdracht gegeven aan Kropman. Fase B is in voorbereiding en zal in 2024 worden aanbesteed. Het oorspronkelijke budget is gebaseerd op beide fases.

Coronasteunregeling 2023-2024 **€ 18.000**

Om de schade aan de cultuursector door Corona te herstellen zijn er in mei 2023 vijf regelingen opgestart die van toepassing zijn in het jaar 2023 en het gehele jaar 2024. Twee van deze regelingen worden uitgevoerd door gemeente Kampen met een totaalbudget van €275.000. Er resteert nog een bedrag van €18.000 dat overgeheveld moet worden naar het jaar 2024. Bij de tweede Berap werd al een bedrag van €88.000 overgeheveld naar 2024 omdat voorzien werd dat het bedrag in 2023 niet geheel gebruik zou worden en de regeling tot en met 2024 doorloopt. Om de regeling als voorgesteld, bekend gemaakt en bedoeld op een rechtmatige wijze uit te kunnen voeren is overheveling van deze €18.000 naar 2024 vereist.

Stedelijk Museum, algemene museale lasten en baten **€ 20.000**

De restauratie van het tweeluik van Maler is op aandragen van een inhoudelijke externe adviescommissie, de restauratoren en de Vereniging Rembrandt in een tweede en afrondende fase beland om de panelen kwalitatief goed te restaureren. Voor deze afrondende fase zijn in december 2023 extra gelden ontvangen van het Restauratiefonds van de Vereniging Rembrandt die in 2024 besteed zullen worden.

Stedelijk Museum, algemene museale lasten en baten **€ 15.000**

Budgetoverheveling is noodzakelijk om de nieuwe website in 2024 te kunnen presenteren. Ontwerpwerkzaamheden duren langer dan verwacht en zijn later opgestart dan gepland. Werkzaamheden voor de herinrichting liggen hier aan ten grondslag en daarmee ook een keuze voor een integrale aanpak.

Behoud van de Bovenkerk (Monumenten) **€ 500.000**

Voor de restauratie van de Bovenkerk is in de begroting 2023 € 500.000 beschikbaar gesteld. Het was daarna wachten op het Rijk, omdat de bijdrage vanuit het Rijk afhankelijk was van de gemeente en de Provincie. Het Rijk heeft inmiddels ook € 1.2 miljoen beschikbaar gesteld. De bijdrage van de gemeente moet nog worden overgemaakt. Daarbij is wel geadviseerd terughoudend te zijn in

de uitbetaling in verband met risico's. in het eerste kwartaal 2024 zal een integraal restauratieplan Bovenkerk wordt opgesteld. Naar verwachting wordt het bedrag op basis daarvan in 2024 uitgekeerd.

Uitvoeringskader Tussenland IJsselmuiden **€ 25.900**

Voor het op te stellen uitvoeringskader voor het Tussenland is op 10 oktober 2023 een adviesbureau (landschap en stedenbouw) ingeschakeld. Dit met het oog op de beperkt beschikbare ambtelijke capaciteit, maar zeker ook met het oog op een 'onafhankelijke' advisering.

Werkzaamheden zijn in volle gang maar de wens is om het ontwerpend onderzoek doen naar de mogelijkheden voor eventuele woningbouw in het Tussenland goed en gedegen te doen, kwaliteit is leidend boven de snelheid.

Onderdeel van het goed en gedegen onderzoeken van de mogelijkheden betreft het betrekken van de bewoners van het gebied, met het doel om de belangen en eventuele plannen van eigenaren te inventariseren.

De eerste bewonersavond heeft plaatsgevonden op maandag 11 december in De Hoeksteen te IJsselmuiden, deze werd goed bezocht. De tweede bewonersavond zal waarschijnlijk plaatsvinden in maart 2024. Werkzaamheden voor het opstellen van een uitvoeringskader zijn dus in volle gang en vanuit de gemeente Kampen wordt nauw samengewerkt met het adviesbureau.

De verwachting is om in maart/ april te komen tot afronding.

Plattelandsontwikkeling Leader **€ 121.250**

Gemeente Kampen neemt deel aan het EU leader programma ter bevordering van plattelandsontwikkeling. De gemeente Kampen heeft nu nog 2 projecten die vallen onder de huidige periode, waarbij cofinanciering is aan toegezegd. Daarnaast zal in het voorjaar van 2024 een nieuwe periode van start gaan. Daarom dient het restant Leader-budget overgeheveld te worden. LEADER middelen worden aangevuld met provinciale en Europese gelden.

Zwemlocaties Seveningen, Zuidwaardkolk en Bosjessteeg **€ 62.570**

In 2023 is gestart met het formeel laten aanwijzen van de Zuiderwaardkolk en Bosjessteegkolk als zwemlocaties. Ook is hiervoor een participatietraject in 2023 gestart. In 2024 wordt overgegaan tot inrichting van deze zwemlocaties. De mogelijkheden voor aanleg van een ligweide bij Gat van Seveningen wordt in 2024 verder verkend. In juni 2023 is hierover een informatienota naar de raad gestuurd (37312-2023).

Uitvoering klimaatakkoord Soorten Managementplan **€ 325.679**

Het budget is in de meicirculaire 2022 beschikbaar gesteld voor een SMP (Soortenmanagementplan). De voorbereidende werkzaamheden vergen tijd waardoor de budgetten overgeheveld moeten worden. De overleggen met externe belanghebbenden (Deltawonen & BeterWonen) zijn in volle gang en zijn positief. De verwachting is om eind eerste kwartaal 2024 een uitvraag te doen.

Herinrichting Zoddepark IJsselmuiden **€ 120.000 -/- € 50.000**

In 2023 is de duurzaamheidssubsidie voor dit project aangevraagd. De duurzaamheidsmaatregelen zijn onderdeel van een grotere opgave, namelijk het opwaarderen van het gehele Zoddepark. Er is een uitgebreide analyse van het gebied gemaakt en de ambities/toekomstperspectief zijn in beeld gebracht. De bevindingen zijn gepresenteerd op de wijkavond in november in IJsselmuiden. Burgers hebben gelegenheid gehad te reageren. Er is een projectplan gemaakt. De projectgroep start 1e kwartaal 2024. Uitvoering in 2e helft 2024 met eventuele uitloop naar 2025.

Programma 7, Volksgezondheid en milieu

SPUK Aanpak Energiearmoede **€ 90.000**

Het betreft een SPUK-budget beschikbaar gesteld door het Rijk. In het eerste of tweede kwartaal van 2024 zal hier een in combinatie met het NIP (Nationaal Isolatieprogramma) een subsidieregeling voor opgezet worden.

Vergroening Brunnepe klimaatadaptatie

€ 99.747

Het vergroenen van Brunnepe is gekoppeld aan de wijkvisie en het bijbehorende traject. Er is daarom ook voor gekozen om een intensief participatietraject te volgen, wat de uitvoering van het project enigszins vertraagd heeft. Een deel van het participatietraject is inmiddels afgerond, waarbij voor de Oranjesingel een ontwerp is gemaakt en er inmiddels opdracht is gegeven voor bodemonderzoek. De uitvoering van deze vergroening vindt op korte termijn plaats. Een andere beoogde locatie is vooralsnog afgefallen na het participatietraject, maar er wordt nog gesproken met bewoners voor andere opties.

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gezonde en groene Flevowijk

€ 150.000 -/- € 30.000

In oktober 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Pilot Groene en Gezonde Flevowijk. Deze pilot zou (tenminste) 2 jaar in beslag nemen. Vanwege het proces om te komen tot een wijkvisie is de pilot in het najaar 2021 gestart om in de Flevowijk aansluitend op de gewenste lijn zoals vastgelegd in de wijkvisie de leefomgeving groener en gezonder te maken met, voor en door de inwoners. Naast de subsidie van de provincie van € 30.000 zijn bij de eerste Berap middelen beschikbaar gesteld voor het investeren in de ideeën en initiatieven van en met inwoners en stakeholders. Een aantal van die initiatieven is al in uitvoering of zijn al in een vergevorderd stadium. Daarbij komt dat er door de inzet vanuit gemeente en partnerorganisaties in het project (Wijz, deltaWonen, Sportservice Kampen) 'beweging' in de wijk ontstaat waardoor ook nieuwe initiatieven oppoppen die aansluiten op de doelstelling van het project. Deelprojecten en -activiteiten die inmiddels lopen betreffen:

- Vergroenen omgeving Open Hof (*in uitvoering*)
Vrijwilligers van de Open Hof hebben initiatief om de versteende omgeving van de Open Hof te vergroenen. Inmiddels zijn de plantenvakken gemaakt en wordt dit voor jaar de laatste aanplant voorzien.
- Speeltuin Lamoraal van Egmondstraat (*initiatieffase*)
Vanuit de buurt zijn er signalen gekomen dat het speeltuintje knelpunten kent (losse tegels, slechte omheining/beplanting). Hoewel de speeltuin verder functioneel is (en daarom niet is meegenomen bij de omvorming speelplekken) wordt bezien of met en door bewoners uit de buurt hier inzet op gepleegd kan worden en activiteiten georganiseerd kunnen worden die bijdragen aan de saamhorigheid in de buurt.
- Wandel- en beweegroute (*in uitvoering*)
In gesprekken met inwoners is dit als wens naar voren gekomen. Vanuit de omvorming speelplekken werd eveneens ingezet op een 'ommetje' met daarin beweegelementen. Vanuit de groene en gezonde Flevowijk wordt ingezet om een bijdrage te leveren aan deze wandel- en beweegroute indien nodig.
- Natuurlijk spelen Gevers van Endegeeststraat (*uitvoering in voorbereiding*)
Vanuit omwonenden bestaat de wens om op het terrein tussen de scholen meer geschikt te maken voor (natuurlijk) spelen, met plukbosje en buitenlokaal voor de scholen. Hierin wordt nauw opgetrokken met de beide scholen die hun speelpleinen ook gaan vergroenen. Insteek is om de ontwerpen goed op elkaar te laten aansluiten, waarmee de het tussenterrein tijdens en na schooltijd beter benut kan worden.

Uitgangspunt is bovenstaande deelprojecten eind 2024 afgerond te hebben.

Gebiedsvisie Brunnepe

€ 270.000

In de programmabegroting 2023 was € 350.000 begroot voor het uitvoeren van projecten in de wijk. Doordat de relatie overheid-inwoner in de wijk onder druk staat is gekozen hier eerst veel tijd op te investeren. Hierdoor is nog geen start gemaakt met daadwerkelijke projecten in de wijk en zijn dus veel minder kosten gemaakt dan begroot. In 2024 staan die projecten alsnog in de planning en is overheveling van het budget noodzakelijk.

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024 is reeds rekening gehouden met overheveling van het resterende budget van 2023. In de Perspectiefnota 2024 werd een bedrag van € 750.000 geraamd voor uitvoering van projecten in de wijk Brunnepe in 2024 onder het wijkprogramma. Hiervan is € 450.000 afgeroomd om financiële ruimte te creëren in de programmabegroting 2024 waardoor nog 'slechts' € 300.000 van het oorspronkelijke budget overbleef. Hierbij is rekening gehouden met een verwachte overheveling van € 200.000 van 2023 naar 2024.

Het te overhevelen bedrag komt nu hoger uit (€ 270.000), maar dit hogere bedrag is ook daadwerkelijk nodig om de projecten uit te voeren. De daadwerkelijke begroting voor 2024 is nu € 600.000. We zullen dus in elk geval € 30.000 moeten bezuinigen. Zonder overheveling is dat € 300.000. Met dat budget kunnen we slechts 1 à 2 projecten uitvoeren in plaats van de 8 á 9 die nu gepland staan.

Gebiedsvisie omgeving Bovenhaven 1e fase **€ 33.000**

In de begroting 2024 zijn geen middelen opgenomen voor het Bovenhavenkwartier omdat ten tijde van opstellen van de Perspectiefnota en begroting nog geen duidelijkheid was over het vervolg en de daarbij benodigde financiën. Wel zijn de (naar verwachting) benodigde investeringen genoemd ten behoeve van de meerjareninvesteringsagenda.

Naar aanleiding van een toezegging door de wethouder in de raad wordt ingezet op een extra participatieronde onder leiding van een onafhankelijke procesbegeleider.

Gemeente en ontwikkelaars werken in dit traject samen met bewoners aan een verdere uitwerking van het plan dat hopelijk meer draagvlak zal kennen dan eerdere plannen.

In april '24 worden de uitkomsten van het nieuwe plan en de haalbaarheid (en benodigde investeringen) van een parkeermagneet binnen het Bovenhavenkwartier consulterend voorgelegd aan de raad. Dan zal ook duidelijk zijn wat benodigde extra investeringen zijn en kunnen deze betrokken worden bij de bespreking van de Perspectiefnota 2025-2028 en begroting 2025.

Verwacht ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 was dat al voor het einde van het begrotingsjaar 2023 besluitvorming in de raad plaats kon vinden met het verzoek tot het al dan niet beschikbaar stellen van extra investeringen. Met het extra participatieproces laat dit nog even op zich wachten en is het budget door deze vertraging nog niet volledig benut. Het resterende budget van 2023 is nodig in 2024 om de raadsgang van april voor te kunnen bereiden.

Flexwonen Reevedelta West **€ 63.000**

Project Flexwonen Reevedelta is van start gegaan, maar heeft in de opstartfase enige vertraging onderstaan.

De vertraging hangt samen met de uitgelopen onderhandelingen Reevedelta en de nieuwe inzichten die zijn opgedaan ten aanzien van de financiële consequenties van het concept flexwonen.

Voor het project is in de 2^e Berap al een verschuiving aangekondigd van besteding van het budget naar 2024 vanwege deze vertraging.

Voor 2024 is nu wel budget opgenomen (doorschuiven vanuit 2^e Berap naar begroting 2024) maar dat is onvoldoende om alle werkzaamheden die voorzien zijn in 2024 te bekostigen.

Daarom het verzoek dit budget over te hevelen zodat voldoende beschikbaar is in 2024 voor het voortvarend oppakken van de opgave

Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen

Uitvoering Wet WOZ **€ 89.450**

Door het beschikken van hoge marktconforme WOZ waarden in een stabiliserende markt en de enorme publiciteit van de no cure no pay bureaus zijn er in 2023 enorm veel WOZ-bezwaren binnengekomen. Hiervoor was specifiek budget voor vrijgemaakt. De afronding van de bezwaren in 2023 is gelukt, echter zijn er inherent aan de toename van de bezwaarschriften ook flink meer beroepschriften binnengekomen. Dit is ook mede ingegeven doordat de NCNP bureau's voor de over 2023 ingediende beroepschriften het de laatste kans is om flink te verdienen op deze beroepschriften. (Aanname Wetsvoorstel matiging proceskostenvergoeding WOZ). Omdat dit een landelijke trend is lopen de rechtbanken vol en dienen de meeste ingediende beroepschriften nog te worden behandeld. De kosten die eigenlijk ten laste van 2023 waren berekend, komen nu in 2024.

Visie gemeentelijke belastingen Kampen **€ 19.900**

De opdracht voor de uitvoering om te komen tot een belastingvisie is in 2023 gestart, echter lopen de werkzaamheden over het jaar heen. Volgens de planning worden de werkzaamheden in 2024 afgerond. Het bedrag is specifiek bestemd voor de uitvoering van de werkzaamheden voor de belastingvisie.

Programma 10. Overhead

Voorziening in vacatures (arbeidsmarktstrategie) € 19.153

De werkzaamheden voor een nieuwe arbeidsmarktstrategie zijn anders dan gepland pas in de 2de helft 2023 gestart. Dit als gevolg van andere ook noodzakelijke activiteiten. De doorlooptijd was 12 maanden. Dat betekent dat een en ander nu afgerond kan worden medio 2024. Dat is ook realistisch.

Algemene personeelsaangelegenheden (invoering HR21) € 10.868

Conform planning is de invoering van HR21 in 2023 afgerond als het gaat om de inpassingen van de functies binnen de nieuwe systematiek. In 2024 is er nog enig nawerk. Het gaat dan om afronding van enkele inpassingen en behandeling van geschillen, waar de extern adviseur ook bij betrokken wordt. Afronding vindt plaats voor 1 juni 2024.

Bijdragen in investeringskosten ONS/SSC € 40.000

In de begroting 2023 is voor ONS een incidenteel budget opgenomen voor projecten die voor de gemeente Kampen worden uitgevoerd. Deze projecten zitten met name aan de IT kant. De uitvoering van deze projecten is op voorhand lastig te voorspellen, mede omdat de begroting al ver van te voren wordt vormgegeven. De uitvoering loopt door in 2024. Vandaar het verzoek om het resterende bedrag mee te nemen naar 2024.

c. Totaal voorstellen budgetoverheveling 2^e keer € 176.040

Programma 3. Economie

Revitalisering bedrijventerrein Haatland € 125.000

In 2023 is het project intensiveren en slimmer benutten van bedrijventerreinen in de gemeente Kampen opgestart. Het bedrijventerrein Haatland vormt hierbij een deel van het onderzoeksgebied. De revitaliseringsopgave overlapt het beleidsthema intensiveren en slimmer benutten van bedrijventerreinen. De studie intensivering en slimmer benutten van de bedrijventerreinen is onlangs afgerond. Met deze gegevens kan ook inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre er koppelkansen zijn met de revitaliseringsopgave. Deze opdracht wordt gezamenlijk met het bedrijfsleven opgepakt. Daarom wordt voorgesteld om de hiervoor beschikbare middelen ad. € 125.000 over te hevelen naar 2024 zodat de revitalisering verder kan worden opgepakt.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Natuur voor elkaar € 44.540

Het realiseren van de uitvoeringsagenda Natuur voor Elkaar is gepland in 2022 en 2023. Door capaciteitsgebrek is het project pas in de herfst van 2022 opgestart. Het budget wordt voor een groot deel ingezet als bijdrage voor groene bewonersinitiatieven, waarvan de helft weer als subsidiebijdrage van de Provincie. Een 20 tal initiatieven zijn inmiddels gerealiseerd of in uitvoering. Voor het nog resterende budget (1/3 deel) zijn nog een aantal groene initiatieven in voorbereiding. De realisering daarvan is gepland in het voorjaar van 2024. Budgetoverheveling is gewenst om aan de verwachtingen van de bewoners te kunnen voldoen.

Actualisatie erfgoedbeleid € 37.500

Via de Perspectiefnota 2022-2025 is voor de actualisatie van het erfgoedbeleid en het ontwikkelen van een aanpak herbestemmingsopgaven binnenstad een budget van € 37.500 beschikbaar gesteld. Het plan van aanpak voor de actualisatie van het erfgoedbeleid is afgerond. In 2024 tot begin 2025 wordt de erfgoednota geactualiseerd en het bijbehorende project 'Erfgoed op de kaart' afgerond. Wegens capaciteitsgebrek zijn we nog niet toegekomen aan het ontwikkelen van een stapsgewijze aanpak voor herbestemmingsopgaven in de binnenstad. Dit staat nu op de planning voor 2024-2025 en kan worden uitgevoerd zodra onze formatie is uitgebreid met een extra fte (werving 1^e kwartaal 2024).

Van Diggelenweg**€ 54.000 -/- € 18.000**

Het budget is een verkregen rijkssubsidie voor de omvorming en vergroening van de Van Diggelenweg. Het betreft een totale investering van €54.000, waarbij €18.000 Rijkssubsidie is die al ontvangen is, en de overige €36.000 eigen investering van de gemeente is. Door capaciteitsgebrek bij de afdeling Ruimtelijke Realisatie is de totale renovatie van de Van Diggelenweg doorgeschoven naar 2023. Inmiddels is wel gestart met het ontwerp en de voorbereiding, maar is nog niet gestart met de uitvoering. Pas als de uitvoering start kan ook het budget worden in gezet voor de vergroening van de weg. Overheveling is gewenst om aan de afspraken met het Rijk en de bewoners te kunnen voldoen.

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**Huisvesting SSV Op de Korrel****-/- € 67.000**

In januari 2022 heeft de raad ingestemd met een bijdrage aan SSV Op de Korrel voor nieuwbouw van de schietsportaccommodatie. Naast een gemeentelijk bijdrage voor de bouw van €281.000, die aan SSV is uitgekeerd, neemt de gemeente de infrastructurele werkzaamheden op en rond de locatie voor haar rekening. Hiervoor is € 67.000 beschikbaar gesteld, te dekken uit de verkoop van de oude schietsportaccommodatie aan de Reigerweg. Deze bijdrage is nog niet verrekend, de oude locatie is nog niet verkocht. De verkoop van de locatie aan de Reigerweg is inmiddels wel opgestart en wordt naar verwachting in 2024 afgerond.

d. Totaal voorstellen budgetoverheveling 3 keer of vaker**€ 100.599**Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat**Hoogspanningskabels 's Heerenbroek****€ 2.453.923 -/- € 2.353.324**

De realisatieovereenkomst met TenneT voor de ondergrondse verkabeling van de bestaande bovengrondse 110kV hoogspanningslijn in 's-Heerenbroek is in 2022 getekend door gemeente Kampen en TenneT TSO BV. In de realisatieovereenkomst is geregeld dat de bestaande hoogspanningslijn eind 2025 over de afgesproken lengte ondergronds wordt verkabeld. De provincie Overijssel heeft de ondergrondse verkabeling mogelijk gemaakt door het verstrekken van een bijdrage in de vorm van een subsidie van € 3.700.000. Conform de afspraken met TenneT TSO BV wordt de uitvoering in drie termijnen voldaan, waarvan de eerste, groot € 1.307.092.50 is voldaan in 2022. Het restant bedrag zal beschikbaar moeten blijven ter voldoening van de overige termijnen en de eindafrekening met TenneT TSO BV in 2025.

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Kampen 2024

Totaalbeeld 2024: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Groen	Oranje	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo, Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT-beoordelingskader zoals dat in 2023 is gehanteerd. Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze in 2023 nog niet in werking was getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT-beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente Kampen: Groen.

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2022 en 2023 was het beeld respectievelijk oranje en groen.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Financiën en Huisvesting Statushouders kleuren oranje.

Kampen heeft bij het opstellen van de begroting 2024-2027 het standpunt van de VNG gevolgd om realistisch te ramen en de tekorten in de jaren 2026 en 2027 zichtbaar gemaakt.

De begroting 2024 is structureel en reëel in evenwicht. Dit evenwicht houdt echter geen stand. Uw meerjarenraming laat namelijk een structureel tekort zien. Dit is de reden dat Kampen op het domein Financiën oranje is.

Kampen heeft voor wat betreft het domein Huisvesting Statushouders niet voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2023. Op 1 oktober 2023 was er een tekort aan koppelingen van 31 waardoor de volledige taakstelling van 82 niet gerealiseerd kon worden. Echter waren er halverwege de taakstellingsperiode (op 1 oktober 2023) nog wel 16 statushouders die gekoppeld waren aan de gemeente en gehuisvest hadden kunnen worden. Dit maakt dat het kleurbeeld voor 2024 oranje is.

De overige domeinen kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor de oranje domeinen geldt dat de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek wil voeren met de gemeente over de gesignaleerde risico's.

Reactie Totaalbeeld college van B&W

Wij zijn blij dat we ook dit jaar de kleur groen hebben kunnen continueren, ondanks het feit dat we op twee domeinen oranje scoren. Op zowel de domeinen Financiën alsook het domein huisvesting statushouders kleuren we oranje. Op beide domeinen zijn ontwikkelingen gaande die deels buiten onze invloedssfeer liggen. Op het domein Financiën zijn we in hoge mate afhankelijk

van financiering van het Rijk. In de Perspectiefnota 2025 leggen we verschillende scenario's aan de raad voor met het uitgangspunt onze gemeente tot een sluitend financieel perspectief komt. Ook op de andere domeinen nemen we maatregelen om een groen kleurbeeld te realiseren of prolongeren.

Reactie ten aanzien van de afzonderlijke domeinen:

Voor het *domein Wabo* is een verbeterpunt vooral de koppeling met de Omgevingsdienst en de eigen VTH processen. Onderdeel van het VTH - Beleidsteam is om meer in verbinding te komen tussen beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2025. Hier wordt aan gewerkt en streven is in najaar dit aan het AB voor te leggen.

Voor het *domein WRO* lopen de processen om te komen tot een omgevingsvisie 2.0 Hiermee wordt een integrale langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving voor het grondgebied van de gemeente Kampen gemaakt, inclusief participatie en een OER. Planning is dat de ontwerp omgevingsvisie 2.0 mei 2025 gereed zal zijn en dat vaststelling najaar 2025 zal zijn.

Er is gestart met de herziening van de *erfgoed* nota en de verwachting is dat deze in 2024 wordt afgerond.

Voor het *informatie- en archiefbeheer* werken we met een verbeterplan, waarvoor de nodige budgetten zijn vrijgemaakt. Daarmee kunnen de archieven worden gedigitaliseerd en een e-depot worden ingericht. Het domein Statushouders heeft alle aandacht. Er wordt samengewerkt met de organisatie Thuisgevers om woningen te vinden o.a. huur van voormalige universiteitsgebouwen; ook met de corporaties wordt bezien in hoeverre de doorstroming kan worden versneld. Daarnaast worden er Flexwoningen gerealiseerd.

Financiën: Zie algemene reactie.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling Uw begroting 2024 is structureel en reëel in evenwicht. Dat is een voorwaarde voor het reguliere (repressieve) toezicht. Dit betekent dat u uw begroting zonder onze goedkeuring kunt uitvoeren. Dit evenwicht houdt echter geen stand. Uw meerjarenraming laat namelijk een structureel tekort zien. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën oranje is.</p> <p>Context De IBT-kleur voor het jaar 2023 voor Kampen was groen. Kampen heeft bij het opstellen van de begroting 2024-2027 het standpunt van de VNG gevolgd om realistisch te ramen en de tekorten in de jaren 2026 en 2027 zichtbaar gemaakt. De IBT-kleur wordt daarom oranje. Kampen heeft voor de begroting 2024 éénmalig de septembercirculaire verwerkt, gezien de effecten van de inflatie en de compensatie daarvan in de september circulaire. De gemeente kiest ervoor om deze optie eenmalig in te zetten. De gemeente heeft laten weten voor de komende jaren de raming toch te zullen baseren op de mei circulaire in plaats van de september circulaire. De jaarrekening 2022 sluit positief. De verwachting is dat de jaarrekening 2023 positief sluit, de tweede bestuur rapportage is vastgesteld met een resultaat van ruim € 3,7 mln. De gemeente Kampen heeft voldoende weerstandscapaciteit.</p> <p>Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uw gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2026 en 2027 aan zowel de baten- als de lasten kant een stelpost "Hervormingsagenda Jeugdhulp" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO; Uw gemeente heeft in de begroting 2024 zowel aan de baten- als de lastenkant een bedrag (of stelpost) opgenomen voor "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)", conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. U neemt dit op in het structurele beeld van de gemeente; Uw gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 meerjarig op te nemen in de begroting 2024. Wij verwachten van u dat u hierbij een bestendige gedragslijn volgt. Dat betekent dat wij ervan uitgaan dat u ook bij de komende begrotingen de septembercirculaire betreft; Uw gemeente de financiële consequenties voor nieuw beleid (deels) heeft betrokken in de doorvertaling van de begroting 2024 (en verdere jaren); 	Oranje	<ol style="list-style-type: none"> De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, de geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <p><u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring. Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingswijzigingen. Het zijn van sparring- partner. Themaonderzoeken. Onderzoek programma rekening met accountants-verslag. Opvragen nota's deel onderwerpen financiële positie.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<ul style="list-style-type: none"> Uw gemeente voldoende weerstands capaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen. 		
Wabo	<p>Beoordeling 2024 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Kampen groen Er zijn nog wel verbeterpunten waar de gemeente Kampen het komende jaar aan kan werken.</p> <p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2023 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in enkele aanpassingen, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.</p> <p>Beleidskader Kampen heeft in 2022 een nieuw VTH-beleidsplan voor de thuishaken vastgesteld. Dit VTH-beleidsplan is al gericht op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en bevat onder andere een probleemanalyse, strategieën, meerjarendoelstellingen en een risicoanalyse voor de bouw en RO-taken. Aanvullend op het VTH-beleidsplan zijn in het uitvoeringsprogramma 2024 handvatten opgenomen met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het huidige regionale VTH-beleidsplan dateert uit 2018. Inmiddels is gewerkt aan actualisatie van het VTH-beleidsplan. Naar verwachting wordt deze in het eerste kwartaal van 2024 vrijgegeven voor vaststelling door de individuele colleges. In dit beleid is een beschrijving opgenomen van de nieuwe risicoanalyse. Deze nieuwe risicoanalyse is gebruikt bij het uitvoeringsprogramma 2024, maar behoeft nog verdere doorontwikkeling.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2024 is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren voor de thuishaken en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat er voldoende capaciteit is om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Het uitvoeringsprogramma 2024 voor de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd is tijdig vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de geplande activiteiten. In het uitvoeringsprogramma ontbreekt de koppeling met zowel de doelstellingen uit het huidige als uit het voorgenomen beleid.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2022 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente</p>	Groen	<p><i>Inzicht in uitvoering en handhaving</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria. Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Bovendien blijkt uit het jaarverslag of en hoe de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen. Verder geeft het jaarverslag inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria. Het jaarverslag 2022 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland is niet tijdig vastgesteld.</p> <p>Verbeterpunten Voor 2024 heeft de gemeente Kampen de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stel het jaarverslag 2023 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland tijdig vast. 2. Stel in 2024 geactualiseerd VTH-beleid voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland vast. 3. Werk in 2024 aan de koppeling tussen de beleidsdocumenten (geactualiseerd VTH-beleid, uitvoeringsprogramma, jaarverslag) voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland. 4. Zorg voor verdere doorontwikkeling van de risicoanalyse voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland. 		
Wro	<p>Structuurvisie is nog actueel volgens de beoordelingscriteria (niet ouder dan 10 jaar). De gemeente Kampen heeft in 2023 haar omgevingsvisie 1.0 "Het Kampen van Nu" vastgesteld.</p> <p>Bestemmingsplannen De gemeente Kampen beschikt over actuele bestemmingsplannen voor haar gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen.</p> <p>Nalevingstoezicht Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten het toezicht en de handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Kampen voldoende aandacht in het VTH-programma.</p> <p>Het VTH-programma 2024 geeft inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (actief, piepsysteem e.d.), welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen, en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p>	Groen	<p><i>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelings-criteria). <p><i>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de voorbereiding op het omgevingsplan. <p><i>Inzicht in nalevingstoezicht</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en • voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en • doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
			<p>operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. • Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. • Steekproef eens per 3 à 4 jaar
<p>Informatie- en archiefbeheer</p>	<p>Algemeen Het beeld van de gemeente Kampen is gebaseerd op de door B&W op 17 januari 2023 goedgekeurde <i>KPI-rapportage archief en informatiebeheer gemeente Kampen 2022</i>, ontvangen op 19 januari 2023 en aanvullend verkregen informatie. De gemeente Kampen voldoet hiermee aan de gemaakte informatie-afspraken in het kader van het IBT.</p> <p>Oordeel De gemeente heeft veel inspanningen geleverd om weer grip te krijgen op het informatie- en archiefbeheer. De gemeente kleurt op basis van de verkregen informatie en gekozen aanpak groen.</p> <p>Archiefzorg Er is een verbeterplan opgesteld waarvoor budgetten zijn vrijgemaakt. Aandachtspunten zijn scherp in beeld en worden planmatig aangepakt. De Archiefverordening is in 2022 geactualiseerd. Het Besluit Informatiebeheer is op 7 februari 2023 vastgesteld. Veel actie punten zijn opgepakt en voltooid. Belangrijk (meerjarig) werk is nog te doen in het realiseren van een volledig informatie-overzicht, basisvoorwaarde voor een integraal en toetsbaar kwaliteitssysteem. Op basis van het Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer (Rodin) en Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (Kido) worden deeloplossingen geïntegreerd in een meer samenhangende kwaliteitsaanpak. Op 13 december 2022 heeft B&W het vervangingsbesluit genomen met als ingangsdatum 1 januari 2023. Een externe auditor heeft eind 2023 vastgesteld dat de gemeente de vervangingsprocedures goed uitvoert. Vernietiging vindt inmiddels gestructureerd plaats, zowel analoog als digitaal. Calamiteitenplannen zijn opgesteld. Voor ondersteuning ten behoeve van o.a. het horizontaal toezicht verslag is een (gediplomeerde) archivaris ingehuurd.</p> <p>Achterstanden Ten aanzien van eerder geconstateerde (forse) achterstanden in bewerking en overbrenging van archief is een inhaalslag gestart. Dit zal nog enkele jaren in beslag nemen.</p> <p>Archiefruimten</p>	<p>Groen</p>	<p>Zorg voor en beheer van archief op orde</p> <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u></p> <p>Frequentie algemeen inspectie bezoek: eens per 3 jaar.</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet door gedeputeerde staten zijn ontvangen.</p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>De gemeente slaat (te bewaren) archief ook op in ruimten in het stadhuis die niet aan de eisen voldoen. Deze situatie dient zo snel mogelijk in overeenstemming met de wettelijke eisen te worden gebracht. Naar verwachting wordt dit in 2024 gerealiseerd.</p> <p>Aandachtspunten voor 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen informatie-overzicht; • Menskracht en kennis voor (met name ook analoog) archiefbeheer. 		
Huisvesting statushouders	<p>Beoordeling:</p> <p>De gemeente Kampen heeft niet voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2023.</p> <p>Op 1 oktober 2023 was er een tekort aan koppelingen van 31 waardoor de volledige taakstelling van 82 niet gerealiseerd kon worden. Echter waren er halverwege de taakstellingsperiode (op 1 oktober 2023) nog wel 16 statushouders die gekoppeld waren aan de gemeente en gehuisvest hadden kunnen worden. Dit maakt dat het kleurbeeld voor 2023 oranje is.</p> <p>Een aandachtspunt is de opgebouwde achterstand (in totaal 47 personen) die de aankomende taakstellingsperiode weggewerkt zal moeten worden.</p> <p>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</p> <p>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2024 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</p>	Oranje	<p>Niet voldaan aan de wettelijke taakstelling, of de achterstand uit vorige periode(n) is niet volledig weggewerkt.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voortgang tweewekelijks monitoren. 2. Gemeente ontvangt een brief waarin acties en termijnen worden gesteld om de achterstand in te lopen. 3. Gemeente stelt in overleg met corporatie(s), regie voerder COA en de provincie een plan van aanpak huisvesting statushouders op, over het inlopen van de achterstanden (naast de taakstelling). 4. Elke 3 maanden is er ambtelijk overleg tussen gemeente en provincie over de voortgang. 5. Indien na 3 maanden (halverwege de taakstelling periode) de verwachting is dat de gemeente de achterstand niet gaat inlopen, kan dit aanleiding zijn voor bestuurlijk overleg.
Erfgoed	<p>De gemeente Kampen kent een erfgoed verordening uit 2010, deze is aan actualisatie toe en zal daarom in 2024 geactualiseerd worden. Er zijn door de monumenten commissie 43 adviezen gegeven, waarvan niet is afgeweken. VTH is voldoende ingeregeld. Cultuurhistorische en archeologische waarden zijn in de geldende bestemmingsplannen verankerd.</p>	Groen	<p>Voldaan aan eisen Erfgoedwet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monumentcommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd • Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).

Staat reserves en voorzieningen

Naam reserve	Beginsaldo 2023	Resultaat- bestemming	Beginstand 2023	Vermeerdering in dotaties wegens rente	Overige vermeerdering in 2023	Overige Verminderingen in 2023	Eindsaldo 2023
Algemene reserves							
algemene reserve	40.730.688	8.665.288	49.395.976	0	1.756.883	3.518.000	47.634.859
saldo jaarresultaat	14.222.555	-14.222.555	0	0	0	0	0
Totaal van de algemene reserves	54.953.243	-5.557.267	49.395.976	0	1.756.883	3.518.000	47.634.859
Bestemmingsreserves							
reserve nieuwe investeringen en ambities	1.151.129	0	1.151.129	0	0	0	1.151.129
reserve groot onderhoud zw embaden	213.504	37.763	251.267	0	0	0	251.267
reserve stedelijke vernieuwing 2002	81.602	-15.044	66.558	0	0	0	66.558
reserve bouw grondexploitatie	16.105.138	-2.730.322	13.374.816	464.928	38.400	3.295.838	10.582.307
reserve groot onderhoud gebouwen	1.407.261	-41.810	1.365.451	0	4.538	14.000	1.355.989
reserve onderhoud buitenhaven	78.239	0	78.239	0	0	0	78.239
reserve Prestatieafspraken Wonen	100.467	0	100.467	0	0	0	100.467
reserve ILG 2007-2013	0	0	0	0	0	0	0
Reserve groot onderhoud havens	41.614	0	41.614	0	116.751	0	158.365
reserve Sparen compensatie-uren adv	36.427	0	36.427	0	0	0	36.427
reserve Restantbudget BLS	94.988	0	94.988	0	0	0	94.988
Reserve duurzame activiteiten	359.811	0	359.811	0	0	120.389	239.422
reserve groot onderhoud civiele kunstw erken	2.026.328	134.970	2.161.298	0	508.000	0	2.669.299
Reserve aanpak Ontheemden	0	2.670.911	2.670.911	0	5.704.118	2.670.911	5.704.118
Bestemmingsreserve Sociale woningbouw	0	0	0	0	1.500.000	0	1.500.000
Bestemmingsreserve maatsch. Opvang huisvestingsopg.	0	0	0	0	1.170.911	0	1.170.911
Bestemmingsreserve maatschappelijk investeringsprogr	0	0	0	0	1.000.000	250.000	750.000
Reserve groot onderhoud brandw eerfazerne Kampen	213.500	0	213.500	0	50.000	0	263.500
reserve over te hevelen jaargebonden budgetten	0	5.500.799	5.500.799	0	0	5.500.799	0
Reserve kapitaallasten investeringen economisch nut	0	0	0	0	0	0	0
reserve kapitaallasten sluis en bruggen Reeve	69.836	0	69.836	0	2.685.019	0	2.764.855
Totaal van de bestemmingsreserves	21.979.845	5.557.267	27.537.112	464.928	12.787.737	11.851.937	28.937.840
Voorzieningen							
Voorziening ophalen huisvuil	959.680	0	959.680	0	0	170.608	789.072
Voorziening rioleringswerken	2.046.530	0	2.046.530	0	0	609.784	1.436.746
Voorziening afkoopsonnen onderhoud graven	2.614.492	0	2.614.492	57.621	292.546	257.742	2.706.917
Voorziening FLO veiligheidsregio IJsselland	708.102	0	708.102	0	0	100.317	607.785
Voorziening sociaal plan zw embad	355.643	0	355.643	0	0	0	355.643
Voorziening wachtgeld en pensioenen wethouders	5.998.500	0	5.998.500	0	520.000	1.159.419	5.359.081
Voorziening spaarverfob	0	0	-	0	187.297	0	187.297
Voorziening sociaal statuut stadsziekenhuis	2.276	0	2.276	0	0	0	2.276
Voorziening VOF Reeve	371.216	0	371.216	0	30.260	49.999	351.477
Voorziening WW plicht	0	0	-	0	224.273	0	224.273
Voorziening bijdrage bedrijfsband Impact	3.142.874	0	3.142.874	82.966	0	258.732	2.967.108
Voorziening dubieuze debiteuren	158.346	0	158.346	0	65.365	62.293	161.418
Voorziening dubieuze debiteuren soja	1.445.049	0	1.445.049	0	0	280.268	1.164.781
Totaal van de voorzieningen	17.802.708	0	17.802.708	140.587	1.319.741	2.949.161	16.313.875
Totaal eigen vermogen	94.735.796	0	94.735.796	605.515	15.864.361	18.319.098	92.886.574

Jaarrekening 2023 in één oogopslag

Kampen[®]

Jaarrekening 2023[®]

in één oogopslag

Teder jaar kijkt het gemeentebestuur terug op het jaar ervoor. Hoeveel geld kwam er binnen, hoeveel geld hebben we uitgegeven en welke activiteiten en plannen hebben we uitgevoerd. Dit beschrijft het college in de jaarrekening die zij voorlegt aan de gemeenteraad. Het college kijkt trots en tevreden terug op 2023. Dankzij een solide, stevige financiële basis en een groeiende, wendbare organisatie hebben we ook

in 2023 weer veel van onze voorgenomen plannen kunnen afronden en in gang kunnen zetten op het gebied van onder meer woningbouw, verduurzaming, (sociale) voorzieningen, jeugd en economie. Dit lukte onder andere doordat we in 2023 ons personeelsbestand flink hebben uitgebreid om naast alle uitdagingen en ambities ook onze dienstverlening goed op peil te kunnen houden.

Inkomsten

Lokale heffingen

€28,2 miljoen

- OZB: €12,9 miljoen
- Riool: €3,2 miljoen
- Afval: €4,8 miljoen
- Leges burger: €0,7 miljoen
- Vergunningen: €2,4 miljoen
- Hondenbelasting: €0,3 miljoen
- Parkeren: €1,8 miljoen
- Overig: €2,1 miljoen

Andere inkomsten

€49,8 miljoen

- Subsidie: €18,3 miljoen
- Huren: €4,5 miljoen
- Dividend: €1,3 miljoen
- Grondbedrijf: €5,1 miljoen
- Overig: €2,5 miljoen
- Reserves: €18,1 miljoen

Uitgaven

Op basis van de programma's

- Bestuur en Ondersteuning**: €10,3 miljoen (€185,- per inwoner)
- Veiligheid**: €5,5 miljoen (€99,- per inwoner)
- Verkeer, vervoer en waterstaat**: €10,6 miljoen (€190,- per inwoner)
- Economie**: €2,3 miljoen (€42,- per inwoner)
- Onderwijs**: €10,5 miljoen (€188,- per inwoner)
- Sport, cultuur en recreatie**: €25,3 miljoen (€453,- per inwoner)
- Sociaal domein**: €82,9 miljoen (€1.482,- per inwoner)
- Volksgezondheid en milieu**: €13,5 miljoen (€241,- per inwoner)
- Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**: €4,8 miljoen (€86,- per inwoner)
- Algemene dekkingsmiddelen**: €6,49 miljoen (€115,- per inwoner)
- Overhead**: €22,3 miljoen (€400,- per inwoner)
- Reserves**: €17,8 miljoen (€318,- per inwoner)

Terugblik op 2023

- In Kampen vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen aan de samenleving, ongeacht de financiële situatie. Het afgelopen jaar hebben we hierin heel concreet mooie stappen gezet door de inkomensgrenzen voor kindregelingen en de Meedoelbon te verhogen, en de vermogensroets af te schaffen. Hierdoor krijgen meer mensen toegang tot essentiële ondersteuning voor bijvoorbeeld schoolspullen, sport, cultuur en gezondheidszorg.
- De jeugd heeft de toekomst. Onze toekomst. We willen een gemeente zijn waar onze kinderen gelukkig, gezond en veilig kunnen opgroeien. Daarom zijn we in 2023 gestart met de aanpak Opgroeien in een kansrijke omgeving. Samen met partners uit de gemeente die betrokken zijn bij opgroeiende jeugd helpen we jongeren gezond en gelukkig op te groeien in een kansrijke omgeving.
- Een bloeiende gemeente begint bij voldoende woningen voor iedereen. Overal is behoefte aan meer woningen,

ook in onze gemeente. We hebben ruimte om te groeien en we willen snel aan de slag. Met de bouw van ruim tweehonderd nieuwe woningen in 2023 zaten we boven het gemiddelde in de regio. Verder hebben we vorig jaar maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat er tot 2032 minstens 4.000 woningen bijkomen in de gemeente Kampen. Er zijn al veel woningbouwplannen in procedure gebracht. Voor in elk geval Grafhorst, Zalk, IJsselmuiden, Wilsom en Kampen betekent dit een uitbreiding. Die eerste schop in de grond komt op veel plekken snel dichterbij.

Met het groeien van het aantal inwoners is ook de groei van (sport- en speel)voorzieningen belangrijk. Zo kwamen er 2,5 kunstgrasvoetbalvelden bij en renoveerden we vier tennisbanen in IJsselmuiden. Ook bereikten we vorig jaar veel op het gebied van onderwijshuisvesting; de nieuwbouw van het Ichthuscollege en de Marnixschool en de renovatie van de Morgenster zijn hier prachtige voorbeelden van.

- We kunnen terugkijken op een mooie samenwerking met ondernemend Kampen. We staan samen aan de lat voor vele uitdagingen. Circulariteit en krapte op de arbeidsmarkt zijn enkele voorbeelden. Daarom zijn we vorig jaar gestart met een intensievere samenwerking tussen ondernemers, het onderwijs en de gemeente. Hiermee bundelen we onze krachten en trekken we gezamenlijk op naar een gezonde en duurzame lokale economie.
- Bij alles wat we doen is het belangrijk dat we zuinig omgaan met onze aarde. In 2023 werkten we aan bewustwording van onze inwoners en stimuleerden en faciliteerden activiteiten. Ook maakten we een plan van aanpak om ons eigen gemeentelijk vastgoed versneld te verduurzamen en zijn we begonnen met het verkenen van de mogelijkheden voor duurzame energieprojecten in onze gemeente, zoals windmolens en zonnepanelen.

Hoeveel betaalde je in 2023 aan:

Rioolheffing
€127,-

OZB
€326,-
(gemiddelde woningwaarde €350.000)

Afvalstoffenheffing
€224,-
(vastrecht + 22 ledigingen restafval 40 liter)

Versnelling Woningbouw en Projectenbijlage Voortgangsrapportage 2024-1

15-4-2024

Voortgangsrapportage Programma Versnelling Woningbouw

Voorjaar 2024 - Gemeenteraad

Figuur 1: Wilsum, De Thijs, 2023

Kampen[®]

Voorwoord

Kampen scoort in 2023 bovengemiddeld in de bouwproductie

De woningbouwcijfers voor 2023 zijn bekend. Gemeente Kampen heeft met 204 nieuwe woningen een bovengemiddelde productie geleverd in de regio. Naast het bouwen van nieuwe woningen is het afgelopen jaar ook hard gewerkt om de harde plancapaciteit te vergroten. Ook dit heeft zijn vruchten afgeworpen: voor de bouw van 120 woningen zijn de plannen onherroepelijk geworden en staat de weg vrij om de realisatie te starten.

Vooruitzichten op de korte termijn

In het afgelopen jaar hebben we in verschillende dossiers mooie stappen kunnen zetten. Over deze plannen verwachten we op korte termijn bij de raad terug te komen. Ik denk daarbij aan het Bovenhavenkwartier, Drostenerf / Scholenlocatie in IJsselmuiden en flexwonen Buitenbroeksweg. Voor enkele plannen zijn we nu al geruime tijd in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (de Bakkerij en Kennedylaan). We hopen hier op een spoedige uitspraak zodat er op deze locaties gebouwd kan worden. We zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de bouwbedrijven en ontwikkelaars: kunnen en willen zij over gaan tot het bouwen van woningen? Aan ons als gemeente de taak om er alles aan te doen om de juiste condities te scheppen voor deze partijen om toch te bouwen. Daar werken we met het programma volop aan. Met het oog op de wens naar meer betaalbaar programma, vraagt dit daarnaast mogelijk meer investering van de gemeente en betrokken partijen.

Gebiedsvisie Reevedelta op stoom, onderhandelingen vragen meer tijd

Gebiedsontwikkeling Reevedelta is met 3600 woningen het motorblok onder het versnellingsprogramma. Het is een sleutelproject van het Rijk en kent een hoge complexiteit. We hebben mooie stappen gezet in het afronden van de gebiedsvisie. Daarmee is een belangrijk kader tot stand gekomen voor de versnellingsopgave. De onderhandelingsafspraken met de marktpartijen vraagt helaas meer tijd dan voorzien. Een langere onderhandelingsfase brengt ook hogere kosten met zich mee. Voor de doorkijk naar 2026 en verder hebben deze vertragingen in Reevedelta invloed op de prognoses. Het realiseren van de ambitie van 4000 woningen tot en met 2032 staat of valt met de ontwikkeling van Reevedelta. We blijven daarbij als gemeente inzetten op de ambitie zoals in 2021 uitgesproken om de productie te verhogen naar 400 woningen per jaar. Gelet op de vertraging in Reevedelta, onzekerheden in de bouwproductie en personeelstekorten is het onzeker en daarmee uitdagend of het lukt om deze ambitie op korte termijn waar te maken.

Positief financieel resultaat over 2023 en een hoger risicoprofiel

De financiële resultaten van 2023 zijn positief. De actualisatie van de grondexploitaties '24 laten een positieve bijstelling zien ten opzichte van de actualisatie van '23. Door hogere winstnemingen en lagere kosten in enkele grondexploitaties is het resultaat naar boven bijgesteld. De totale verwachte eindwaardes van de woningbouw projecten zijn minder negatief geworden. Het risicoprofiel is met de vertraging en onzekerheden in Reevedelta naar boven bijgesteld. De kosten van het programma en de woningbouwprojecten welke middels de exploitatiebegroting zijn gedekt, zijn voor 2023 per saldo binnen begroting gebleven. Voor enkele budgetten was er sprake van onderuitputting, maar enkele projecten kenden ook een budgetoverschrijding. We constateren dat we met de beheersing van onze projecten nog stappen moeten maken. We werken er hard aan om de tussentijdse rapportages over de voortgang van onze projecten verder te verbeteren.

Kortom: deze voortgangsrapportage laat zien dat de forse inzet op het woningbouwprogramma de eerste resultaten opleveren. We scoren bovengemiddeld in de regio en zijn in staat gebleken harde plancapaciteit toe te voegen. De complexiteit van Reevedelta vraagt extra inspanningen om onze versnellingsambitie waar te maken en de risico's nog beter te beheersen.

Jan Peter van der Sluis
Portefeuillehouder Wonen

Inhoud

Voorwoord	1
1. Inleiding	3
2. Voortgang behalen Programmadoelen 2032	3
3. Financiële verantwoording en prognose programma.....	5
3.1 <i>Verantwoording en prognoses grondexploitaties woningbouw</i>	5
3.2 <i>Verantwoording en prognoses exploitatiebegroting</i>	7
3.3 <i>Financiële consequenties gebiedsontwikkeling Reevedelta</i>	9
3.4 Subsidies.....	10
4. Risico's en beheersmaatregelen.....	11
Bijlage 1 Woningbouwprognose t/m 2032 (stand maart 2024).....	13
Bijlage 2 Financiële stand van zaken woningbouwprojecten.....	15
Bijlage 3 Financiële stand van zaken investeringsprojecten Reevedelta	17

1. Inleiding

Voor u ligt de 2^e voortgangsrapportage Programma Versnelling Woningbouw. Deze rapportage bieden we u tweemaal per jaar aan. De vorige heeft u in september 2023 ontvangen, gelijktijdig met de 2^e bestuursrapportage. Deze voortgangsrapportage wordt u gelijktijdig met de jaarrekening 2023 aangeboden. De huidige rapportage richt zich op de (financiële) verantwoording over het jaar 2023 van het programma versnelling woningbouw.

In hoofdstuk 2 gaan we in op de voortgang van de programmadoelen 2032 zoals vastgelegd in het programmaplan. Hoofdstuk 3 bevat de financiële verantwoording. Tot slot gaan we in hoofdstuk 4 in op de risico's. De separate projectenbijlage gaat in op de voortgang en stand van zaken op projectniveau van de binnenstedelijke projecten en kernen en de gebiedsontwikkeling Reevedelta.

2. Voortgang behalen Programmadoelen 2032

In september heeft het college het programmaplan en het 1^e jaarplan (2023/2024) van het Programma Versnelling Woningbouw vastgesteld. U bent hier als raad over geïnformeerd. Onderstaand schetsen we de voortgang op de daarin opgenomen programmadoelen.

Doel	Stand van zaken vorige VGR	Stand van zaken nu	Toelichting
We voegen tot en met 2032 versneld minstens 4000 passende nieuwe woningen toe			In 2023 hebben we 204 woningen opgeleverd. De woningbouwprognose tot en met 2032 (incl realisatie 2023) bedraagt ruim 4800 woningen (zie bijlage 1). Hiermee lijken we op koers te liggen. Echter, Reevedelta is vertraagd. Met name onderhandelingen vergen meer tijd. Bij oplopende vertragingen in Reevedelta komt ook de ambitie van 4000 woningen tot 2032 verder onder druk te staan.
Onze woningbouwprogrammering sluit adaptief aan op de ontwikkelingen in de marktbehoefte			We merken dat er minder vraag is naar dure woningen op dit moment. Plannen voor versnelling sociale woningbouw en het naar voren trekken van betaalbare woningen in dorp Reeve zijn in ontwikkeling. Besluitvorming staat gepland voor 2024.

Gerealiseerde bouwproductie 2023

In 2023 hebben in Kampen volgens de basisadministratie 204 nieuwe woningen toegevoegd¹. Dit loopt weliswaar achter op de gewenste productie van 400 woningen per jaar, maar in de regio hebben we hiermee meer productie geleverd dan gemiddeld in Overijssel. Met name het Stationskwartier en het dorp Reeve hebben een belangrijk aandeel geleverd in de opgeleverde productie (samen 116 woningen). Naast bouwproductie is ook toegevoegde harde plancapaciteit een indicator voor voortgang van het programma. In 2023 is voor 120 woningen extra harde plancapaciteit toegevoegd. Deze plannen hebben een onherroepelijke status gekregen. Dit betreft onder andere de projecten Sonnenbergkwartier, Oosterholt Noord en Vloeddijk Molenstraat. De projecten De Bakkerij en Kennedylaan liggen beide nog bij Raad van State.

Bouwproductie 2024

De woningbouwprogrammering (bijlage 1) laat voor 2024 ca 300 te realiseren woningen zien. Deze prognose kent echter nog een onzekerheidsmarge. We achten een minimale productie van 250 woningen reëel. De productie wordt onder andere geleverd vanuit diverse projecten van de corporaties (Hanzewijk en Anjerstraat/Rozenstraat, totaal 67 woningen) waarvan de bouw reeds gestart is en oplevering vrij zeker is. Daarnaast moeten ook de flexwonen projecten / versnelling sociale woningbouw (50) en Reevedelta (Onderdijs, Stationskwartier en Reeve 1, ca 85 woningen) zorgen voor substantiële productie in 2024. Hier spelen echter wel meer onzekerheden (verkoop, procedures).

Bouwproductie en onzekerheden langere termijn

Vooralsnog ziet 2025 eruit als een jaar waarin de gewenste ambitie van 400 woningen in één jaar gehaald kan worden. Onder andere ontwikkelingen in de kernen Zalk (erf 4 en 5), IJsselmuiden (Oosterholt, Erfgenamenstraat) en in Kampen (oplevering van de HBS) zorgen voor een mooie productieprognose. Ook is de verwachting dat de productie in het dorp Reeve in 2025 goed op gang is gekomen en kan leiden tot ca 160 nieuwe woningen. Voor de doorkijk naar 2026 en verder hebben de huidige vertragingen in Reevedelta invloed op de prognoses. Het ligt met de huidige planning niet in de lijn der verwachting dat de 1^e woningen in het Venekwartier al in 2026 kunnen worden opgeleverd. Hier werd tot op heden wel van uit gegaan. De ambitie in Reevedelta in de jaren daarna is groot. De inzet van de gemeente is met het oog op de versnellingsopgave dat Reevedelta in de jaren 2027 tot en met 2032 een productie van ca 400 woningen per jaar levert. Hier is de huidige prognose in bijlage 1 ook op gebaseerd. Dit is ook het uitgangspunt in de gesprekken met de marktpartijen. Het realiseren van ambitie van 4000 woningen tot en met 2032 (waarvan nog 3800 te realiseren, gegeven de productie van 204 woningen in 2023), staat of valt met de ontwikkeling van Reevedelta en het tempo dat we in Reevedelta kunnen maken. Momenteel zijn we met de marktpartijen in gesprek om te kijken wat een reële bouwproductie en afzetverwachting is voor Reevedelta. De uitkomsten hiervan kunnen van invloed zijn op de totale woningbouwprognose in het versnellingsprogramma. In de volgende voortgangsrapportage (2^e bestuursrapportage) verwachten we u hierover meer te kunnen vertellen.

¹ Dit is volgens de BAG. CBS geeft een aantal van 220 aan. Voor deze rapportage houden we de BAG aan.
Voortgangsrapportage voorjaar 2024 Versnelling Woningbouw & Reevedelta – Gemeenteraad

3. Financiële verantwoording en prognose programma

De woningbouwprojecten maken onderdeel uit van begrotingsprogramma 8 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting'. Financieel gezien zijn de woningbouwprojecten op te delen in twee categorieën:

1. opgenomen als vastgestelde grondexploitatie in het grondbedrijf (aantal:11)
2. gefinancierd vanuit de exploitatiebegroting middels een voorbereidingskrediet of via afdelingsbegrotingen (>20 woningen aantal: 15). Deze projecten zijn op te delen in:
 - a. initiatieven van derden (aantal: 10)
 - b. ontwikkeling gemeente in initiatieffase (aantal: 5)

Een project wordt pas geactiveerd als grondexploitatie in het grondbedrijf (middels besluit van de gemeenteraad) als er een bestemmingsplan is vastgesteld. Tot die tijd worden de te maken kosten geactiveerd op de balans van de gemeente of komen de kosten direct ten laste van de exploitatiebegroting

3.1 Verantwoording en prognoses grondexploitaties woningbouw

We kennen momenteel 11 door de Gemeenteraad vastgestelde grondexploitaties in het grondbedrijf die gekoppeld zijn aan woningbouwprojecten. Dit is er één meer dan bij de start van 2023. Het betreft de grondexploitatie van het project Oosterholt Noord welke in november 2023 door de raad is vastgesteld. Daarnaast is de grondexploitatie van Het Meer afgesloten. Voor alle vastgestelde grondexploitaties wordt een eindwaarde berekend, die elk jaar wordt geactualiseerd. In bijlage 2 is een financieel overzicht opgenomen van de lopende grondexploitaties woningbouw.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties in '24 is een positieve bijstelling van de eindwaardes opgenomen ten opzichte van de actualisatie in '23. Er is nog wel altijd sprake van een negatief eindresultaat, maar deze is minder groot geworden. Dit leidt tot een positieve ontwikkeling in de reserve bouwgrondexploitaties ten opzichte van de programmabegroting '24. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- o Hogere winstnemingen
- o Minder kosten dan verwacht

TOTAAL resultaat vastgestelde GREX-en woningbouw* actualisatie '23	€ - 13,2 miljoen
TOTAAL resultaat vastgestelde GREX-en woningbouw* actualisatie '24	€ - 11,4 miljoen
TOTAAL wijziging	Positieve bijstelling

**Beltweg niet meegenomen hierin. Of deze GREX tot woningbouwontwikkeling zal leiden is nog niet bekend*

Voor de woningbouw grondexploitaties met een negatief resultaat is een voorziening getroffen om de berekende verliezen financieel af te dekken. In de projectenbijlage behorende bij deze rapportage gaan we dieper in op de bijstellingen per grondexploitatie.

Risicoprofiel in relatie tot weerstandsvermogen gemeente

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente substantiële tegenvallers op kan vangen zonder dat dit betekent dat het beleid moet veranderen. Hiervoor wordt in de programmabegroting gekeken naar twee aspecten:

1. Stand reserve bouwgrondexploitatie
2. Financiële omvang van mogelijke tegenvallers (risicoreserveringen):
 - a. Algemene tegenvallers
 - b. Projectspecifieke tegenvallers in lopende grondexploitaties
 - c. Tegenvallers in Reeve
 - d. Tegenvallers waardering gronden

Verhouding tussen deze twee is in 2023 positiever uitgevallen dan begroot. Na 2023 zien we het risicoprofiel echter toenemen, vooral door de vertraging in de onderhandelingen over Reevedelta en ook een oplopend risico dat de bouwproductie van 400 woningen niet wordt gehaald. Zie voor nadere duiding van deze resultaten de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening.

Voor deze voortgangsrapportage geven we inzicht in de risicoreserveringen in relatie tot de woningbouw en hoe deze zich hebben ontwikkeld ten opzichte van de jaarrekening van '22 en welke voorstellen hiertoe worden gedaan in de jaarrekening van '23.

Algemene risico's - weerstandsvermogen

In de programmabegroting van '24 is in het weerstandsvermogen rekening gehouden met een drietal mogelijke tegenvallers ofwel risico's die uitsluitend of mede betrekking hebben op woningbouwprojecten:

1. Vertraging bouwproductie:

Een vertraging in de bouwproductie werkt in het algemeen kostenverhogend, omdat project- en programmakosten langer doorlopen dan gepland. Datzelfde geldt voor de rentekosten van gronden die de gemeente in bezit heeft, al dan niet samen met derden. In de Programmabegroting 2024 was dit verdragingsrisico nog ingeschat op € 2 miljoen met een kans van optreden van 50 %. We zien voor dit risico twee tegengestelde bewegingen. De meeste gemeentelijke grondexploitaties zitten in de afrondende fase, waardoor dit risico afneemt. Anderzijds zijn belangrijke grondexploitaties in voorbereiding, en zien we daar juist dat de initiatieffase langer doorloopt en bovendien complexer is dan aanvankelijk gedacht. Het risico, dat dit niet volledig binnen de grondexploitaties kan worden opgevangen, neemt hier dus juist toe. Per saldo houden we het risico qua omvang vooralsnog op het niveau van € 2 miljoen, maar we schatten het risico dat dit zich gaat voordoen wel hoger in. Het geschatte risico gaat daarmee van 50 % naar 70 %. We gaan dit risico overigens richting de begroting beter kwantificeren door scenario's met een lagere bouwproductie per jaar ook expliciet door te rekenen.

2. Aanbestedingsrisico's en hoge inflatie

Daarnaast is in het risicoprofiel van de gemeente rekening gehouden met aanbestedingsrisico's en het risico op hoge inflatie. Dit risico heeft gedeeltelijk ook betrekking op de woningbouwprojecten. Het is in de begroting 2024 ook ingeschat op € 2 miljoen met een kans van optreden van 70 %. Het inflatierisico is inmiddels, mede door het rentebeleid van de centrale banken, veel beter onder controle. De inflatie is dan ook fors gedaald en in de projecten met een grondexploitatie wordt daar ook rekening mee gehouden. Dit risico kan in algemene zin dus worden verlaagd. We schatten het nu in op maximaal € 1 miljoen met een kans van optreden van 50 %.

3. Risicoreservering woningbouw van € 7 miljoen

Daarnaast is er in de programmabegroting van 2024 met het oog op de toekomstige woningbouwontwikkelingen een risicoreservering aangehouden van € 7 miljoen. Als onderdeel van de nog vast te stellen grondexploitaties zal ook voor deze ontwikkeling een risicoprofiel worden opgesteld.

Risico's lopende grondexploitaties

In de jaarrekening van 2022 was voor de lopende grondexploitaties een risicoprofiel opgenomen van € 5,9 miljoen. Hiervan had € 3,2 miljoen betrekking op woningbouw grondexploitaties. In de jaarrekening van 2023 wordt voorgesteld een risicoprofiel van € 5 miljoen op te nemen, waarvan € 2,6 miljoen betrekking heeft op de woningbouw grondexploitaties. Dit betekent dat het risicoprofiel voor de lopende grondexploitaties woningbouw naar beneden bijgesteld is. Dit komt omdat diverse exploitaties richting einde realisatie gaan (Onderdijks, Stationskwartier, Oosterholt Noord, Sonnenbergkwartier). Daarmee neemt de kans van optreden van risico's en de financiële omvang van de risico's af.

TOTAAL risicoprofiel vastgestelde GREX-en woningbouw* actualisatie '23	€ 3,2 miljoen
TOTAAL risicoprofiel vastgestelde GREX-en woningbouw* actualisatie '24	€ 2,6 miljoen
TOTAAL wijziging profiel	Het risicoprofiel is naar beneden bijgesteld

Risico's en resultaatontwikkeling Reeve I

Tegenvallers in het project Reeve I zijn niet opgenomen in het totale risicoprofiel van vastgestelde grondexploitaties zoals zojuist gepresenteerd. Reeve I betreft niet een grondexploitatie van de gemeente, maar een deelneming met derden. Omdat hier wel tegenvallers op kunnen treden met gevolgen voor de gemeente, zijn hiervoor wel de volgende risicoreserveringen opgenomen:

- In de jaarrekening 2023 is voor de VOF Reeve Kampen een risicoreservering opgenomen van € 2,9 miljoen. Dit is 50% (gemeentelijk aandeel) van het totale risicoprofiel voor de ontwikkeling van Reeve I. Dit is gelijk gebleven aan het risicoprofiel zoals opgenomen in de jaarrekening van 2022.
- Ook is een risicoreservering opgenomen van € 7,9 miljoen voor de aanleg van sluis Reeve. Dit is het aandeel dat bekostigd gaat worden vanuit de nog vast te stellen grondexploitatie Reeve II. Onderhandelingen hierover zijn nog gaande (zie ook paragraaf 3.3). Indien tegen verwachting in Reeve II niet door zou gaan, is deze risicoreservering opgenomen om ook deze kosten op te kunnen vangen.

Nabetalingsrisico's Reeve II

Reeve II is een grondexploitatie welke nog in voorbereiding is. Het maakt onderdeel uit van de ontwikkeling Reevedelta West. Voor Reeve II zijn al percelen aangekocht en ingebracht in de VOF Reeve die alleen nodig zijn in de realisatiefase van Reeve 1 (ten behoeve van bereikbaarheid). Deze percelen worden pas bebouwd in de volgende fase Reeve 2. In de grondexploitatie Reeve 1 is deze grond opgenomen tegen de totale verwervingsprijs en aan de opbrengstenkant is er een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2 opgenomen. Per saldo heeft dit zo geen financieel effect voor de grondexploitatie Reeve 1. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen is er dus een risico dat er geen opbrengsten zijn voor deze gronden en dat deze nabetaling niet plaats vindt.

	Jaarrekening '22	Jaarrekening '23
Risicoreservering Ontwikkeling VOF Reeve jaarrekening '22	€ 2,9 miljoen	€ 2,9 miljoen
Risicoreservering aanleg sluis Reeve TOTAAL risicoprofiel jaarrekening '23	€ 7,9 miljoen	€ 7,9 miljoen
Risicoreservering nabetaling gronden Reeve II	€ 2,2 miljoen	€ 2,2 miljoen
TOTAAL wijziging profiel	Het risicoprofiel is niet gewijzigd	

Risico waardering gronden

Onder de materiële vaste activa en de Immateriële activa zijn de boekwaarden opgenomen van de diverse verwervingskosten van gronden en de voorbereidingskosten. Dit betreft percelen die in het verleden zijn aangekocht ten behoeve van toekomstige woningbouwontwikkelingen. In de nota grondbeleid is vastgelegd dat we hiervoor een risico reservering opnemen ter grootte van 3 jaar rente.

	Jaarrekening '22	Jaarrekening '23
Risicoreservering inschatting waardering gronden	€ 2,4 miljoen	€ 2,4 miljoen
TOTAAL wijziging profiel	Het risicoprofiel is niet gewijzigd	

3.2 Verantwoording en prognoses exploitatiebegroting

Naast de projecten in het grondbedrijf, zijn er ook budgetten beschikbaar gesteld vanuit de exploitatiebegroting. Dit gaat om projecten waarin de gemeente een begeleidende rol heeft en waarvan de kosten en opbrengsten jaarlijks in het begrotingsresultaat worden verwerkt of waarvan de kosten worden geactiveerd.

De geactiveerde kosten worden op een later moment verrekend met ontvangsten van ontwikkelaars (bijvoorbeeld via anterieure overeenkomsten) of gaan deel uitmaken van een nog te openen grondexploitatie. Ook betreft het de programma-organisatiekosten welke niet te verhalen zijn op individuele grondexploitaties. In bijlage 4 is een financieel overzicht opgenomen van deze projecten.

TOTAAL budget oorspronkelijk woningbouwprojecten exploitatie '23	€ 2,3 miljoen
TOTAAL budget bijstelling in 2e b-rap	€ 2,1 miljoen
TOTAAL gerealiseerd	€ 1,7 miljoen
Resultaat besteding binnen budget '23	ja

TOTAAL budget oorspronkelijk Programmaorganisatie (niet door belastbaar) '23	€ 590.000
TOTAAL budget bijstelling in 2e b-rap	€ 340.000
TOTAAL gerealiseerd	€ 321.491
Resultaat besteding binnen budget '23	ja

Toelichting onderuitputting

Er is sinds de bijstelling in de 2^e bestuursrapportage van 2023 minder besteed dan begroot op de exploitatiebegrotingen, namelijk - € 434.870,-. Beperkte beschikbaarheid van personeel is de belangrijkste oorzaak van deze onderuitputting. In alle gevallen is sprake van verschuivingen van activiteiten en kosten naar 2024:

- **Onderuitputting investeringskrediet 2023**
Voor het project HBS Bovenhavenstraat wordt bij de jaarrekening 2023 het restant van het investeringskrediet (€292.421,-) overgezet naar het volgende begrotingsjaar.
- **Onderuitputting exploitatiebegroting 2023**
Voor de projecten flexwonen en Gebiedsvisie Bovenhavenkwartier zijn de resterende eenmalige exploitatiebudgetten via de budgetoverheveling overgezet naar 2024.
- **Onderuitputting voorbereidingskredieten grondbedrijf**
Dit betreft het project Scholenlocatie. In 2023 heeft er een onderbesteding plaatsgevonden van € 178.196. Voor 2024 wordt via het voorstel omtrent de herzieningen grondexploitaties en voorbereidingskredieten toekomstige grondexploitaties een krediet voor 2024 gevraagd.

Toelichting op budgetoverschrijdingen

Ten opzichte van de vastgestelde projectbegrotingen 2023, was voor enkele projecten aanvullend budget nodig in 2023. Ten tijde van de 2^e b-rap was dit voor enkele projecten voorzien en is dit verwerkt. Deze afwijkingen waren allen minder dan €100.000,-. Sinds de 2^e b-rap heeft alleen op het budget Gebiedsvisie Reevedelta een budgetoverschrijding > €100.000 plaats gevonden. Zie voor nadere toelichting de volgende paragraaf.

Vorbereidings- en investeringskredieten Reevedelta

Voor de Reevedelta woningbouwprojecten zijn er in 2024 3 budgetten beschikbaar gesteld: voor de gebiedsvisie en voor de nog te activeren grondexploitaties Oost en West. Deze kosten worden allen straks bij activering van de grondexploitaties ten laste gelegd van de grondexploitaties. De budgetten voor Oost en West zijn binnen begroting gebleven. Op het budget van de gebiedsvisie heeft een overschrijding plaats gevonden die ten tijde van de 2^e bestuursrapportage nog niet was voorzien. Het verwerken van de binnengekomen zienswijzen en het afronden van het OER hebben meer inzet gevraagd dan voorzien. Naast de woningbouwonderdelen in Reevedelta, zijn er ook (bovenwijkse) investeringen nodig in diverse maatschappelijk en infrastructurele voorzieningen. In 2023 is €1,3 miljoen aan investeringskredieten beschikbaar gesteld voor de initiatieffase van deze projecten. In bijlage 4 is een financieel overzicht opgenomen van deze projecten. De kosten zijn ruim binnen budget gebleven. Bij de jaarrekening 2023 is voorgesteld de resterende budgetten over te hevelen naar 2024.

Besteding en verantwoording programma-budget

In 2023 was er sprake van een onderuitputting van het beschikbare (gemeentelijke) programmabudget wat niet door belastbaar is naar grondexploitaties. De onderuitputting was € 250.000. Hierover is bij de 2^e bestuursrapportage en in de vorige voortgangsrapportage al over gerapporteerd. In de 2e bestuursrapportage van 2023 is voorgesteld om dit bedrag beschikbaar te stellen in 2024 (€ 150.000) en 2025 (€ 100.000) en in te zetten voor een vertraging in de voorziene afbouw van de programmaorganisatie. De kleine onderuitputting op basis van bijstelling in de 2^e bestuursrapportage aan het eind van 2023 laten vrijvallen ten gunste van het rekeningsresultaat 2023.

3.3 Financiële consequenties gebiedsontwikkeling Reevedelta

Voor de gebiedsontwikkeling Reevedelta zijn de onderhandelingen met marktpartijen en het optimaliseren van de plannen volop gaande. Eind 2024 hebben we zicht op de resultaten van onderhandelingen en leggen we dit ter besluitvorming aan de raad voor. Momenteel is er nog geen sprake van sluitende grondexploitaties. Het kader en inzet vanuit de gemeente is sluitende grondexploitaties. Of dit gaat lukken, is een uitkomst van de onderhandelingen.

Naast de woningbouw zijn er ook (bovenwijkse) investeringen nodig in diverse infrastructurele en maatschappelijke voorzieningen. Deze investeringen kunnen we niet volledig verhalen op de ontwikkelingen. We hanteren de gebruikelijke en extern getoetste toerekeningsregels waarbij we als gemeente ook zelf een deel moeten dekken. Het gaat hier niet alleen om investeringen voor de gebiedsontwikkelingen Reevedelta. Het gaat ook (substantiële) investeringen met een autonoom karakter om bestaande knelpunten op te lossen (bijv. toekomstbestendige sportvoorzieningen en onderwijs).

Samengevat werken de financiële effecten vanuit de grondexploitaties en investeringen op twee manieren door op de financiën van de gemeente:

1. **Investeringsagenda gemeente ten behoeve van (bovenwijkse) voorzieningen:**
Deze investeringen behorende bij het huidige ambitieniveau leiden op langere termijn (2028 en verder) per saldo (rekening houdend met structurele inkomsten uit de uitbreiding van het aantal woningen) tot een verzwaring van de begroting van ca € 1,5 tot € 2,0 miljoen. De komende periode werkt de het college samen met de programma-organisatie aan scenario's met een minder grote last op de begroting. Het college hoopt einde van het jaar met een concreet voorstel te komen naar de raad.
2. **Eenmalige bijdragen in grondexploitaties**
Ons doel tot op heden is dat we werken naar sluitende grondexploitaties. Dit is een uitdagende klus waarin nog niet met zekerheid is vast te stellen of dit gaat lukken. Indien dit niet mogelijk blijkt zou dit kunnen leiden tot een keuze van de raad om een eenmalige bijdrage in een grondexploitatie uit de reserve bouwgrondexploitatie of (als deze reserve niet toereikend is) uit de algemene reserve doen. Als onderdeel van de uitwerking van de grondexploitaties zal ook voor deze ontwikkelingen een risicoprofiel worden opgesteld.

Over de omvang van de financiële effecten ontstaat het vierde kwartaal 2024 meer duidelijkheid en leggen wij concrete voorstellen ter besluitvorming aan de raad voor.

Totale boekwaarde Reevedelta

Het totaal van de tot op heden gemaakt kosten (over de diverse boekjaren heen) van de nog te activeren grondexploitaties Reevedelta bedroeg op 31-12-2023 € 2,1 miljoen. Deze kosten worden straks bij activering van de grondexploitaties ten laste gelegd van de grondexploitaties. Het risico bestaat dat bij verdere vertraging in de voorbereidingen, deze kosten dusdanig hoog oplopen dat deze niet allen te verhalen zijn op de grondexploitaties.

3.4 Subsidies

Verkregen subsidies

We hebben volop ingezet op het verkrijgen van subsidies. Hierin zijn we succesvol gebleken. Voor de versnelling woningbouw zijn de volgende subsidies reeds toegezegd:

1. Reevedelta: Ondersteuning capaciteitsinzet voor woningbouw (provincie): ca. € 180.000.
2. Reevedelta: Bijdrage in het kader van de BO-MIRT/woondeal (min. lenW): € 13,4 mln. (excl. btw)
3. Reevedelta: Bijdrage Woningbouw Impuls (min. BZK): € 9,5 mln. (excl. btw)
4. Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen Flexwonen (RHA): € 1,2 miljoen
5. Start Bouw Impuls: € 378.048

De raad wordt voorgesteld deze subsidies door te zetten naar de woningbouwcorporaties. Hierover volgt separaat een raadvorstel.

€ 260.000 Vloeddijk/Molenstraat

€ 118.048 Sonnenbergkwartier

6. ASV subsidie € 135.000 beschikt op 19 december 2023 (uitvoering van projectontwikkeling Hub Kampen Zuid)

De onder punt 2 en 3 genoemde subsidies maken onderdeel uit van de uitwerking van de grondexploitaties voor Reevedelta Oost en West en het hiermee samenhangende investeringsprogramma. De onder punt 4 genoemde subsidie is de toegekende subsidie voor flexwonen en de realisatie van woonwagendplaatsen. Het is echter gezien de voorwaarden nog niet helder of we deze volledig kunnen benutten voor wat betreft de flexwoningen.

Mogelijke toekomstige subsidies

Momenteel lopen er onderzoeken naar mogelijke subsidies voor de Hub Kampen Zuid. Daarnaast wordt er voor alle projecten binnen het programma gekeken naar subsidie kansen.

4. Risico's en beheersmaatregelen

Risico's programma

We zetten met het programma vol in op het creëren van de juiste omstandigheden om te gaan bouwen. We hebben echter niet alle factoren als gemeente zelf in de hand. Het programma kent daarmee een stevig risicoprofiel. We schetsen hier kort de belangrijkste risico's en de gevolgen.

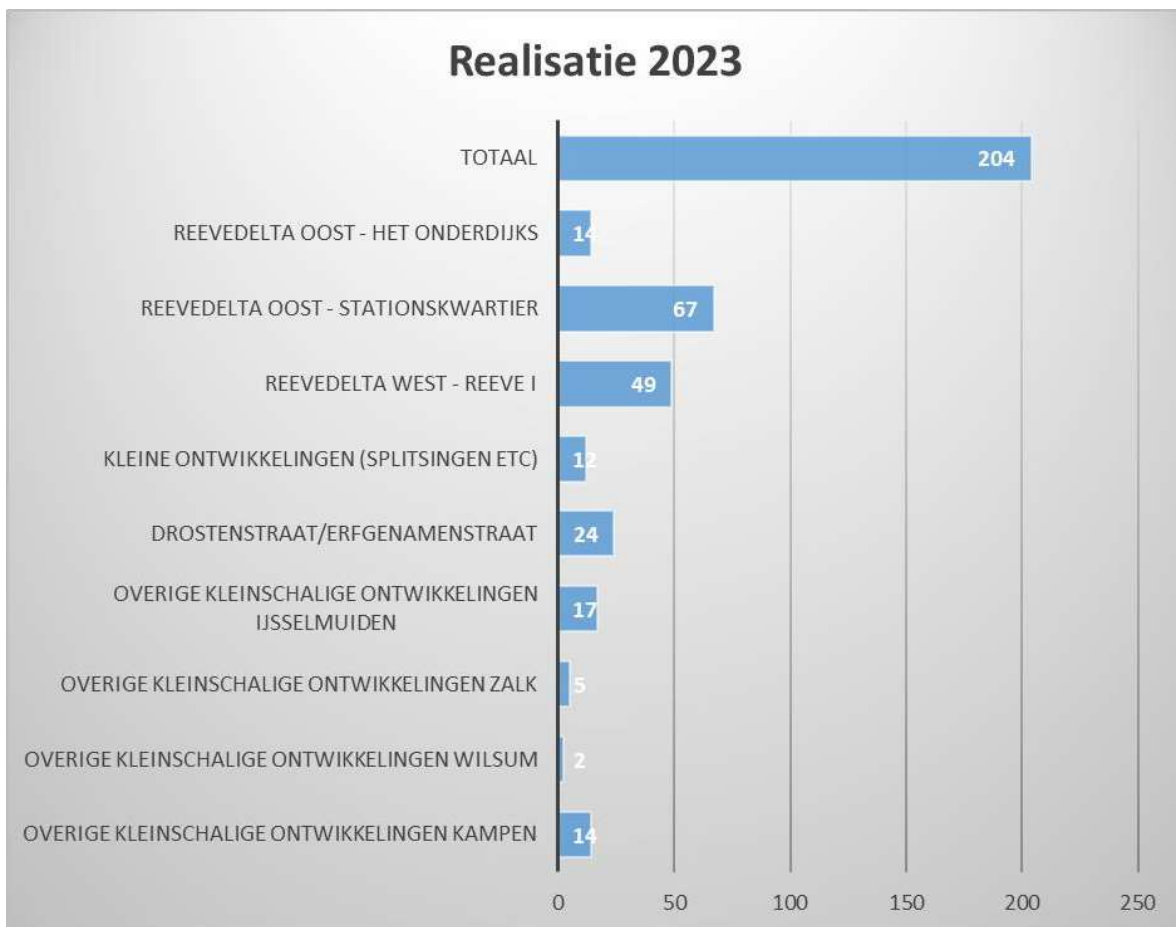
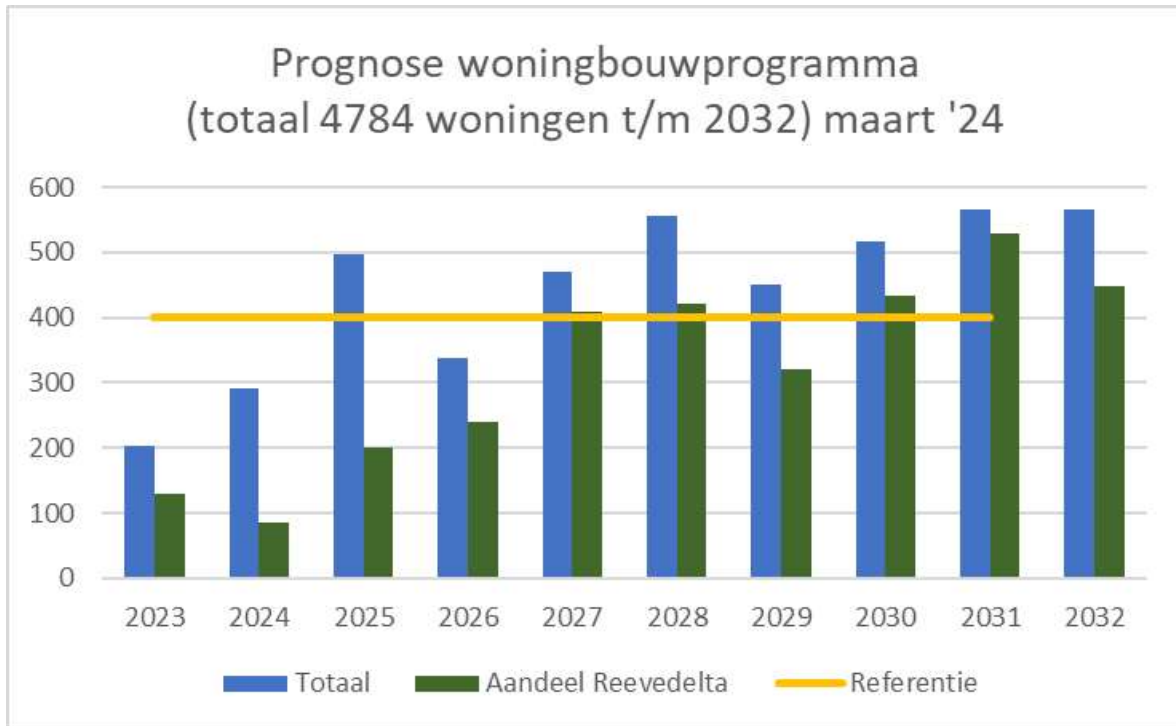
Nr	Wat is het risico?	Wat zijn de gevolgen?	Beheersmaatregelen
1	Productie en afzet van 4000 woningen in 10 jaar tijd is niet realiseerbaar in de woningmarkt van Kampen	Heroverweging op de politiek-bestuurlijke ambities van de versnellingsopgave woningbouw	Onderzoeken van mogelijkheden voor aanpassing woningbouwprogramma
2	Gemeente heeft te weinig continuïteit in beschikbaarheid van personeel	Vertraging en kwaliteitsverlies in projecten	Goede dossier-opbouw Inzet van langdurige inhuur
3	Gemeente heeft onvoldoende zicht en sturing op projectniveau t.a.v. tijd, geld en risico's	Projecten lopen onnodig vertraging op. Kosten zijn hoger dan voorzien	Inzet projectmanagementtool Optimaliseren van werkprocessen en werkwijze
4	De plancapaciteit is te krap (minder dan 30% extra)	Door uitval dan wel uitstel van projecten wordt de gewenste productie van 400 woningen p/j niet gehaald	Versnelling sociale woningbouw/flexwonen Zoeklocaties extra plancapaciteit Pilots procesversnelling
5.	De werkwijze zoals vereist met de invoering van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn nieuw.	<ul style="list-style-type: none"> - Vertraging en extra inzet van gemeente in de procedures omdat deze nog nieuw zijn. - Vertraging bij marktpartijen omdat nieuwe kwaliteitseisen en kennis beperkt beschikbaar zijn in de markt. 	Kennis Omgevingswet uitbreiden binnen de gemeente of kennis inhuren

Risico's Reevedelta

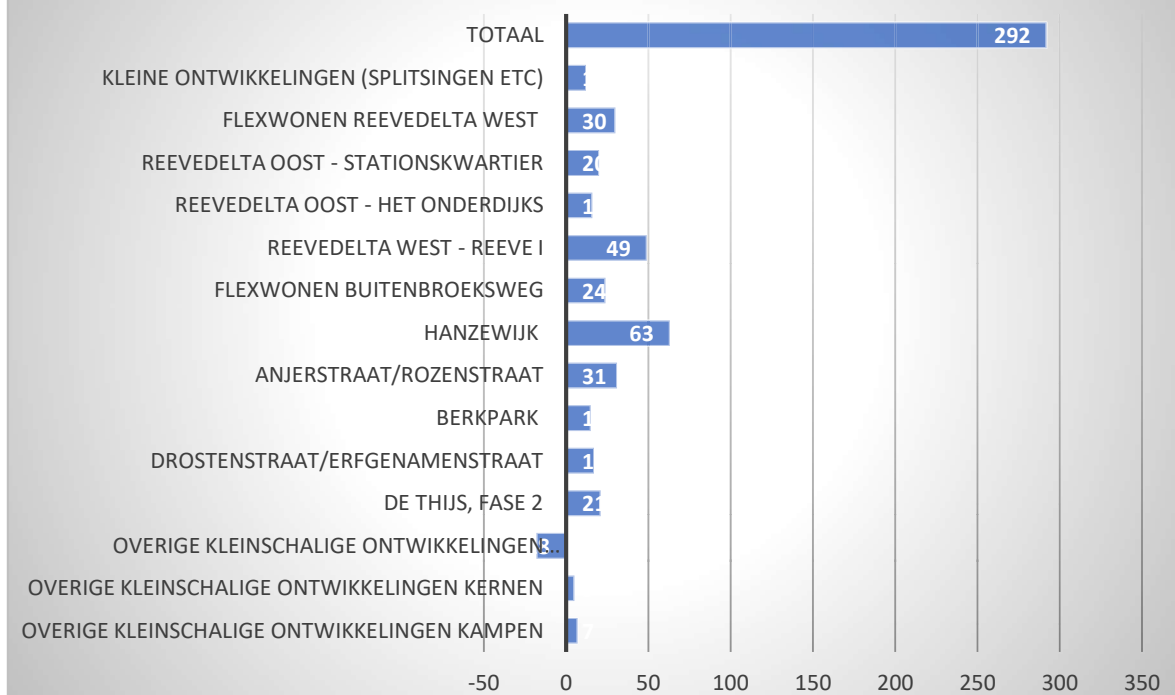
De gebiedsontwikkeling Reevedelta levert een fors aandeel aan het totale programma versnelling woningbouw (meer dan 75% van de woningen). Ontwikkelingen binnen Reevedelta hebben daarmee grote impact op de totale voortgang in het programma. We geven een korte weergave van de top risico's van de ontwikkeling Reevedelta.

Nr	Wat is het risico?	Wat zijn de gevolgen voor gewenste versnelling woningbouw?	Beheersmaatregelen
1.	Gemeente bereikt geen overeenstemming met marktpartijen over gezamenlijke planontwikkeling en realisatie van Reevedelta Oost en West	Vertraging of langdurige onzekerheid over de realisatie van de gebieden Reeve 2, Venekwartier en Oeverwal Plankosten voor Reevedelta West en Oost kunnen niet ten laste worden gebracht van de GREX-en en moeten ten laste worden gebracht van de begroting 2024.	Tijdens onderhandelingsperiode tot 1 nov '24 alternatieve ontwikkelscenario's onderzoeken
2.	Binnen de programma-organisatie en de onderliggende projectorganisaties is te weinig capaciteit en continuïteit in beschikbaarheid van deskundig personeel	Vertraging in de planvorming en realisatie en kans op kwaliteitsverlies en toenemend kans op faalkosten.	Werken met actuele ramingen voor geplande werkzaamheden, processen en producten. Benodigde deskundigheid kwartaal tevoren benoemen en uitvragen en structureel verbinden aan programma Reevedelta
3.	Ruimtelijke orderingsprocedures en daarvoor benodigde onderzoeken niet tijdig gereed	Vertraging in de start van de realisatie (bouwrijp maken en woningbouw)	Strategisch advies in maart ingeroepen. Aandacht voor tijdige fasering. Aandacht voor participatie/kennisgeving in relatie tot inspanningen tijdens gebiedsvisie
4.	Beoogde ontwikkeling niet inpasbaar in rijksbeleid (o.a. invloed N50, hoogspanningsleiding 380kV en verhoging sociale woningbouw naar 30%)	Aanpassing van plannen, verslechtering van de financiële haalbaarheid, vertraging in de planvorming en realisatie. Verhoging aandeel sociale woningbouw is kostbaar en zet financiële haalbaarheid onder druk.	Rijks-en provinciaal beleid is bekend en is/kan getoetst
5.	Projectmatig werken onvoldoende geborgd en gefaciliteerd binnen gemeentelijke organisatie	Programma-organisatie beschikt niet over de juiste sturings- en beslisinformatie	Projectmatig gaan werken. Programmaorganisatie geeft aan wat minimaal nodig is voor sturing en beheersing. Waar nodig kennis inhalen Projectmanagementtool P4WEB implementeren
6.	Investerings in bovenplanse/bovenwijkse voorzieningen zoals onderwijs, zorg, sport, verkeersontsluiting, veilige fietsroutes etc. komen niet of te laat van de grond.	Verkoopsnelheid neemt af en de leefbaarheid neemt af.	Scenario's uitwerken voor maximale/minimale inzet van bovenplanse/bovenwijkse investeringen

Bijlage 1 Woningbouwprognose t/m 2032 (stand maart 2024)

Prognose 2024

Bijlage 2 Financiële stand van zaken woningbouwprojecten

projecten exploitatie en grondbedrijf		€'s 2023		
		Begroot (bijstelling 2e berap)	Besteed dec 2023	Gerealiseerd 2023
	Programmaorganisatie (niet door belastbaar)	€ 340.000	€ 321.491	●
Initiatiefase				
	Scholenlocatie	€ 260.000	€ 81.803	●
	Nieuwe woonwagenlocaties	€ 50.000	€ 34.234	●
	Kop van Spoorlanden	€ 15.000	€ 24.421	●
	Flexwonen - Buitenbroeksdijk	€ 77.250	€ 69.098	●
	Flexwonen - Reevedelta	€ 65.000	€ 1.160	●
	REEVEDELTA - Gebiedsvisie	€ 280.000	€ 570.009	●
	REEVEDELTA - West (Reeve II)	€ 450.000	€ 287.443	●
	REEVEDELTA - Oost	€ 450.000	€ 442.824	●
Definitiefase				
	Bovenhavenkwartier	€ 80.665	€ 56.436	●
Vorbereidingsfase				
	Kennedylaan 4*	€ 0	€ 10.762	●
	De Bakkerij*	€ 75.000	€ 97.989	●
Uitvoeringsfase				
	HBS Bovenhavenstraat	€ 323.426	€ 31.005	●
	Berkpark	€ 0	€ 2.796	●
TOTAAL		€ 2.466.341	€ 2.031.471	

**Dit betreffen initiatieven van derden waar middels anterieure overeenkomsten afspraken zijn gemaakt over een bijdrage in de gemeentelijke kosten. De inkomsten uit deze overeenkomsten waren nog niet verwerkt in de begroting van '23 en '24. Met de bestuursrapportage van 2024 zullen hier correcties op plaats vinden.*

De projecten uitgevoerd voor rekening en risico van corporaties hebben we niet opgenomen in dit overzicht. Begeleiding van deze initiatieven worden tot op heden voornamelijk bekostigd vanuit reguliere werkzaamheden en kennen geen separate financiële administratie bij de gemeente.

Op basis van de verantwoordingsvoorschriften worden de grondexploitaties met een negatief resultaat gewaardeerd op netto contante waarde. De grondexploitaties met een positief resultaat worden gewaardeerd op de (toekomstige) eindwaarde.

vastgestelde GREX projecten woningbouw		einde grex	GREX resultaat				
		eindjaar grex	Vastgestelde netto contante waarde 2024*	Vastgestelde eindwaarde 2024*	Vastgestelde netto contante waarde 2023*	Vastgestelde eindwaarde 2023*	Eindwaarde 2024 t.o.v. 2023
Definitiefase							
	Erf 4 en 5 Zalk	2026	€ -4.155.484		€ -4.104.580		●
Vorbereidingsfase							
Uitvoeringsfase							
	De Thijs Wilsum	2026		€ 788.323		€ 523.980	●
	Oosterholt Noord	2025		€ 0		€ 0	●
	Sonnenbergkwartier	2027	€ -1.506.445		€ -1.368.705		●
	Zuideinderhof/Zuideinde West fase 2	2026		€ 373.137		€ 385.455	●
	REEVEDELTA - VOF Reeve 1**	2029	-€ 351.476		-€ 321.000		●
	REEVEDELTA - Stationskwartier gez.	2025		€ 0		€ 0	●
	REEVEDELTA - Stationskwartier gemeente	2026		€ 321.400		€ 398.000	●
	REEVEDELTA - Onderdijks	2026		€ 1.605.172		€ 16.737	●
	Hanzewijk	2026	€ -8.512.687		€ -8.303.119		●
Nazorg / Afsluiting							
	Het Meer	2023		€ 22.469		€ 0	●
TOTAAL			€ -14.526.092	€ 3.110.501	€ -14.097.404	€ 1.324.172	

* de opgenomen eindwaarde is de netto contante waarde/ncw (bij negatieve eindwaarden) of de eindwaarde/ew (bij positieve eindwaarden)

** de opgenomen eindwaarde is het 50% aandeel van het actuele tekort in de samenwerking Reeve 1. Uitgaven en inkomsten voorlopen allemaal via VOF Reeve en daarom hier niet in opgenomen

Bijlage 3 Financiële stand van zaken investeringsprojecten Reevedelta

Investeringsprojecten		€'s 2023		
		<i>Begroot 2023</i>	<i>Besteed dec 2023</i>	<i>Gerealiseerd 2023</i>
Initiatiefase				
	Reevedelta Sportcampus voorbereiding(K)	€ 222.000	€ 189.376	●
	RD Mobiliteitshub voorbereiding(K)	€ 418.000	€ 296.526	●
	Herwaardering N764(K)	€ 337.000	€ 147.741	●
	RD Onderwijs voorbereiding(K)	€ 130.000	€ 12.945	●
	RD Gezondheidscentrum voorbereiding(K)	€ 40.000	€ 28.473	●
	RD Fietstunnel Europa Allee voorbereiding(K)	€ 70.000	€ 6.809	●
	RD Snelfietsroute voorbereiding(K)	€ 70.000	€ 5.097	●
Definitiefase				
Vorbereidingsfase				
Uitvoeringsfase				
TOTAAL		€ 1.287.000	€ 686.967	

15-4-2024

Projectenbijlage

*Voortgangsrapportage Programma Versnelling Woningbouw
voorjaar 2024*

Figuur 1: Wilsum, De Thijs, 2023

Kampen[®]

Inhoud

Inleiding	2
Voortgang deelprojecten versnelling Binnenstedelijk en Kernen	3
Projecten exploitatie & voorbereidingsfase grondbedrijf.....	3
Projecten met vastgestelde en lopende grondexploitatie	8
Voortgang Gebiedsontwikkeling Reevedelta	10
Woningbouwontwikkelingen Reevedelta	10
Investeringsprojecten (bovenwijkse) voorzieningen Reevedelta	13
Voortgang overige zaken in Reevedelta.....	13

Inleiding

We geven per project (>20 woningen) een weergave van de stand van zaken. Daarbij hanteren we een stoplichtsysteem op de vier beheersaspecten. Onderstaand treft u de legenda van de stoplichtenmethodiek. Voor de begeleiding van projecten van de corporaties deltaWonen en Beterwonen is vooralsnog de werkwijze dat we doorgaans geen voorbereidingskredieten aanvragen. De inzet van personeel wordt begroot bij afdelingsbegrotingen. Bij deze projecten staan ten aanzien van onderdeel 'geld' dan ook 'niet van toepassing – nvt'.

Legenda:		
Kwantiteit		Het aantal woningen zoals opgenomen in woningbouwprogramma provincie wordt gehaald
		Het aantal woningen zoals opgenomen in woningbouwprogramma provincie wordt niet gehaald
Planning		We halen de planning conform woningbouwprogramma
		We halen de planning conform woningbouwprogramma misschien
		We halen de planning conform woningbouwprogramma niet
Geld exploitatie		Prognose Eindstand Jaarschijf > € 20.000 ten opzichte van beschikbare budget jaarschijf
		Prognose eindstand jaarschijf is < € 20.000 ten opzichte van beschikbare budget jaarschijf
		Prognose eindstand jaarschijf < - € 0 ten opzichte van beschikbare budget jaarschijf
Geld GREX		Verwachte eindstand GREX is positiever dan vastgestelde waarde 2023
		Onzeker of GREX de vastgestelde waarde van 2023 behaald
		Verwachte eindstand GREX is negatiever dan vastgestelde waarde 2023
Risico		Groot risicoprofiel, grote onzekerheden met beperkte mogelijkheid tot beheersing
		Reele risico's, er zijn onzekerheden die gedeeltelijk te beheersen zijn
		Laag risicoprofiel, er zijn kleine risico's die goed beheersbaar zijn

Voortgang deelprojecten versnelling Binnenstedelijk en Kernen

Projecten exploitatie & voorbereidingsfase grondbedrijf

Projecten Initiatieffase

Drostenerf - IJsselmuiden				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	98
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Betreft een ontwikkeling grotendeels op eigen grond. Stedenbouwkundig bureau RHO stelt een voorkeursmodel op en op basis van dat voorkeursmodel voor een deel van het gebied een kavelpaspoort en voor het resterende deel de ruimtelijke uitgangspunten. We voeren een pilot uit om versneld van initiatief naar realisatie te komen (in 3 jaar tijd) om zo de programmering (oplevering 1^e woning 2026) toch te halen. Dit betreft ook de bouw van een nieuw kindcentrum (samenvoegen van 2 scholen die in het projectgebied zijn gelegen). Het project kent daarmee reële risico's. Met zorgvuldige communicatie, samenwerking met partners en het parallel schakelen van proces en vroegtijdig betrekken van de markt spelen we in op de beheersing van de risico's.</p>				

Nieuwe Woonwagenlocaties – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	24
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Het college heeft in juli 2023 besloten de locatie Schansdijk verder uit te werken als locatie voor woonwagens. Voor het project is RHA subsidie aangevraagd en verleend. Inmiddels is duidelijk dat het plan mbt milieu en natuurwetgeving gerealiseerd zou kunnen worden en is een inschatting gemaakt wat hiervan de kosten zijn. Voor de huidige gebruikers van het te ontwikkelen perceel zijn scenario's uitgewerkt. We verwachten eea uiterlijk voor het zomerreces 2024 voor te kunnen leggen aan het college en de gemeenteraad.</p> <p>Het project kent, mede door gevoeligheid in de omgeving en de noodzaak tot verplaatsing van bestaande functies een reëel risicoprofiel. Voorzien in het programma is dat de locatie in 2025 wordt opgeleverd. Gezien de nog te doorlopen procedures, is het de vraag of dit gaat lukken. Voor 2023 was er geen budget opgenomen in de begroting. Derhalve staat geld op oranje. Voor 2024 is wel budget opgenomen in de begroting en aanvraag voor 2025 is opgenomen in de perspectiefnota.</p>				

Kop van Spoorlanden – IJsselmuiden				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	83
				
<i>Toelichting</i>				
<p>Betreft privaat initiatief van ontwikkelaars BEMOG en De Gilden (samen Hanze VOF). Hanze VOF heeft echter niet alle benodigde percelen onder controle waardoor de ontwikkeling op dit moment volledig stil ligt. Er is dan ook nog geen intentieovereenkomst gesloten waarin we ook afspraken maken over financiële bijdrages voor de dekking van gemeentelijke kosten. Daarom zijn ook gemeentelijke werkzaamheden voor dit project gestaakt totdat Hanze VOF aantoont alles onder controle te hebben. Hierna kunnen we een intentieovereenkomst sluiten met genoemde afspraken en gaan we verder met het opstellen van een ontwikkelkader. Omdat er nog geen overeenkomst is over het kostenverhaal voor inzet gemeentelijk personeel en de ontwikkelaar niet alle percelen onder controle heeft en dus ontwikkeling niet zeker is, kent het project reële risico's.</p>				

Flexwonen Buitenbroeksweg – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	40
				
<i>Toelichting</i>				
<p>Betreft ontwikkeling op eigen grond. Het team werkt aan een uitwerking van de locatie. Het ziet er naar uit dat er maximaal 24 woningen passen op de locatie willen we oog houden voor inpassing en ruimtelijke kwaliteit. Dit is wat minder dan opgenomen in het woningbouwprogramma. Start bouw en realisatie van de flexwoningen is voorzien in 2024. De april van '24 zal de raad middels een opiniërende nota gevraagd worden reactie te geven op de het ontwerp, vooruitlopend op de formele procedure voor vergunning 'Buitenplanse Omgevingsactiviteit' (BOPA). Project kent gezien gevoeligheden en raakvlakken in de omgeving en de beoogde snelle doorlooptijd een hoog risicoprofiel. Met zorgvuldige communicatie, bewuste risico-afwegingen en het zoveel mogelijk parallel schakelen van processen spelen we in op het beheersen van de risico's.</p>				

Flexwonen Reevedelta – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	90
				
<i>Toelichting</i>				
<p>Binnen de gebiedsontwikkeling Reevedelta zoeken de projectteams geschikte locaties voor flexwonen. In Reevedelta West (Reeve 1) zien we kansen om ca 18 woningen versneld te realiseren in 2024, 21 woningen begin 2025 en nog 21 woningen in 2025-2026. Een separate projectopdracht, inclusief voorbereidingskrediet is in september 2023 aangevraagd. Reevedelta Oost werkt eerst het stedenbouwkundig plan uit, met daarbinnen ruimte voor ca 40 flexwoningen. Daarna zal ook dit als separaat project starten. Realisatie is voorzien in 2025, conform woningbouwprogramma. Beide flexwonen projecten in Reevedelta zijn daarmee nog niet zeker gelet op de samenhang met het proces Reevedelta, de besluitvorming in college en raad over de Gebiedsvisie en de tijdige afronding van de contractvorming met de marktpartijen. Ook dit project kent een hoog risicoprofiel ten aanzien van draagvlak, procedures en planning. Met zorgvuldige communicatie, bewuste risico-afwegingen en het zoveel mogelijk parallel schakelen van processen spelen we in het beheersen van de risico's.</p>				

Voor dit project is er sprake geweest van onderuitputting. De voorbereiding heeft gezien de samenhang met Reevedelta vertraging opgelopen. In de jaarrekening is budgetoverheveling naar 2024 aangevraagd.

Projecten Definitiefase

Bovenhavenkwartier - Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	100
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Betreft aanvankelijk privaat initiatief van Mateboer en Junco. Het ontwikkelkader is in juli door de Raad vastgesteld. Bij vaststellen ontwikkelkader heeft wethouder toegezegd om initiatief te nemen om plannen ontwikkelaars en omwonenden dichterbij elkaar te brengen. Na een verkenning door een externe gespreksleider is besloten om een kort participatieproces te starten. Deze vraagt bijzondere aandacht. Separaat is het onderzoek gestart naar de haalbaarheid (financieel en technisch) van de parkeermagneet ter plaatse. Daarbij worden enkele varianten onderzocht.</p> <p>Het project kent een hoog risicoprofiel op imago, draagvlak en uitvoering. De financiële risico's t.a.v. de grondexploitatie en vastgoedontwikkeling zijn voor rekening van de ontwikkelaar. Er is echter ook sprake van mogelijk gemeentelijke investeringen die voor rekening en risico van gemeente zijn.</p> <p>Voor dit project was in 2023 sprake van onderuitputting. In de jaarrekening is gevraagd om overheveling van het resterende budget. Mogelijk is aanvullend budget nodig in 2024. Dit zal betrokken worden bij de 2e b-rap indien dit nodig blijkt. Budget voor 2025 en verder wordt meegenomen in de perspectiefnota .</p>				

Projecten Voorbereidingsfase

Kennedylaan – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	52
				
<p><i>Toelichting</i> Betreft private ontwikkeling van BPD. Bestemmingsplan is in juli '23 vastgesteld. Inmiddels hebben 5 partijen een beroepschrift bij Raad van State ingediend. Dit levert een vertraging op waardoor we mogelijk de planning om in 2025 de 1^e woning op te leveren niet meer gaan halen. In de anterieure overeenkomst is een financiële bijdrage overeengekomen waaruit gemeentelijke kosten worden gedekt. In november 2023 heeft de Raad van State in een voorlopige voorziening besloten dat de projectontwikkelaar door mag gaan met de ontwikkelingen. Op 2 april is de definitieve hoorzitting bij de Raad van State gepland en zal de definitieve uitspraak komen. Ter voorbereiding heeft de projectontwikkelaar de bomen gekapt voorafgaande het broedseizoen. Middeklis een de anterieure overeenkomst zijn de gemeentelijke kosten die in 2023 gemaakt zijn gedekt. Dit was echter nog niet verwerkt in de begroting of de 2^e b-rap. Voor 2024 stellen we dit bij in de 1^e b-rap.</p>				

De Bakkerij - IJsselmuiden				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	303
				
<p><i>Toelichting</i> Het betreft een private ontwikkeling van de BEMOG en BPD. Er loopt een Raad van State procedure (5 beroepschriften). Het is hierdoor onzeker of de planning om in 2025 de 2^e woning op te leveren gehaald gaat worden. Het project kent door de omvang van de ontwikkeling en inpassing van bestaande functies een reëel risicoprofiel op imago, draagvlak en uitvoering. De financiële risico's liggen voor het leeuwendeel bij de ontwikkelaar. In de anterieure overeenkomst is afgesproken dat de gemeentelijke kosten gedekt worden door de projectontwikkelaars. In 2023 zijn de eerste inkomsten ontvangen.</p>				

Vloedijk Molenstraat – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	26
		nvt		
<p><i>Toelichting</i> De bouwvergunning is verleend. Is er vertraging opgelopen in het saneren van de aanwezige bodemverontreiniging. Verwachting is dat woningen vertragen in de oplevering naar begin 2025 (in plaats van 2024).</p>				

Projecten Uitvoeringsfase

Drostenstraat Erfgenamenstraat - IJsselmuiden				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	96
		nvt		
<i>Toelichting</i> Betreft een project van woningcorporatie Beter Wonen. Gedeelte Drostenstraat is afgerond en opgeleverd. Erfgenamenstraat bestaat uit drie appartementengebouwen. De sloop van het eerste gebouw is gestart. Onzeker is de start bouw van de andere twee gebouwen vanwege de gestegen bouwkosten. Daarmee halen we de planning niet zoals opgenomen in het woningbouwprogramma. Een subsidie aanvraag 'Start Bouw Impuls' is afgewezen.				

Kwaliteitsimpuls Entree Bovenhavenstraat / HBS - Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	59
				
<i>Toelichting</i> Betreft private ontwikkeling van zorgwoningen door IJsselheem. De bouw is gestart, er zijn wat stagnaties geweest door aantreffen van archeologische vondsten. De verbouw van het complex dient uiterlijk begin 2025 afgerond te zijn. Vervolgens kan gestart worden met de aanleg van de buitenruimte. De aanleg van de nutsvoorzieningen vergt nader onderzoek. Tevens zijn er recent bodemvervuilingen aangetroffen. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een inrichtingsplan met een actuele raming.				

Berkpark - Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	30
				
<i>Toelichting</i> Betreft een privaat initiatief. Project bevindt zich in de afrondende fase: de bouw van een 3e bouwtoeren is gestart. De 2e woontoren is in 2023 opgeleverd. Voor het project zijn wel ambtelijke kosten gemaakt, maar geen krediet aangevraagd dan wel begroot. Met de ontwikkelaar is een bijdrage afgesproken voor de aanleg van openbaar groen welke is gemaximeerd op €116.000. Meerkosten zijn voor de gemeente. Of dit bedrag dekkend is wordt met projectontwikkelaar spoedig vastgesteld.				

Anjerstraat – Rozenstraat Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	31
		nvt		
<i>Toelichting</i> Betreft ontwikkeling van deltaWonen. De bouw van de woningen is gestart. Verwachting is dat de oplevering van de woningen plaats vindt in 2024.				

Projecten met vastgestelde en lopende grondexploitatie

Projecten Definitiefase

Erf 4 en 5 – Zalk				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	26
				
<p><i>Toelichting</i> Betreft ontwikkeling op deels eigen grond en deels verworven grond (na onherroepelijk worden BP wordt het ons eigendom). BP is 18 januari 2024 vastgesteld. Na 5 maart weten we of het BP onherroepelijk is of dat er nog beroep bij de Raad van State is ingesteld. Er loopt een ontheffingsaanvraag op basis van de wet Natuurbescherming. Indien de provincie deze verleend en het BP is onherroepelijk, kunnen we na de zomer starten met bouwrijp maken. Gezien de onzekerheden in zowel procedures als de grondaankoop kent het project reële risico's.</p>				

Projecten Uitvoeringsfase

De Thijs - Wilsum				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	21
				
<p><i>Toelichting</i> Betreft een eigen grondexploitatie van de gemeente met een Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. Bouwrijpmaken is gereed. De 1^e kavels zijn uitgegeven en de eerste woningen worden inmiddels gebouwd. Oplevering laatste woning verwacht Q4 2024.</p>				

Hanzewijk cluster 5 - Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	63
				
<p><i>Toelichting</i> Betreft herontwikkeling van de woonwijk Hanzewijk. Resterende woningbouwopgave betreft een ontwikkeling van deltaWonen. De bouw is gestart. Voor de gemeentelijke grondexploitatie lopen de laatste werkzaamheden ten aanzien van de school en openbare ruimte. De verwachte eindwaarde van de grondexploitatie is in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2023 negatief bijgesteld. De verslechtering van € 209.568 komt door de verlenging van een jaar van deze grondexploitatie in verband met het doorschuiven van de werkzaamheden rondom de school en toekomstige aanpassingen binnen het openbaar gebied.</p>				

Zuideinderhof				#woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	7
				
<p><i>Toelichting</i> Betreft kleine ontwikkeling van 7 woningen middels gemeentelijke grondexploitatie. De eerste woningen worden gebouwd. Er zijn nog 2 kavels niet uitgegeven.</p>				

Oosterholt Noord (GREX)				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	25
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>De grond is verkocht aan de projectontwikkelaar Holleman BV. Op 20 december is het bestemmingsplan definitief geworden. Er zijn geen beroepen binnen gekomen bij de Raad van State. Het bouwrijp maken van zowel de eerste als tweede fase is gereed. De projectontwikkelaar heeft zijn omgevingsvergunning aangevraagd en kan van start wanneer deze wordt verleent. De planning is dat hij Q2 start met realisatie. Voor de huidige fase blijven we binnen het beschikbare voorbereidingskrediet (daarom geld op groen). Omdat gemeente eigen grondexploitatie voert en het bouw- en woonrijpmaken nog moet starten, kent het project voor gemeente reële risico's. De begroting is in principe sluitend. De verwachte eindwaarde van de grondexploitatie is in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2023 gelijk gebleven.</p>				

Sonnenbergkwartier – IJsselmuiden				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	47
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Betreft eigen grondexploitatie gemeente. Diegene die een beroep ingediend heeft bij de Raad van State heeft deze ingetrokken. De projectontwikkelaar, Beter Wonen en de kerk hebben allen de omgevingsvergunning aangevraagd. Wel zijn we gestart met het voorbelasten van het terrein als onderdeel van het bouwrijp maken. De kaveloverdracht naar de kerk en Beter Wonen is doorgeschoven naar 2024. De subsidie Start Bouw impuls is toegekend en aan Beter Wonen gegeven. Verwachte start bij van de projectontwikkelaar is rond de zomer 2024 en de kerk november 2024. De verwachte eindwaarde van de grondexploitatie is in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2023 negatief bijgesteld. De verslechtering van € 137.740 in Sonnenbergkwartier wordt veroorzaakt door een toename in de geprognosticeerde kosten voor voorbereiding en toezicht. De opgelopen vertragingen in de bestemmingsplanprocedure zijn hiervan de belangrijkste oorzaak.</p>				

Voortgang Gebiedsontwikkeling Reevedelta

Woningbouwontwikkelingen Reevedelta

Projecten Initiatiefase

Gebiedsvisie Reevedelta – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	Nvt (zie oost en west)
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Er zijn mooie stappen gezet in het afronden van de gebiedsvisie. Voor de gebiedsvisie is een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 280.000. Dit bedrag was niet voldoende. Uiteindelijk is er € 290.000 meer besteed. Dit komt met name door aanvullende onderzoeken die nodig waren voor de Gebiedsvisie en de OER. Het ontwerp is ter visie gelegd en de zienswijzen vallen erg mee. Door de gebiedsvisie is een belangrijk kader tot stand gekomen voor de versnellingsopgave.</p>				

Reevedelta Oost – Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	1920
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Voor Reevedelta Oost is een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 450.000. Dit bedrag was voldoende voor 2023. Voor 2024 moet nog nieuw krediet worden aangevraagd. Reevedelta Oost betreft de ontwikkeling van de wijken Venekwartier en Oeverwal met een woningbouwprogramma van in totaal circa 1.920 woningen (aantal op basis van Ontwerp Gebiedsvisie). Met de toekenning van de WBI subsidie door het Rijk is er een belangrijke impuls gegeven om te komen, samen met de marktpartijen, tot een sluitende grondexploitatie. Het project bevindt zich nog in een initiatief fase, waar een vertaalslag gemaakt moet worden van gebiedsvisie naar stedenbouwkundig ontwerp. Het is omvangrijk en complex (o.a. Klimaatdijk, water en bodem sturend, raakvlakken met andere projecten zoals de fietstunnel en herwaardering N764 Stationskwartier, HUB etc.). Daarmee heeft het project een hoog risicoprofiel.</p>				

Reeve 2 (Reevedelta West) - Kampen				# woningen
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	1000
				
<p><i>Toelichting</i></p> <p>Reevedelta West is de ontwikkeling van het totale dorp Reeve en de samenhangende gebieden Zwartendijk, N50 zone en de entree. Een gebiedsontwikkeling voor een hoogwaardig woon-en leefklimaat van ca 1.600 woningen met bijbehorende voorzieningen. Het krijgt een divers aanbod van woningtypen met 1000 woningen in Reeve 2 (op basis van stedenbouwkundig schetsontwerp) en 600 in Reeve 1. In 2024 ronden we af het stedenbouwkundig plan, de businesscase en de samenwerkingsafspraken met BPD Ontwikkeling BV. Het concept omgevingsplan gaat ter visie 1^e helft 2025. Uitgifte van kavels is voorzien vanaf 2027 t/m 2033. Reeve2 krijgt een divers woningbouw programma met ca 22 % kavels voor sociale huur en 38% voor middelduur. De totale gebiedsontwikkeling is in deze fase complex en risicovol.</p>				

Projecten Uitvoeringsfase

Onderdijks - Kampen				# woningen
				26
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	
●	●	●	●	
<p><i>Toelichting</i></p> <p>De wijk Het Onderdijks is na vele jaren van ontwikkelen en bouwen bijna gereed. Het laatste appartementengebouw (De Wachter) is opgeleverd. In november 2023 is de bouw gestart van fase 1 van het CPO project Groene Buren. Fase 2 start naar verwachting medio 2024. In totaal gaat het om 26 woningen.</p> <p>Naast deze woningbouwopgave zijn nog andere opgaven in het project Het Onderdijks onder handen om de wijk verder af te ronden. Dit betreft onder andere het woonrijp maken van de laatste ontwikkellocaties en de bouw van een fietsbrug aan de Delta (uitvoering 2024). Naast het project Het Onderdijks wordt in de wijk ook gewerkt aan de bouw van een nieuwe gymzaal, nieuwe tijdelijke huisvesting van kinderopvang Prokino en de uitbreiding van basisschool Het Stroomdal.</p> <p>In de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2023 is een verbetering van de grondexploitatie opgenomen van € 1.588.435,-. Hieronder volgt een toelichting.</p> <p>In de jaarrekening van 2015 is de deellocatie Onderdijks 'De Tuinen' vanwege de toen geldende regelgeving uit de grondexploitatie van Onderdijks overgebracht naar de zogenaamde 'niet in exploitatie genomen gronden' (NIEG). De categorie NIEG mocht met ingang van 2019 niet meer gehanteerd worden en sinds die tijd zijn deze gronden opgenomen als materiele vaste activa op de balans. Het voornemen nu is deze gronden uiteindelijk in te brengen in de toekomstige grondexploitatie van Reeve Delta Oost. Bij het opstellen van de herzieningen voor 2024 kwamen we erachter dat er voor deze locatie 'De Tuinen' abusievelijk in de grex van Onderdijks nog voor € 700.000 aan kosten voor slopen en sanering was opgenomen. Deze kosten kunnen nu vrijvallen. De geraamde kosten waren zo hoog omdat er op deze locatie sprake is van vervuilde grond en er hoge saneringskosten worden verwacht. Deze gronden zullen ten behoeve van de ontwikkeling Reevedelta Oost wel gesaneerd moeten worden, maar dat valt buiten de grondexploitatie van het Onderdijks. Ook zullen deze saneringskosten niet vallen binnen de nog te activeren grondexploitatie Reevedelta Oost, omdat afspraak met marktpartijen is dat de gronden schoon ingebracht worden. In de perspectiefnota is een kostenpost opgenomen voor de sanering van deze gronden in 2025. Daarnaast is het zo dat deze grondexploitatie in de eindfase zit waardoor we een goed zicht hebben op de nog te maken kosten. Deze vallen lager uit dan geraamd. Gebleken is dat we vanuit het verleden ruime ramingen hadden opgenomen voor bouw- en woonrijp maken die nu voor een groot deel kunnen vrijvallen.</p>				

Stationskwartier - Kampen				# woningen
				75
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	
				
<i>Toelichting</i>				
<p>In de wijk Stationskwartier wordt toegewerkt naar een afronding. Er wordt nog volop gebouwd aan een aantal woningen en de laatste bouwvelden zijn in ontwikkeling. Recent zijn 15 rijwoningen verkocht en de bouw is eind 2023 gestart. Op onderdelen werkt het team aan herontwikkeling van de plannen. Hierbij wordt onderzocht of er meer woningen gebouwd kunnen worden in combinatie met de realisatie van een gezondheidscentrum. Naast de afronding van de woningbouwopgave wordt ook gewerkt aan civieltechnische afronding van het Stationskwartier waaronder de geluidswal, herinrichting van de Wadloper en de aanleg van bruggen over de watergang langs de Wadloper.</p>				

Reeve 1 – Kampen				# woningen
				600
Kwantiteit	Planning	Geld	Risico's	
				
<i>Toelichting</i>				
<p>Sinds de zomer van 2022 is het nieuwe dorp Reeve bewoond en groeit het gestaag. Van de in totaal 600 geplande woningen zijn er 58 gerealiseerd. T/m 2029 worden de woningen gebouwd met een gemiddelde planning van 75 per jaar. Reeve 1 krijgt een gevarieerd woningbouwprogramma met ca 14% bouwkavels voor sociale huur en goedkope koop en 14% voor middeldure woningen. Door de gewijzigde marktomstandigheden is een aantal woningen (deelplan de werven) opnieuw ontwikkeld. Om beter in te spelen op de markt maken we nu al een groter gebied bouwrijp. Voor Reeve 1 is een VOF opgericht tussen gemeente en BPD Ontwikkeling BV. Risico's zitten in afzetbaarheid van de woningen in de markt en onvoorziene kostenstijgingen. De grondexploitatie voor Reeve 1 is niet opgenomen in het financieel overzicht van deze VGR aangezien we deze grondexploitatie samen voeren met BPD en deze hebben ondergebracht in de VOF Reeve. De jaarrekening van VOF Reeve laat zien dat de verliesvoorziening als gevolg van de herziening van de grondexploitatie voor Reeve 1 in 2023 met € 30.260 is toegenomen. De totale verliesvoorziening voor Kampen als gevolg van het resultaat van de grondexploitatie komt hiermee uit op € 351.476. Dit is 50% het totaal, BPD voorziet de overige 50%.</p>				

Investeringsprojecten (bovenwijkse) voorzieningen Reevedelta

Binnen het programma Reevedelta heeft de raad € 1,3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de uitvoering van 7 projectopdrachten die voorzien in nader onderzoek en uitwerking van de bovenwijkse voorzieningen in Reevedelta. Onder deze projecten vallen onder andere de hoofdinfrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Hieronder de opsomming van deze projectopdrachten en de duiding van de voortgang en risico's.

Projecten investeringsagenda	Planning	Geld	Risico's
RD Fietstunnel Europa Allee voorbereiding			
RD Mobiliteitshub voorbereiding			
Fietstunnel en Herwaardering N764			
Snelfietsroute Voorbereiding			
RD Gezondheidscentrum voorbereiding			
RD Onderwijs voorbereiding			
Reevedelta Sportcampus voorbereiding			

Voor alle projectopdrachten hebben wij in het voorjaar 2023 projectleiders aangesteld die vervolgens aan de slag zijn gegaan met de uitvoering van de opdrachten. In bovenstaand overzicht staan alle bolletjes voor kwaliteit, planning en geld op groen. Alle opdrachten hebben de gewenste voortgang en hebben de eerste resultaten teruggekoppeld. Het beschikbare jaarbudget lijkt hiervoor toereikend te zijn. De risicobolletjes zijn op rood en oranje gezet omdat deze projecten nog in de verkenningsfase zitten en er – ondanks de constructieve medewerking van alle stakeholders - nog niet overal zekerheid is op definitieve medewerking van deze stakeholders en de onderzoeken naar de kosten voor onder andere de infrastructurele projecten nog volop lopen.

Het totale investeringsprogramma loopt in de tientallen miljoenen zoals ook is aangegeven in het programmaplan Reevedelta. Dit zijn ook investeringen die zonder Reevedelta ook nodig waren, maar op basis van het plangebied integraal zijn opgepakt. Op basis van alle onderzoeksresultaten en de uitkomsten van de uitwerkingen van de projecten Reevedelta West en Reevedelta Oost, zijn de resultaten samengevoegd in bijgaand overzicht.

We voegen nog een projectopdracht aan de lijst toe omdat er meer opgaven uitgewerkt moeten worden om Reevedelta en daarmee de stad Kampen en het dorp Reeve toekomstbestendiger te maken. Dit betreft het onderwerp ontmoeten en samenleven.

Voortgang overige zaken in Reevedelta

Naast de genoemde woningbouwprojecten en de projectopdrachten voor de bovenwijkse investeringen, is er ook voortgang op andere onderdelen. Het merk Reevedelta is geïmplementeerd door de lancering van de website. In november is er een informatiemarkt over woningbouwversnelling, de ontwerp gebiedsvisie Reevedelta en het ontwerp OER georganiseerd. Deze informatiemarkt is goed bezocht. De ontwerp gebiedsvisie Reevedelta en het ontwerp OER zijn in november ter inzage gelegd. De verwachting is dat de raad de ontwerp gebiedsvisie Reevedelta en het ontwerp OER in Q2 2024 vaststelt. De aandacht voor Reevedelta blijft groeien, dit resulteert in regelmatige werkbezoeken van stakeholders en geïnteresseerde gemeenten uit de regio.